

Folketingets Europaudvalgs beretninger

SAMLING AF BERETNINGER
OM PROCEDURER FOR
EUROPAUDVALGET I PERIODEN
1973 TIL 2010

Europaudvalget

Europaudvalgets hovedopgave er at udøve parlamentarisk kontrol med regeringens EU-politik. Ved Danmarks indtræden i EF i 1973 valgte Folketinget ikke at lovfæste Europaudvalgets beføjelser og kompetencer, fordi man ønskede at sikre størst mulig fleksibilitet til løbende at tilpasse arbejdsformen til udviklingen i det europæiske samarbejde.

Retningslinjerne for Europaudvalgets arbejde er i stedet blevet fastlagt i såkaldte beretninger afgivet af udvalget. Beretningerne bliver til efter aftale mellem regeringen og Europaudvalget, og de fastlægger udvalgets arbejdsform og kompetencer.

Europaudvalgets historie

Siden de første overvejelser om dansk medlemskab af EF har der været politisk fokus på at sikre, at Folketinget har mulighed for at kontrollere og få indflydelse på den danske regerings politik i EU. På denne baggrund nedsatte Folketinget i 1961 et udvalg til at følge regeringens forhandlinger om Danmarks optagelse i EF. Da Danmark blev medlem af EF den 1. januar 1973 blev udvalget om-døbt til Markedsudvalget. Markedsudvalget skulle nu udføre Folketingets kontrol med regeringens forhandlinger om lovgivningsforslag fra EF. Allerede den 29. marts 1973 afgav Markedsudvalget sin første beretning, hvori centrale retningslinjer for udvalgets fremtidige arbejde blev fastlagt.

I 1994 skiftede udvalget navn fra Markedsudvalget til Europaudvalget. Det var en konsekvens af, at det europæiske samarbejde med Maastrichttraktaten havde udviklet sig til mere end det hidtidige samarbejde om frihandel. I dag spiller Europaudvalget en helt central rolle i Folketingets løbende parlamentariske kontrol med regeringens EU-politik på alle områder.

Europaudvalget har gennem årene afgivet en række beretninger, som har justeret udvalgets arbejdsform og kompetencer i takt med udviklingen i det europæiske samarbejde.

Om denne samling

Nærværende samling indeholder de beretninger, der vedrører Europaudvalgets arbejdsform og kompetencer afgivet fra 1973 og frem til den seneste beretning om Beretning om Folketingets behandling af EU-sager i forbindelse med kontrollen af nærhedsprincippet i EU af 9. april 2010. I beretningerne findes bestemmelser om regeringens forelæggelser af forhandlingsoplæg, regeringens skriftlige orientering af Europaudvalget, samarbejde med Folketingets fagudvalg m.m..

Beretningernes bestemmelser er desuden samlet i en såkaldt konsolideret beretning, som kan findes på EU-Oplysningens hjemmeside www.euo.dk. Øvrige beretninger fra Europaudvalget om f.eks. lov- og beslutningsforslag eller særlige politiske sager kan ligeledes findes på EU-Oplysningens hjemmeside.

Christiansborg den 30. august 2010.

Indholdsfortegnelse

Den 29. marts 1973: Beretning afgivet af Markedsudvalget (bl.a. om forhandlingsoplæg).	1
Den 14. juni 1974: 2. Beretning afgivet af Markedsudvalget (bl.a. om oplysningsskemaer).	3
Den 28. maj 1976: Beretning afgivet af Markedsudvalget (bl.a. om fortsat underrettelse om møderne i Det Europæiske Råd).	12
Den 3. juni 1977: Beretning afgivet af Markedsudvalget (ingen ændringer i reglerne for udvalgets arbejde).	15
Den 2. juni 1978: Beretning afgivet af Markedsudvalget (ingen ændringer af reglerne for udvalgets arbejde).	16
Den 31. maj 1979: Beretning afgivet af Markedsudvalget (bl.a. om forholdet til de danske medlemmer af Europa-Parlamentet).	18
Den 7. november 1980: Beretning fra Markedsudvalget vedrørende folketingsåret 1979-80, 1. og 2. samling (bl.a. om EF-sekretariatet)	23
Den 16. oktober 1981: Beretning fra Markedsudvalget vedrørende folketingsåret 1980-81 (bl.a. om fremsendelse af ugentlige lister over kommissionsforslag)	26
Den 8. oktober 1982: Beretning fra Markedsudvalget vedrørende folketingsåret 1981-82, 1. og 2. samling (bl.a. om fremsendelse af dagsordner for rådsmåder).	29
Den 24. juni 1983: Beretning vedrørende mandatafgivelse.	31
Den 20. september 1985: Beretning afgivet af Markedsudvalget (bl.a. om udvalgets forskellige informationsmåder)	44
Den 3. oktober 1986: Beretning afgivet af Markedsudvalget (bl.a. angående Regeringskonferencen om Europæisk Fælles Akt).	45
Den 14. november 1986: Beretning vedrørende procedure i forbindelse med gennemførelse af Europæisk Fælles Akt afgivet.	46
Den 6. marts 1987: Beretning angående rådsmøde (landbrugsministre) den 2.-3. marts 1987 afgivet.	51
Den 31. august 1990: Beretning om procedure vedrørende regeringskonferencer m.v.	52
Den 3. juli 1991: Beretning om en oplysningskampagne om Danmarks rolle i det fremtidige EF-samarbejde.	55

<i>Den 16. juli 1993:</i> Beretning over information af Markedsudvalget om retslige skridt mod Danmark i medfør af Danmarks medlemskab af EF.	57
<i>Den 20. maj 1994:</i> Beretning om regeringens orientering af Folketinget om EU-sager.	59
<i>Den 10. september 1996:</i> Beretning om proceduren vedrørende regeringskonferencen 1996.	63
<i>Den 27. september 1996:</i> Beretning om Folketingets behandling af EU-sager.	66
<i>Den 27. september 1996:</i> Beretning om regeringens håndtering af sagen om den hemmelige erklæring i forbindelse med OECD-aftalen om skibsværfter.	77
<i>Den 14. marts 1997:</i> Beretning om Folketingets behandling af WTO-sager.	78
<i>Den 7. maj 1998:</i> Beretning om Folketingets behandling af Schengensager.	80
<i>Den 19. februar 1999:</i> Beretning om større åbenhed i den danske EU-beslutningsproces m.v.	83
<i>Den 10. maj 2001:</i> Beretning om Europaudvalgets fremtidige arbejde.	93
<i>Den 10. december 2004:</i> Beretning om reform af Folketingets behandling af EU-sager.	111
<i>Den 23. juni 2006:</i> Beretning om tidlig forelæggelse og åbenhed.	142
Svar fra udvalgsformand Elisabeth Arnold til udenrigsminister Per Stig Møller vedr. Europaudvalgets beretning af 23. juni 2006	145
<i>Den 30. april 2009:</i> Beretning om udviklingen i sager ved EF-Domstolen.	146
<i>Den 9. april 2010:</i> Beretning om Folketingets behandling af EU-sager i forbindelse med kontrollen af nærhedsprincippet i EU.	148

Beretning fra markedsudvalget.

(Afgivet den 29. marts 1973).

Udvalget har fundet det ønskeligt at søge fastlagt visse retningslinjer for sit fremtidige arbejde m. m.

Med henblik herpå har udvalget nedsat et underudvalg bestående af en formand og en repræsentant for hvert af partierne.

Underudvalget har behandlet spørgsmålet i 7 møder og har herunder haft 3 samråd med ministeren for udenrigsøkonomi.

Resultatet af underudvalgets forhandlinger, som er tiltrådt af ministeren for udenrigsøkonomi, er derefter forelagt udvalget, som enstemmigt har kunnet tilslutte sig underudvalgets indstilling.

Udvalget skal herefter udtale følgende:

1) Med henblik på at sikre folketingets den størst mulige indflydelse i markedspolitiske anliggender skal regeringen i henhold til § 6, stk. 2, i tiltrædelsesloven sammenholdt med § 7, stk. 1, nr. 13, i folketingets forretningsorden underrette folketingets markedsudvalg om forslag til rådsvedtagelser, der bliver umiddelbart anvendelige i Danmark, eller til hvis opfyldelse folketingets medvirken er nødvendig.

Regeringen tilsender hver 14. dag folketingets medlemmer en liste over de fra Kommissionen til Rådet fremkomne forslag til forordninger og direktiver, systematiseret efter emner.

Et eksemplar af de på listen opførte dokumenter tilsendes folketingssekretariatet og, hvis det ønskes, partiernes sekretariater.

Folketingets medlemmer kan rekvirere eksemplarer af dokumenterne i folketingssekretariatet.

2) Markedsudvalget kan anmode om en udtalelse fra andre stående udvalg i sager, som har berøring med disses områder.

3) Regeringen rådfører sig med folketingets markedsudvalg i markedspolitiske spørgsmål af væsentlig betydning, således at såvel hensynet til folketingets indflydelse som til regeringens forhandlingsfrihed respekteres.

Forud for forhandlinger i EFs råd om vedtagelser af større rækkevidde forelægger regeringen mundtligt markedsudvalget et forhandlingsoplæg. Såfremt der ikke i udvalget konstateres et flertal imod forhandlingsoplægget, forhandler regeringen på dette grundlag.

Såfremt markedsudvalget fremsætter ønske herom, giver regeringen udvalget en skriftlig orientering vedrørende en foreliggende sag under hensyntagen til omstændighederne i den foreliggende forhandlings-situation.

Viser der sig under forhandlingerne i EFs råd mulighed for en løsning, som afviger væsentligt fra forhandlingsoplægget, bør regeringen på samme måde forelægge den nye forhandlingssituation for markedsudvalget.

Efter forhandlingernes afslutning forelægger regeringen omgående resultatet for markedsudvalget.

4) Det er udvalgets ønske at sikre den størst mulige åbenhed om markedsudvalgets arbejde.

Imidlertid kan ikke alle oplysninger, der meddeles og drøftes i udvalget, offentliggøres. Derfor er der i udvalget enighed om

at iagttage de regler om fortrolighed, som er angivet i lov om det udenrigspolitiske nævn § 4, 1. pkt. Den nævnte bestemmelse har følgende ordlyd: „I det omfang, som vedkommende minister eller nævnets formand bestemmer, er nævnets medlemmer og andre, der måtte være til stede under

nævnets forhandlinger, forpligtede til at bevare tavshed om, hvad de erfarer i nævnet.“

Senest inden udgangen af folketingsåret 1973-74 vil markedsudvalget tage disse regler op til fornyet overvejelse.

P. u. v.

Poul Dalager,
formand.

Beretning fra markedsudvalget.

(Afgivet den 14. juni 1974).

Som det fremgår af beretning fra markedsudvalget, afgivet den 29. marts 1973 (optrykt som bilag 1), optages de i denne indeholdte regler for udvalgets arbejde m.m. til fornyet overvejelse inden udgangen af folketingsåret 1973-74.

På denne baggrund har et underudvalg, bestående af markedsudvalgets formand og en repræsentant for hvert af partierne i udvalget, drøftet en række spørgsmål i forbindelse med markedsudvalgets arbejde m.m. Drøftelserne har især drejet sig om information vedrørende forslag m.m. fremsat af Kommissionen og om markedsudvalgets arbejdsform.

Resultatet af underudvalgets forhandlinger, som er tiltrådt af udenrigsministeren, er derefter forelagt udvalget, som enstemmigt har kunnet tilslutte sig underudvalgets indstilling.

Udvalget skal herefter udtale følgende:

I. Information.

a. Efter den i beretningen af 29. marts 1973 beskrevne ordning tilsender regeringen hver 14. dag — nu hver uge — folketingets medlemmer en liste over kommissionsforslag og tilsender folketingssekretariatet og eventuelt partiernes sekretariater et eksemplar af de på listen opførte dokumenter.

Med henblik på at give medlemmerne bedre muligheder for på et tidligt tidspunkt at skønne over betydningen af de enkelte kommissionsforslag foreslår udvalget denne ordning erstattet af følgende:

Regeringen fremsender til markedsudvalgets medlemmer et standardiseret oplys-

ningsskema vedrørende alle kommissionsforslag til rådsvedtagelser af bindende karakter. Skemaet skal indeholde forslagens titel, oplysning om dets behandling i EF's institutioner og en kortfattet beskrivelse af forslagens indhold samt om muligt et foreløbigt skøn over eventuelle nødvendige lovændringer.

Oplysningsskemaerne fremsendes i almindelighed inden fire uger efter, at forslagene er modtaget i udenrigsministeriet.

Der er i udvalget enighed om, at det ikke er påkrævet at modtage oplysningsskemaer for visse grupper af mindre vigtige kommissionsforslag, jfr. de kategorier af vedtagelser, der er udeladt i den fortegnelse, som er optaget som bilag til regeringens beretning om udviklingen i EF i 1973. Denne liste kan løbende revideres.

Et eksemplar af de på skemaerne opførte dokumenter tilsendes folketingssekretariatet og folketingets bibliotek.

Folketingets medlemmer kan rekvirere eksemplarer af oplysningsskemaerne og forslagene i folketingssekretariatet. Medlemmer, der fremsætter ønske herom, kan få tilsendt oplysningsskemaerne samtidig med fremsendelsen til markedsudvalget.

Forslag til rådsvedtagelser, der opfylder betingelserne i tiltrædelseslovens § 6, stk. 2, og hvorom markedsudvalget ikke modtager oplysningsskemaer, optages på lister, der tilsendes markedsudvalgets medlemmer. Forslagenes tekst tilsendes folketingssekretariatet.

b. Markedsudvalgets medlemmers muligheder for at erhverve hurtige og pålidelige

informationer om EF søges forbedret. I denne forbindelse peges på en bedre adgang til tidsskrifter m.m. Endvidere bør der sikres markedsudvalget — og andre udvalg, som arbejder med EF-forslag — en effektiv adgang til det materiale, der har været stillet til rådighed for Europaparlamentet, samt dettes endelige rapporter over disse sager. Med henblik herpå søges et nærmere samarbejde med de danske EF-parlamentarikere etableret. Disse vil — i kraft af den orientering om kommissionens forslag, der på et tidligt tidspunkt tilflyder parlamentet — have mulighed for at pege på forslag af væsentlig betydning.

Udvalget har overvejet, hvorledes en udskillelse af de kommissionsforslag, der bør gøres til genstand for behandling, bør finde sted, og der er som anført enighed om, at afgørelsen af dette spørgsmål fremdeles må træffes af de enkelte medlemmer, som ved den under a. og b. skitserede fremgangsmåde vil få bedre muligheder herfor.

c. Det er hensigten forsøgsvis at afholde uformelle informationsmøder til drøftelse af generelle emner med medlemmer af markedsudvalget og forskellige EF-sagkyndige. Foruden udenrigsministeren — som til enhver tid kan deltage i møderne — kan indbydes EF-parlamentarikere, embedsmænd, medarbejdere ved EFs institutioner og eventuelle andre sagkyndige.

d. Udvalget ønsker at understrege værdien af at give udvalgets medlemmer mulighed for at foretage rejser med henblik på at give medlemmerne direkte personlige muligheder for på stedet at søge EF-problemerne belyst.

II. Markedsudvalgets arbejdsform.

Med de forbedrede informationsmuligheder, som er skitseret under I., kan udvalget i det hele henholde sig til, hvad der i beretningen af 29. marts 1973 er anført om udvalgets arbejdsform.

Udvalget ønsker dog at understrege følgende:

a. Det bemærkes, at regeringens generelle pligt til selv at skønne over, hvilke EF-anliggender der må anses for at være af væsentlig betydning med henblik på forelæggelse for markedsudvalget, fortsat består. Underretning af udvalget bør ske på et sådant

tidspunkt, at såvel hensynet til folketingets indflydelse som til regeringens forhandlingsfrihed respekteres.

b. Markedsudvalget er fortsat det parlamentariske organ, som regeringen rådfører sig med om Danmarks politik i EF. Udvalget ønsker dog at understrege det betydningsfulde i, at markedsudvalget kan henvise EF-sager, som i særlig grad kræver en særlig forhåndsindsigt, til behandling i andre stående udvalg, under hvis område sagen naturligt hører. Efter endt behandling i et andet stående udvalg fremsender dette en udtalelse til markedsudvalget, der herefter træffer den endelige afgørelse vedrørende et eventuelt mandat.

c. Udvalgets dagsordener bør så udførligt som muligt angive de emner, om hvilke der skal holdes samråd med én minister, eventuelt fulgt op af et aktuelt notat. Dagsordenen bør indeholde henvisning til bilag, markedsudvalget måtte have modtaget vedrørende det pågældende emne.

d. I hastende tilfælde, hvor et forslag kan forventes vedtaget af rådet, før regeringen mundtligt har forelagt udvalget et forhandlingsoplæg i henhold til punkt 3 i beretningen af 29. marts 1973, fremsender regeringen særskilt meddelelse om forslaget til markedsudvalgets medlemmer med angivelse af en tidsfrist, inden for hvilken samråd kan begæres af udvalget.

e. Spørgsmålet om tilstedeværelsen af et beslutningsdygtigt flertal i markedsudvalget er blevet rejst i udvalget, jfr. skrivelse af 26. marts 1974 fra Danmarks retsforbunds folketingsgruppe til folketingets præsidium (bilag 2), notat af 28. marts 1974 vedrørende markedsudvalgets procedure (bilag 3) og skrivelse af 5. april 1974 fra folketingets formand til retsforbundets folketingsgruppe (bilag 4).

Et flertal (udvalget undtagen Ib Christensen (DR)) kan tilslutte sig det i det nævnte notat anførte og den af præsidiet truffne afgørelse.

Indførelse af regler om tilstedeværelsen af et beslutningsdygtigt flertal i markedsudvalget vil efter flertallets opfattelse vanskeliggøre den nødvendige smidighed i udvalgsarbejdet. Flertallet understreger i denne forbindelse det af udvalget tidligere givne

tilsagn om at være villig til at møde med kort varsel og om fornødent på usædvanlige mødetidspunkter.

Et mindretal (Ib Christensen (DR)) mener, at markedsudvalgets beslutningsprocedure må ske efter reglen i folketingets forretningsorden § 8, stk. 5, 1. pkt., jfr. skri-

velsen af 26. marts 1974 fra Danmarks retsforbunds folketingsgruppe (bilag 2).

De i denne beretning omtalte regler om information og om markedsudvalgets arbejde m.m. træder i kraft ved begyndelsen af folketingsåret 1974-75.

Reglerne optages til fornyet overvejelse inden udgangen af kalenderåret 1975.

P. u. v.

Arne Christensen,
formand.

Bilag 1.

Beretning fra markedsudvalget.

(Afgivet den 29. marts 1973).

Udvalget har fundet det ønskeligt at søge fastlagt visse retningslinjer for sit fremtidige arbejde m.m.

Med henblik herpå har udvalget nedsat et underudvalg bestående af en formand og en repræsentant for hvert af partierne.

Underudvalget har behandlet spørgsmålet i 7 møder og har herunder haft 3 samråd med ministeren for udenrigsøkonomi.

Resultatet af underudvalgets forhandlinger, som er tiltrådt af ministeren for udenrigsøkonomi, er derefter forelagt udvalget, som enstemmigt har kunnet tilslutte sig underudvalgets indstilling.

Udvalget skal herefter udtale følgende:

1) Med henblik på at sikre folketingets den størst mulige indflydelse i markedspolitiske anliggender skal regeringen i henhold til § 6, stk. 2, i tiltrædelsesloven sammenholdt med § 7, stk. 1, nr. 13, i folketingets forretningsorden underrette folketingets markedsudvalg om forslag til rådsvedtagelser, der bliver umiddelbart anvendelige i Danmark, eller til hvis opfyldelse folketingets medvirken er nødvendig.

Regeringen tilsender hver 14. dag folketingets medlemmer en liste over de fra Kommissionen til Rådet fremkomne forslag til forordninger og direktiver, systematiseret efter emner.

Et eksemplar af de på listen opførte dokumenter tilsendes folketingssekretariatet og, hvis det ønskes, partiernes sekretariater.

Folketingets medlemmer kan rekvirere eksemplarer af dokumenterne i folketingssekretariatet.

2) Markedsudvalget kan anmode om en udtalelse fra andre stående udvalg i sager, som har berøring med disses områder.

3) Regeringen rådfører sig med folketingets markedsudvalg i markedspolitiske spørgsmål af væsentlig betydning, således at såvel hensynet til folketingets indflydelse som til regeringens forhandlingsfrihed respekteres.

Forud for forhandlinger i EFs råd om vedtagelser af større rækkevidde forelægger regeringen mundtligt markedsudvalget et forhandlingsoplæg. Såfremt der ikke i udvalget konstateres et flertal imod forhandlingsoplægget, forhandler regeringen på dette grundlag.

Såfremt markedsudvalget fremsætter ønske herom, giver regeringen udvalget en skriftlig orientering vedrørende en foreliggende sag under hensyntagen til omstændighederne i den foreliggende forhandlingsituation.

Viser der sig under forhandlingerne i EFs råd mulighed for en løsning, som afviger væsentligt fra forhandlingsoplægget, bør regeringen på samme måde forelægge den nye forhandlingssituation for markedsudvalget.

Efter forhandlingernes afslutning forelægger regeringen omgående resultatet for markedsudvalget.

4) Det er udvalgets ønske at sikre den størst mulige åbenhed om markedsudvalgets arbejde.

Imidlertid kan ikke alle oplysninger, der meddeles og drøftes i udvalget, offentliggøres. Derfor er der i udvalget enighed om

at iagttage de regler om fortrolighed, som er angivet i lov om det udenrigspolitiske nævn § 4, 1. pkt. Den nævnte bestemmelse har følgende ordlyd: „I det omfang, som vedkommende minister eller nævnets formand bestemmer, er nævnets medlemmer og andre, der måtte være til stede under

nævnets forhandlinger, forpligtede til at bevare tavshed om, hvad de erfarer i nævnet.“

Senest inden udgangen af folketingsåret 1973-74 vil markedsudvalget tage disse regler op til fornyet overvejelse.

P. u. v.

Poul Dalsager,
formand.

Bilag 2.

DANMARKS RETSFORBUND
FOLKETINGSGRUPPEN

Den 26. marts 1974.

I markedsudvalgets møde lørdag den 23. marts 1974 deltog kun 6 af udvalgets medlemmer, hvorfor det i henhold til folketingets forretningsorden ikke var beslutningsdygtigt.

Under hensyntagen til markedsudvalgets betydningsfulde beføjelser, jfr. loven af 11/10 72 om Danmarks tiltræden af De Europæiske Fællesskaber, forekommer det uacceptabelt og i strid med forudsætningerne for folketingets muligheder for at øve tilbørlig kontrol med EF-politikken, at markedsudvalget følger en praksis, hvorefter det godkendes, at den i beretningen fra markedsudvalget pkt. 3 anførte procedure finder an-

vendelse, uden hensyn til, om udvalget er beslutningsdygtigt, jfr. folketingets forretningsorden § 8, stk. 5.

Selv om markedsudvalget officielt ikke træffer beslutninger i forbindelse med den i nævnte beretning i pkt. 3 beskrevne procedure, er denne procedure dog af så stor reel betydning, at den bør ligestilles med egentlige beslutninger, hvortil der kræves, at mindst halvdelen af udvalgsmedlemmerne er til stede.

Retsforbundets folketingsgruppe ønsker over for præsidiet at protestere imod den anvendte fremgangsmåde.

Ib Christensen.

Til folketingets præsidium.

Bilag 3.

FOLKETINGETS MARKEDSUDVALG

Den 28. marts 1974.

Notat vedrørende markedsudvalgets procedure.

I skrivelse af 26. marts d. å. har retsforbundets folkeringsgruppe over for folketingets præsidium protesteret mod den i folketingets markedsudvalg anvendte fremgangsmåde i udvalgets møde lørdag den 23. marts d. å.

Det anføres, at der i mødet deltog 6 af udvalgets medlemmer, og at udvalget derfor ikke var beslutningsdygtigt, jfr. folketingets forretningsorden § 8, stk. 5, 1. pkt.

Det betegnes som uacceptabelt, at den i markedsudvalgets beretning af 29. marts 1973 angivne procedure anvendes uden hensyn til, om udvalget er beslutningsdygtigt, selv om udvalget officielt ikke træffer beslutninger i forbindelse med denne procedure.

Udvalgets bemærkninger:

I. Sagens forløb.

Markedsudvalgets møde fandt sted lørdag den 23. marts kl. 17.00. Dagsordenen for mødet var: Forhandlingerne i Bruxelles om landbrugspriserne. I mødet deltog 6 medlemmer repræsenterende S, FP, V, RV, SF og DR. Endvidere deltog udenrigsministeren med embedsmænd.

Risgaard Knudsen (S) ledede mødet efter en samme morgen truffet aftale med næstformanden, H. C. Toft (KF). (Formanden, Arne Christiansen (V), var syg).

Det blev i et møde dagen før (se nedenfor) vedtaget i udvalget, at eventuelle møder i weekenden skulle ledes af Risgaard Knudsen, hvis næstformanden var forhindret og formanden stadig var syg.

De partier i udvalget, der ikke var repræsenteret ved mødet, var herefter KF, CD og KrF.

Det bemærkes, at udvalget som nævnt havde holdt møde dagen før (fredag den 22. marts kl. 17.00) med samme dagsorden. I dette møde deltog repræsentanter for samtlige blandt udvalgets medlemmer repræsenterede partier med undtagelse af KrF. Endvidere deltog udenrigsministeren med embedsmænd.

I fredagsmødet forelå et notat fra landbrugsministeren til udvalget angående forhandlingerne om EF's landbrugspriser 1974-75.

Ministeren fastholdt i notatet det skøn, han tidligere havde fremsat over for udvalget, at et forlig ikke var muligt på grundlag af kommissionens forslag. Ministeren skitserede et sandsynligt kompromisforslag fra kommissionen.

Det siges i notatet bl. a.:

„..... Et forslag fra Kommissionen til et samlet kompromis kan tidligst ventes sent fredag nat. Forhandlingsteknisk er det ønskeligt, at Danmark straks efter fremsættelsen af et sådant forslag kan deltage aktivt i forhandlingerne derom“.

Ministeren henstillede derfor, at markedsudvalget gav sin tilslutning til et kompromis, der holdtes inden for de angivne rammer eller kun uvæsentligt afveg derfra.

Det fremgik af udvalgets forhandlinger, at FP, V, KF og CD allerede om fredagen kunne give tilslutning til dette (udvidede) mandat.

Da visse af de øvrige partiers repræsentanter imidlertid ikke ønskede at tage stilling, før man havde nærmere oplysninger om Kommissionens endelige prisforslag, aftaltes det, at markedsudvalget skulle indkaldes til

hastemøde, så snart sådanne oplysninger forelå (formentlig sent fredag nat).

Dette møde viste sig imidlertid først at kunne finde sted lørdag kl. 17.00.

På baggrund af de i fredagsmødet givne oplysninger og forhandlinger i lørdagsmødet (hvor de nærmere oplysninger om Kommissionens prisforslag forelå) kunne den fungerende formand fastslå, at der ikke i udvalget kunne konstateres et flertal imod forhandlingsoplægget.

II. Markedsudvalgets procedure.

I beretning af 29. marts 1973 fra markedsudvalget hedder det bl. a.:

„..... 3) Regeringen rådfører sig med folketingets markedsudvalg i markedspolitiske spørgsmål af væsentlig betydning, således at såvel hensynet til folketingets indflydelse som til regeringens forhandlingsfrihed respekteres.

Forud for forhandlinger i EFs Råd om vedtagelser af større rækkevidde forelægger regeringen mundtligt markedsudvalget et forhandlingsoplæg. Såfremt der ikke i udvalget konstateres et flertal imod forhandlingsoplægget, forhandler regeringen på dette grundlag“.

„..... Viser der sig under forhandlingerne i EFs Råd mulighed for en løsning, som afviger væsentligt fra forhandlingsoplægget, bør regeringen på samme måde forelægge den nye forhandlingssituation for markedsudvalget“.

Afgørende er således, „at der ikke i udvalget konstateres et flertal imod forhandlingsoplægget“. Egentlige beslutninger skal — som også nævnt af Ib Christensen — ikke træffes, og forretningsordenens regler om beslutningsdygtighed kan derfor formelt ikke kræves opfyldt.

Baggrunden for reglerne er dels at give folketinget mulighed for at udøve kontrol med regeringens forhandlinger, dels at give en minister mulighed for at konstatere, i hvilket omfang han har parlamentarisk dækning forud for forhandlinger, som han i øvrigt må bære det fulde ansvar for.

Folketingets markedsudvalg har gentagne gange udtalt sin villighed til om fornødent at holde møde på et hvilket som helst tidspunkt og med meget kort varsel. Det er i denne forbindelse i udvalget fremhævet, at de medlemmer, der deltager, må kunne „tegne“ partiet, således at antallet af deltagere ikke er afgørende.

Der henvises af Ib Christensen til markedsudvalgets betydningsfulde beføjelser og den store reelle betydning af den i beretningen beskrevne procedure som argument for at kræve forretningsordenens regler om beslutningsdygtighed overholdt.

Det skal i denne forbindelse kun anføres, at en beslutning under et udvalgs behandling af lovforslag m. v. som regel vil kunne afvente et nyt udvalgsmøde, hvor det fornødne antal medlemmer kan tilvejebringes. Derimod vil en minister under pågående forhandlinger i EFs Ministerråd meget let blive bragt i en umulig forhandlingsposition, hvis han ikke forinden eller med meget kort varsel kan sikre sig den fornødne tilslutning til sit forhandlingsoplæg.

For en ordens skyld tilføjes, at forretningsordenens regler om beslutningsdygtighed naturligvis også gælder for markedsudvalget ved dets behandling af sager, der falder uden for den af beretningen omtalte procedure, f. eks. ved behandling af lovforslag m. v.

P. u. v.

Arne Christiansen,
formand.

Til folketingets præsidium.

Bilag 4.**FOLKETINGETS FORMAND**

Den 5. april 1974.

I skrivelse af 26. marts 1974 har retsforbundets folketingsgruppe over for præsidiet protesteret imod fremgangsmåden i forbindelse med markedsudvalgets møde lørdag den 23. marts 1974.

I denne anledning skal jeg oplyse, at spørgsmålet har været drøftet i præsidiet,

som ikke finder fremgangsmåden i strid med folketingets forretningsorden under hensyn til, at der ikke i det pågældende møde var tale om, at udvalget skulle træffe beslutning.

Et af markedsudvalget i sagens anledning udarbejdet notat om udvalgets procedure vedlægges til orientering.

Karl Skytte.

Til retsforbundets folketingsgruppe.

Beretning fra markedsudvalget.

(Afgivet den 28. maj 1976).

I henhold til beretning af 14. juni 1974*) optages de i denne og i beretning af 29. marts 1973**) indeholdte regler for markedsudvalgets arbejde m.v. hvert år til fornyet overvejelse.

Det er opfattelsen hos et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget), at der ikke for nærværende er behov for justering af de gældende regler, idet flertallet dog understreger vigtigheden af, at udvalget på linje med udenrigspolitisk navn fortsat underrettes om møderne i det europæiske råd – såvel regeringens holdning forud for møderne som mødernes forløb og resultater.

Med henblik på den bedst mulige orientering af offentligheden bør det tilstræbes, at pressen fra mødets begyndelse vil kunne få relevante bilag udleveret hos vagten foran udvalgsværelset.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) – der i øvrigt kan tiltræde det af flertallet anførte – fremhæver, at den parlamentariske kontrol med udenrigspolitikens førelse bør skærpes.

Udenrigsministeriets aktiviteter påfører jo nu om dage danske skatteborgere særdeles tyngende økonomiske forpligtelser. Derudover beskæftiger man sig på internationalt plan i stedse stigende omfang med snesevis af anliggender, som i ældre tid var af rent national beskaffenhed. Ofte er folketingets reelle handlingsfrihed stærkt begrænset i disse sager. Folketinget kommer nemlig først ind i dem, efter at udenrigstjenesten har forhandlet dem så langt frem, at antallet af danske valgmuligheder er

få. Ikke sjældent kan folketinget reelt blot sige ja til, hvad regeringen har aftalt. For at forebygge dette er forudgående parlamentarisk kontrol med udenrigspolitiske aktiviteter derfor mere og mere påtrængende.

Organisatorisk er forholdet det, at reglen i grundlovens § 19, stk. 3, om det udenrigspolitiske nævn er uheldig, dels derved at den tvinger til opretholdelsen af dette organ, dels hindrer, at der i nævnet kan ske andet end rådføring.

Disse ulemper er landet tvunget til at leve med, indtil § 19, stk. 3, kan blive fjernet eller omredigeret ved en grundlovsrevision. Der er derimod ingen forfatningsmæssig nødvendighed i, at den parlamentariske kontrol yderligere forflygtiges ved, at to folketingsudvalg arbejder med udenrigspolitiske sager, nemlig dels udenrigsudvalget og dels markedsudvalget.

Flere og flere udenrigspolitiske anliggender forhandles og afgøres reelt i EF-regie. Forud for regeringens forhandlinger herom har der udviklet sig en tradition for, at den pågældende minister i markedsudvalget indhenter mandat. Dette er en nødvendig del af markedsudvalgets arbejde, og det vil betyde en ringe merbelastning, om alle udenrigspolitiske sager – også de, der undtagelsesvis ikke har noget med EF at gøre – blev forelagt markedsudvalget på tilsvarende vis. Herefter vil udenrigsudvalget blive overflødig og vil kunne nedlægges. Den ineffektivitet, der i øjeblikket består i, at der er tredobbelt udvalgsdækning i folketinget vedrørende udenrigspolitiske forhold, vil blive formindsket til, at den afgørende vægt i alle sager lægges på markedsudvalgets arbejde, mens der derudover tilbage

*) Folketingstidende 1972-73, tillæg B, sp. 1298.

**) Folketingstidende 1973-74, 2. samling, tillæg B, sp. 983.

kun bliver det udenrigspolitiske nævn, der kommer til at indtage en stilling nøje overensstemmende med grundloven, nemlig et sted, hvor regeringen blot rådfører sig.

Et andet mindretal (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) tager forbehold over for flertallets udtalelse om, at der »ikke

for nærværende er behov for justering af de gældende regler«, men kan i øvrigt tilslutte sig det af flertallet anførte.

De indeholdte regler m. v. optages til fornyet overvejelse inden udgang af folketingsåret 1976-77.

P. u. v.

Arne Christiansen,
formand.

Bilag.

FOLKETINGET
SF's FOLKETINGSGRUPPE

Den 21. november 1976.

I anledning af mødet i dag i markedsudvalgets underudvalg vedrørende markedsudvalgets arbejdsgang skal jeg hermed anmode om at få følgende forslag behandlet:

1) Markedsudvalget er i dag en kontrolinstans med arbejdet i EF's ministerråd. Efter at det er besluttet at holde i alt fald tre topmøder om året, må også topmødeinstitutionen («det europæiske råd») underkastes markedsudvalgets procedurer.

2) Det udenrigspolitiske samarbejde imellem de ni EF-lande er i dag underkastet en svag parlamentarisk kontrol i form af beretningsgivelser til Det udenrigspolitiske Nævn. Der er ikke tale om, at regeringen *på forhånd* anmoder om mandat før ministermødet inden for det udenrigspolitiske samarbejdes rammer.

Der bør indføres en ordning for det udenrigspolitiske samarbejde, som svarer til ordningen for det egentlige EF-samarbejde. Det er for mig ikke afgørende, om den parlamentariske kontrol kommer til at ligge i Det udenrigspolitiske Nævn eller i markedsudvalget. Det afgørende er, at den parlamentariske kontrol udbygges.

3) Det må gøres til en fast praksis, at de mandater, regeringen får i markedsudvalget, skrives ned i en protokol. Den nuværende ordning gør det muligt at kræve mandaterne udformet skriftligt. Det bør imidlertid gøres til noget helt sædvanligt ved, at der på folketingets foranledning føres en protokol i alt fald

over de mandater, regeringen får. Jeg minder om, at regeringen lader en embedsmand tage et egentligt referat af markedsudvalgets møder, et referat, der kun er til rådighed for regering og administration. Det er utilfredsstillende, at folketinget også i dette spørgsmål står langt svagere end regeringen.

4) Udvalgets formand bør foranledige, at dagsordenerne udformes på en måde, som gør det nemmere for udvalgets medlemmer at forberede sig til møderne. Det kan bl. a. ske ved, at de enkelte dagsordenspunkter forsynes med henvisninger til relevante bilag.

5) Der bør tages kontakt med folketingets bibliotek for at sikre, at der etableres mulighed for at bruge markedsudvalgsbilag fra tidligere samlinger. Disse bilag indeholder et værdifuldt materiale, som burde kunne bruges fortløbende. Under alle omstændigheder er det utilfredsstillende, at bilagene går ud af arbejdet ved folketingssamlingens slutning.

6) Pressens muligheder for at følge udvalgets arbejde er dårlige. Det er så meget mere utilfredsstillende, som markedsudvalget i realiteten lovgiver, men for lukkede døre. Spørgsmålet bør derfor drøftes med folketingets presseloge. Som et første skridt til at skabe bedre arbejdsforhold for pressen kunne folketinget foranledige, at de bilag, der er relevante for et møde i markedsudvalget, forefandtes ved mødets begyndelse på pressens bord foran mødeværelset.

Med venlig hilsen

Jens Maigaard.

Formanden for folketingets markedsudvalg,

hr. Arne Christiansen,

her.

Beretning fra markedsudvalget (Afgivet den 3. juni 1977)

I henhold til beretning af 28. maj 1976*) optages de i denne og i tidligere beretninger indeholdte regler for markedsudvalgets arbejde m. v. til fornyet overvejelse inden udgangen af folketingsåret 1976-77.

Det er opfattelsen hos et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets medlemmer af dette), at de indhøstede erfaringer ikke giver grundlag for på nuværende tidspunkt at ændre de i beretning af 28. maj 1976 og i tidligere beretninger indeholdte regler for markedsudvalgets arbejde m. v.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlem-

mer af udvalget) mener, at udvalgets arbejds- gang på væsentlige punkter ikke er hensigtsmæssig, og der derfor hurtigst bør iværksættes et arbejde for at forny reglerne for denne. Der henvises eksempelvis til præcis formulering af ministermandaters rækkevidde og deres økonomiske konsekvenser. Endvidere er behandlingen af budgetproblemer for slap og overfladisk. Om udenrigspolitiske spørgsmål henvises til fremskridts- udtalelsen i beretning af 28. maj 1976.

Reglerne for udvalgets arbejde m. v. optages til fornyet overvejelse inden udgangen af folketingsåret 1977-78.

P. u. v.

Arne Christiansen.

formand

*) Folketingstidende 1975-76, tillæg B, sp. 2103.

Beretning

fra markedsudvalget

Beretning afgivet af markedsudvalget den 2. juni 1978

I henhold til beretning af 3. juni 1977*) skal reglerne for udvalgets arbejde m.v. optages til fornyet overvejelse inden udgangen af folketingsåret 1977-78.

På udvalgets møde den 3. maj har formanden indkaldt eventuelle bemærkninger til de hidtidige regler for udvalgsarbejdet, ligesom udvalget bemyndigede formanden og næstformanden til sammen med repræsentanter for udenrigsministeriet at vurdere behovet for ændring i de gældende regler.

Da der ikke fra et flertal af udvalgets medlemmer er fremsat ønsker om ændring af de nuværende regler, og da de stedfundne drøftelser mellem formanden, næstformanden og repræsentanter for udenrigsministeriet heller ikke har vist behov for ændringer, finder flertallet (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets medlemmer af udvalget), at reglerne for udvalgets arbejde indtil videre bør fortsætte i de nu fastlagte rammer.

Det er imidlertid flertallets opfattelse, at overgangen til almindelige direkte valg af medlemmer til Europa-Parlamentet den 7.-10. juni 1979 bør foranledige udvalget til forud for dette valg at drøfte retningslinjerne for forholdet mellem repræsentanterne i Europa-Parlamentet og markedsudvalget.

Et mindretal (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) har i det forløbne år med tilfredshed noteret sig, at udvalgets arbejds-gang vedrørende EFs budgetproblemer er blevet strammet væsentligt op. Om dette er tilstrækkeligt til at opfylde den af mindretallet tidligere fremsatte kritik jfr. bl.a. udvalgets beretning af 3. juni 1977, er det endnu for tidligt at udtale sig om.

I øvrigt skal mindretallet på ny understrege, at udvalgets arbejdsgang på væsentlige

punkter ikke er hensigtsmæssig, og at der derfor hurtigst bør iværksættes et arbejde for at forny reglerne for denne.

Der henvises eksempelvis til, at ministermandaternes rækkevidde og deres økonomiske konsekvenser ikke bliver så præcist udformet, som de burde under hensyntagen til, at der ofte er tale om meget vidtrækkende og vigtige spørgsmål, hvor en tilslutning fra markedsudvalget faktisk i mange tilfælde låser folketingets dispositionsmuligheder fuldstændig fast ud i en uendelig fremtid, fordi ændringer i EF-aftaler vil kræve tilslutning fra mange andre EF-medlemslande – eventuelt dem alle.

Om udenrigspolitiske spørgsmål henvises til fremskridtsudtalelsen i beretning af 28. maj 1976.

Mindretallet skal dernæst henlede opmærksomheden på, at flertallet i udvalget for forretningsordenen, i betænkning og indstilling af 11. maj 1978 om ændring af forretningsordenen for folketinget, gik ind for, at markedsudvalget bør træffe beslutninger om, efter hvilke synspunkter man ønsker at indbyde Europaparlamentarikere til møde i udvalget.

Det er sikkert rimeligt, at markedsudvalget tager en debat herom snarest belejligt. Nok bliver problemet særlig akut efter parlamentsvalget den 7.-10. juni 1979, men det eksisterer jo allerede med den nuværende sammensætning af Europa-Parlamentet, og det var sikkert ikke så dårlig en idé endda, at der allerede bliver fastsat retningslinjer, før nogen af os kender udfaldet af det pågældende valg, og at disse retningslinjer eventuelt bliver afprøvet i praksis med de nuværende Europaparlamentarikere.

*) Folketingstidende 1976-77 (2. samling) tillæg B. sp. 909

Mindretallets forslag er, at der er en stående invitation til danske Europa-parlamentarikere om at komme til stede som gæster med taleret i udvalget, men at det udtrykkeligt præciseres i invitationen, at de pågældende - i det omfang de da ønsker at

gøre brug af denne invitation - selv må følge med i, hvornår udvalget holder møder.

Reglerne for udvalgets arbejde m.v. optages til fornyet overvejelse inden udgangen af folketingsåret 1978-79.

P. u. v.

ARNE CHRISTIANSEN,
formand

Beretning afgivet af markedsudvalget den 31. maj 1979

Beretning fra markedsudvalget

Som det fremgår af udvalgets beretning af 2. juni 1978, skal reglerne for udvalgets arbejde m. v. optages til fornyet overvejelse inden udgangen af folketingsåret 1978-79. Det fremgår endvidere af beretningen fra 1978, at udvalget forud for de direkte valg til Europa-Parlamentet ville drøfte retningslinjerne for forholdet mellem repræsentanterne i Europa-Parlamentet og markedsudvalget.

Efter forudgående drøftelser med udvalgets formand har folketingets formand ved skrivelse af 1. februar 1979 udbedt sig en udtalelse fra markedsudvalget om de fremtidige forbindelser mellem folketinget og Europa-Parlamentet og om forskellige konsekvenser i folketinget af de direkte valg.

På denne baggrund nedsatte markedsudvalget en arbejdsgruppe, hvis drøftelser især har drejet sig om forbindelsen mellem udvalget og de danske repræsentanter i Europa-Parlamentet, om sikring af den bedst tænkelige udveksling af materiale og informationer mellem Europa-Parlamentet og folketinget og om oprettelse af et kontakt- og koordineringsled i folketinget til varetagelse af forbindelserne mellem folketinget og Europa-Parlamentet, herunder kontakten mellem markedsudvalget og de danske Europa-parlamentarikere.

På grundlag af en indstilling fra arbejdsgruppen har udvalget på et møde den 9. marts 1979 drøftet spørgsmålet og ved skrivelse af samme dato meddelt folketingets formand resultatet af sine overvejelser.

I skrivelsen til folketingets formand har udvalget ud over at behandle de fremtidige forbindelser til Europa-Parlamentet og de danske Europa-parlamentarikere tillige fremhævet visse konkrete forhold vedrørende dets information, som ønskes forbedret. Danmarks retsforbunds medlem af udvalget har

efterfølgende tilsluttet sig indstillingerne fra den tilstedeværende del af udvalget samt udtalelsen fra socialistisk folkepartis medlem af udvalget.

Der henvises herom til skrivelsen til folketingets formand, som er optrykt som bilag til beretningen.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) ønsker at udtale følgende:

Mindretallet er stadig stærkt utilfreds med udvalgets arbejdsforhold. Især efter regeringsskiftet og det deraf foranledigede formandsskifte i udvalget er udvalgets arbejdsforhold blevet endnu ringere, end de tidligere har været.

Ministermandaternes rækkevidde og deres økonomiske konsekvenser bliver stadig ikke udformet præcist og i god tid. De mundtlige orienteringer, udvalget har fået efter regeringsskiftet i august 1978, har gennemgående sagligt været endnu ringere og mere tyndbenede end tidligere, og udvalgets flertal har i endnu mindre grad end tidligere været tilbøjelig til at indgå i egentlige drøftelser. Markedsudvalgets stilling må derfor i dag karakteriseres på den måde, at det kun er som et rent formelt gummistempel, idet ingen af regeringspartiernes 9 medlemmer ud af udvalgets 17 medlemmer åbner munden, når formanden efter at have hørt på en ufyldstgørende ministerredegørelse konstaterer, at der intet flertal i udvalget er imod, at ministeren får det, som han vil have det.

Dertil kommer specielt for det forløbne år, at udvalget ikke på rimelig vis har behandlet det beslutningsforslag - nr. B 6 - om EF-Parlamentets hjemsted, som folketinget den 3. november 1978 henviste til udvalget. Til trods for at forslagsstillerne gentagne gange skriftligt såvel som mundtligt har bedt om, at

der efter udvalgets færdigbehandling af forslaget blev afgivet betænkning til det folketing, der havde henvist forslaget til udvalget, har det anførte udvalgsflertal nægtet at afgive sådan betænkning, således at man ved denne obstruktion fra flertallets side har hindret, at folketinget kan komme til at drøfte og fatte beslutning vedrørende det nævnte forslag.

De øvrige ulemper, der i tidligere årsberetninger er påpeget vedrørende udvalgets for-

hold, er ikke blevet udbedret i det forløbne år. Mindretallet finder derfor anledning til at udtrykke den stærkeste bekymring med hensyn til den særdeles beklagelige udvikling, som har fundet sted vedrørende markedsudvalgets arbejdsforhold.

Reglerne for udvalgets arbejde m. v. optages til fornyet overvejelse inden udgangen af folketingsåret 1979-80.

P. u. v.

ELLEMANN-JENSEN,
formand

FOLKETINGETS MARKEDSUDVALG

Den 9. marts 1979

Til folketingets formand

I anledning af formandens skrivelse af 1. februar 1979 har markedsudvalget nedsat en arbejdsgruppe til drøftelse af kontakten mellem folketinget og de danske Europa-parlamentarikere efter de direkte valg til Europa-Parlamentet.

Efter at arbejdsgruppen har afsluttet sine drøftelser, har spørgsmålet været behandlet på markedsudvalgets møde den 9. marts 1979.

Danmarks kommunistiske partis, kristeligt folkepartis og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget var ikke til stede under disse drøftelser.

Det øvrige *udvalg* er af den opfattelse, at det vil være en naturlig opgave for markedsudvalget at etablere kontakten til de danske repræsentanter i Europa-Parlamentet med henblik på en udveksling af erfaringer og information vedrørende arbejdet i henholdsvis Europa-Parlamentet og folketinget.

Det er opfattelsen hos et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, det konservative folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget), at denne kontakt bør etableres i form af fællesmøder – som ikke er egentlige udvalgs-møder – mellem markedsudvalgets medlemmer og stedfortrædere og Europa-parlamentarikerne. Det er hensigten, at udvalgets formand med passende mellemrum indbyder til sådanne fællesmøder, hvortil også ministre vil kunne indbydes i særlige tilfælde.

På det førstkommende fællesmøde med deltagelse af de nyvalgte parlamentarikere er det hensigten at drøfte, hvorledes denne mødeaktivitet bedst tilrettelægges med hensyn til bl. a. mødefrekvens og dagsordener.

Flertallet finder ikke, at der er behov for ændring af den nuværende forretningsorden.

I den tilstedeværende del af *udvalget* (udvalget med undtagelse af Danmarks kommunistiske partis, kristeligt folkepartis og

Danmarks retsforbunds medlemmer) har der i øvrigt været enighed om, at der ud over disse fællesmøder bør siktes den bedst tænkelige udveksling af informationer mellem Europa-Parlamentet og markedsudvalget.

Man vil finde det naturligt, at der tilvejebringes en ordning, hvorefter repræsentanterne i Europa-Parlamentet får adgang til samtlige markedsudvalgets bilag med undtagelse af fortroligt stemplede dokumenter. Hvorledes en sådan ordning skal gennemføres i praksis, har man ment at måtte overlade til præsidiet og folketingets administration at overveje.

I forbindelse med spørgsmålet om udlevering af markedsudvalgsbilag til de danske medlemmer af Europa-Parlamentet har udvalget drøftet muligheden for, at man, i højere grad end det hidtil har været tilfældet, kunne drage nytte af det materiale, som udarbejdes i Europa-Parlamentet, herunder især betænkninger fra parlamentets udvalg. Disse betænkninger vil ofte foreligge i god tid, for markedsudvalget behandler de pågældende forslag, og kan i mange tilfælde være et værdifuldt supplerende materiale ved behandlingen i markedsudvalget.

Man ville finde det ønskeligt, om folketinget i samarbejde med udenrigsministeriet kunne etablere en ordning, hvorefter foreløbige dagsordener for kommende rådsmøder kunne tilgå folketingets administration med henblik på, at der så tidligt som muligt forud for behandlingen i udvalget kan stilles relevante betænkninger m. v. fra Europa-Parlamentet til rådighed for markedsudvalgets medlemmer.

Under drøftelserne om den fremtidige kontakt med Europa-parlamentarikerne har for udvalget foreligget den betænkning, som det engelske overhus har udarbejdet om forholdet mellem det engelske parlament og Europa-Parlamentet efter de direkte valg.

Det fremgår heraf, at der fra Europa-Parlamentet og dets sekretariat er fremkommet forskellige tanker om den fremtidige kontakt mellem parlamenterne.

Udvalget har bl. a. noteret sig, at Europa-Parlamentets tidligere præsident har givet udtryk for, at der kunne tænkes skabt en ordning, hvorefter et eller flere udvalgsmedlemmer fra de nationale parlamenter kunne overvære udvalgs møder i Europa-Parlamentet, når sager af særlig interesse var på dagsordenen.

Den tilstedeværende del af udvalget finder, at en sådan ordning kunne være værdifuld, ligesom man ville finde det ønskeligt, at der for udvalgsmedlemmer blev skabt mulighed for at kunne overvære Europa-Parlamentets debatter i særlige tilfælde.

Da en eventuel udbygning af kontakten på dette område formentlig først kan ske efter afholdelse af det direkte valg, skal man henstille til præsidiat, at det pålægges folketingets administration nøje at følge udviklingen på dette område.

Man har bemærket, at det i »Notat om visse konsekvenser i folketinget af det direkte valg til Europa-Parlamentet« er omtalt, at der muligvis vil være behov for, at en medarbejder i folketingets administration fungerer som kontakt- og koordineringsled mellem folketinget, Europa-Parlamentet og de danske Europa-parlamentarikere.

Til præsidiats videre overvejelse af dette spørgsmål skal man tilkendegive, at en sådan ordning må skønnes at blive af værdi både for de pågældende parlamentarikere og for markedsudvalget.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) ønsker om kontakten mellem markedsudvalget og Europa-parlamentarikere at udtale følgende:

Ved Danmarks indtræden i EF blev folketingets (Rigsdagens) 123 år gamle magtbeføjelser spaltet i to dele.

Flere og flere lovgivningsforanstaltninger træffes af EF. De pågældende indgreb betyder, at ændring alene kan ske ved tiltrædelse fra en række andre lande. Dette er en fundamental afvigelse fra den sædvanlige folketingskompetence, nemlig at folketinget altid – måske efter nyvalg – kan ændre, hvad tidligere er vedtaget.

Ved tilrettelæggelsen af folketingets procedureregler er der derfor nu al mulig adgang til i særlig høj grad at være opmærksom på den afdeling af folketingsarbejdet, som vedrører direktiver og andre regelfastsættelser i EF.

Dette hensyn kommer kraftigt frem som det altdominerende, når folketinget skal fastlægge sit samarbejde med de 16 danske medlemmer af det direkte valgte EF-Parlament. Der er al mulig grund til at sikre og betrygge, at dette samarbejde på den angivne baggrund får den videst mulige udstrækning. Folketinget er særdeles interesseret i at have så bred kontakt som muligt til så mange som muligt af de 16. Ingen af de 16 kan tvinges af folketinget til at fremkomme over for folketinget eller dele af dette med den viden, de erhverver som EF-parlamentarikere, hvilken viden både i omfang og i tidlighed langt overstiger, hvad de 179 folketingsmedlemmer får at vide.

Folketinget som sådant kan på ingen måde forlade sig på, at visse partigrupper måske får en vis orientering fra de pågældende partiers mulige repræsentanter i EF-Parlamentet.

Derfor bør folketingets forretningsorden ændres derhen, at de 16 EF-parlamentsmedlemmer har fri adgang til at deltage i ethvert udvalgs møde i folketinget med fuld taleret.

Det følger af grundloven, at de pågældende ikke kan have stemmeret.

I de minutter, hvor et folketingsudvalg behandler fortrolighedsspørgsmål, kan der måske være ulemper ved, at have EF-parlamentarikere til stede. Den almindeligt udtrykte frygt herfor er nok stærkt overdreven, men først udviklingen efter 10. juni 1979 kan give fornødent erfaringsmateriale.

Da drøftelserne alene har drejet sig om markedsudvalget, må mindretallet indskrænke sig til her at foreslå, at det indstilles til udvalget for forretningsordenen at overveje at foreslå folketinget at indsætte en bestemmelse i forretningsordenen om, at EF-parlamentarikere valgt i Danmark og/eller Grønland har adgang til at deltage i markedsudvalgets møder med taleret, dog således at markedsudvalgets flertal for så vidt angår enkelte møder eller dele af disse kan udelukke de pågældende fra at være til stede i mødet.

I udvalget for forretningsordenen vil mindretallet så argumentere for, at bestemmelsen også kommer til at omfatte folketingets øvrige udvalg.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) ønsker at udtale følgende:

Uanset hvad man måtte mene om EF og de direkte valg, ville det være helt forkert, om man ikke fra folketingets side tilstræber den bedst mulige samordning mellem markedsudvalgets virksomhed og de kommende danske EF-parlamentarikere, hvoraf formentlig mange ikke vil være medlemmer af folketinget.

Derfor bør markedsudvalget sikre snævre kontakter til EF-parlamentarikerne med henblik på gensidig orientering og konsultation, EF-parlamentarikerne bør derfor have ret til at deltage i markedsudvalgets møder (med taleret).

Desuden bør markedsudvalget – sammen med EF-parlamentarikerne – med regelmæssige mellemrum holde møder, hvor man

drøfter de længere linjer for EF-politikken, således at man ikke kun (som hidtil) beskæftiger sig med de løbende beslutninger. Det gælder i ganske særlig grad, når EF-budgettet er til behandling i EF-organerne, bl. a. EF-Parlamentet og herhjemme.

På denne baggrund bør markedsudvalgets sekretariat styrkes igennem en udvidelse af personalet.

Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at det i beretningen fra 1974 hedder, at man forsøgsvis vil »afholde uformelle informationsmøder til drøftelse af generelle emner med medlemmer af markedsudvalget og forskellige EF-sagkyndige. Foruden udenrigsministeren – som til enhver tid kan deltage i møderne – kan indbydes EF-parlamentarikerne, embedsmænd, medarbejdere ved EFs institutioner og evt. andre sagkyndige« (14.6.74). Denne mulighed har hidtil aldrig været benyttet.

Bortset fra de punkter, hvor nærværende mindretalsindstilling afviger fra indstillingen fra den tilstedeværende del af udvalget, kan mindretallet som angivet tiltræde denne.

P. u. v.

ELLEMANN-JENSEN,
formand

Beretning afgivet af markedsudvalget den 7. november 1980

Beretning

fra

markedsudvalget vedrørende folketingsåret 1979-80, 1. og 2. samling

I beretning af 31. maj 1979 behandlede udvalget bl. a. mulighederne for en udbygning af medlemmernes adgang til information vedrørende beslutningsprocessen i De europæiske Fællesskaber, idet man fremhævede visse konkrete forhold, som ønskedes forbedret.

Blandt andet på denne baggrund har folketetinget ved en administrativ omlægning samlet de administrative og sekretariatsmæssige EF-funktioner i et sekretariat, til hvis opgaver hører at være til rådighed for markedsudvalgets medlemmer – og folketingets øvrige medlemmer – med dokumentation og information vedrørende den løbende EF-beslutningsproces. Sekretariatets funktion er nærmere beskrevet i bilaget til beretningen.

Det er samtidig aftalt med udenrigsministeriet, at dagsorden for kommende rådsmøder forinden oversendelse til udvalget forsynes med henvisninger til kommissionsforslagenes journalnumre, hvorefter forslagene, Europa-Parlamentets betænkninger herom og anden dokumentation kan rekvireres i EF-sekretariatet.

Udvalget har i øvrigt etableret en ordning, hvorefter de danske medlemmer af Europa-Parlamentet har adgang til samtlige markedsudvalgets bilag med undtagelse af fortroligt stemplede dokumenter.

Udvalget har bedt udenrigsministeren drage omsorg for, at det ved forelæggelse af kommissionsforslag for markedsudvalget nøje præciseres, hvornår der forelægges et forhandlingsoplæg. Udvalget ønsker i fortsættelse heraf at henstille til ministeren, at det for fremtiden gøres til en regel, at de enkelte ministre ved forelæggelsen for udvalget ind-

ledningsvis gør opmærksom på de punkter på dagsordenen, som indebærer, at regeringen forelægger et forhandlingsoplæg.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) ønsker at udtale følgende:

»Fremskridtspartiet mener stadig, at markedsudvalget fungerer dårligt.

Reelt er udvalget den eneste parlamentariske kontrol med hundredevis af ændringer af dansk lovgivning – og endda ændringer, som folketetinget ikke senere kan lave om på igen.

Derfor er det aldeles utilfredsstillende, at hele behandlingen oftest stort set består i en summarisk ministerredegørelse i sidste øjeblik, hvorefter ministeren har mandat til et eller andet ikke nærmere skriftligt fikseret, fordi der ikke i øjeblikket kan skabes flertal for helt at nægte ministeren det af ham søgte mandat.

I detaljer har fremskridtspartiet i markedsudvalgets beretning år efter år kritiseret denne slappe praksis, uden at kritikken har båret frugt.

Mindretallet henviser til disse tidligere beretningsbidrag og fremdrager som noget nyt, at det er unødigt omsvøb, at fagministrenes breve til udvalget skal forsinkes ved, at de ikke sendes direkte, men over udenrigsministeriet.

Endvidere konstaterer mindretallet – bestemt ikke med begejstring – at store dele af den danske vælgerbefolkning den 7. juni 1979 stemte på den folkebevægelse mod EF, som ikke er direkte repræsenteret i udvalget. Når folkebevægelsen rent faktisk sidder på 4 af Danmarks EF-parlamentspladser, bør markedsudvalget – i Danmarks interesse –

gøre sit yderste for ikke at spænde ben for Folkebevægelsens muligheder for at skaffe sig oplysninger og komme i saglig debatforbindelse med udvalget. I den forløbne sam-

ling har udvalget ikke levet op til dette demokratiske anstændighedskrav. Måtte dette blive bedre i fremtiden.«

P. u. v.

ARNE CHRISTIANSEN,
formand

Bilag

CHEFEN FOR FOLKETINGETS BUREAU

Den 13. november 1979

Til

formanden for markedsudvalget

Kære Arne Christiansen,

Som du ved, er der i folketinget truffet beslutning om at udbygge den sekretariatsfunktion under bureauet, som hidtil har varetaget folketingets relationer til De europæiske Fællesskaber samtidig med, at det er vedtaget at knytte denne funktion sammen med sekretariatsfunktionen for markedsudvalget.

Da hensigten med denne administrative omlægning bl. a. har været at forstærke og effektivisere markedsudvalgets sekretariat i overensstemmelse med udvalgets ofte udtrykte ønsker, vil jeg gerne herved orientere dig og markedsudvalgets øvrige medlemmer om de opgaver, der fremtidig samles i dette sekretariat.

Det er tanken, at sekretariatet ud over de administrative forbindelser til Europa-Parlamentet skal varetage de efterhånden mangeartede koordinerings- og kontaktfunktioner i forholdet mellem folketinget, Europa-Parlamentet, de danske repræsentanter i Europa-Parlamentet og danske instanser, der er inddraget i EF-samarbejdet, herunder naturligvis først og fremmest udenrigsministeriets markedsafdeling.

Herefter vil folketingets administrative og sekretariatsmæssige funktioner på EF-området være samlet i ét kontor, som vil være til rådighed for såvel markedsudvalget, de danske Europa-parlamentarikere og øvrige medlemmer af folketinget, som ønsker oplysninger i EF-sammenhæng.

I forbindelse med etableringen af dette sekretariat vil der i overensstemmelse med ønsker fra bl. a. markedsudvalget blive opbygget en dokumentationssamling vedrørende den løbende beslutningsproces på EF-området.

Opbygningen af dokumentationssamlingen vil ske i de kommende måneder og vil i omfang og art blive indrettet i overensstemmelse med det behov, der konstateres. Med henblik på at undgå unødigt indsamling af dokumenter er der indledt et samarbejde med bl. a. Europa-Parlamentet og dets »Europæiske dokumentationscenter« og med kommissionens informationskontor, således at en så bred dækning af EF-området som muligt opnås samtidig med, at unødvendig indsamling af dokumentation her i folketinget søges undgået.

Det er ligeledes tanken at tage kontakt til de medarbejdere i grupperne, som beskæftiger sig med EF-forhold, således at en rationel dækning kan opnås ved et samarbejde mellem de implicerede medarbejdere i folketinget og i grupperne.

Jeg skal sluttelig oplyse, at sekretariatet har lokale på ministergangen (vær. 101 – tlf. 3321), og at dets funktioner varetages af markedsudvalgets sekretær Erik Juul og korrespondent Edith Knudsen samt indtil videre af en midlertidig ansat medhjælper.

Med venlig hilsen

HELGE HJORTDAL

Beretning afgivet af markedsudvalget den 16. oktober 1981

Beretning

fra

markedsudvalget vedrørende folketingsåret 1980-81

Som det fremgår af markedsudvalgets beretninger, senest beretning af 7. november 1980 (blad nr. 180), har udvalgets arbejde foregået efter de retningslinier, der blev nedfældet i tidligere beretninger, senest beretning af 2. juni 1978.

Det er opfattelsen hos et *flertal* (socialdemokratiets, venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget), at de hidtil indhøstede erfaringer ikke giver grundlag for på nuværende tidspunkt at ændre reglerne for markedsudvalgets arbejde.

I denne forbindelse udtaler flertallet sin tilfredshed med, at regeringen har besluttet at tilsende markedsudvalgets medlemmer en oversigt over meddelelser fremsendt af Kommissionen til Rådet samtidig med den ugentlige liste over kommissionsforslag til rådsvedtagelser. En sådan oversigt vil gøre det muligt for medlemmerne at udbede sig meddelelser, som skønnes af interesse for udvalgets arbejde. I givet fald vil meddelelserne i lighed med kommissionsforslag blive fremsendt til folketingssekretariatet.

Regeringen agter endvidere i højere grad end tidligere at tilsende medlemmerne meddelelser fra Kommissionen til Rådet, som skønnes af større rækkevidde og af betydning for udvalgets stillingtagen til regeringens forhandlingsoplæg forud for rådsmøder.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) er i og for sig enige i, at markedsudvalgets procedure, således som den er beskrevet ovenfor og i tidligere beretninger, formelt er tilfredsstillende, men at orientering til udvalget for ofte hæmmes

af dokumenters unødigt sene fremkomst, og af at notater, som i god tid og forud for møder kunne være fremsendt, som regel kommer stærkt efterfølgende og ofte kun efter mindretallets udtrykkelige anmodning.

Endvidere finder mindretallet, især i forbindelse med de sidst indgåede fiskeriaftaler, at mandater givet i en bestemt forhandlings-situation under bestemte forudsætninger og omfattende en konkret løsning ganske vist kan være vejledende for ministerens vurdering af udvalgets holdning, men at ministeren, når situationen ændrer sig, og når de pågældende forudsætninger har ændret sig, skal søge mandatet fornyet.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) mener stadig, at markedsudvalget fungerer dårligt.

Reelt er udvalget den eneste parlamentariske kontrol med hundredvis af ændringer af dansk lovgivning – og endda ændringer, som folketingsrådet ikke senere kan lave om på igen.

Derfor er det aldeles utilfredsstillende, at hele behandlingen oftest stort set består i en summarisk ministerredogørelse i sidste øjeblik, hvorefter ministeren har mandat til et eller andet ikke nærmere skriftligt fikseret, fordi der ikke i øjeblikket kan skabes flertal for helt at nægte ministeren det af ham søgte mandat. Og derefter affinder udvalget sig med, at en minister kan gøre lige, hvad der passer ham nede i EF, blot han kan henvise til, at han (eller en af hans forgængere) for lang tid tilbage har fået et eller andet mandat, som udvalget er ude af stand til at kontrollere, fordi udvalgsmandaterne ikke har tilstrækkelig skriftlig fiksering. Det seneste

eksempel på, at sådan noget kan gå godt, er venstres og socialdemokraternes dikkende lammehaleholdning over for det, fiskeriministerens foretog sig i september 1981, og som han kun kunne forsvare med en henvisning til, hvad der angiveligt skulle være meddelt af mandat i september 1980.

Med hensyn til detaljer henvises især til fremskridtspartiets bidrag til markedsudvalgets tidligere årsberetninger.

De to folkepartier – det konservative og de socialistiske – bidrager til nærværende beretning med kritikpunkter, som ret nøje svarer til, hvad fremskridtspartiet har skrevet i de andre år. Det er derfor klart, at fremskridtspartiet er enig i de to nævnte partiers beretningsbidrag. Det samme gælder det radikale venstres bidrag til beretningen.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) mener, at markedsudvalget fungerer dårligt. I betragtning af den stadig større del af lovgivningen, der direkte eller indirekte er overgivet til EF, er markedsudvalgets muligheder for kontrol med, hvad der sker i EF, alt for ringe.

Mindretallet vil på baggrund af årets forløb gøre opmærksom på følgende punkter, der især trænger til ændring:

1) Ang. udvalgets afgivelse af mandater.

Mindretallet tilslutter sig de konservatives kritik med hensyn til varigheden af et mandat. Mandatet bør tages op, når en ny situation foreligger. Desuden bør mandaterne være skriftlige. Markedsudvalget har i dag ingen mulighed for effektivt at kontrollere, om et mandat er blevet overholdt. Dels fordi det ikke er skriftligt, dels fordi det meget ofte er upræcist formuleret. Et vigtigt eksempel er mandater til den årlige budgetforhandling, et andet er den usikre mandatafgivelse i forbindelse med de nyligt overståede fiskeriforhandlinger.

2) Ang. skriftligt referat fra rådsmøder.

Som en helt naturlig ting bør skriftligt referat fra alle rådsmøder overleveres til markedsudvalget – og om muligt foreligge inden eller samtidig med mundtligt referat i markedsudvalget.

3) Ang. tvister mellem Kommissionen og den danske regering.

Disse bør forelægges af regeringen for markedsudvalget til underretning. Eksempel fra det forløbne år er snapsesagen sidste efterår.

4) Ang. ny dansk lovgivning.

Markedsudvalget bør underrettes ved indhentning af EF-godkendelse af ny dansk lovgivning. F. eks. har ændringer i egnsudviklingsstøtten ikke været forelagt markedsudvalget, på trods af at de er udtryk for store ændringer i dansk lovgivning.

5) Ang. offentlige høringer.

Markedsudvalget bør foranstalte offentlige høringer om væsentlige områder inden for EF. I betragtning af forslag til store ændringer i EFs politik som f. eks. Kommissionens oplæg om de økonomiske ændringer i den økonomiske politik på mellemlang sigt og udviklingen i EF-samarbejdet, bør markedsudvalget være aktivt med hensyn til at tilrettelægge offentlige høringer om vigtige EF-sager. Det kan ikke være rimeligt, at alle diskussioner om EFs fremtidige politik kun foregår i EF-Parlamentet, som ikke har den ringeste indflydelse på den fremtidige politik.

6) Ang. behandling af direktiver i folketingssalen.

Mindretallet henviser til det af de radikale fremsatte forslag til beslutning om, at alle væsentlige direktivforslag behandles i folketingssalen som en almindelig 1. behandling.

Mindretallet kan oplyse, at venstresocialisterne, som ikke er beretningsberettiget, tilslutter sig mindretallets udtalelse.

Et *fjerde mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) tilslutter sig det konservative folkepartis bemærkninger både med hensyn til dokumenters og notaters sene fremkomst og med hensyn til varigheden af et givet mandat.

Mindretallet beklager, at det endnu ikke har været muligt at få gennemført det af det radikale venstre stillede forslag, hvorefter væsentlige direktivforslag, som medfører ændringer i dansk lovgivning, kommer til behandling i folketingssalen.

Mindretallet kan i øvrigt give tilslutning til ønsket om, at skriftligt referat fra råds møderne i videst muligt omfang tilstilles markeds-

udvalget. Skriftlige referater kan dog ikke erstatte de mundtlige referater, blot udgøre et supplement til disse.

P. u. v.

ARNE CHRISTIANSEN

formand

Beretning

fra

markedsudvalget

vedrørende folketingsåret 1981-82, 1. og 2. samling

Som det fremgår af markedsudvalgets beretninger, senest beretning af 16. oktober 1981 (blad nr. 85), er udvalgets arbejde foregået efter de retningslinjer, der blev nedfældet i tidligere beretninger, senest beretning af 2. juni 1978.

Det er opfattelsen hos et *flertal* (socialdemokratiets, det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes, det radikale venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget), at de hidtil indhøstede erfaringer ikke giver grundlag for på nuværende tidspunkt at ændre reglerne for markedsudvalgets arbejde.

I denne forbindelse kan udvalget udtrykke sin tilfredshed med, at udenrigsministeren tilsender udvalget dagsordener for de råds-møder, der skal forelægges, mindst 1 uge før forelæggelsen i markedsudvalget. Dette muliggør, at udvalgets medlemmer har den fornødne tid til forberedelserne.

Udvalget har endvidere drøftet kompetencefordelingen mellem markedsudvalget og det udenrigspolitiske nævn.

Udvalget finder, at sagsfordelingen må foretages i henhold til tilhørsforhold til fællesskabstrakterne.

Et *mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) mener, at markedsudvalget fungerer dårligt. I betragtning af den stadig større del af lovgivningen, der direkte eller indirekte er overgivet til EF, er markedsudvalgets muligheder for kontrol med, hvad der sker i EF, alt for ringe.

Mindretallet vil på baggrund af årets forløb gøre opmærksom på følgende punkter, der især trænger til ændring:

1) Ang. information til udvalget

Mindretallet er enig i fremskridtspartiets kritik af den utilfredsstillende information til udvalget, der oftest stort set består af summariske ministerredegørelser i sidste øjeblik.

Mindretallet mener, at udvalget bør tilstilles det skriftlige materiale om de enkelte dagsordenpunkter, som danner grundlag for behandlingen i administrationens specialudvalg og EF-udvalget.

Det er utilfredsstillende, at markedsudvalget er dårligere informeret end enhver fuldmægtig, der arbejder med EF-problemer i statsadministrationen.

2) Ang. udvalgets afgivelse af mandater

Mandaterne bør være skriftlige. Markedsudvalget har i dag ingen muligheder for effektivt at kontrollere, om et mandat er blevet overholdt. Dels fordi det ikke er skriftligt, dels fordi det meget ofte er upræcist formuleret. Et vigtigst eksempel er mandater til den årlige budgetforhandling, et andet er den usikre mandatafgivelse i forbindelse med fiskeriforhandlingerne.

3) Ang. skriftligt referat fra rådsmøder

Som en helt naturlig ting bør skriftligt referat fra alle rådsmøder overleveres til markedsudvalget – og om muligt foreligge inden eller samtidig med mundtligt referat i markedsudvalget.

ke-anvendelse af den pågældende forord- end den, der anlægges af Kommissionens
ning. Mindretallet må afvise en fortolkning juridiske tjeneste.
af Rom-traktaten, der er mere vidtgående

P. u. v.

ARNE CHRISTIANSEN

formand

Beretning afgivet af markedsudvalget den 24. juni 1983

Beretning

vedrørende mandatafgivelse

Markedsudvalget har drøftet mulighederne for at opstille mere præcise regler for behandlingen af regeringens forhandlingsoplæg forud for forhandlingerne i EFs ministerråd.

Drøftelserne foregik på grundlag af en indstilling afgivet af et underudvalg, som markedsudvalget nedsatte den 6. april 1983, bestående af Ivar Nørgaard (S), Ole Bernt Henriksen (KF), Arne Christiansen (V), Holger K. Nielsen (SF), Glistrup (FP) og Niels Helveg Petersen (RV).

Beretningen indeholder de forslag, hvorom der hersker enighed i udvalget.

Et *mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) har indføjet egen udtalelse.

Som bilag til beretningen er optaget de forslag, som henholdsvis socialdemokratiets og fremskridtspartiets medlemmer af underudvalget har fremført under forhandlingerne.

Udvalget har opstillet tre hovedemner:

- I. En løbende ajourføring af markedsudvalgets viden forud for forelæggelse af forhandlingsoplæg.
- II. Procedure i forbindelse med forhandlingsoplæggenes drøftelse.
- III. Den efterfølgende kontrol af forhandlingsresultatet set i relation til forhandlingsoplægget.

Ad I. En løbende ajourføring af markedsudvalgets viden forud for forelæggelse af forhandlingsoplæg.

Med henblik på en løbende ajourføring finder udvalget det ønskeligt, at markedsudvalget får mulighed for med passende mellemrum at få en dybtgående, generel og uformel orientering om markedspolitiske spørgsmål, således som det blandt andet er sket ved udvalgets rejser til Strasbourg og Bruxelles.

Der er enighed blandt udvalgets medlemmer om, at der på udenrigsministerens initiativ årligt bør afholdes mindst to uformelle informationsmøder, hvortil også uafhængige eksperter vil kunne inviteres. Udenrigsministeren er indforstået hermed.

Ad II. Procedure i forbindelse med forhandlingsoplæggenes drøftelse.

a. Udvalgets medlemmer har lagt til grund, at det er regeringens generelle pligt selv at skønne om, hvilke EF-anliggender der må anses for at være af større rækkevidde med henblik på forelæggelse for markedsudvalget.

Der er enighed om, at det vil være ønskeligt, at markedsudvalget i fremtiden modtager underretning forud for møderne i udvalget om, på hvilke punkter der vil blive forelagt forhandlingsoplæg. Udenrigsministeren har oplyst, at oplysninger herom vil kunne tilgå udvalgets sekretariat efter det forudgående møde i regeringens fællesmarkedsudvalg, således at oplysningerne normalt er sekretariatet i hænde senest fredag morgen.

b. Der er enighed blandt udvalgets medlemmer om, at ministeren ved forelæggelsen i markedsudvalget klart tilkendegiver, i hvilke sager der forelægges forhandlingsoplæg.

Når forhandlingsoplæg forelægges, skal det ske med størst mulig præcisering af indholdet.

Regeringens forhandlingsoplæg nedfældes stenografisk i udvalgets egen protokol, som føres i overensstemmelse med foretningsordenens § 8, stk. 3.

Udenrigsministeren har meddelt, at udvalgets protokol – også hvis den føres i form af stenografisk nedfældelse – ikke statsretligt kan binde regeringen.

c. Der er i udvalget enighed om, at markedsudvalget i forbindelse med drøftelsen af regeringens forhandlingsoplæg om forslag til vedtagelse i rådet, der forpligter Danmark til lovgivning, modtager notater om rækkevidden af den lovgivningsforpligtelse, der bliver pålagt folketinget (inklusive forpligtelser til finanslovs- eller tillægsbevillingslovsændringer). Udenrigsministeren er villig hertil.

d. Udvalget henviser til beretning fra markedsudvalget, afgivet den 29. marts 1973, hvoraf fremgår, at såfremt markedsudvalget fremsætter ønsker herom, giver regeringen udvalget en skriftlig orientering vedrørende en foreliggende sag under hensyntagen til omstændighederne i den foreliggende forhandlingssituation.

Markedsudvalget noterer med tilfredshed, at der har udviklet sig en praksis, i følge hvilken regeringen i stigende omfang fremsender skriftlig orientering af den nævnte karakter, og henstiller, at denne praksis fortsættes og udbygges.

Udenrigsministeren har erklæret sig indforstået hermed.

Ad III. Den efterfølgende kontrol af forhandlingsresultatet set i relation til forhandlingsoplægget.

Efter forhandlingernes afslutning forelæg-

ger regeringen omgående resultatet for markedsudvalget, således som markedsudvalgets beretning af 29. marts 1973 foreskriver.

Et *mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) mener, at der med beretningen er tale om forbedringer for markedsudvalgets arbejde. I og med at der institutionaliseres en protokol, hvori mandaterne er stenografisk nedfældet, og som er politisk bindende for regeringen, har folketinget nu bedre muligheder for at kontrollere regeringen i EF-forhandlingerne.

Enigheden om, at der fremsendes flere notater, betyder, at udvalget får bedre mulighed for at overskue de ofte komplicerede EF-forhold, hvorom der forhandles.

Da mange EF-vedtagelser har samme status som dansk lovgivning, burde der for længst være gennemført en bedre orientering af markedsudvalget. Efter socialistisk folkepartis opfattelse bør alle de dokumenter, der behandles af specialudvalgene og regeringens fællesmarkedsudvalg oversendes til markedsudvalget, og der bør gennemføres egentlige skriftlige mandater. Dette kan godt praktiseres i en form, som opretholder regeringens handlefrihed.

Socialistisk folkeparti henviser i øvrigt til partiets bidrag til markedsudvalgets seneste almindelige beretning.

P. u. v.

ARNE CHRISTIANSEN,
formand.

Bilag 1

Socialdemokratiets forslag til ny procedure i markedsudvalget

For alle forslag af større rækkevidde herunder direktivforslag, der indebærer lovgivningsmæssige konsekvenser eller forordningsforslag, skal regeringen indhente mandat fra markedsudvalget på grundlag af præcise oplæg, d.v.s. ministeroplæg, der efter at være forelagt udvalget i skriftlig form bliver afleveret til sekretæren til indførelse i protokollen.

Hvilke forslag der falder ind under denne kategori, afgøres af regeringen og folketingets markedsudvalg i fællesskab efter følgende procedure:

Hver fredag morgen (inden kl. 10.00) afleverer regeringen en liste over dagsordenspunkter for rådsmøder, der skal behandles den følgende fredag i markedsudvalget.

Det angives for, hvilke punkter der er tale om direktivforslag med lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark eller forordningsforslag, som bliver umiddelbart anvendelige.

På markedsudvalgsmødet samme dag be-

slutter markedsudvalget ved flertalsafgørelse, hvilke af de ovennævnte dagsordenspunkter man finder er af en sådan større rækkevidde, at man vil foreslå regeringen, at den møder op med præcise oplæg til mandat.

Såfremt regeringen foretrækker det, kan den fremlagte liste være ledsaget af regeringens markeringer af, hvilke forslag den agter at ledsage med præcise forslag til mandat.

Hvis regeringen ikke er enig med markedsudvalget, fremsætter den begrundede indvendinger over for markedsudvalget. Der gennemføres derefter et samråd med den berørte minister inden det møde i markedsudvalget, hvor regeringen forelægger forhandlingsmandatet.

Samme samrådsprocedure følges, hvis regeringen efter listens fremsættelse ønsker at få behandlet tilføjelser til dagsordenen i form af direktivforslag med lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark eller forordningsforslag, som bliver umiddelbart anvendelige.

Bilag 2

Fremskridtspartiets forslag

Markedsudvalgets mandatafgivelser er en særdeles alvorlig sag.

Har en minister sagt ja i EF, gælder ingen som helst fortrydelsesret. Hverken for nuværende eller kommende folketing.

Men alle partier, der sidder i eller har siddet i regeringen siden den danske indtræden i EF, har affærdiget problemet. Letfærdigt, overfladisk og ansvarsløst.

Fra og med den 28. maj 1976 har fremskridtspartiet gang efter gang advaret. Bl.a. i markedsudvalgets årlige beretninger. Fremskridtspartiet hilser derfor med glæde det fremskridt, at også de fem synderpartier nu har opdaget, at der er problemer. Men de tiltag, som hele underudvalget har kunnet enes om, er alt for små til, at de blot tilnærmelsesvis indebærer en tilfredsstillende løsning.

Fremskridtspartiet stiller derfor følgende 10 supplerende forslag, hvoraf de første 6 er systematiseret i relation til en sagsbehandlings tidsfølge:

- 1) Markedsudvalgsmedlemmerne orienteres løbende langt bedre end hidtil om de store - indviklede og vanskeligt tilgængelige - EF-problemer.

De sager, som forelægges i markedsudvalget, er tidligere behandlet mange gange i forskellige organer. Typisk bl.a. det pågældende specialudvalg, EF-embedsmandsudvalget og regeringens markedsudvalg.

Til brug for det besluttende organ - folketingets markedsudvalg - er der et betydeligt behov for, at medlemmerne kan forberede sig bedst muligt. Det er jo ofte vidtrækkende forhold, der skal bedømmes på kort tid. Meget hyppigt sker det alene på grundlag af mundtlige forelæggelser af vidt forskellig kvalitet.

På denne baggrund vil det så ganske givet være en forbedring, at folketingets

markedsudvalg løbende får omdelt de notater, der måtte være udarbejdet vedrørende det pågældende spørgsmål, f.eks. fra behandlingen i EF-embedsmandsudvalget og/eller i regeringens markedsudvalg.

Fremskridtspartiet indstiller derfor, at sådanne notater ud over at gå til de pågældende udvalgs medlemmer tillige tilstilles folketingets markedsudvalg, når der i det konkrete tilfælde ikke er afgørende grunde, som taler herimod.

Af sådanne grunde kan især fremhæves, at der er tale om et foreløbigt notat, der vil blive erstattet af et mere fyldestgørende og ajourført notat i rimelig god tid, for sagen forelægges i folketingets markedsudvalg.

Endvidere kan notater indeholde oplysninger om intern uenighed inden for regeringen eller måske spørgsmål vedrørende fortrolige, igangværende drøftelser med fremmede lande. I så tilfælde kan der opstå spørgsmål om, at det pågældende notat enten slet ikke skal tilstilles folketingets markedsudvalg eller alene tilstilles folketingets markedsudvalg i ekstraktafskrift. Med hensyn til ekstrahe-
ringer vil det selvsagt ofte være sådan, at indstillinger om påtænkte danske maksimum- eller minimumkrav til brug for forhandlingerne har mindre interesse for markedsudvalget og derfor bør udelades for ikke at få en yderligere risiko for, at oplysninger herom slipper ud til vore forhandlingspartnere.

- 2) Markedsudvalgets møder optages i deres helhed på bånd.
- 3) Enhver mandatsøgende minister skal udtrykkeligt angive med et tal, hvor mange mandater han ønsker til hvert eneste ministerrådsmøde i EF.
- 4) Ved afslutningen af ministeroplægget oplæser udvalgsformanden, hvad indhol-

det i hvert ansøgt mandat præcist går ud på. Når første fase af udvalgets drøftelser af sagen er afsluttet, finder fornyet oplæsning sted, hvis det enten begæres af et medlem, eller hvis ministeren under forhandlingen har ønsket mandatformuleringen ændret.

- 5) Båndoptagelsen af udvalgets forhandlinger gennemlyttes af en af vedkommande ministers embedsmænd, der til brug for ministeren sørger for, at der er udarbejdet et indeks over, hvor på båndet de enkelte emner er behandlet, så ministeren i forbindelse med rådsforhandlingerne får aflyttet præcist, hvad der er sagt i markedsudvalget i relation til opdukken-de problemer af de partier, som i den pågældende sag er udslaggivende for, at ministeren har opnået mandatet.
- 6) Et eksemplar af båndet og den udarbejdede indeks leveres til markedsudvalgssekretariatet, så markedsudvalgsmedlemmerne (og stedfortræderne) når som helst præcist kan opfriske, hvad udvalget har besluttet, og grundlaget herfor.
- 7) Som fast regel anbefales, at EPS-spørgsmål skal forelægges markedsudvalget til drøftelse og afgørelse, ganske som tilfældet er ved sager, der behandles i EFs (andre) ministerråd.
- 8) Fremskridtspartiet vil videre arbejde for et langt mere indgående samarbejde mellem markedsudvalget og de danske EF-parlamentsmedlemmer. Endemålet må her være, at parlamentsmedlemmerne får adgang til – med taleret – at deltage i markedsudvalgets møder.
- 9) Et område, som kræver nøjere analyse, er regeringens råderet med hensyn til samtykke i konkrete EF-udgifter. Her er den gældende tilstand den, at markedsudvalget ganske givet har mindre magt end den, finansudvalget har på størstedelen af statsudgifterne. Det er muligt, at det også bør være sådan, men ordningen er i al fald ikke rationel med hensyn til, hvad markedsudvalget kan øve direkte indflydelse på, og hvor regeringen rent faktisk kan optræde som i enevældetiden. Et eksempel, der vækker til eftertanke, er således den konservative danske statsministers given efter over for den konservative engelske statsminister den 18. juni 1983 på Stuttgarttopmødet, så

England opnåede på de øvrige medlemslandes bekostning at få reduceret det i forvejen alt for lave britiske EF-bidrag.

- 10) Da der er tale om folketingsanliggender i dobbelt potens (uigenkaldelig lovgivning), må det være en selvfølge, at markedsudvalgsdrøftelserne må kunne suppleres med, at sager bringes frem i folketingssalen til afgørelse. Indtil erfaringsmateriale for afvigende ordninger er tilvejebragt, vil fremskridtspartiet være tilfreds med, at henvisning til folketingsbehandling sker overensstemmende med den praksis, der har udviklet sig omkring finansudvalgsmedlemmers adgang til at få aktstykker henvist til folketingssalen, jfr. den som bilag til nærværende beretning optrykte redegørelse. Se bilag 3.

Der er masser af eksempler, hvor en sådan fremgangsmåde havde været bedst overensstemmende med det folketingsmæssige system, vi i øvrigt arbejder under. En typisk illustration er således spørgsmålet om at forhøje EF-momsen fra 1 pct. til 2 pct. Her var forløbet det, at statsministeren om eftermiddagen den 16. juni 1983 udbad sig mandat til, at Danmark kunne tilslutte sig en sådan forhøjelse, hvilket eventuelt kunne være sket på topmødet den 17.-19. juni 1983. Det er ikke i harmoni med den normale kompetencefordeling inden for gældende dansk statsforfatningspraksis, at det betydelige mindretal, som var imod at give statsministeren dette mandat, ikke kunne få et spørgsmål af en sådan rækkevidde behandlet af det samlede folketing med tilhørende kulegravning i sagkyndigt udvalg (skatte- og afgiftsudvalget og/eller finansudvalget). Men også mangfoldige andre meget vidtrækkende afgørelser – f.eks. ødelæggelsen af dansk fiskeri den 25. januar 1983 og de fire eftergivenheder over for den engelske pengeafpresning – burde være behandlet og afgjort af det samlede folketing, så længe dettes stilling i statsstyret stadigvæk er som fastlagt af Viggo Hørup.

Ad 2)-6):

Når skriftlige mandatudformninger overensstemmende med folketingets forretningsordens § 8, stk. 3, 1. pkt., ikke er tilstrækkelige, beror det bl.a. på, at tvivl på rådsmøder ofte vil opstå om punkter, som ikke knivskarpt har været i centrum for markedsudvalgets forhandlinger. Det er derfor naturligt, at ministeren (og efterverdenen i øvrigt) har det bredere grundlag, som ligger i de synspunkter, som de udslaggivende partier har fremført og vel at mærke direkte og umiddelbart i den form, som disse partier har givet deres synspunkter.

Nyordningen ønskes først og fremmest for at forebygge, at Danmark bliver bundet ud over, hvad folketingsflertallet udtrykkeligt har ønsket. Men de nye regler vil også bevirke, at afgørelsesgrundlaget bliver mere sikkert for det retlige og politiske ansvar, som folketinget kan få pålagt den minister, der handler i strid med markedsudvalgets mandatafgivning.

Båndoptagelsesmetoden vil langt fra være

så revolutionerende en nydannelse, som det er gjort til i debatten.

I årevis har det nemlig ligget aldeles fast, at rub og stub af, hvad der siges i den langt mindre vigtige folketingssal, optages på bånd. Også selv om man ikke er i den beslutningsfase, som folketingets markedsudvalg konstant og hele tiden befinder sig i.

Båndoptagelser finder sted ved masser af møder i EF. I Ministerrådet og i EF-parlamentet samt andre steder, hvor forhandlingerne betragtes som særlig vigtige, udskrives referatet fra båndoptagelsen. I COREPER og dets underudvalg har man blot båndoptagelser, så man kan slå tilbage, når der bliver behov herfor. Det er altså ikke noget nyt element, fremskridtspartiet bringer ind i EF-sammenhæng med sit forslag, der teknisk er udformet som en mellemform mellem det, der bruges nogle steder i EF, og det, der bruges andre steder – afpasset efter de praktiske behov, specielt i relation til at være nyttig for det danske markedsudvalg uden at være unødigt besværende.

Bilag til beretning vedr. mandatafgivelse

Bilag 3

FOLKETINGETS MARKEDSUDVALGS UNDERUDVALG
VEDRØRENDE MANDATAFGIVELSE

Christiansborg, den 20. april 1983

Hermed fremsendes et af folketingets finansudvalg udarbejdet notat om dets kompetence, funktioner og arbejdsmåde samt siderne 24 og 25 fra »Træk af statsbudgettets tilblivelse og behandling«.

På de pågældende sider findes reglerne for indkaldelse af folketinget uden for folketingets normale mødeperiode i bevillingssager. Finansudvalgets sekretær har telefonisk oplyst, at proceduren for henvisning af aktstykker til debat i folketinget i folketingets mødeperioder er den, at blot ét medlem af finansudvalget begærer en sag henvist til folketingssalen, imødekommes dette ønske.

Med venlig hilsen

Lo Folkmann

*Redegørelse vedrørende finansudvalget, dets kompetence,
funktioner og arbejdsmåde*

Folketingets finansudvalg blev optaget blandt de stående udvalg i 1914, men havde allerede i 1888-1889 fået en tilsvarende stilling derved, at det vedtoges, at finansudvalget skulle vedblive at bestå indtil samlingens slutning. Finansudvalget er således et af tingets ældste stående udvalg.

Udvalget består af 17 medlemmer. Stedfortrædere kan i henhold til folketingets forretningsorden § 7, stk. 3, ikke udpeges til finansudvalget.

Finansudvalget har siden 1931 haft sit faste mødelokale på 2. etage i Christiansborgs tårn. Som bekendt var det ved genopbygningen af det nuværende Christiansborg tanken, at slottet også skulle være residens for Kongehuset, og den nuværende finansudvalgssal var i denne forbindelse tænkt som en del af den kongelige lejlighed. Da Christian den X imidlertid i 1922 - formentlig ud fra et ønske om at forblive på afstand af Christiansborg i forbindelse med hans alvorlige sammenstød med folketinget 2 år tidligere (påskekrisen) -

udtalte, at hvis man kunne finde en anden anvendelse for lokalerne, havde han ikke noget brændende ønske om at flytte, resulterede dette i, at finansudvalget, uden at rigsdagens formænd blev informeret eller spurgt, inddrog 4 af de påtænkte repræsentationslokaler nærmest folketinget til brug for rigsdagen.

Forst 10 år efter blev lokalerne frigivet til kongelige repræsentationsformål, mod at udvalget fik de tilsvarende lokaler på 2. sal, herunder det tårnværelse, der var tænkt som en del af Kongens lejlighed på Christiansborg.

I modsætning til de øvrige folketingsudvalg har finansudvalgets medlemmer faste pladser i sit udvalgslokale.

Under *finansudvalgets forretningsområde* hører behandlingen af de årlige finanslovforslag og tillægsbevillingslovforslag, lovforslag om optagelse af statslån, statsrevisorernes betænkning over statsregnskabet, konkrete bevillingsansøgninger fra ministre m.v.

Finansudvalgets arbejde spænder således meget vidt, idet det omfatter samtlige statslige forvaltningsområder. Til illustration af arbejdets omfang nævnes, at udvalget i folketingsåret 1980-81 afholdt 49 - ofte langvarige - møder, havde 84 samråd med ministre om 144 samrådsemner, at udvalget stillede 1084 spørgsmål til ministre til skriftlig besvarelse og modtog og behandlede 1737 bilag.

Det omfattende arbejde er baggrunden for, at udvalget siden 1918 har haft sit eget sekretariat.

Arbejdets omfang og specielle karakter er samtidig baggrunden for, at finansudvalget - hidtil - i modsætning til folketingets øvrige udvalg hverken har modtaget skriftlige henvendelser fra andre end ministre eller taget mod deputationer.

Finansudvalget kan afholde samråd med samtlige ministre, uanset at finansministeren (budgetministeren) må betragtes som udvalgets ressortminister.

Med hensyn til samråd gælder for finansudvalget den regel, at vedkommende minister skal møde alene, idet der kun i undtagelsestilfælde, navnlig hvor det drejer sig om emner af meget teknisk karakter, kan gives ministeren tilladelse til at lade sig ledsage af en embedsmand.

Finansudvalgets største og mest krævende opgave i løbet af folketingsåret er behandlingen af finanslovforslaget.

Finansudvalgets behandling af finanslovforslaget

Finanslovforslaget skal være fremsat senest 4 måneder før finansårets begyndelse, men efter en praksis, der blev indledt allerede i 1894, har finansudvalgets medlemmer inden fremsættelsen delt finanslovens paragraffer mellem sig og via udvalgets sekretariat truffet aftale med budgetekspertter fra de forskellige ministerier om bistand af teknisk art ved gennemgangen af de enkelte paragraffers indhold. Der sker ikke herved noget brud på den hævdvundne sædvane, at et folketingsudvalg ikke kan henvende sig direkte til den underordnede administration udenom den parlamentarisk ansvarlige minister, thi dels udpeges de pågældende embedsmænd med ministerens samtykke, dels er samarbejdet mellem embedsmanden og vedkommende finansudvalgsmedlem begrænset til en rent

teknisk analyse, og endelig finder samarbejdet sted udenfor finansudvalgets møder.

Så snart finanslovforslaget er fremsat, er udvalget derfor klar til at begynde sit arbejde, selv om den formelle henvisning af lovforslaget til udvalget ikke skulle have fundet sted.

Det normale skema for et finanslovforslags behandling i finansudvalget ser omtrent således ud:

Efter at finansudvalgsmedlemmerne har afsluttet det tekniske analysearbejde, gør de i en længere møderække overfor det samlede finansudvalg rede for de forhold, de har undersøgt, og den stilling, som de mener udvalget bør indtage hertil. Herunder er der adgang for samtlige medlemmer af udvalget til at udbede sig nærmere redegørelser for enkelte punkter under de pågældende budgetafsnit.

Finder udvalget efter en sådan gennemgang, at det er nødvendigt at indhente flere oplysninger, sker dette på to forskellige måder. Enten stilles et *skriftligt formuleret spørgsmål* til den pågældende minister, der anmodes om en skriftlig besvarelse, eller også anmoder man ministeren om at komme til stede i finansudvalget for mundtligt i et *samråd* med dette at drøfte det pågældende emne. Den først nævnte fremgangsmåde anvendes hovedsageligt, hvor udvalget ønsker oplysninger af mere teknisk karakter, medens samrådsformen navnlig bruges, når der er tale om forhandlinger af mere politisk karakter.

Når samrådene er afholdt, og udvalget har gennemgået de modtagne besvarelser af de skriftligt formulerede spørgsmål samt besvarelserne af de spørgsmål, som gennemgangen af de først modtagne besvarelser måtte have givet anledning til, afgiver udvalget en sædvanligvis ret formel *betænkning*, der indeholder de af udvalget stillede spørgsmål og ministrenes svar på disse samt en fortegnelse over de emner, som har været drøftet under samråd med ministre.

I betænkningen gives derimod som regel ikke oplysninger om, i hvilket omfang udvalgets drøftelser med ministrene har givet til resultat, at der vil blive stillet ændringsforslag til de pågældende afsnit. Af praktiske grunde stilles ændringsforslag nemlig først til finanslovforslagets 3. behandling, d.v.s. i tilfølgende betænkningen.

I tilfælde hvor der under finanslovbehandlingen er sket ændringer i ministrenes ressort, kan det dog være praktisk allerede ved 2. behandlingen at stille ændringsforslag til omflytning af bevillingsforslagene, således at disse bliver overensstemmende med den faktiske fordeling af forretningsområderne mellem ministrene. Fordelen herved er, at brikkerne så er på plads, når de reelle ændringsforslag skal stilles til 3. behandlingen.

Omtrent samtidig med afgivelsen af betænkningen fremkommer til udvalgets behandling ministeriernes ændringsforslag. Gennemgangen af ændringsforslagene påbegyndes derefter og foretages for hvert ministerområde af samme finansudvalgsmedlem, som ved gennemgangen af finanslovsforslaget forestod det pågældende budgetafsnit.

Gennemgangen af ændringsforslagene giver sædvanligvis anledning til, at der stilles yderligere spørgsmål til skriftlig besvarelse og/eller begæres yderligere samråd. Efter at besvarelserne er gennemgået og samråd afholdt, foretages gennemgang af de ændringsforslag, som partierne i finansudvalget stiller til finanslovsforslaget. Også denne gennemgang af »private« ændringsforslag kan give anledning til yderligere skriftlige spørgsmål og samråd.

Der afholdes derefter afsluttende samråd med finansministeren med henblik på en konstatering af, om regeringen kan tiltræde nogle af de af partierne stillede ændringsforslag. Samtidig giver ministeren en redegørelse for den almindelige økonomiske situation.

Dernæst foretages i finansudvalget en fornyet gennemgang af samtlige ændringsforslag med henblik på en konstatering af, hvilke ændringsforslag der opretholdes, og hvilke partier der kan tiltræde de enkelte ændringsforslag.

Herefter afgives udvalgets *tillægsbetænkning*, der indeholder ændringsforslagene samt de enkelte partigrupperes indstillinger såvel vedrørende hvert enkelt ændringsforslag som finanslovsforslaget som helhed.

Denne tillægsbetænkning skal efter praksis helst være afgivet 14–16 dage før 3. behandlingen, for at den kan nå at blive mangfoldiggjort og omdelt til folketingets medlemmer, således at disse har ca. 1 uge til at sætte sig ind i det omfattende stof.

Efterbevillingsordningen (aktstykker)

Da finanslovsforslaget udarbejdes op til 10 måneder før – og vedtages inden – finansårets begyndelse, kan lovforslaget selvklart ikke være så fuldkomment, at der deri er forudset enhver indtægt eller udgift i det pågældende finansår. Endvidere vil der kunne være tilfælde, hvor de forudsætninger, hvorunder en bevilling er tiltrådt på finansloven, senere ændres, ligesom der kan være planlagt dispositioner, hvortil der ikke forud for finansloven er taget endelig stilling i regeringen.

De udgiftsmæssige konsekvenser af sådanne dispositioner søges i videst muligt omfang taget i betragtning ved fastsættelsen af de såkaldte reserver på finansministeriets paragraf på finansloven. Disse reserver er imidlertid ikke bevillinger og indeholder derfor ikke dispositionstilføjelser.

Til gennemførelsen af nye eller ændrede dispositioner kræves derfor tillægsbevilling. I henhold til grundlovens § 46, stk. 2, må imidlertid ingen udgift afholdes uden hjemmel i finanslov, tillægsbevillingslov eller midlertidig tillægsbevillingslov. Skulle dette krav opfyldes, ville det være nødvendigt løbende at vedtage adskillige tillægsbevillingslove i løbet af finansåret. Et sådant system ville imidlertid i praksis være meget stift og langsomt, og der har derfor udviklet sig et system, hvorefter man ser bort fra kravet om forudgående lovhjemmel for afholdelsen af uforudsete udgifter og indtægter. I stedet er etableret en praksis, hvorefter den enkelte minister kan søge og få tilslutning fra finansudvalget til at foretage den nødvendige disposition på *forventet efterbevilling* ved lov om tillægsbevilling. Tillægsbevillingerne samles herefter i et enkelt lovforslag, der først fremsættes og vedtages efter finansåret udløb.

Tillægsbevillingsloven er således reelt blevet en *efterbevillingslov*, og der er derved opstået en forfatningssædvane, hvorved kontrollen i nogen grad er overgået fra folketinget til finansudvalget.

Ordningen, der har været praktiseret i mere end 100 år, har vist sig at være smidig og rationel, idet der aldrig er forekommet tilfælde, hvor folketinget har forkastet en af dets finansudvalg tiltrådt bevilling. Samtidig har man i finansudvalget et instrument, der kan fungere også i perioder, hvor folketinget ikke holder møde, hvorved der sikres regelmæssighed og kontinuitet i finansforvaltningen.

Hvor en disposition efter foranstående kræver forudgående tilslutning fra finansudvalget, forelægges sagen for udvalget ved en skrivelse (*aktstykke*) fra den pågældende fagminister.

Aktstykket, der udarbejdes efter ganske bestemte retningslinjer, som bl.a. fremgår af finansministeriets Budgetvejledning 1979 side 117-125, skal dog inden fremsendelsen forelægges finansministeriet, som skal give tilslutning til den videre fremsendelse til finansudvalget.

Antallet af sådanne bevillingsansøgninger har i de senere år varieret mellem 500 og 700. I disse tal er dog medregnet et større antal bevillingsansøgninger, hvori der søges om tilladelse til at igangsætte byggeprojekter, hvis totaludgifter overstiger 1 mill. kr. Sådanne projekter skal nemlig særskilt godkendes af finansudvalget, selvom de er opført på en vedtaget finanslov. Endvidere indgår i tallene et mindre antal sager, hvor en minister ansøger om principiel tilslutning til foretagelse af dispositioner, hvis økonomiske konsekvenser først indtræder efter så lang tids forløb, at det pågældende ministerium nok kan få tid til at optage de pågældende bevillingsforslag på de almindelige finanslovsforslag for de aktuelle finansår. (I disse tilfælde søges altså ikke tilslutning til en disposition på forventet efterbevilling, men derimod en forhåndstilkendegivelse af finansudvalgets stilling til den foreslåede disposition).

Endelig indgår i tallene et mindre antal sager, hvor ministre i henhold til specielle bestemmelser i lovgivningen eller anden hjemmel er forpligtet til at forelægge bestemte sager for finansudvalget.

Finansudvalgets behandling af bevillingsansøgninger, som samles i aktstykkehæfter, foregår på udvalgets faste ugentlige mødedag, der igennem mange år har været onsdag (kl. 13.00).

På mødet gennemgås de enkelte ansøgninger, og der er adgang til at stille skriftlige spørgsmål og/eller begære samråd med den pågældende minister om hver sag, ligesom ethvert medlem kan begære sager udsat til drøftelse i partigrupperne.

Ved voteringen over sagerne er af praktiske, arbejdsmæssige grunde gennem mange år fastholdt den regel, at »stolene tæller«, d.v.s. at et ikke-tilstedeværende finansudvalgsmedlem, som ikke på forhånd har til-

kendegivet andet, antages at stemme for den pågældende sag.

Det bemærkes, at der kun i *ganske ekstraordinære tilfælde* bortses fra kravet om, at ansøgningerne skal foreligge i trykt tilstand i de ugentlige hæfter. En forudsætning er dels sagens meget hastende karakter, dels at der direkte mellem vedkommende minister og udvalgets formand træffes aftale om, at der bortses fra trykkekravet. Et sådant aktstykke, som omdeles til pressen på samme måde som de øvrige aktstykker, optages i det efterfølgende trykte aktstykkehæfte.

Tillægsbevillingslovsforslaget

Tillægsbevillingsloven har som nævnt karakter af en efterbevillingslov, idet den bevillingsmæssigt formaliserer dispositioner, der i finansårets løb er gennemført på forventet efterbevilling med godkendelse af finansudvalget.

På tillægsbevillingsloven sker herudover en registrering af de pris- og lønstigninger, der har fundet sted fra det forudsatte budgetteringsniveau, indtil det faktiske forbrug indtræder.

Finanslovtal og tillægsbevillingstal vil således tilsammen give et tilnærmet regnskabstal.

På grund af lovforslagets karakter af registrering af allerede godkendte dispositioner og ajourføring af pris- og lønniveau er der normalt ikke anledning til at stille ændringsforslag til tillægsbevillingslovsforslaget, og udvalgsbehandlingen, der i princippet foregår på samme måde som behandlingen af finanslovsforslaget, gennemføres derfor som regel ret hurtigt.

Finansudvalget og pressen (presselogen)

Det ugentlige aktstykkehæfte udsendes af finansudvalgets sekretariat til finansudvalgets medlemmer på fredage, men aktstykkerne frigives først til pressen mandag morgen kl. 6.30.

Denne ordning er etableret af hensyn til finansudvalgets medlemmer, som bør have lejlighed til at se og sætte sig ind i de nye aktstykker, inden de kontaktes af pressen. Det er aftalt mellem medlemmerne, at man undlader at give pressen oplysninger om indholdet af nye aktstykker før det tidspunkt

(mandag morgen), hvor disse frigives til pressen.

For så vidt angår notater og andet skriftligt materiale fra ministre, der udsendes sammen med aktstykkerne, er det aftalt, at medlemmerne ikke giver disse til pressen tidligere end mandag morgen, dog at besvarelser af egne spørgsmål frigives straks.

I modsætning til folketingets øvrige udvalg udleveres indkomne og udgående skrivelser ikke af sekretariatskontoret til pressen. Eksemplarer af modtagne bilag vil derimod sædvanligvis blive udleveret af formanden på

det ugentlige pressemøde, der afholdes efter udvalgets ordinære aktstykkebehandlingsmøde, hvor formanden orienterer pressen om, hvad der er sket på mødet.

Det bemærkes, at finansudvalget i forbindelse med en aftale af januar 1953 med presselogen om presselogens medlemmers adgang til aktstykkerne har henstillet til pressen ikke at omtale sager om understøttelser, sager i øvrigt, der vedrører personlige forhold, samt at beløbet ikke nævnes ved omtale af sager om køb og salg.

Finansudvalgets sekretariat, december 1981

Træk af statsbudgettets tilblivelse og behandling
side 24 og 25

3. Kan et mindretal i finansudvalget (og i folketinget) påberåbe sig en særlig ret til at kræve specielle tillægsbevillingsforslag til debat i folketinget?

Angående partiordførernes stilling til de her nævnte spørgsmål skal blot henvises til det foran anførte sted i Folketingstidende. Det vil her være tilstrækkeligt at konkludere, at ordførere dækkende et flertal i folketinget var af den opfattelse, at der ikke kunne fastsættes grænser (beløbsmæssige eller af anden art) for de bevillingsansøgninger, som finansudvalget kan behandle. Det må således være overladt til finansudvalget selv at afgøre, om det har kompetence i det enkelte tilfælde, og i tilfælde af uenighed må flertallets afgørelse være udslagsgivende. Flertallet af ordførerne afviste ligeledes påstanden om, at regeringens og finansudvalgets handlemåde skulle være i strid med grundlovens § 46 og støtte sig her især på udtalelser fremsat af professor Alf Ross og professor Max Sørensen til brug for det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende den af statsrevisorerne afgivne betænkning over statsregnskabet for finansåret 1960-61.¹⁾

Spørgsmålet, hvorvidt en minister med tilslutning fra finansudvalget på forventet efterbevilling kan afholde en udgift, der er større end den, hvortil folketinget har givet tilslutning ved speciel lov, blev ligeledes besvaret bekræftende af ordførere dækkende et stort flertal. Et andet resultat ville også have været ensbetydende med, at man havde anerkendt, at almindelige love var af en højere orden end bevillingslove, men som fremhævet af professor Ross er der ikke i grundloven holdepunkt for nogen begrænsning i adgangen til at lovgive på bevillingslove. Hertil kan yderligere anføres, at medens det nok må anses for uhensigtsmæssigt og uheldigt at ændre i almindelige lovbestemmelser ved bevillingslove, fordi man normalt ikke søger

disse steder for at finde ud af gældende ret, så gælder dette synspunkt ikke, hvis man på en bevillingslov ændrer et beløb, der er vedtaget ved almindelig lov, for det er jo netop i bevillingslovene, man søger oplysning om de givne bevillinger. I det hele taget følger det jo af kassebemyndigelsesgrundsætningen, at en bevilling først bliver til en virkelig bevilling ved optagelse på en bevillingslov. Når der f.eks. i lov nr. 209 af 31. maj 1968 om universiteternes udbygning i § 1 står, at undervisningsministeren bemyndiges til at anvende 1.250 mill. kr. til udbygning af universiteterne indtil 1976, så er dette for så vidt ikke andet end en af folketinget i lovsform vedtaget programudtalelse. Penge er der ikke bevilget, før der afsættes beløb hertil på bevillingslovene.

Spørgsmålet, om et mindretal i finansudvalget kan påberåbe sig en særlig ret til at kræve specielle aktstykker vedrørende tillægsbevillingsforslag til debat i folketinget, blev som et rent politisk spørgsmål henvist til drøftelse i folketingets udvalg angående forretningsordenen. Problemet her er egentlig, om den hidtil gældende sædvane, hvorefter ministre med finansudvalgets tilslutning kan afholde ubevilgede udgifter på forventet efterbevilling, skal brydes af en eller anden regel, hvorefter et mindretal i finansudvalget skal kunne forhindre ministrene i at gøre brug af denne hidtil gældende sædvaneret.

Udvalget angående forretningsordenen fastslog imidlertid i en den 11. april 1969 afgiven betænkning følgende:

»Den igennem mange år udviklede sædvane, at en ikke bevilget udgift kan afholdes på forventet efterbevilling, når finansudvalget har givet sin tilslutning dertil, må fastholdes. Hvis finansudvalget har tiltrådt en udgift, er ministeren stillet, som om den formelle bevilling var givet.

Det anses ikke for muligt at begrænse finansudvalgets kompetence til at tiltræde udgifter på forventet efterbevilling til udgifter inden for en bestemt beløbsramme eller til udgifter af presserende karakter eller lignende.«

Udvalget fastslog endvidere, at en minister med tilslutning fra finansudvalget kan afholde en udgift, der er større end den, som er hjemlet i en speciel lov vedrørende det pågældende bevillingsområde.

Angående kravet om en særlig ret for et mindretal til at kræve specielle aktstykker til debat i folketinget fastslog udvalget, at der næppe var behov herfor under de normale

mødeperioder, hvor der altid vil være let adgang til at føre et bevillingsanliggende frem til debat i selve folketinget. Derimod skabtes en særlig ordning, for så vidt angår tiden uden for den normale mødeperiode, idet det blev anført, at folketingets formand har tilkendegivet, at hvis mindst 7 af finansudvalgets 17 medlemmer, repræsenterende $\frac{2}{3}$ af folketingets medlemmer, ønsker folketinget indkaldt i anledning af en bevillingssag, som er forelagt finansudvalget til afgørelse i den mødefri del af folketingsåret, da vil han indkalde folketinget, selv om den i grundlovens § 39 krævede betingelse: skriftlig begæring fra $\frac{2}{3}$ af medlemmerne, ikke formelt er opfyldt.

“) Se Folketingstidende 1962-63, tillæg B., sp. 995 ff og sp. 1021 ff.

Beretning afgivet af markedsudvalget den 20. september 1985

Beretning

fra

markedsudvalget

I udvalgets beretning af 24. juni 1983 vedrørende mandatafgivelse blev der fastlagt visse regler vedrørende en løbende ajourføring af markedsudvalgets viden forud for forelæggelse af forhandlingsoplæg samt om procedure i forbindelse med forhandlingsoplæggenes drøftelse.

Udvalget har i indeværende samling drøftet visse mindre ændringer i ovennævnte regler, specielt hvad angår information af udvalget, ligesom man har drøftet mulighederne for en styrkelse af folketingets bistand til udvalget.

Disse drøftelser forventes tilendebragt i

første del af næste samling.

Udvalget har i oktober 1984 foretaget en informationsrejse til Strasbourg og Bruxelles, ligesom udvalget på udenrigsministerens foranledning har deltaget i uformelle informationsmøder i udenrigsministeriet.

Udvalget finder, at begge disse informationsmåder er meget nyttige i udvalgets arbejde.

Udvalget afgav den 31. maj 1985 beretning angående landbrugsministerens mandat af 10. maj 1985 vedrørende forslag til priser for landbrugsprodukter for 1985-86.

P. u. v.

SVEND HEISELBERG,

formand

Beretning afgivet af markedsudvalget den 3. oktober 1986

Beretning

fra

markedsudvalget

I samlingen 1985-86 har markedsudvalget behandlet et lovforslag om Spaniens og Portugals optagelse i EF (Forslag til lov om De europæiske Fællesskabers udvidelse med Spanien og Portugal) og et forslag til folketingsbeslutning om ratifikation af afgørelsen om forhøjelse af de egne indtægter (Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af Rådet for De europæiske Fællesskabers afgørelse af 7. maj 1985 om Fællesskabernes ordning med egne indtægter).

Den 22. juli 1985 besluttede EF-landene at indkalde en regeringskonference for at drøfte ændringer i Rom-traktaten.

Det første møde blev afholdt den 9. september 1985, og forhandlingerne blev i realiteten afsluttet på Det europæiske Råds møde i Luxembourg den 2.-3. december 1985.

Markedsudvalget fulgte regeringskonferencen nøje og behandlede de her fremsatte forslag.

Efter forudgående behandling i markedsudvalget vedtog folketetinget den 4. februar 1986, at der skulle afholdes en vejledende folkeafstemning om Danmarks tiltrædelse af EF-pakken (Europæisk Fælles Akt).

Folkeafstemningen blev afholdt den 27. februar 1986, og resultatet blev, at der blev afgivet 1.629.786 gyldige ja-stemmer, svarende til 56,2 pct., og 1.268.483 gyldige nej-stemmer.

Markedsudvalget behandlede herefter beslutningsforslaget om Danmarks ratifikation af Europæisk Fælles Akt (Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af Europæisk Fælles Akt) og et lovforslag om ændring af tiltrædelsesloven fra 1972 (Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber).

Som følge af vedtagelsen af Europæisk Fælles Akt nedsatte markedsudvalget den 21. marts 1986 et underudvalg til vurdering af eventuelt nye procedurer i forbindelse med behandlingen af forslag, der i henhold hertil fremsættes efter 1. januar 1987.

Underudvalget forventes at afgive en beretning til markedsudvalget i oktober-november måned 1986.

Markedsudvalget foretog i april 1986 en rejse til Bruxelles og Strasbourg, ligesom der på udenrigsministerens foranledning har været afholdt uformelle informationsmøder i udenrigsministeriet.

Udvalget lægger stor vægt på disse former for information.

Endelig har udvalget i samlingen 1985-86 afgivet en beretning om behandlingen af EF-direktivforslag vedrørende grænseværdier for pesticidrester i korn til menneskeføde og i levnedsmidler af animalsk oprindelse, hvor regeringens forpligtelse vedrørende forelæggelse af forhandlingsoplæg understreges.

P. u. v.

Svend Heiselberg

formand

Beretning afgivet af markedsudvalget den 14. november 1986

Beretning

vedrørende

procedure i forbindelse med gennemførelsen af Europæisk Fælles Akt

1. Markedsudvalget har drøftet nye procedurer i forbindelse med gennemførelsen af Europæisk Fælles Akt.

Drøftelserne foregik på grundlag af en indstilling afgivet af et underudvalg, som markedsudvalget nedsatte den 21. marts 1986, bestående af:

Ivar Nørgaard (S), formand

Svend Auken (S)

Kent Kirk (KF)

Svend Heiselberg (V), næstformand

Steen Gade (SF)

Niels Helveg Petersen (RV).

Underudvalget har afholdt 10 møder.

2. Underudvalget blev nedsat til vurdering af eventuelle nye procedurer som følge af vedtagelsen af Europæisk Fælles Akt.

På området Indre Marked indebærer Europæisk Fælles Akt, at man skal intensivere bestræbelserne for inden 1992 at nå frem til et helt frit indre marked uden tekniske handelshindringer i form af forskellige standarder og normer.

Et middel hertil er, at sådanne standarder og normer ikke mere kræver enstemmighed, men kan vedtages med kvalificeret flertal i Ministerrådet, som også kan nøjes med at fastsætte f.eks. generelle sikkerhedskrav og overlade den detaljerede udformning af de tekniske gennemførelsesbestemmelser til europæiske standardiseringsorganisationer eller særlige komiteer.

Når harmoniseringsdirektiver for fremtiden kan vedtages med kvalificeret flertal, vil der kunne opstå den situation, at der vedtages et EF-direktiv, som ikke fuldt ud imøde-

kommer de krav til miljø m.v., som et land ønsker opfyldt. For det pågældende land kan dette skabe et problem.

Af denne grund er der i art. 100 A indsat en bestemmelse om, at det enkelte land for så vidt angår miljø, arbejdsmiljø og sundhed kan fastsætte strengere krav, når disse er begrundet i reelle hensyn til miljø m.v.

Det er således vigtigt, at man så tidligt som muligt modtager information om forslagene og deres behandling.

Danmark må på denne baggrund deltage aktivt i behandlingen af de fremsatte forslag og må, hvis forslag ikke anses for fyldestgørende, løbende vurdere, om vi vil tilslutte os evt. kompromisforslag eller gennemføre strengere danske regler.

Det samme forhold gør sig gældende, hvis mere tekniske bestemmelser skal behandles og vedtages i en forvaltningskomité.

3. Til belysning af kravene til en ny procedure har underudvalget behandlet følgende emner:

a) *De 325 direktivforslag*

Underudvalget har fulgt Kommissionens og Rådets arbejde med direktivforslagene vedrørende Det indre Marked og har herunder fra Udenrigsministeriet modtaget en vurdering og klassificering af forslagene, hvorunder der bl.a. er foretaget et skøn over, hvilke forslag der kan indebære en potentiel konflikt mellem på den ene side den frie bevægelighed for varer og på den anden side sundhed, miljøbeskyttelse og arbejdsmiljø.

b) *»Early warning«*

Underudvalget har behandlet forskellige muligheder for at skaffe hurtig information om direktivforslagenes indhold og behandling, herunder om høring af interesseorganisationer m.v.

c) *Forholdet til Europa-Parlamentet*

Underudvalget har drøftet mulighederne for at bruge Europa-Parlamentet og dets udvalg til fremskaffelse af oplysninger.

d) *Forholdet til Folketinget*

Underudvalget har drøftet, om direktivforslag om harmoniserende miljøforskrifter vedrørende Det indre Marked skal behandles i folketingsalen efter reglerne om 1. behandling af lov- og beslutningsforslag, herunder inddragelse af andre folketingsudvalg.

e) *Forvaltningskomiteer og ekspertudvalg*

Underudvalget har drøftet forslaget til rådsforordning om vilkårene for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen, og har fra Udenrigsministeriet modtaget oplysninger om de heri foreslåede komitéprocedurer.

f) *Tidsforløb ved direktivvedtagelser*

Underudvalget har behandlet tidsforløbet ved direktivvedtagelser og har fra Udenrigsministeriet fået oplyst, at rådsdirektiver vedrørende harmonisering på området tekniske handelshindringer oftest har en gennemførelsesfrist på 18 måneder fra vedtagelsen. Andre tidsfrister bliver dog også anvendt.

4. På baggrund af ovenstående mener underudvalget, at der specielt er fire spørgsmål, der kræver særlig overvejelse:

- De direktivforslag, hvori der skønnes at være konflikt mellem hensynet til Det indre Marked på den ene side og det indre og ydre miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse på den anden.
- Kommissionens forslag vedrørende vilkår for udøvelse af forvaltningskompetence.
- Betydningen af at identificere de forslag, som kan forventes afgjort ved kvalificeret flertal, og hvor der i henhold til artikel 100 A, stk. 4, er mulighed for nationale bestemmelser.
- Direktivforslag af særlig statsfinansiell betydning.

5. Underudvalget har i samarbejde med Udenrigsministeriet analyseret fire konkrete sager, hvor miljøhensyn har stået over for hensyn til markedsføring og fri handel:

- Direktiv om ændring af direktiv om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (asbest).
- Direktiv om sikkerhedsbestemmelser for industritrucks.
- Direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om keramiske genstande bestemt til at komme i berøring med levnedsmidler.
- Direktiv om klassificering, emballering og etikettering af farlige præparater (pesticider).

6. Underudvalget har under en rejse til Stockholm og Oslo drøftet gennemførelsen af Europæisk Fælles Akt og betydningen heraf.

I drøftelserne deltog repræsentanter for den svenske og norske regering samt medlemmer af Riksdagen og Stortinget.

Der var i Sverige og Norge interesse for en uformel konsultationsprocedure, hvis udformning skal drøftes nærmere.

Underudvalgets rapport om rejsen findes vedlagt som bilag til beretningen.*)

7. Der er i underudvalget enighed om følgende forslag til ændringer og udbygninger af den gældende procedure, dog undtaget pkt. 7 c, hvor et medlem har ønsket en anden formulering, jf. nedenfor:

a) Regeringen opfordres til at fremlægge en foreløbig oversigt over formandskabets forventede arbejdsprogram for direktiver samt status for Kommissionens forslag vedrørende Det indre Marked ved begyndelsen af hver ny formandsperiode, dvs. i juli og januar måned.

Dette program drøftes i markedsudvalget i et samråd med udenrigsministeren og andre berørte ministre med henblik på afklaring af de centrale indholdsmæssige punkter til brug for de videre drøftelser om Danmarks generelle holdning til direktivforslagene.

Det kan overvejes at etablere et underudvalg til forberedelse af denne procedure.

*) Ikke optrykt.

b) Markedsudvalget beslutter, hvilke kommissionsforslag vedrørende Det indre Marked der bør gøres til genstand for behandling i Folketinget svarende til 1. behandling af lovforslag.

Et mindretal repræsenterende mindst $\frac{3}{4}$ af udvalgets medlemmer kan kræve et direktivforslag undergivet nævnte behandling i Folketinget.

Denne behandling bør ske hurtigt efter Kommissionens fremsættelse af forslaget, således at danske synspunkter kan indgå i den videre beslutningsproces.

En skitse til ændring af Folketingets forretningsorden findes vedlagt som bilag til beretningen.

Det er ikke hensigten, at denne procedure skal ændre den hidtidige praksis vedrørende forespørgselsdebatter i Folketinget om EF-anliggender, således at der fortsat skal afholdes mindst én debat om året.

c) Efter behandlingen i Folketinget henvises forslagene til markedsudvalget, der træffer afgørelse om eventuel høring af ressortudvalg i Folketinget.

d) Regeringen opfordres til at inddrage relevante interessegrupper i arbejdet med kommissionsforslag på et tidligt tidspunkt samt til at give oplysning om resultatet heraf til markedsudvalget ved forelæggelse af forhandlingsoplæg.

På underudvalgets forespørgsel til regeringen vedrørende dennes planer om at inddrage alle relevante interessegrupper er der modtaget et notat om retningslinier for høringsprocedure, der optrykkes som bilag.

e) Regeringen opfordres til at påvirke Kommissionen til at fremsætte forslag i overensstemmelse med formuleringen i Europæisk Fælles Akt, artikel 100 A, stk. 3, om et højt beskyttelsesniveau, herunder ud over indre og ydre miljø også forbrugerbeskyttelse.

f) Regeringen og markedsudvalget bør drage omsorg for, at Europa-Parlamentets aktivitet vedrørende Det indre Marked og miljøet bliver fulgt ganske nøje og refereret til markedsudvalget på det tidligst mulige tidspunkt.

Fra Folketingets side kan dette bl.a. ske ved, at der etableres adgang til Europa-Parlamentets database PARDOC via edb.

g) De øvrige nordiske lande bør tilbydes uformelle konsultationer vedrørende forslag om Det indre Marked og miljøet.

Regeringen opfordres til at aftale de nærmere retningslinier med hvert enkelt af de nordiske lande.

Ved forelæggelse af forhandlingsoplæg opfordres regeringen til at give nærmere oplysninger om sådanne konsultationer.

h) I de tilfælde, hvor Kommissionen overdrager forvaltningskompetencen, må der drages omsorg for, at Folketinget og regeringen igen kan tage sagen op.

Mindretalsudtalelse

Et mindretal (Gade (SF) med tilslutning fra VS) anfører følgende:

Udvalgsbehandlingen skal opfattes som en uddybning af selve førstebehandlingen og give mulighed for en grundigere behandling samt give offentligheden mulighed for at kommentere forslaget på samme vis, som når det gælder lovforslag.

Mindretallet kan således ikke tilslutte sig ovennævnte formulering af pkt. 7 c og har i stedet forslået følgende:

»7 c) Efter behandlingen i Folketinget henvises forslagene til udvalgsbehandling i de respektive ressortudvalg i Folketinget.

Udvalgene afslutter behandlingen inden for 3 måneder og udarbejder en beretning, der oversendes til markedsudvalget.«

P. u. v.

SVEND HEISELBERG
formand

Bilag

Skitse til

ændring af Folketingets forretningsorden vedrørende behandling af visse EF-forslag i folketings-salen

1. I § 19 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

Stk. 6. Ønsker markedsudvalget som led i udvalgets behandling af et forslag fra Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, at forslaget sammen med en redegørelse herom fra regeringen drøftes ved en forhandling i Tinget, meddeles dette til Folketingets formand, og regeringens redegørelse bilagt forslaget omdøles i Tinget. Under forhandlingen, der tidligst må finde sted 2 dage efter, at redegørelsen med forslaget foreligger omdelt i salen, drøftes forslaget ud fra principielle synspunkter uden nærmere gennemgang af enkeltheder. Partiordførere og andre medlemmer kan under forhandlingen udtale sig 2 gange,

første gang i 5 minutter, anden gang i 3 minutter. For ministre er taletiden første gang 15 minutter, hver efterfølgende gang 10 minutter. Efter forhandlingen i Tinget, hvorunder der ikke vil kunne fattes beslutning, fortsættes behandlingen i markedsudvalget efter de af udvalget herom fastsatte regler.

Bemærkninger

Det fremgår af beretningen fra markedsudvalget, at den nævnte procedure kun vedrører kommissionsforslag vedrørende Det indre Marked.

En udvidelse af anvendelsesområdet kan kun ske gennem en fornyet behandling og beslutning i markedsudvalget.

Bilag

Retningslinier for ny høringsprocedure

(i) Ved indledningen af arbejdet med direktivforslag eller forordningsforslag foretages en automatisk høring af interesseorganisationerne. Formålet er først og fremmest at konstatere, hvilke interesseorganisationer der ønsker at blive inddraget i det videre arbejde.

Den indledende høring finder først sted efter fremkomsten af et kommissionsforslag og dækker således ikke forudgående uformelle drøftelser eller møder på ekspertplan i kommissionsregi. I disse tilfælde anvendes den gældende procedure, dog med indskærpelse af behovet for kontakt til og høring af interesseorganisationer.

Henvendelsen til interesseorganisationerne udformes på en sådan måde, at interesseorganisationerne helt eller delvis må gøre sig bekendt med indholdet af kommissionsforslaget, forinden der svares på, om den pågældende organisation ønsker at blive inddraget i det videre arbejde.

Der kan forekomme tilfælde, hvor det pågældende ressortministerium finder, at det kan være hensigtsmæssigt at fravige hovedreglen om automatisk første høring af interesseorganisationer. Medlemmerne af specialudvalget underrettes herom. I givet fald kan spørgsmålet gøres til genstand for drøftelse i specialudvalget.

(ii) Den egentlige substanshøring gennemføres forinden Rådets første stillingtagen og

forelæggelse af Rådets fælles holdning for Europa-Parlamentet til udtalelse. Der bør i denne fase sigtes på at afklare Danmarks holdning til de centrale punkter i forslaget.

(iii) Spørgsmålet om en fornyet høring af interesseorganisationerne efter Europa-Parlamentets udtalelse må afhænge af, om denne lægger op til en fortsat drøftelse i rådsregi af centrale punkter eller punkter, som er af væsentlig interesse for Danmark. Det vil dog under alle omstændigheder være formålstjenligt, om der indarbejdes en form for underretning af interesseorganisationerne om Europa-Parlamentets udtalelse uanset dennes betydning for den videre behandling af direktivforslaget eller forordningsforslaget.

(iv) Al høring foretages ved det pågældende ressortministeriums foranstaltning.

Denne høringsprocedure tager sigte på de forslag vedrørende Det indre Marked, som indeholder en potentiel konflikt mellem på den ene side økonomiske og industrielle interesser og på den anden side miljøbeskyttelse, arbejdsmiljø, sundhed m.v. Konkret drejer det sig således om forslagene omtalt i Kommissionens hvidbogs første del I og anden del I.

Høringsproceduren finder ikke anvendelse i de tilfælde, hvor der findes en indarbejdet § 2-procedure.

Den 28. oktober 1986

Beretning afgivet af markedsudvalget den 6. marts 1987

Beretning

angående

rådsmøde (landbrugsministre) den 2.-3. marts 1987

Markedsudvalget har på baggrund af landbrugsministerens referat af rådsmøde (landbrugsministre) den 2.-3. marts 1987 haft en drøftelse af landbrugsministerens deltagelse i mødet.

Et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) tilkendegiver på baggrund af forløbet af landbrugsministermødet i EF den 2.-3. marts 1987, at det er uacceptabelt, at Danmark på landbrugsministermødet under de afgørende forhandlinger ikke var repræsenteret på ministerniveau.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) konstaterer, at resultatet af landbrugsministermødet ligger inden for det af markedsudvalget godkendte forhandlingsoplæg, og har noteret sig, at ministeren principielt tilslutter sig, at en minister bør være til stede under forhandlinger i EFs Ministerråd, samt at ministeren har påtaget sig det fulde politiske ansvar for det opnåede resultat, som i øvrigt var realitetsdrøftet, inden ministeren forlod mødet.

P. u. v.

SVEND HEISELBERG
formand

Beretning afgivet af Markedsudvalget den 31. august 1990

Beretning

om

proceduren vedrørende regeringskonferencer m.v.

I forbindelse med de forestående regeringskonferencer om henholdsvis en politisk union og en økonomisk og monetær union har Markedsudvalget drøftet mulighederne for en forbedret orientering af udvalget.

Denne drøftelse foregik på grundlag af en forudgående behandling i et underudvalg bestående af:

Henning Grove (KF), fmd.,
Ivar Nørgaard (S),
Steen Gade (SF),
Bjørn Elmquist (V),
Mogens Glistrup (FP),
Hans Larsen-Ledet (RV),
Peter Duetoft (CD) og
Flemming Kofod-Svendsen (KRF).

Dette underudvalg har afholdt en række møder, som har resulteret i en indstilling fra et flertal om, at følgende retningslinjer, som statsministeren og udenrigsministeren har erklæret sig indforståede med, skal lægges til grund i forbindelse med de kommende regeringskonferencer m.v.:

- a) I forbindelse med alle møder i Det europæiske Råd giver statsministeren forud for møderne en grundig orientering om, hvilke væsentlige spørgsmål der kan forventes at komme til drøftelse. Når drøftelserne kan forventes at føre til vedtagelser af større rækkevidde, forelægger regeringen mundtligt Markedsudvalget et forhandlingsoplæg. Såfremt der ikke i udvalget konstateres et

flertal imod forhandlingsoplægget, forhandler regeringen på dette grundlag.

- b) Samme procedure følges i forbindelse med uformelle ministertermøder i øvrigt, hvor væsentlige spørgsmål vedrørende forberedelse af regeringskonferencer kommer til drøftelse.
- c) Alle initiativer, der fremlægges skriftligt af andre lande i forbindelse med diskussion om regeringskonferencer, viderebringes straks til Markedsudvalget.
- d) Danske initiativer af større rækkevidde, der fremlægges skriftligt af regeringen i forbindelse med diskussion om regeringskonferencer, nævnes i Markedsudvalget med henblik på forhandlingsoplæg.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) kan tilslutte sig denne indstilling.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) udtaler:

Brevet af 19. april 1990 fra den tyske kansler og den franske præsident lagde op til en særdeles dynamisk udvikling inden for Det europæiske Fællesskab. Den reelle beslutningsfase rykkede med ét slag meget nærmere vedrørende store dele af de helt centrale EF-spørgsmål, som hidtil ikke er nået frem til afklaring i den danske debat. Det må forudses, at de afgørelser, hvis hovedindhold tilrettelægges for tiden,

-LF9

bliver genstand for en folkeafstemning i Danmark i 1991 eller 1992.

Under disse omstændigheder havde det været særdeles ønskværdigt, om regeringen – mest naturligt gennem Markedsudvalget – havde inddraget Folketingets partier (og eventuelle andre) i et indgående studiekredsarbejde og debat. Hver en time anvendt hertil i (for)sommeren 1990 havde givet betydelige afkast, når vanskelighederne i forbindelse med den forudselige folkeafstemning kommer til at tårne sig op.

Et flertal i Markedsudvalget lagde første gang op hertil i Markedsudvalgets møde den 20. april 1990. Ved den lejlighed og utallige gange senere er det præciseret, at der var meget stort behov for indgående drøftelser såvel af helheden som af de mange særdeles vigtige enkeltspekter i nybrudsplanerne omkring den politiske union.

Fremskridtspartiet finder det derfor overordentlig kritisabelt, at regeringen ikke har været til at råbe op til en sådan analyse. Hverken i forbindelse med forberedelserne af udenrigsministrenes møde den 21. april 1990, regeringschefernes den 28. april 1990, udenrigsministrenes den 7., 19. og 20. maj 1990, de faste repræsentanters møderække, der begyndte den 11. maj 1990, eller afgivelsen af indlægget af 9. maj 1990 vedrørende den danske mindretalsregerings ønsker til drøftelse af, hvilke emner der skal med under forberedelsen af den politiske union, som præsident Mitterrand og forbundskansler Helmut Kohl krævede i deres nævnte brev af 19. april 1990, ej heller forud for det udenrigsministermøde, som den 18. juni 1990 nærmere definerede indholdet i den politiske union. Og nu er der forløbet yderligere et par måneder, hvor regeringens foragt for Folketinget på ny har vist sig i, at man alene har givet Markedsudvalget slikkepinde og sutteklude.

Regeringen har brugt sine kræfter – blandt andet med en helt vild juristerfortolkning af grundlovens § 19 – og sine træneringsmuligheder til at hindre drøftelser. Den har hermed dyrekøbt sig en tilsyneladende handlefrihed for en tid og opnået, at det nu er blevet for sent at sørge for, at Danmark får gødet grunden behø-

rigt til, at vi kan mindske risikoen for, at vi dejer ind i tilfældige standpunktstilkendegivelser, der senere hen kan volde kolossal skade.

Folketingets partier har måttet følge udviklingen i reportager fra mediernes udsendte korrespondenter, fra de kronikker, som udenrigsministeren har strøet om sig med rundt omkring i forskellige aviser og fra statsministerens forsøg på gennem interview og taler ikke at sække agterud i forhold til sin udenrigsminister. Ad den vej har man for eksempel erfaret, at regeringen er gået ind for, at meget vidtgående traktatændringer skal træde i kraft den 1. januar 1993, og at regeringen har deltaget særdeles positivt i konkrete forhandlinger om punkter, der i mere end en snes år har været særdeles ømme i den folkelige danske debat, og hvor alle Folketingets otte partier nu har en kvalificeret pligt til at benytte den sparsomme tid til at give saglig, holdbar og nøgtern information, der hverken overdriver eller underdriver de nationalt enormt vidtrækkende beslutninger, som befolkningen skal træffe. Regeringens nægtelse af at informere Folketingets partier og gennemdrøfte spørgsmålene med dem har gjort opgaven væsentligt vanskeligere, end tilfældet havde været, hvis regeringen havde efterkommet de kraftige opfordringer, som et flertal i Folketingets Markedsudvalg har fremsat ved så at sige alle Markedsudvalgsmøderne fra og med den 20. april 1990.

Fremskridtspartiet ønsker meget stærkt, at regeringen totalt skifter signaler. Partiet tilslutter sig naturligvis de af flertallet opstillede punkter a–d, men præciserer, at de kun hjælper på mikroskopiske dele af det store problem.

De fire punkter er altså langt, langt fra at være tilstrækkelige. De må suppleres overensstemmende med foranstående.

Som det eneste positive tegn fra den egenrådig regering har Fremskridtspartiet med glæde noteret, at udenrigsministeren den 18. maj 1990 kl. 12.53 udtalte, at »indgående drøftelser i Markedsudvalget« vil finde sted, før regeringen afsender et memorandum til de andre EF-landes regeringer om de for vort fædrelands fremtidsplacering så altafgørende forhold. Derimod var udenrigsministerens enetale i

Markedsudvalget den 15. juni 1990 (bilag 526) af ringe nytte til at skabe seriøs afklaring af de meget vidtgående problemkredse, der af udenrigsministeren selv (endog i underdrevet form) er betegnet som fastlæggelse af rammerne for det danske samfunds udvikling i de næste 20-30 år. (Økonomi og Politik 1990-1, s. 44). Det var også en direkte hån over for Folketinget at foregive, at en sag af denne rækkevidde kunne bringes afgørende fremad ved et syv kvarters frokostarrangement, hvor bordpladsen ikke var optaget af sagsbilag, men af – indrømmet fortrinlige – spise- og drikkevarer. Derfor var det kun stene for brød, der kom ud af den beroligelsesseance, som udenrigsministeren afholdt den 20. juni 1990.

Derfor må nu konstateres den tragedie, at de fire måneder fra den 20. april 1990, der mere end nogen anden historisk periode opfordrede

til indgående analyser og afklaringer mellem Folketingets partier, er afsluttet med, at de store muligheder, der har foreligget, nu er tabt på gulvet, og at der derfor er lagt op til en gang russisk roulette om den danske nations fremtid, blot fordi regeringen har obstrueret, at det tværpolitiske, altomfattende samarbejde blev sat i den absolutte tronstol. I stedet har regeringen konsekvent valgt det vildspor at sabotere Folketinget ud fra en tro på, at den herved har scoret småpolitiske, taktiske points.

Det er de uafviselige kendsgerninger om de forgangne fire måneders forsømmelser.

Lad os inderligt håbe, at lykken vil være bedre end forstanden, så flest muligt af de tabte muligheder vil dukke op igen, når regeringen engang bliver klar til at tage arbejdstøjet på efter sommerferien.

P. u. v.

GROVE
formand

Beretning afgivet af Markedsudvalget den 3. juli 1991

Beretning

om

en oplysningskampagne om Danmarks rolle i det fremtidige EF-samarbejde

Efter at Socialistisk Folkepartis forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af en oplysningskampagne om Danmarks placering i det fremtidige europæiske samarbejde (B 20) blev henvist til behandling i Markedsudvalget, har udvalget drøftet spørgsmålet om en sådan kampagne i en række møder.

De nærmere drøftelser om retningslinjerne for en oplysningskampagne har været ført i et underudvalg bestående af:

Ivar Nørgaard (S); fmd.,
Bjørn Westh (S),
Henning Grove (KF),
Charlotte Antonsen (V),
Steen Gade (SF),
Annette Just (FP),
Peter Duetoft (CD),
Niels Helveg Petersen (RV) og
Flemming Kofod-Svendsen (KRF).

Underudvalget har indhentet oplysninger om tidligere oplysningskampagner og deres forløb. Bl.a. kan nævnes oplysningskampagnen om fællesmarkedsproblemer forud for Danmarks optagelse i De Europæiske Fællesskaber, men også erfaringerne fra energioplysningskampagnen i midten af 70'erne, informationsteknologikampagnen i midten af 80'erne og bioteknologikampagnen, der ophørte med udgangen af 1990, er indgået i underudvalgets overvejelser.

Endvidere er Dansk Folkeoplysnings Samråd blevet anmodet om at udarbejde et forslag til en oplysningskampagne. Dette forslag har ligget til grund for underudvalgets overvejelser, som har resulteret i, at underudvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem indstiller, at der afsættes op til 10 mio. kr. til en oplysningskampagne om Danmarks rolle i det fremtidige EF-samarbejde.

Der er enighed i underudvalget om, at beløbet bør fordeles efter principperne i den af Dansk Folkeoplysnings Samråd foreslåede model, således at målgruppen vil blive arrangeret både inden og uden for samrådets medlemskreds. Debatarangementerne skal principielt være åbne for alle og offentligt annoncerede, dog kan der ydes støtte til særlige kampagneforløb og arrangementer, der har til formål at skabe interesse for og indsigt i temaet og kampagnen (eks. kursus/konferencevirksomhed for ledere, lærere, arrangørgrupper m.v.). Arrangørerne kan få dækket udgifterne ved afvikling af arrangementet som honorar til medvirkende (indledere, foredragsholdere og lignende), der ikke må overstige den grundløn, man opererer med inden for folkeoplysningen eller folkeoplysningsens foredragssats, rejseudgifter og dagpenge til medvirkende (indledere, foredragsholdere og lignende), annonceringsudgifter og andet pr-materiale for arrangementet samt rimelige foræringsudgifter og overnatningsudgifter. En person, der modtager hono-

-LF0

rar for medvirken i arrangementet, kan ikke samtidig være arrangør, og der kan ikke ydes tilskud til direkte kommercielle interesser som eks. reklamefremstød. Endelig kan der ydes tilskud til produktion af oplysningsmaterialer, der belyser emnet. Det bør sikres, at sådanne tilskud til oplysningsmaterialer kan bevilges umiddelbart ved oplysningskampagnens start. Kontrollen med og administrationen af det afsatte beløb foretages af Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Dansk Folkeoplysnings Samråd kan lade udarbejde oplysningsmateriale, og Samrådets bestyrelse er ansvarlig for oplysningskampagnens forløb og afleverer revideret regnskab for kampagnen samt beretning og oversigt over arrangementer, hvortil der er ydet støtte. Til afholdelse af samrådets udgifter i forbindelse med oplysningskampagnen kan anvendes op til 5 pct. af det afsatte støttebeløb.

Samtlige medlemmer af underudvalget lægger vægt på, at der ikke i forbindelse med den

her omtalte oplysningskampagne er taget stilling til en senere oplysningskampagne i forbindelse med en eventuel folkeafstemning om de traktatforslag, som måtte blive resultatet af de igangværende regeringskonferencer.

Efter at indstillingen har været forelagt for Markedsudvalget, opfordrer et *flertal* (Udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) regeringen til at søge Finansudvalget om op til 10 mio. kr. til en oplysningskampagne om Danmarks rolle i det fremtidige EF-samarbejde i overensstemmelse med de retningslinjer, som er angivet i den af underudvalget afgivne indstilling.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) er imod, at der afsættes penge til en oplysningskampagne, men er i øvrigt enig i de foreslåede retningslinjer for fordeling af midlerne.

P.U.V.

IVAR NØRGAARD
fmd.

Beretning afgivet af Markedsudvalget den 16. juli 1993

Beretning

over

Information af Markedsudvalget om retslige skridt mod Danmark i medfør af Danmarks medlemskab af EF

I forbindelse med ambisagen vedtog Folketinget den 23. april 1992 følgende dagsorden:

»Folketinget konstaterer, at sagsforløbet i ambisagen har været utilfredsstillende.

På den baggrund – og med henblik på at afgive en beretning om ambisagen – opfordres Udvalget for Forretningsordenen til at klarlægge sagsforløbet, herunder i hvilket omfang Folketinget har modtaget mangelfulde eller forkerte oplysninger. Det forudsættes, at udvalget medinddrager Markedsudvalgets materiale og eventuelle beretning i sagen.

Endvidere opfordres Markedsudvalget til at overveje behovet for regler, som for fremtiden sikrer, at Folketinget gennem Markedsudvalget modtager alle nødvendige informationer

om retslige skridt imod Danmark fra EF-Kommissionen.

Herefter går Tinget over til næste sag på dagsordenen.»

Dagsordenen er todelt. Første del består af Udvalget for Forretningsordenens klarlægning af sagsforløbet m.v., og denne del blev afsluttet med udvalgets afgivelse af beretning den 17. marts 1993.

Anden del består af Markedsudvalgets mere fremadrettede overvejelser om behovet for informationer om retslige skridt mod Danmark.

Antallet af retslige skridt mod Danmark i de sidste seks år har udviklet sig således ifølge Udenrigsministeriets årlige beretninger vedrørende udviklingen i De Europæiske Fællesskaber:

Retlige skridt m.v. mod Danmark i medfør af Traktatens artikel 169 (sager anlagt af Kommissionen mod Danmark)

	Åbningsskrivelser	Begrundede udtalelser	Nye sagsanlæg (stævning)	Verserende sager (Ultimo året)
1987	21	5	–	1
1988	20	5	3	3
1989	29	4	1	3
1990	19	7	3	4
1991	21	4	1	3
1992	46 ¹⁾	4	–	2

¹⁾ Note: Ændret opgørelsesmetode i forhold til tidligere. Hvor åbningsskrivelsen medfører flere enkeltssager, medregnes hver sag nu som én åbningsskrivelse. Derfor er tallet i 1992 større end normalt.

En åbningsskrivelse er Kommissionens forudgående administrative behandling af en sag, som Kommissionen mener kan give anledning til en retssag ved Domstolen. Normalt er der en frist på 2 måneder for det pågældende land til at svare Kommissionen på åbningsskrivelsen.

Hvis Kommissionen ikke er tilfreds med svaret, er næste skridt en begrundet udtalelse, der præciserer, hvori traktatbruddet består, samtidig med at der i udtalelsen finder en afgrænsning af sagens genstand sted. Medlemslandet får igen en vis frist til at svare (normalt 1-2 måneder), og hvis ikke svaret indebærer, at man ændrer retstilstanden i overensstemmelse med den begrundede udtalelse, kan Kommissionen indbringe sagen for Domstolen.

Det næste skridt er derefter en egentlig stævning ved Domstolen af det pågældende land.

Det ses af tabellen, at det kun er få åbningsskrivelser, der giver anledning til egentlige retslige skridt i form af en begrundet udtalelse. Endvidere ses, at der kun er foretaget ganske få stævninger af Danmark ved EF-Domstolen i perioden 1987 til 1992.

Ud over at anvende Traktatens artikel 169, der kun omhandler retslige skridt fra Kommissionens side mod en medlemsstat under anvendelse af proceduren med de begrundede udtalelser m.v., er der også mulighed for andre retslige skridt og procedurer. Det drejer sig om artikel 93 (ulovlig statsstøtte), artikel 100 A, stk. 4 in fine (misbrug af nationale beskyttelsesforanstaltninger m.v.), artikel 170 (medlemsstaternes indbyrdes søgsmålskompetence) samt artikel 177, der drejer sig om afgørelser i præjudicielle spørgsmål forelagt af de nationale domstole. (Ambisagen var oprindeligt forelagt EF-Domstolen i medfør af artikel 177).

Markedsudvalget har drøftet, hvordan udvalget i fremtiden kan blive løbende orienteret om alle retslige skridt mod Danmark samt regeringens reaktioner herpå.

Efter et samråd i Markedsudvalget den 16. juli 1993 med udenrigsministeren er der enighed om følgende:

Markedsudvalget informeres løbende om alle Kommissionens åbningsskrivelser ved, at der sendes en kort meddelelse om åbningsskrivelsen. I sager, der efter regeringens eget skøn anses for særlig relevante eller vigtige, får Mar-

kedsudvalget tilsendt notater om indholdet af Kommissionens åbningsskrivelser og regeringens svar umiddelbart efter, at sidstnævnte svar er afgivet til Kommissionen. Efter omstændighederne tilsender regeringen Markedsudvalget åbningsskrivelsen samt svaret herpå, såfremt udvalget anmoder herom.

I de tilfælde, hvor proceduren med en åbningsskrivelse ikke anvendes, informerer regeringen tillige Markedsudvalget om de retstvister, der opstår som følge af Danmarks medlemskab af EF, og som efter regeringens skøn anses for vigtige og relevante.

Regeringen orienterer løbende Markedsudvalget om samtlige begrundede udtalelser fra Kommissionen, idet der her er tale om et egentligt skridt på vejen til en eventuel retssag. Orienteringen kan ske sammen med regeringens svar på udtalelsen. Markedsudvalget modtager et notat om indholdet af Kommissionens begrundede udtalelse og regeringens svar. Efter omstændighederne tilsender regeringen den begrundede udtalelse og regeringens svar, såfremt udvalget anmoder herom.

Kommissionens stævninger mod Danmark ved EF-Domstolen og regeringens svar oversendes i notatform til orientering for Markedsudvalget. Stævningen og svaret oversendes til udvalget efter samme retningslinier som ovenfor.

Orienteringen af Markedsudvalget i notatform om det nærmere indhold af de retslige skridt kan efter regeringens ønske ske fortroligt. Alle åbningsskrivelser, begrundede udtalelser og stævninger samt svarene herpå vil dog skulle behandles fortroligt.

Det forhold, at der er rejst – eller forberedes – en sag mod Danmark på et bestemt område er ikke omfattet af fortrolighedskravet. De korte meddelelser om modtagne åbningsskrivelser vil derfor ikke skulle behandles fortroligt.

Den informationsprocedure, der er beskrevet ovenfor, berører på ingen måde regeringens eneansvar for, at dansk EF-politik er i overensstemmelse med EF-rettens bestemmelser. Hensigten er alene at sørge for, at Markedsudvalget løbende bliver bedre orienteret om relevante retslige skridt, der foretages mod Danmark i medfør af det danske EF-medlemskab.

P.u.v.

IVAR NØRGAARD
formand

Beretning afgivet af Markedsudvalget den 20. maj 1994

Beretning

om

regeringens orientering af Folketinget om EU-sager

I. Forbedringer de senere år

Igennem de senere år er der i henhold til aftaler mellem regeringen og Markedsudvalget gennemført væsentlige forbedringer i regeringens orientering af Markedsudvalget, Folketingets fagudvalg og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet om de sager, der behandles i Den Europæiske Unions Ministerråd.

Udenrigsministeriet fremsender nu alle *kommissionsforslag* og særlig vigtige SEK-forslag til Markedsudvalgets sekretariat, hvor folketingsmedlemmer kan få de kommissionsforslag, de ønsker at studere nærmere.

For langt de fleste kommissionsforslag fremsender Udenrigsministeriet nu forud for behandlingen i Markedsudvalget *faktuelle notater*, som beskriver hovedindholdet i forslagene. Disse notater fordeles til medlemmer og stedfortrædere i Markedsudvalget og til de fagudvalg, som ønsker det. I april 1994 har regeringen truffet beslutning om, at der i de faktuelle notater skal henvises til datoerne for tidligere fremsendte notater om samme sag.

I de faktuelle notater redegør regeringen for indholdet af de substantielle *ændringsforslag fra Europa-Parlamentet*, som Kommissionen har medtaget i sine reviderede forslag. Efter ikrafttrædelsen af Maastricht-Traktatens bestemmelser om fælles beslutningstagning mellem Rådet og Europa-Parlamentet har regeringen i Markedsudvalget særskilt redegjort for sin holdning til Europa-Parlamentets ændringsforslag, inden Råd og Parlament mødes i forligsudvalget.

Siden man i betænkningen af 19/3 1993 traf beslutning om i større omfang end hidtil at inddrage *fagudvalgene* i behandlingen af EU-spørgsmål, bl.a. med henblik på at styrke den offentlige debat, har en række af fagudvalgene – først og fremmest Miljø- og Planlægningsudvalget, Retsudvalget og Skatteudvalget – truffet aftaler med deres ressortministre om fremsendelse af orienteringsnotater m.v. samt i øget omfang haft ministeren i samråd om EU-sager.

De faktuelle notater er som altovervejende hovedregel offentligt tilgængelige og tilgås bl.a. Folketingets Presseloge. Siden sommeren 1993 er også regeringens skriftlige *redegørelser for rådsmøderne* offentlige. Det samme gælder de pressemeddelelser fra Rådets generalsekretariat med referat af rådsmøderne, som Markedsudvalgets sekretariat fremsender, og som ligeledes indgår blandt de offentlige markedsudvalgsbilag.

Efter ikrafttrædelsen af Maastricht-Traktaten sker der, for så vidt angår *søjle 2 og 3*, en parallel behandling i Markedsudvalget og Det Udenrigspolitiske Nævn, respektive Retsudvalget. Normalt forelægger regeringen sagerne i Det Udenrigspolitiske Nævn og i Retsudvalget, før den forelægger dem i Markedsudvalget.

II. Forespørgselsdebatten den 7. april 1994

Forespørgselsdebatten i Folketinget den 7. april 1994 om det såkaldte madsminkedirektiv (Folketingstidende sp. 8768-8875) og det enstemmigt vedtagne forslag om motiveret dags-

orden (jf. Folketingstidende sp. 8867-8868) viste, at der mellem regeringen og samtlige partier i Folketinget var enighed om at gennemføre yderligere forbedringer i den skriftlige information af Folketinget m.fl. gennem en opstramning af proceduren for behandlingen af kommissionsforslag.

Formålet er at muliggøre:

- At den allerførste politiske vurdering fra dansk side af direktivforslag fra Europa-Kommissionen kan ske på et tidligere tidspunkt.
- At der sikres et tættere samspil mellem embedsværkets sagsvurdering og den politiske proces.
- At fagudvalgene i større omfang orienteres om EU-sagerne, således at de kan tage politisk relevante sager op og dermed fremme den offentlige debat.
- At der opnås et mere direkte samspil mellem Folketinget og Europa-Parlamentet; herunder især de danske medlemmer af Europa-Parlamentet.

Der var *enighed om*:

- At forenkle og fremskynde proceduren for oversendelse af *kommissionsforslag* til Folketingets Markedsudvalg.
- At regeringen hurtigst muligt udarbejder et *faktuelt grundnotat* om nye kommissionsforslag, der berører beskyttelsesniveauet i Danmark på sundheds-, miljø-, arbejdsmarkeds- og forbrugerområdet. Grundnotaterne fremsendes snarest muligt efter Kommissionens fremsættelse af forslaget, og så vidt muligt inden behandlingen i Europa-Parlamentet påbegyndes.
- At kontakten mellem de danske medlemmer af *Europa-Parlamentet* på den ene side og Markedsudvalgets medlemmer og øvrige folketingsmedlemmer samt regeringen på den anden side bør styrkes.
- At de gældende procedurer for regeringens forelæggelse af *forhandlingsoplæg* i Folketingets Markedsudvalg forud for rådsmøder fastholdes.
- At den nærmere præcisering af procedurerne – herunder for udarbejdelsen af faktuelle notater og for tidsfrister – aftales mellem regeringen og Folketingets Markedsudvalg og

fastlægges i en *beretning* fra Markedsudvalget herom.

III. Fremtidig procedure

På baggrund af forespørgselsdebatten, den vedtagne motiverede dagsorden, SF's beslutningsforslag nr. B 89, høringen den 18. april 1994 i Rådet for Europæisk Politik samt erfaringerne med bilagsfremsendelsen i den senere tid, specielt efter ikrafttrædelsen af Maastricht-Traktaten, har Markedsudvalget drøftet, hvordan de nye procedurer mest hensigtsmæssigt kan fastlægges, og har med regeringen truffet aftale om nedenstående retningslinjer og tidsfrister. Disse skal gælde i almindelighed, men kan fraviges i særlige tilfælde, hvor sagens hastende karakter nødvendiggør det.

1. Kommissionsforslag

Så snart kommissionsforslag – og særlig vigtige SEK-dokumenter – foreligger på dansk, fremsender Udenrigsministeriet dem til Markedsudvalgets sekretariat, hvor Folketingets medlemmer kan få de kommissionsforslag, som de ønsker at studere nærmere.

Udenrigsministeriet udarbejder jævnligt lettilgængelige og læsbare lister over fremsendte KOM- og SEK-forslag, så vidt muligt ordnet efter de sagsområder, Folketingets fagudvalg beskæftiger sig med. Det anføres tydeligt på de fremsendte lister, hvilke af kommissionsforslagene der automatisk fremsendes faktuelle grundnotater om. Om muligt oplyses også om tidspunktet for disses fremsendelse.

2. Faktuelle grundnotater

Målet er, at Udenrigsministeriet fremsender faktuelle grundnotater om alle nye, selvstændige direktivforslag samt andre vigtige forslag til retsakter, herunder forordninger, der på listerne er rubriceret som væsentlige, og hvis gennemførelse vil medføre ændringer i dansk lovgivning og regler. Grundnotaterne skal indeholde en grundig beskrivelse af forslaget og en analyse af, på hvilken måde gældende danske bestemmelser påvirkes. I første omgang fremsendes faktuelle grundnotater om nye kommissionsforslag, der berører beskyttelsesniveauet i Danmark på sundheds-, miljø-, arbejdsmarkeds- og forbrugerområdet. De faktuelle grundnotater fremsendes snarest muligt efter Kommissionens fremsættelse af forslaget,

så vidt muligt inden behandlingen i Europa-Parlamentet påbegyndes, og i hvert fald inden fristen for indlevering af ændringsforslag i Europa-Parlamentets udvalg udløber. Efter en vis indkøringsperiode med denne nye praksis vil en gradvis udvidelse til andre politikområder – med henblik på at nå ovennævnte mål – blive taget op til drøftelse med regeringen i lyset af erfaringerne.

Efter anmodning fra Markedsudvalget eller et fagudvalg fremsender regeringen på samme måde faktuelle grundnotater om andre kommissionsforslag samt om meddelelser fra Kommissionen (f.eks. hvidbøger, grønbøger og lovprogrammer), som kan danne grundlag for en debat, allerede før Kommissionen fremsætter konkrete kommissionsforslag.

Fagudvalget og Markedsudvalget træffer selv beslutning om, i hvilket omfang og på hvilken måde de eventuelt vil følge sagen op, f.eks. ved at stille uddybende skriftlige spørgsmål, ved at kalde ministeren i samråd eller ved at rejse sagen i folketingsalen.

De offentligt tilgængelige faktuelle grundnotater og senere fremsendte faktuelle notater sendes som en særlig service af Markedsudvalget – med de under Markedsudvalgets behandling anvendte bilagsnumre – til de danske medlemmer af Europa-Parlamentet, som ligeledes modtager dagsordenerne for Markedsudvalgets møder.

3. Faktuelle notater

Når kommissionsforslaget kommer på dagsordenen for et møde i Rådet, fremsender Udenrigsministeriet senest en uge før det markedsudvalgsmøde, hvor sagen er på dagsordenen, et faktuel notat. Dette gør det muligt at få en drøftelse i fagudvalget eller mellem ordførere og markedsudvalgsmedlemmer om forslaget i dets aktuelle skikkelse før behandlingen i Markedsudvalget, ligesom sagen kan drøftes med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet. Faktuelle notater fremsendes om kommissionsforslag, hvor der er sket væsentlige ændringer eller er fremkommet nye oplysninger siden det fremsendte grundnotat; de indeholder en henvisning til det fremsendte grundnotat. Faktuelle notater fremsendes derudover om kommissionsforslag, for hvilke der ikke er fremsendt grundnotater. Faktuelle notater fremsendes ligeledes om væsentlige sager på Rådets dagsorden, som ikke baserer sig på kommissionsforslag. I de faktuelle notater

henvises til datoerne for fremsendelse af tidligere notater om samme sag. I faktuelle notater om et bestemt kommissionsforslag anføres på forsiden, hvilket KOM-nummer det drejer sig om. Hvor det kan lade sig gøre i praksis, anbefales det, at der fremsendes et samlet notat om samtlige sager på rådsmødets dagsorden. Heri kan man henvise til tidligere grundnotater og give oplysning om, hvad der er sket under den senere behandling i EU, og man kan bringe kortfattede oplysninger om punkter på rådsmødets dagsorden, som er så nye eller ubetydende, at der ikke er grundlag for at fremsende selvstændige notater. For vigtige forslags vedkommende kan man henvise til tidligere eller samtidigt fremsendte, mere fyldige faktuelle notater.

I de faktuelle notater redegøres for forslagens indhold og for de konsekvenser, en gennemførelse vil have for dansk lovgivning, administrativt fastsatte regler og danske normer og standarder i øvrigt. Desuden redegøres for de statsfinansielle konsekvenser samt om muligt for de økonomiske konsekvenser for danske offentlige myndigheder, virksomheder og borgere. Der redegøres for, hvilke interesseorganisationer m.v. der er hørt og for hovedindholdet af høringssvarene. Desuden redegøres for sagens tidligere behandling i Markedsudvalget og for behandlingen i Europa-Parlamentet, herunder for indholdet af de substantielle ændringsforslag. Europa-Parlamentet har vedtaget, samt for Kommissionens stillingtagen hertil.

Sker der efter fremsendelsen af det faktuelle notat afgørende ændringer i forhandlingssituationen, som indebærer, at forslaget sandsynligvis får et andet indhold end beskrevet i det faktuelle notat, kan regeringen fremsende et supplerende faktuel notat eller redegøre for situationen under den mundtlige forelæggelse i Markedsudvalget. Det samme gælder, hvis Europa-Parlamentets ændringsforslag eller indstillinger fra interesseorganisationer (f.eks. i § 2-udvalgene) fremkommer efter udarbejdelsen af det faktuelle notat. Regeringen kan også herudover fremsende supplerende faktuelle notater, når der er behov for det.

4. Parallel skriftlig information til fagudvalg og Markedsudvalget

Faktuelle grundnotater, faktuelle notater, supplerende faktuelle notater, svar på udvalgs spørgsmål, orienteringsnotater, rådsmøderefe-

rater, oversigter over Kommissionens og formandskabets lovprogram samt andre notater fra regeringen vedr. EU-spørgsmål fremsendes parallelt og samtidig til Folketingets Markedsudvalg og til det eller de relevante fagudvalg. Det sker ved, at Udenrigsministeriet fremsender notaterne til Markedsudvalget, der viderefordeler dem til det eller de relevante fagudvalg. Udenrigsministeriet fremsender på samme måde listerne over samtlige fremsatte kommissionsforslag og de årlige oversigter over Kommissionens og formandskabets lovprogram til Markedsudvalget, som viderefordeler dem til de berørte fagudvalg.

Den generelle parallelle informationsordning berører ikke de aftalte særordninger for Miljø- og Planlægningsudvalget og Retsudvalget og skal ikke være til hinder for, at et fagudvalg træffer aftale med ressortministeren om yderligere information. Princippet er hele tiden, at Markedsudvalget og det eller de relevante fagudvalg skal have den skriftlige information parallelt og samtidig.

Folketinget sørger for indførelse af procedurer, hvorefter fagudvalg og Markedsudvalget gensidigt orienterer hinanden om stillede udvalsspørgsmål og samrådsspørgsmål m.v., således at også den skriftlige kommunikation, der ikke kommer fra regeringen, gives parallelt og samtidig.

Det er fortsat det enkelte fagudvalg, som tager stilling til, om og i hvilket omfang den tilbudte information skal tages op til behandling. En sådan behandling kan bestå i, at man stiller supplerende skriftlige spørgsmål, at man kal-

der ministeren i samråd, at man drøfter sagen, at man afgiver en udtalelse, eller at man fremkommer med en indstilling til Markedsudvalget. Desuden kan den parallelle information danne grundlag for, at man inden for det enkelte parti drøfter EU-sagerne mellem folketingsmedlemmer fra fagudvalgene og medlemmer af Markedsudvalget.

5. Forhandlingsoplæg

Ministeren redegør som hidtil i sin mundtlige forelæggelse i Markedsudvalget for regeringens holdning til forslagene, herunder for regeringens holdning til Europa-Parlamentets ændringsforslag.

Forud for forhandlinger i Rådet om vedtagelser af større rækkevidde forelægger regeringen fortsat mundtligt Markedsudvalget et forhandlingsoplæg. Dette gælder alle sager af større rækkevidde, som behandles i Rådet. For så vidt angår sager under søjle 2, orienterer regeringen Markedsudvalget. Sager under søjle 3 behandles i Retsudvalget og i Markedsudvalget, hvor eventuelle forhandlingsoplæg forelægges.

IV. Administrative konsekvenser

En gennemførelse af ovenstående nye procedurer kræver en styrkelse af Markedsudvalgets sekretariat og af EU-konsulentfunktionen.

Venstres medlemmer af Markedsudvalget støtter beretningen med det forbehold, at afsnit IV om administrative konsekvenser bør udgå. Personalemæssige beslutninger bør træffes i præsidiet.

P.U.V.

IVAR NØRGAARD

formand

Beretning afgivet af Europaudvalget den 10. september 1996

Beretning

om

proceduren vedrørende regeringskonferencen 1996

I forbindelse med de regeringskonferencer, der resulterede i Maastricht-Traktaten, afgav Markedsudvalget den 31. august 1990 en beretning om proceduren vedrørende regeringskonferencer m.v.

I forbindelse med den regeringskonference, der blev indledt med topmødet i Torino den 29. marts 1996, har Europaudvalget med regeringen aftalt retningslinjer for samspillet mellem regeringen og Europaudvalget.

Det sker med henvisning til den motiverede dagsorden, der blev vedtaget af Folketinget den 14. december 1995 på baggrund af regeringens forhandlingsgrundlag af 11. december 1995, og som fastslår (jf. Folketingstidende for den 12. december 1995, side 2039):

- »- at regeringen deltager i regeringskonferencen på det fremlagte forhandlingsgrundlag,
- at Danmarks holdning til borgerskab, den økonomiske og monetære union, fælles forsvarspolitik og fælles forsvar og retlige og indre anliggender er fastlagt ved folkeafstemningen den 18. maj 1993 og kun kan ændres ved en ny dansk folkeafstemning,
- at regeringen vil tilrettelægge sin deltagelse i regeringskonferencen således, at Folketinget og befolkningen holdes løbende orienteret, og
- at Folketinget får forelagt forhandlingsresultatet af regeringskonferencen.«

Retningslinjerne for samspillet mellem regeringen og Folketingets Europaudvalg er:

1. Forud for ministermøder i forbindelse med regeringskonferencen – hvad enten disse karakteriseres som formelle eller uformelle

– orienterer regeringen Europaudvalget om det kommende møde.

2. Samme procedure anvendes i forbindelse med møder i Det Europæiske Råd – hvad enten disse karakteriseres som ordinære eller ekstraordinære – hvor man skal drøfte regeringskonferencen.
3. Alle initiativer, der fremlægges skriftligt i forbindelse med regeringskonferencen, fremsendes straks til Europaudvalget, helst på dansk (eller engelsk), men hvis en sådan udgave ikke foreligger på det tidspunkt, da på originalsproget. Når den danske udgave af sådanne initiativer foreligger, fremsendes denne.
4. Forud for fremlæggelse af konkrete danske udspil på regeringskonferencen fremsendes disse udspil før hel eller delvis offentliggørelse til Folketingets Europaudvalg til orientering. Fremsendelsen sker på et sådant tidspunkt, at Europaudvalget sikres mulighed for en uddybende drøftelse, samt at offentligheden bliver orienteret forud for fremlæggelsen på regeringskonferencen. Udspillet fremsendes samtidig til Rådet for Europæisk Politik.
I det omfang danske udspil går videre end regeringens forhandlingsgrundlag af 11. december 1995, forelægges disse udspil Europaudvalget med henblik på forhandlingsoplæg.
5. Opstår der under regeringskonferencen behov for formelle og endelige beslutninger om færdige traktattekster i Ministerrådet eller i Det Europæiske Råd, fremlægges disse til forhandlingsoplæg.

-L95

Regeringen har derudover givet tilsagn om at holde Europaudvalget løbende orienteret om forløbet af regeringskonferencen gennem uformelle møder, ligesom det skete i forbindelse med de sidste regeringskonferencer, jf. vedlagte bilag.

Et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) tilslutter sig denne beretning.

P. u. v.

OVE FICH

formand

Uddrag af brev fra april 1996 fra udenrigsminister Niels Helveg Petersen til formanden for Europaudvalget, Ove Fich:

»Regeringen vil fortsætte den gældende praksis med uformelle møder med Folketingets Europaudvalg, jf. bl.a. møderækken mellem repræsentanter for udvalget og undertegnede samt ambassadør Niels Ersbøll om mø-

derne i Refleksionsgruppen. Europaudvalget vil således få mulighed for – ud over de formelle drøftelser i Europaudvalget – også at have løbende uformelle drøftelser med undertegnede og ambassadør Ersbøll om aktuelle problemer i regeringskonferencen. Dette svarer til praksis forud for Maastricht-Traktaten.«

Beretning afgivet af Europaudvalget den 27. september 1996

Beretning

om

Folketingets behandling af EU-sager

I. Indledning

For to år siden vedtog Europaudvalget en beretning, der lagde grunden til øget indflydelse for Folketinget på beslutninger vedrørende Den Europæiske Union. Baggrunden var dels Maastricht-Traktatens ikrafttræden den 1. november 1993, dels vedtagelsen af dagsordenen den 7. april 1994 i Folketinget.

Siden har der vist sig behov for en række yderligere forbedringer, således at Folketinget i endnu højere grad informeres om og medinddrages i EU-beslutningerne, der ofte har indenrigspolitisk karakter.

II. Gennemførelse af beretningen af 20. maj 1994

I Markedsudvalgets beretning af 20. maj 1994 lagde man på en række punkter op til en ændret procedure, der tog sigte på en forbedring af regeringens orientering af Folketinget om EU-sager. Europaudvalget har drøftet de hidtidige erfaringer og gør i *bilag 1* status over de forbedringer, der er gennemført siden 1994, og den praksis, der følges medio 1996.

III. Fremtidige forbedringer

På grundlag af de indvundne erfaringer har udvalget drøftet behovet for en præcisering og opstramning af nogle af de gældende procedurer samt en forbedring af procedurerne på enkelte områder og har truffet aftale med regeringen om følgende tiltag:

1. Kommissionsforslag

For at den offentlige debat kan foregå på et reelt grundlag og på et så tidligt tidspunkt, at de fremførte meninger kan øve indflydelse på beslutningerne, er det vigtigt, at Kommissionens forslag er tilgængelige på dansk så tidligt

som muligt. Det gælder, hvad enten det drejer sig om egentlige direktiv- og forordningsforslag eller om andre væsentlige forslag til retsakter samt redegørelser og meddelelser i form af grøn- og hvidbøger, lovprogrammer m.v.

Derfor støtter Europaudvalget kommissionsformand Jacques Santer's idé om, at kommissionsforslag m.v. fremsendes til de nationale parlamenter (gerne pr. elektronisk post), samtidig med at de fremsendes til de øvrige EU-institutioner.

I de tilfælde, hvor der går mere end en uge, fra Kommissionen vedtager at fremsætte et forslag, til det foreligger på dansk, skal Folketinget bede om i første omgang at få det pr. elektronisk post på engelsk eller fransk.

Folketinget må – i samarbejde med andre nationale parlamenter – fortsat presse på, for at

- alle sprogversioner af Kommissionens forslag foreligger hurtigt, og at
- Kommissionen bliver i stand til at overføre sine dokumenter med elektronisk post.

Regeringen orienterer Folketinget og offentligheden om, hvilke nye forslag der er fremkommet fra Kommissionen, gennem fremsendelse af ugentlige lister, jf. *bilag 2*.

2. Grundnotater

Regeringens skriftlige orientering af Europaudvalget og fagudvalgene sker i form af faktuelle notater, som belyser sagen (jf. *bilag 3*), men som ikke indeholder regeringens indstillinger (forhandlingsoplæg) eller vurderinger af forhandlingssituationen. Den skriftlige orientering, der finder sted snarest efter fremsættelsen af kommissionsforslagene, sker i form af *grundnotater*, der betegnes som »grundnotat« i overskriften. Der udarbejdes et grundnotat om hver sag for sig. Den senere skriftlige orientering

ring i forbindelse med Europaudvalgets behandling af sagen, når denne er på dagsordenen for et rådsmøde, sker i form af *aktuelle notater*, der i overskriften betegnes som »notat« eller »samlenotat«.

I Markedsudvalgets beretning fra 1994 nævnes det, at målet er, at der fremsendes grundnotater om alle nye, selvstændige direktivforslag m.v., men i første omfang fik regeringen kun pligt til at fremsende grundnotater om nye kommissionsforslag, der berører beskyttelsesniveauet i Danmark på sundheds-, miljø-, arbejdsmarkeds- og forbrugerområdet.

Tiden er nu inde til at udvide ordningen, således at den ikke kun omfatter de ovenfor nævnte fire områder, men udstrækkes til alle nye direktivforslag. Fremtidig udarbejdes grundnotater om alle nye direktivforslag. Tilsvarende udarbejdes grundnotater om alle nye grøn- og hvidbøger.

Derudover udarbejder regeringen af egen drift grundnotater om øvrige kommissionsforslag til retsakter, som regeringen skønner er væsentlige. Det gælder også forslag til kommissionsdirektiver og kommissionsforordninger, der gennemføres i de såkaldte forskriftsudvalg, og som efter regeringens skøn er væsentlige. Efter anmodning fra et folketingsudvalg udarbejder regeringen herudover grundnotat eller aktuelt notat om andre forslag, meddelelser m.v. fra Kommissionen.

De nævnte udvidelser sker gradvis og får fuld virkning fra og med det første kommissionsforslag, der fremsættes i 1997, dvs. KOM(97)1.

Erfaringerne har vist, at grundnotaterne ikke alene har betydning i den hjemlige beslutningsproces, men også er nyttige for de danske medlemmer af Europa-Parlamentet. Imidlertid er grundnotaterne ikke altid fremkommet i tide nok til, at de har kunnet indgå i de danske Europa-Parlamentsmedlemmers overvejelser under behandlingen af forslagene i Europa-Parlamentet og dets udvalg.

For at råde bod herpå skal grundnotat for fremtiden fremsendes senest 10 uger efter, at et kommissionsforslag er modtaget i Rådet, uanset om det på det tidspunkt foreligger på dansk.

I de tilfælde, hvor et grundnotat måtte blive forsinket, skal der inden tidsfristens udløb fremsendes meddelelse om forsinkelsen samt oplysning om, hvornår grundnotatet forventes at foreligge.

Målsætningen er fortsat, at grundnotat under alle omstændigheder skal foreligge i god tid, før Europa-Parlamentets udvalg har frist for ændringsforslag.

I de tilfælde, hvor Europa-Parlamentets tidsfrist for fremsendelse af ændringsforslag til brug for Parlamentets 1. behandling ligger før fristen for udarbejdelse af grundnotater, kan de danske medlemmer af Europa-Parlamentet rette henvendelse til Udenrigsministeriet med henblik på, at der søges udarbejdet et grundnotat inden udløbet af Parlamentets frist for sådanne ændringsforslag.

For så vidt angår behandlingen af sager under søjle 2 og 3, henvises til Markedsudvalgets beretning af 20. maj 1994. Udvalget vil på et senere tidspunkt drøfte procedurerne på disse områder med regeringen.

3. Aktuelle notater

Europaudvalget er klar over, at man ved udarbejdelse af grundnotater og aktuelle notater må afveje to modstridende hensyn.

Grundnotatet skal på den ene side være så fyldigt og dækkende som muligt, herunder i sin beskrivelse af konsekvenserne for danske regler og praksis. På den anden side skal det foreligge inden for den ovenfor nævnte tidsfrist på 10 uger.

Det aktuelle notat (samlenotatet) skal på den ene side helst have de allerseneste kompromisforslag samt ændringsforslag fra Europa-Parlamentet med. På den anden side skal det foreligge en uge før Europaudvalgsmødet.

Med hensyn til grundnotater fremsender regeringen supplerende notater i de tilfælde, hvor grundnotatet på grund af tidsfristen ikke kan medtage alle væsentlige oplysninger om konsekvenser for danske regler og praksis.

I grundnotatet eller i et supplerende notat oplyser regeringen, hvilke erhvervsorganisationer, interesseorganisationer el.lign. der er hørt, ligesom den redegør for indholdet af relevante høringssvar. Høringssvarene bør relatere sig til forslaget i dets aktuelle udformning.

I det hele taget fremsender regeringen supplerende notater, hvis forslagene ændres væsentligt under behandlingen, f.eks. hvis Kommissionen vedtager væsentlige ændringer til forslagene.

Med hensyn til de aktuelle notater vil regeringen arbejde for, at behandlingen i de faste repræsentanternes komité skal ligge så lang tid

før rådsmødet, at de endelige forslag, som skal vedtages i Ministerrådet, foreligger i rimelig tid inden den politiske beslutning i Ministerrådet, f.eks. 10 dage før.

Derudover har regeringen – som nævnt i beretningen fra 1994 – stadig mulighed for efter fremsendelsen af samlenotatet at fremsende supplerende notater.

Endelig skal regeringen selvfølgelig i forbindelse med den mundtlige forelæggelse af forhandlingsoplægget redegøre for den seneste udvikling i forhandlingssituationen i Rådet.

Debatten i folketingsudvalgene og i offentligheden foregår i vid udstrækning på grundlag af de af regeringen udarbejdede notater, som er lettere at læse end de officielle kommissionsforslag. Det er derfor vigtigt, at disse notater er letforståelige og overskuelige samt fyldestgørende.

Med henblik på den snarlige indførelse af elektronisk overførsel fra Udenrigsministeriet til Folketinget af notater m.v. er det ligeledes ønskeligt med en vis ensartethed i opstillingen.

Hertil kommer, at der fra Europaudvalget og andre udvalg er fremsat ønske om en udbygning af notaterne på visse områder, bl.a. med en bedre belysning af forslagenes miljømæssige, sundhedsmæssige og beskæftigelsesmæssige konsekvenser.

På denne baggrund har Europaudvalget aftalt med regeringen, at man ved udformningen af notaterne så vidt muligt vil følge den model, som er opstillet i *bilag 3*. Det gælder såvel grundnotater som aktuelle notater – med det forbehold, at ikke alle oplysninger kan foreligge på tidspunktet for udarbejdelse af det første grundnotat.

Regeringens redegørelse for afholdte rådsmøder fremsendes snarest muligt efter disses afholdelse.

Efter de uformelle ministermøder, som regeringen har forelagt Europaudvalget, fremsender regeringen en redegørelse for drøftelserne, eventuelt vedlagt en pressemeddelelse fra mødet.

4. § 2-udvalgene

Referaterne fra § 2-udvalgene fremsendes til Europaudvalgets sekretariat, hvor medlemmerne af udvalget under fortrolighed kan læse disse.

5. Forholdet mellem Europaudvalget og fagudvalgene

Med beretningen fra 1994 indførtes en ordning med parallel skriftlig orientering af Europaudvalget og fagudvalg, idet hovedreglen er, at de notater m.v., som Udenrigsministeriet sender til Europaudvalget, sendes som »kopibilag« til det eller de relevante fagudvalg. Som nævnt i bilag 1 sender nogle ministerier notater til det relevante fagudvalg, samtidig med at notatet via Udenrigsministeriet fremsendes til Europaudvalget. Denne fremgangsmåde kan Europaudvalget bifalde.

De halv- eller helårige lovprogrammer, der fremlægges fra Kommissionen, og formandskabets arbejdsprogram kan danne basis for mere fremadrettede drøftelser med ministrene såvel i Europaudvalget som i fagudvalgene. Fagudvalget kan i den forbindelse bede ministeren give en redegørelse for de vigtigste sager inden for udvalgets ressort, der forventes behandlet i EU i det kommende halve år.

Det er ønskeligt, at Folketingets medlemmer herigennem får mulighed for på et tidligere tidspunkt end nu at øve indflydelse på Danmarks forhandlingsposition. Den ovenfor nævnte udvidelse af ordningen med grundnotater og fremrykningen af tidspunktet for deres fremsendelse giver fagudvalgene en mulighed for at tage sagerne op på et tidligere tidspunkt.

Fagudvalgene opfordres til at sætte relevante kommissionsforslag på dagsordenen, når det faktuelle grundnotat foreligger.

Som nævnt i beretningen fra 1994 er det det enkelte fagudvalg, som tager stilling til, hvordan behandlingen i givet fald skal ske. Den kan bestå i, at man stiller supplerende skriftlige spørgsmål, at man kalder ministeren i samråd, at man drøfter sagen, at man afgiver en udtalelse, eller at man fremkommer med en indstilling til Europaudvalget.

6. Orientering og forhandlingsoplæg

Regeringens orientering af Europaudvalget og forelæggelse af forhandlingsoplæg foregår fortsat efter de hidtidige – i beretningen fra 1994 beskrevne – retningslinjer.

Det præciseres, at regeringen også forelægger væsentlige forslag til kommissionsdirektiver og kommissionsforordninger, der gennemføres i de såkaldte forskriftsudvalg.

På den dagsorden for rådsmødet, regeringen fremsender til Europaudvalget, skal det – i det

omfang det er kendt på tidspunktet for fremsendelsen af dagsordenen – fremgå, hvilke af de anførte punkter der forventes vedtaget uden debat, dvs. som A-punkter.

Når rådet optræder som lovgiver eller træffer beslutninger af større rækkevidde og der i den forbindelse afgives erklæringer til Rådets protokol af væsentlig betydning, som ikke forventes offentliggjort, orienterer regeringen snarest Europaudvalget mundtligt i fortrolig form.

Endelig orienterer regeringen om væsentlige sager, der forventes drøftet på uformelle rådsmøder, forud for disses afholdelse. I disse tilfælde afgiver regeringen efterfølgende en skriftlig redegørelse for det uformelle mødes forløb vedlagt en eventuel pressemeddelelse. En sådan skriftlig redegørelse for det uformelle mødes forløb kan også afgives i tilfælde, hvor sagerne på mødet ikke forud har været forelagt Europaudvalget.

IV. Europaudvalgets arbejdsform

Europaudvalget har drøftet de problemer, den store stofmængde i visse perioder kan medføre.

Der er enighed om, at det afgørende er, at sagerne får en seriøs og saglig behandling. Udvalgsmedlemmerne må have lejlighed til at stille spørgsmål til ministrene – og i givet fald få svarene uddybet – samt tilkendegive de enkelte partiers principielle holdning til forslagene og forhandlingsoplæggene.

Der er samtidig enighed om, at man bør tilstræbe at koncentrere drøftelserne om de væsentlige spørgsmål, således at tiden udnyttes bedst muligt. Med henblik herpå forudsættes de fremsendte samlenotater bekendt, således at ministrene i udvalget kan koncentrere deres mundtlige forelæggelse om de politisk væsentlige sager.

Naturligvis kan medlemmerne også stille spørgsmål vedrørende de sager, der ikke nævnes i den mundtlige forelæggelse, og ministrene skal også være forberedt på at besvare sådanne spørgsmål. Men ved den nævnte fremgangsmåde kan debatten koncentreres om det væsentlige.

Europaudvalget vil på et senere tidspunkt tage op til drøftelse, hvordan spørgsmål i forbindelse med WTO, Schengen og andre internationale samarbejdsorganisationer skal behandles i Folketinget.

V. Folketingets behandling af Kommissionens grøn- og hvidbøger og lign.

Baggrund

På regeringskonferencen i 1996 bliver et af emnerne en stærkere inddragelse af de nationale parlamenter i EU-samarbejdet. Der er et udbredt ønske herom, men formerne herfor er ikke afklaret.

På mødet for Europaudvalgene fra de 15 EU-landes nationale parlamenter i Madrid i november 1995 (det såkaldte COSAC-møde) blev det fra flere sider fremhævet, at en vej fremad kunne være behandling af Europa-Kommissionens grøn- og hvidbøger i de forskellige parlamenter og disses udvalg, hvorefter parlamenterne kunne fremsende deres synspunkter vedrørende grøn- og hvidbøgerne til de nationale regeringer og til EU-institutionerne.

Tilsvarende var kommissionsformand Jacques Santer under sit besøg i København den 13. november 1995 inde på, at de nationale parlamenter ikke blot skal have tilsendt Europa-Kommissionens grøn- og hvidbøger, men også bør tilkendegive synspunkter herpå til bl.a. Europa-Kommissionen, så de kan indgå i Kommissionens overvejelser, når de konkrete forslag til direktiver og forordninger efterfølgende udarbejdes på baggrund af reaktionen på grøn- og hvidbøgerne.

Forslag

Det foreslås, at Folketingets Europaudvalg i samarbejde med det pågældende fagudvalg i fremtiden behandler relevante grøn- og hvidbøger fra Europa-Kommissionen samt andre vigtige forslag fra Kommissionen. Europaudvalget træffer beslutning om, hvilke grøn- og hvidbøger m.v. der skal behandles efter den foreslåede nye procedure. Den nedenfor skitserede nye procedure træder ikke i stedet for de hidtidige muligheder for at behandle EU-forslag i Folketingssalen, jf. forretningsordenens § 19, stk. 6, om EU-redegørelser og § 21 om forespørgsler.

A. Forberedelse

Med henblik på drøftelserne udarbejder regeringen på forhånd lettilgængelige faktuelle notater om grøn- og hvidbøgerne. Relevante organisationer og bevægelser kan anmodes om bidrag. Folketingets EU-konsulent kan ligeledes bidrage med kommentarer.

B. Høring

Hvor det er hensigtsmæssigt, kan der forud for behandlingen afholdes en høring.

Høringen arrangeres af Europaudvalget eventuelt i samarbejde med det pågældende fagudvalg. Til høringen kan inviteres eksperter, som udspringer af et panel af politikere fra Europaudvalget og fagudvalget. Også repræsentanter for EU's institutioner bør kunne deltage i høringen – enten direkte eller gennem telekonference med tolkning. De kan gennemgå forslagernes politiske formål og besvare spørgsmål.

C. Behandling

I behandlingen, som foregår i et møde efter afholdelsen af den eventuelle høring, vil det ofte være hensigtsmæssigt, at relevante ministre deltager. De kan gennemgå regeringens holdning til grøn- og hvidbøgerne og besvare spørgsmål.

I behandlingen deltager Europaudvalgets medlemmer og normalt medlemmerne af det relevante fagudvalg.

Behandlingen bør finde sted i tilslutning til en eventuel høring.

Ved afslutningen af behandlingen kan de forskellige partiers ordførere tilkendegive deres holdninger til væsentlige punkter i grøn- og hvidbøgerne.

D. Åbenhed

Med henblik på at øge åbenheden omkring Folketingets arbejde med Europaspørgsmål afholdes møderne – såvel en eventuel høring som den efterfølgende behandling – i fuld offentlighed med adgang for presse og tv. Dette kan ske inden for rammerne af Folketingets Forretningsorden § 8, stk. 9. Den fysiske ramme kunne med fordel være Landstingssalen i Folketinget, hvor der er arbejdspladser for journalister og gode tilhørfaciliteter. Tolkeboks og paraboltransmission vil kunne indrettes her med henblik på deltagelse af udenlandske eksperter og repræsentanter for EU-institutionerne i høringerne.

E. Konklusioner

Når der er tale om grøn- og hvidbøger, hvor Kommissionen beder om udtalelser fra de nationale parlamenter, udarbejder Europaudvalget på baggrund af den offentlige drøftelse en konklusion. Opnås der ikke enighed om den-

ne, bør såvel flertals- som mindretalsindstillinger fremgå.

Konklusionen offentliggøres og sendes til regeringen, Europa-Kommissionen, Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter i EU-landene.

VI. Orientering om implementering af direktiver m.v.

Europaudvalget har drøftet det forhold, at langt hovedparten af EF-direktiverne implementeres i Danmark ved bekendtgørelser ellign. – altså ikke ved lovgivning. Det kan lade sig gøre, fordi ministrene i forvejen i den danske lovgivning har vidtgående bemyndigelser til at udstede gennemførelsesbestemmelser i form af bekendtgørelser.

Dette forhold har givet anledning til, at man har rejst spørgsmålet, om der er for mange bemyndigelser i de danske love. Det er imidlertid et generelt spørgsmål, som ikke alene vedrører EF-direktiver, og som der derfor ikke skal tages stilling til i nærværende beretning.

På EU-området, hvor fagudvalgene i stigende omfang inddrages i drøftelserne, inden direktiverne vedtages, og hvor Europaudvalget som regel har fået forelagt forhandlingsoplæg i forbindelse med deres vedtagelse, er der imidlertid behov for, at de nævnte udvalg bliver orienteret om, hvorledes de vedtagne direktiver bliver udmøntet i danske regler.

Derfor vil den pågældende minister fremtidig orientere Europaudvalget og parallelt det relevante fagudvalg om, hvordan vedtagne direktiver m.v., som har været forelagt Europaudvalget med forhandlingsoplæg, er blevet implementeret i Danmark. Dette sker i form af et kortfattet notat, som udarbejdes snarest muligt, efter at en bekendtgørelse ellign. er blevet udstedt. I notatet redegøres for, hvilket direktiv der er baggrund for bekendtgørelsen. I den forbindelse henvises ikke alene til direktivets nummer i EF-Tidende, men også til det KOM-nummer, der blev anvendt ved Europaudvalgets behandling af det pågældende direktiv.

Mindretalsudtalelser:

Ovenstående beretning er som nævnt foran udtryk for en aftale mellem Europaudvalget og regeringen, idet nedenstående partier dog har ønsket at give udtryk for deres supplerende synspunkter i form af nedenstående mindretalsudtalelser, der optages i beretningen:

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget kan tilslutte sig beretningen, men havde ønsket følgende tilføjelse: Alle kommissionsforslag behandles, straks de er fremsat, i det relevante fagudvalg, der åbner for spørgsmål og svar samt samråd og deputationer om forslaget. Senest tre måneder efter forslagens modtagelse skriver fagudvalget beretning om forslaget og fremsender denne til Europaudvalget med partiernes tilkendegivelser om forslaget, som det fremstår i starten af den politiske proces. Denne beretning følger derefter sagen i Europaudvalget. Fagudvalget kan desuden på ethvert tidspunkt under processen genoptage sagen af egen drift.

Enhedslistens og *Dansk Folkepartis* medlemmer af udvalget har taget forbehold over for aftalen. Partierne finder, at beretningen er udtryk for flertallets manglende vilje til at foretage de markante forandringer af Folketingets behandling af EU-sager, som i virkeligheden er nødvendige for at sikre EU-sager en behandling, som er demokratisk forsvarlig.

Beretningen er udtryk for en række hensigtsmæssige mindre justeringer af arbejdsgangene, som *Dansk Folkeparti* og *Enhedslisten* naturligvis ikke kan være imod. Men at give det indtryk, at Europaudvalget med beretningen har taget et afgørende skridt for større åbenhed og mere demokrati i behandlingen af EU-sager, vil være forkert.

Dansk Folkeparti og *Enhedslisten* har haft tre primære ønsker til beretningen, som under behandlingen ikke er imødekommet, og som efter mindretallets opfattelse ville kunne medføre et afgørende brud på den lukkethed, som præger Folketingets behandling af EU-sager. Disse tre ønsker er:

1. At Folketinget i fuld offentlighed skal have en egentlig første behandling af EU-retsakter i Folketingssalen, hvorefter der skrives beretning over forslagene, hvori partiernes holdninger indgår.
2. At Folketingets fagudvalg fast skal inddrages i behandlingen af EU-sager via en formel procedure.
3. At der skal være åbenhed omkring Europaudvalgets møder.

Enhedslistens medlem af udvalget har herudover ønsket at tilføje følgende:

Beretningen er helt utilstrækkelig, hvis Folketinget, Europaudvalget og de forskellige fag-

udvalg skal have en rimelig chance for at kunne generobre bare noget af den magt, som i årenes løb i praksis er afgivet til Europa-Kommissionen, de forskellige komiteer i Bruxelles og de danske fagministerier.

Derfor fremlagde *Enhedslisten* den 29. marts 1996 en lang række forslag til en styrkelse af Folketingets og Europaudvalgets rolle i behandlingen af EU-sager i Folketinget. Vores forslag handler bl.a. om langt større åbenhed i behandlingen af sagerne, om en kraftig styrkelse af fagudvalgenes rolle og om større kontrol med gennemførelse af EU-lovgivningen her i Folketinget.

Som en konkretisering af problemerne med hensyn til mangel på åbenhed i arbejdet oplevede *Enhedslisten* på Europaudvalgets møde den 15. maj 1996, at et flertal hindrede et ønske fra *Enhedslistens* side om at få en principiel sag til behandling i Folketingssalen. Sagen vedrørte et EU-direktivforslag om tilsætningsstoffer i foderstoffer. Denne sag viste behovet for mindretalsbeskyttelse, så et flertal i Europaudvalget ikke rent politisk kan forhindre en principiel politisk behandling af EU-sagerne i Folketingssalen.

Enhedslisten må desværre konstatere, at selv om der er en række mindre forbedringer i beretningen i forhold til den måde, som arbejdet hidtil har været tilrettelagt på, så er det langt fra nok. I den yderste konsekvens kan man risikere, at Europaudvalget druknes i flere papirer, som godt nok kommer tidligere – men uden at Europaudvalget, fagudvalgene og Folketinget har de strukturer, der for alvor kan styrke fagudvalgenes og Folketingets rolle i behandlingen af EU-sagerne.

Enhedslisten vurderer, at i spørgsmålet om åbenhed vil vores forslag om transmission fra Europaudvalgets møder via Folketingets interne net til pressen og de andre folketingsmedlemmer være et gavnligt skridt i denne retning, og her er forslagene til forbedringer ikke nær nok. Sammen med forslaget om, at Europaudvalget skal behandle de EU-retsakter, som kræver forhandlingsmandat, i to omgange i Europaudvalget, ville dette netop medføre en højere grad af åbenhed og mulighed for debat om EU-sagerne end den nuværende model.

Det ville have været et stort skridt i retning af større åbenhed og politisk indsigt, hvis man havde accepteret *Enhedslistens* forslag om, at de EU-sager, som regeringen senere regner med der skal gives forhandlingsmandat til i

Europaudvalget, blev sendt til en 1. behandling i Folketingssalen, så snart forslaget forelå i første omgang fra Europa-Kommissionen. End ikke SF's forslag om obligatorisk udvalgsbehandling af disse forslag kunne flertallet støtte. De to forslag ville ellers have givet fagudvalgene og folketingsmedlemmerne mulighed for politisk indflydelse via en principiel udvalgsbetænkning, som regeringen så kunne arbejde ud fra. Samtidig ville det tvinge Folketingets partier og udvalg til at forholde sig konkret og principielt til disse forslag på et tidligere stadium i behandlingen af den pågældende EU-retsakt.

I forbindelse med spørgsmålet om implementering af vedtagne EU-direktiver her i Danmark er det helt uacceptabelt, at der i beretningen kun lægges op til, at fagudvalgene skal *orienteres* af det pågældende ministerium, *efter* at implementeringen har fundet sted. Enhedslisten foreslår i stedet en A- og B-model, hvor model A skal bruges i forbindelse med de direktiver, som ikke har krævet et forhandlingsmandat i Europaudvalget. Her skal den pågældende fagminister sende Folketingets partier et brev med sit forslag til implementering, og partierne har så 14 dage til at reagere på dette forslag. Model B er for direktiver, som har krævet et forhandlingsmandat fra Europaudvalget. Her foreslår Enhedslisten, at et folketingsparti skal kunne kræve forslaget om implementering af det pågældende EU-direktiv til forhandling i Folketinget. I beretningen siges det, at implementeringen er et generelt problem, som ikke kun vedrører EF-direktiver, og derfor er der ikke taget stilling til det. Det mener Enhedslisten imidlertid er at gå uden om problemet, når det kan konstateres, at i perioden 1994-95 er der ifølge Udenrigsministeriet omsat 127 direktiver, men det har kun resulteret i 27 love, men i hele 141 bekendtgørelser og administrative regler.

De tiltag, som Enhedslisten har foreslået, ville have langt større politiske konsekvenser og give langt større muligheder for Folketingets udvalg og partier end de mange forslag om tidligere oversættelser til dansk af kommissionsforslag, høringer om diverse grøn- og

hvidbøger m.v. Ikke at vi er imod disse forbedringer i sig selv, men de mange tekniske forbedringer og forslag om høringer kommer til at se ud af mere, end det er. Vi beklager stærkt, at der ikke er større politisk vilje hos flertallet af partierne til at give Folketinget større magt, kontrol og indflydelse i forhold til Europa-Kommissionen, de mange komiteer i EU og de danske ministerier og deres behandling af EU-sagerne.

Fremskridtspartiets stedfortræder i udvalget ønsker at tilslutte sig beretningen med følgende bemærkninger:

Fremskridtspartiet beklager, at Folketinget først bliver orienteret om implementering af direktiver og lignende, når de *er blevet* implementeret – i stedet for, som vi foreslog, at orienteringen af Europaudvalget og de relevante fagudvalg skulle være en orientering om, hvordan direktiverne *vil blive* implementeret i Danmark.

Der er i dag en uhyggelig masse ministerbeføjelser, hvilket skal sammenholdes med, at der i Europaudvalget gives mandat til rammedirektiver, som jo angiver, i hvilken retning der skal arbejdes henimod regler på et bestemt område. Dette giver utryghed i lovgivningsarbejdet.

Som eksempel kan nævnes »Byggevedirektivet«, som nu har udviklet sig til hundredvis af bekendtgørelser, uden at et eneste folketingsmedlem har haft mulighed for bare at læse, hvordan direktivets bestemmelser bliver udmøntet, inden det er gældende ret.

Derudover ser Fremskridtspartiet frem til, som det blev lovet, at udvalget vil gå videre med behandling af procedurerne for sager under søjle 2 og 3 i efteråret 1996.

Men vigtigst af alt for Fremskridtspartiet er det, at udenrigsministeren nu har lovet, at det hele vil være under en løbende proces, hvor han vil være villig til at ændre, hvis det viser sig, at der er områder, hvor udvalget føler, at det stadig ikke kan få oplysninger nok. For Fremskridtspartiet er det en nødvendighed med politisk kontrol af EU-udviklingen og alle de tiltag, som hele tiden kommer frem.

P.u.v.

OVE FICH

formand

Forbedringer siden 1994 og gældende praksis medio 1996

I dette bilag gør Europaudvalget status over de forbedringer i proceduren for Folketingets behandling af EU-sager, der har fundet sted siden vedtagelsen af beretningen af 20. maj 1994, og gør samtidig rede for den praksis, der følges medio 1996.

Systematikken i dette bilag er den samme som i beretningen fra 1994.

1. Kommissionsforslag

Udenrigsministeriet fremsender samtlige kommissionsforslag og særlig vigtige meddelelser ell. lign. fra Kommissionen (SEK-dokumenter), så snart de er oversendt til Ministerrådet og foreligger på dansk, til Europaudvalgets sekretariat, hvor de er tilgængelige for Folketingets medlemmer.

Udenrigsministeriet udarbejder ugentlige oversigter over EU-dokumenter modtaget i Udenrigsministeriet. Oversigterne omfatter:

- 1) Oplysningsskemaer vedr. kommissionsforslag til rådsvedtagelser (kaldet »Retsakter«).
- 2) Liste over kommissionsforslag til rådsvedtagelser (kaldet »Liste«).
- 3) Liste over meddelelser, rapporter m.v. fra Kommissionen til Rådet (kaldet »Meddelelser«).
- 4) Liste over fælles holdninger vedtaget af Rådet (kaldet »Fællesholdninger«).

Når kommissionsforslaget i den danske version oversendes til Europaudvalgets sekretariat, optræder det på »Listen«.

Senere optræder kommissionsforslagene under »Retsakter« i form af et oplysningsskema. Dette indeholder supplerende oplysninger bl.a. om:

- ressortmyndighed i Danmark,
- retsgrundlag,
- foreløbigt skøn over, om det bliver nødvendigt med ændringer i danske love eller bekendtgørelser,
- hvorvidt kommissionsforslag inden for sundheds-, miljø-, arbejdsmarkeds- og for-

brugerområdet kommer til at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Hvis svaret på det sidste er Ja, fremsender Udenrigsministeriet nogle måneder senere automatisk et grundnotat udarbejdet af de berørte ministerier.

2. Grundnotater

Udenrigsministeriet fremsender som nævnt ovenfor grundnotater om alle nye, selvstændige direktivforslag samt andre vigtige forslag til retsakter, herunder forordninger, som ved deres gennemførelse vil medføre ændringer i dansk lovgivning og regler, hvis forslagene berører beskyttelsesniveauet i Danmark på sundheds-, miljø-, arbejdsmarkeds- og forbrugerområdet.

Regeringen har tilkendegivet, at denne ordning på de fire nævnte områder også finder anvendelse på kommissionsdirektiver og kommissionsforordninger, hvis indhold skønnes af en sådan betydning, at de bør forelægges Folketingets Europaudvalg.

For så vidt angår kommissionsforslag m.v., som ikke berører beskyttelsesniveauet i Danmark på de fire nævnte områder, fremsender regeringen kun grundnotater, hvis et folketingsudvalg anmoder herom. Grundnotater vedr. meddelelser fra Kommissionen (f.eks. grøn- og hvidbøger samt lovprogrammer) fremsendes ligeledes kun efter anmodning.

3. Aktuelle notater

Forud for Europaudvalgets møde fremsender Udenrigsministeriet et »samlenotat« angående de sager, som skal behandles på det kommende rådsmøde. Samlenotatet fremsendes som regel så tidligt, at det kan omdeles til Europaudvalgets medlemmer fredag ugen før Europaudvalgsmødet. I samlenotatet redegøres for samtlige sager på den rådsmødedagsorden, der er fremsendt til Europaudvalget; der henvises til tidligere fremsendte grundnotater og andre notater om sagen samt til tidligere behandlinger i Europaudvalget og i Rådet. lige-

som der gives aktuelle oplysninger om, hvor langt sagen er i EU's beslutningsproces, herunder behandlingen i Europa-Parlamentet.

Herudover fremsender Udenrigsministeriet løbende notater med faktuelle oplysninger om aktuelle sager, dels på eget initiativ, dels som svar på udvalgsspørgsmål.

Europaudvalgets bilag under alm. del og vedr. lov- og beslutningsforslag samt Info-noter (bl.a. fra Folketingets repræsentant ved EU) sendes – med undtagelse af de ganske få, som er klassificeret »Fortroligt« – fra Europaudvalgets sekretariat til de danske medlemmer af Europa-Parlamentet, som ligeledes modtager dagsordenerne for Europaudvalgets møder.

4. Parallel skriftlig information til fagudvalg og Europaudvalget

Der foregår en parallel skriftlig orientering af Europaudvalget og fagudvalg om EU-sagerne. Det sker ved, at de notater m.v., som sendes til Europaudvalget, ligeledes sendes til det eller de relevante fagudvalg. Fagudvalgene får også de pressemeddelelser med rådsmødereferater og Info-noter, der udsendes fra Europaudvalgets sekretariat. På samme måde orienterer Europaudvalget og fagudvalgene gensidigt hinanden om stillede spørgsmål og samrådsspørgsmål vedrørende EU-emner.

I de fleste tilfælde fremsender regeringen sine notater m.v. via Udenrigsministeriet til Europaudvalget, som i samarbejde med Udvalgsafdelingen sørger for den parallelle distribution til fagudvalg.

Nogle ministerier sender notater direkte til det relevante fagudvalg, samtidig med at notatet via Udenrigsministeriet fremsendes til Europaudvalget. I disse tilfælde anføres dette på forsiden af fremsendelsesskrivelsen, således at man undgår, at fagudvalget får det samme notat med to forskellige bilagsnumre.

Med henblik på at fremskynde fordelingen til folketingsmedlemmerne har Folketinget fra oktober 1995 overtaget trykningen af de notater, der fra Udenrigsministeriet fremsendes til Europaudvalget. Folketinget trykker ligeledes de »kopibilag«, der fremsendes til fagudvalgene.

I praksis accepteres det, at kopibilaget omdelles til fagudvalget respektive Europaudvalget, dagen efter at »originalbilaget« er omdelt.

Man har i Europaudvalget i mange år fulgt den praksis, at når medlemmerne under drøftelsen med ministeren bad om at få fremsendt et uddybende notat om et bestemt emne og ministeren gik med hertil, fremsendtes notatet, uden at udvalget behøvede at stille et skriftligt udvalgsspørgsmål herom. Med henblik på tidlig orientering af fagudvalgene har man i 1996 i samarbejde med Udenrigsministeriet indført en ny praksis, hvorefter der formuleres egentlige udvalgsspørgsmål, som registreres i Folketingets Udvalgsaktsystem (FTU). Herved opnås det desuden, at folketingsmedlemmer og udvalgssekretærer ved opslag i FTU kan følge med i, hvilke spørgsmål der endnu er ubesvarede.

5. Orientering og forhandlingsoplæg

Ministrenes orientering af Europaudvalget samt forelæggelse af forhandlingsoplæg foregår fortsat efter de hidtidige – i beretningen fra 1994 beskrevne – retningslinjer.

Dog har regeringen også i en række tilfælde skønnet det rimeligt at orientere Europaudvalget om drøftelser på uformelle rådsmøder, inden disse fandt sted.

Endelig har regeringen i en række tilfælde forelagt sager, som blev behandlet i komitéprocedure, til orientering respektive forhandlingsoplæg.

Ugelister med orientering om nye forslag fra Kommissionen

Den ordning med ugentlig oversendelse af oplysningsskemaer og lister, som er beskrevet i bilag 1, forenkles, når nyordningen, hvorefter regeringen fremsender grundnotater om alle nye direktivforslag samt andre væsentlige forslag, træder i kraft. Forenklingen indebærer, at udarbejdelsen af oplysningsskemaer ophører. Samtidig forbedres læseligheden af ugelisterne.

Regeringen fremsender fortsat ugelister, hvorpå er opført de kommissionsforslag m.v., der er oversendt til Folketinget, men listerne gives en mere læsevenlig udformning, der aftales nærmere mellem Udenrigsministeriet og Europaudvalgets sekretariat. På ugelisten anføres, hvilke forslag der vil blive udarbejdet grundnotater om. Ugelisterne fordeles fortsat til samtlige medlemmer af Folketinget. Listerne fremsendes såvel i en papirudgave som i elektronisk læsbar form, således at de via Folketingets tilslutning til Internettet står til rådighed for offentligheden.

For at lette registreringen anføres det offici-

elle kommissionsforslagsnummer (KOM-nummer) såvel på ugelisterne som på forsiden af senere fremsendte notater om en bestemt sag. I samlenotater anføres KOM-nummeret i overskriften på notaterne om de enkelte sager. KOM-nummeret bruges ved registreringen i Folketingets Udvalgsaktsystem, hvor der kan søges på såvel KOM-nummer som emneord.

Når beretningen er vedtaget, sætter regeringen nyordningen vedrørende grundnotater i kraft gradvis på den måde, at den naturligvis fortsat fremsender grundnotater på de hidtidige fire områder og derudover fremsender grundnotater om andre forslag, som der er kapacitet i administrationen til at udarbejde – herunder især om særlig væsentlige forslag. Nyordningen får fuldt omfang fra og med KOM(97)1, dvs. fra foråret 1997.

Det indebærer, at der udarbejdes oplysningsskemaer efter de hidtidige regler for kommissionsforslag fremsat i 1996, mens der ikke udarbejdes oplysningsskemaer for kommissionsforslag fremsat i 1997.

Vejledning vedr. udformning af notater til Europaudvalget

Notater (herunder grundnotater) vedr. kommissionsforslag m.v. skal indeholde følgende punkter, for så vidt de er relevante i forbindelse med det pågældende forslag og foreligger oplyst på tidspunktet for notatets fremsendelse til Europaudvalget:

- 1) Kommissionsforslagets nummer.
- 2) Retsgrundlag, relationen til subsidiaritetsprincippet, beslutningsprocedure samt tidligere behandling i Rådet.
- 3) Beskrivelse af forslagets faktuelle indhold, herunder eventuelle formandskabskompromisforslag.
- 4) Udtalelser, respektive ændringsforslag fra Europa-Parlamentet (og i givet fald ØSU og Regionsudvalget) samt Kommissionens holdning til ændringsforslagene.
- 5) Gældende danske regler.
- 6) Analyse af, hvordan gældende danske regler og standarder påvirkes. Herunder belyses konsekvenserne i Danmark, for så vidt angår:
 - lovgivning,
 - administrativt fastsatte regler,
 - de offentlige finanser og offentlige myndigheders administration,
 - samfundsøkonomien.
 Hvor det er relevant, belyses desuden eventuelle væsentlige konsekvenser for:
 - beskæftigelsen,
 - arbejdsmarkedet,
 - små og mellemstore virksomheder,
 - ligestilling,
 - miljø,
 - sundhed,
 - forbrugerbeskyttelse.
- 7) Høring af interesseorganisationer, herunder § 2-udvalg, og en fyldestgørende redegørelse for disses svar.
- 8) Referencer til tidligere fremsendte notater (herunder grundnotater) med angivelse af dato samt datoerne for tidligere forelæggelser for Europaudvalget med præcisering af, hvornår der er forelagt forhandlingsoplæg.

Beretning afgivet af Europaudvalget den 27. september 1996

Beretning

om

regeringens håndtering af sagen om den hemmelige erklæring i forbindelse med OECD-aftalen om skibsværfter

Europaudvalget har i to samråd drøftet spørgsmålet om regeringens håndtering af den hemmelige protokol knyttet til OECD-aftalens implementering i EU-lovgivningen – på mødet den 9/8 1996 med udenrigsministeren og den 13/9 1996 med erhvervsministeren.

Erklæringen til protokollen opfattes af udvalget som af væsentlig betydning, idet der er tale om Europa-Kommissionens fortolkning og administration af OECD-aftalen.

Det er på samrådene oplyst for udvalget, at erhvervsministeren undlod at orientere udvalget om indholdet i Kommissionens erklæring til protokollen, før udvalget blev bedt om at tilslutte sig regeringens forhandlingsoplæg om

sagen, et forhandlingsoplæg, som førte til, at Danmark tilsluttede sig forordningen. Baggrunden herfor var efter det af regeringen oplyste, at man ikke fandt, at erklæringen var af væsentlig betydning.

Efter udvalgets opfattelse er der ingen tvivl om, at regeringen på eget initiativ burde have orienteret udvalget, straks det stod klart, at erklæringen ville blive hemmeligholdt. Efter udvalgets opfattelse kunne denne orientering være givet både skriftligt og mundtligt – og om nødvendigt under fortrolighed – alt efter regeringens eget skøn.

Europaudvalget tager erhvervsministerens beklagelse af det passerede til efterretning.

P.u.v.

OVE FICH

formand

Beretning afgivet af Europaudvalget den 14. marts 1997

Beretning

om

Folketingets behandling af WTO-sager

Da Folketinget i 1994-95 tog stilling til Danmarks ratifikation af Overenskomsten om Verdenshandelsorganisationen (WTO), blev sagen behandlet i Europaudvalget, som i den forbindelse foranstaltede en høring den 12. december 1994.

I Europaudvalgets beretning af 27. september 1996 nævntes det, at udvalget på et senere tidspunkt ville tage op til drøftelse, hvordan spørgsmål i forbindelse med WTO skal behandles i Folketinget.

I forbindelse med forberedelserne til WTO-ministerkonferencen i Singapore 9.-13. december 1996 havde Folketinget en forespørgselsdebat den 15. november 1996. Under denne blev vedtaget en dagsorden, hvori regeringen opfordres til løbende at orientere Folketingets Europaudvalg om forhandlingerne i WTO (jf. Folketingets forhandlinger side 1207).

Den stigende betydning, arbejdet i den internationale samarbejdsorganisation har fået, siden WTO erstattede GATT, har gjort, at der er behov for en præcisering og en udbygning af reglerne for, hvilke sager regeringen skal forelægge for Europaudvalget.

Dette spørgsmål har ved flere lejligheder været drøftet med regeringen, senest ved et samråd med udenrigsministeren den 21. februar 1997.

Formålet er at øge gennemsigtigheden på dette komplicerede område og at styrke den parlamentariske kontrol med regeringens WTO-politik.

Med henblik herpå har Europaudvalget truffet følgende aftale med regeringen om,

hvordan orienteringen af Europaudvalget om sager, der behandles i WTO, skal finde sted:

Hvert halve år orienterer regeringen Europaudvalget om de væsentlige sager, der forventes behandlet i WTO-regi, herunder i WTO's komiteer (bl.a. komiteen for handel og miljø og WTO's komité for tekniske handelshindringer samt Codex Alimentarius og artikel 113-komiteen i EU). Den redegør for status og forventede udvikling det næste halve år for disse sager. Udvalget lægger specielt vægt på at blive orienteret om de sager, der kan komme til at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark på sundheds-, miljø-, arbejdsmarkeds- og forbrugerområdet. I forbindelse med den halvårige orientering kan partierne tilkendegive, hvilke sager de er særligt interesseret i at følge nærmere.

Ud over denne halvårige orientering orienterer regeringen løbende Europaudvalget om arbejdet i WTO-regi (herunder i ovennævnte komiteer), såfremt der her lægges op til væsentlige beslutninger af politisk karakter.

De sager, der behandles i WTO's ministerkonference og i WTO's råd for generelle anliggender, samt de sager, hvor Kommissionen i øvrigt skal have et forhandlingsmandat fra EU's Ministerråd, forelægger regeringen løbende for Europaudvalget. Regeringen oplyser i den forbindelse bl.a., hvordan kompetenceforholdene er (enekompetence eller delt kompetence), og hvilke embedsmandskomiteer i WTO og i EU der har været inddraget.

Regeringen forelægger WTO-sagerne for Europaudvalget efter samme kriterier som EU-sager. Det vil sige, at regeringen orienterer

Europaudvalget om sager af væsentlig betydning, mens den skal forelægge forhandlingsoplæg, når der er tale om vedtagelser af større rækkevidde.

Regeringen forelægger alle sagerne i god tid før de reelle politiske beslutninger, uanset om de formelle juridiske beslutninger først træffes på et senere tidspunkt.

P.u.v.

OVE FICH

formand

Beretning afgivet af Europaudvalget den 7. maj 1998

Beretning

om

Folketingets behandling af Schengensager

Efter gennemførelsen af lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen har Europaudvalget taget op til drøftelse, hvorledes regeringens orientering af Folketinget om samarbejdet inden for Schengen skal foregå. En sådan drøftelse var allerede forudset i Europaudvalgets beretning af 27. september 1996, hvor der på side 4 står: »Europaudvalget vil på et senere tidspunkt tage op til drøftelse, hvordan spørgsmål i forbindelse med WTO, Schengen og andre internationale samarbejdsorganisationer skal behandles i Folketinget.«

Spørgsmålet er drøftet med justitsministeren under et samråd den 24. oktober 1997, og justitsministeren har ved notits af 27. november 1997 stillet forslag til justering af proceduren for orientering af Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for møder i Schengens Eksekutivkomité. Denne notits er optrykt som *bilag*.

Det fremgår heraf, at så længe den danske tiltrædelsesaftale ikke er blevet ratificeret af samtlige øvrige Schengenmedlemslande, er Danmark kun observatør i Schengensamarbejdet.

Det er oplyst, at Eksekutivkomiteen plejer at holde fire møder om året.

Europaudvalget er bekendt med, at justitsministeren også vil drøfte Schengensager med Folketingets Retsudvalg, men i nærværende beretning er kun behandlet orienteringen af Europaudvalget.

Selv om Schengensamarbejdet er et mellem-

statsligt samarbejde og endnu ikke formelt er en del af EU-samarbejdet, er der behov for, at Folketinget holdes løbende orienteret om regeringens deltagelse i dette samarbejde. I overensstemmelse med forslaget fra justitsministeren er der derfor mellem Europaudvalget og regeringen aftalt nedenstående procedure, som går i retning af den ordning, der gælder i EU-sager, idet der er taget højde for, at der ikke bliver tale om fremsendelse af grundnotater.

1. Forud for møder i Schengens Eksekutivkomité fremsender regeringen aktuelle notater om de punkter, som forventes at komme op på mødet i Eksekutivkomiteen. Disse notater fremsendes så vidt muligt senest en uge før det under pkt. 2 nævnte møde i Europaudvalget.
2. Det forestående møde i Eksekutivkomiteen sættes på dagsordenen for et ordinært møde i Europaudvalget ugen før mødet i Eksekutivkomiteen. Her redegør justitsministeren og indenrigsministeren mundtligt for de væsentlige sager, der skal behandles, dvs. efter samme retningslinjer som for EU-sager.
3. Efter mødet i Eksekutivkomiteen fremsender regeringen en skriftlig redegørelse for forløbet.
4. Spørgsmålet om eventuel forelæggelse af forhandlingsoplæg i Europaudvalget tages op til drøftelse, når der sker en ændring i Danmarks status i relation til Schengen.

P.u.v.

JACOB BUKSTI
formand

Den 27. november 1997

NOTITS

Forslag til justering af proceduren til orientering af Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for møder i Schengens Eksekutiv-komité.

1. Den nuværende procedure for Schengen-sager.

Proceduren for orientering af Folketinget i sager vedrørende Schengen-samarbejdet har siden Danmarks indtræden som observatør været som følger:

1. Sager, der drøftes på møder i Schengens Eksekutiv-komité, er hidtil ikke blevet behandlet i en fast intern regeringsprocedure.
2. Forud for hvert møde i Eksekutiv-komiteen udarbejder Justitsministeriet i samarbejde med Indenrigsministeriet et faktuel notat til Retsudvalget og Europaudvalget. Notatet gennemgår i kort form de sager, der skal drøftes på mødet. Fremsendelsen til Europaudvalget sker via Udenrigsministeriet.
3. Efter hvert møde i Eksekutiv-komiteen udarbejder Justitsministeriet i samarbejde med Indenrigsministeriet en kort skriftlig orientering om beslutningerne på mødet til de to udvalg.

2. Den nuværende procedure for EU-sager.

1. Sager, der behandles på rådsmøder i søjle 3, er underlagt en fast intern regeringsprocedure, hvorefter sagerne forud for hvert rådsmøde forelægges følgende udvalg (i nævnte rækkefølge):
 - Forberedelsesudvalget vedr. Rets- og politisamarbejde
 - Det Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Embedsmandsudvalg
 - Regeringens Udenrigspolitiske Udvalg (II).
2. Der udarbejdes af den pågældende ressortminister såkaldte aktuelle notater for hvert af de punkter, som forventes at komme op på rådsmødet. De aktuelle notater sendes til Retsudvalget og Europaudvalget senest fredag i ugen før ministerens mundtlige forelæggelse af sagerne i de to udvalg.

3. I ugen før rådsmødets afholdelse er ministeren typisk i Retsudvalget om torsdagen og i Europaudvalget om fredagen. Der udarbejdes talepapir til ministeren, der således gennemgår alle sager – herunder i Europaudvalget med henblik på forhandlingsoplæg.
4. Efter hvert rådsmøde modtager de to udvalg inden 14 dage en skriftlig orientering om beslutningerne på mødet.
5. Forberedelserne op til et rådsmøde ser således typisk ud som følger:

Fredag	Umt. oversender de aktuelle notater til de to folketingsudvalg
Onsdag	Rådsmødet drøftes i Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk (embedsmands) Udvalg
Onsdag/ Torsdag	Forelæggelse for regeringens Udenrigspolitiske Udvalg (II)
Torsdag	Mundtlig forelæggelse i Retsudvalget
Fredag	Mundtlig forelæggelse i Europaudvalget
Torsdag/ Fredag	Rådsmøde

3. Forslag til ændret procedure vedrørende Schengen-sager.

Ved samrådet i Europaudvalget den 24. oktober 1997 tilkendegav justitsministeren, at han var åben overfor at drøfte en justering af proceduren vedr. Schengen-sager, således at den går i retning af den ordning, der gælder i EU-sager.

En tilnærmelse af Schengen-proceduren til EU-proceduren vil i forhold til de to folketingsudvalg navnlig indebære følgende to ændringer:

1. Der skal af ressortministeren udarbejdes egentlige aktuelle notater på hvert af de punkter, som forventes at komme op på mødet i Eksekutiv-komiteen. Dette vil give udvalgene en mere fyldig, skriftlig orientering end den samlede gennemgang, der i øjeblikket gives i form af ét kortfattet notat.
2. Ministeren skal i ugen forud for hvert møde i Eksekutiv-komiteen møde op i begge udvalg for at redegøre mundtligt for sagerne.

Dog må der tages det forbehold, at dokumentgangen i Schengen-sagerne er noget mindre regelmæssig end i EU-sagerne, hvilket kan vanskeliggøre overholdelsen af tidsfristerne for oversendelse af aktuelle notater og afholdelse af samråd.

Danmarks rolle som observatør i Schengensamarbejdet betyder endvidere, at der som udgangspunkt ikke bliver tale om at forelægge sager for Europaudvalget til egentligt forhandlingsoplæg, så længe den danske tiltrædelsesaftale ikke er blevet ratificeret af samtlige øvrige Schengen-medlemslande.

Med disse to forbehold vil proceduren imidlertid svare til proceduren for EU-sagerne i søjle 3.

Ovennævnte forslag til ændring af proceduren i Schengen-sagene fremsættes *med forbehold for* godkendelse i regeringens Udenrigspolitiske Udvalg.

Beretning afgivet af Europaudvalget den 19. februar 1999

Beretning

om

større åbenhed i den danske EU-beslutningsproces m.v.

Europaudvalget har drøftet, hvordan man kan skabe mere åbenhed om EU-sager, således at den løbende debat i den danske befolkning herom kan foregå på et sagligt grundlag. Samtidig er det en målsætning at forbedre kvaliteten af behandlingen af EU-sager i Folketinget. Det gælder såvel de notater, Folketinget modtager, som behandlingen i Europaudvalget, i fagudvalgene og i Folketinget som helhed. Samtidig skal Europaudvalgets centrale rolle som det organ, hvori regeringen forelægger sit forhandlingsoplæg, fastholdes, da Folketingets indflydelse på den danske Europapolitik ellers ville blive svækket.

Baggrunden for drøftelserne har bl.a. været:

- Den offentlige debat i forbindelse med folkeafstemningen i 1998 og i tiden derefter.
- Protokol nr. 13 til Amsterdamtraktaten om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union.
- Lovkvalitetskonferencen på Marienlyst den 1. og 2. oktober 1998.
- Overvejelserne i forlængelse heraf i Udvalget for Forretningsordenen om ændringer i Folketingets forretningsorden.
- Ideer fra de politiske partier.
- Ideer fra fagudvalgene.
- Drøftelser med udenrigsministeren i samråd og på uformelle møder i Udenrigsministeriet.
- Drøftelser med udvalgsformænd.
- Drøftelser med danske medlemmer af Europa-Parlamentet.
- Drøftelser på embedsmandsplan med Udenrigsministeriet om regeringens skriftlige information til Folketinget.

- Erfaringerne med den hidtidige ordning, som bygger på Europaudvalgets beretninger fra 1994 og 1996.

De forslag, der fremsættes nedenfor, indebærer, at et vigtigt forslag til EU-lovgivning fremtidig kan blive genstand for tre behandlinger i Folketinget:

Drøftelse mellem ministeren og en bredere kreds af MF'er og MEP'er i et åbent Europaudvalgsmøde.

Udvalgsbehandling i det relevante fagudvalg.

Endelig stillingtagen til regeringens forhandlingsoplæg på et Europaudvalgsmøde.

Drøftelserne i Europaudvalget er mundet ud i nedenstående overvejelser og konkrete forslag om forbedringer på 5 områder:

- I. Fagudvalgenes og MEP'ernes medvirken
- II. Åbne Europaudvalgsmøder
- III. Den skriftlige information fra regeringen
- IV. Komitéprocedure
- V. Grøn- og hvidbøger.

I det omfang de konkrete forslag involverer regeringen, er beretningen ligesom tidligere beretninger om procedurer udtryk for en aftale mellem regeringen og Europaudvalget.

Beretningen træder i kraft den 1. marts 1999.

I. Fagudvalgenes og MEP'ernes medvirken

Fagudvalgenes rolle

Europaudvalget har drøftet, hvorledes Folketingets indflydelse på beslutningsprocessen i forbindelse med EU-sager og befolkningens interesse for sagerne kan styrkes gennem en mere aktiv medvirken fra fagudvalgene. I alle fagudvalgene har man ligeledes drøftet dette spørgsmål og har truffet beslutning om, hvorledes det

pågældende udvalg vil behandle EU-sagerne. Det har allerede ført til en større involvering i EU-sagerne. En høringsrunde foretaget i sommeren 1998 på foranledning af Udvalget for Forretningsordenen har vist, at der i fagudvalgene er interesse for at øge engagementet yderligere. Høringssvarene viser samtidig, at der er så store forskelle på, i hvilket omfang EU-sagerne berører de forskellige fagudvalgs interesseområder, at der ikke kan opstilles én bestemt model for, hvorledes fagudvalgene skal behandle EU-sagerne, og hvorledes samspillet mellem fagudvalget og Europaudvalget skal foregå.

Det må fortsat være sådan, at mandatgivning og orientering om forhandlingssituationen i forbindelse med afstemninger i Ministerrådet foregår i et lukket møde i Europaudvalget. Samtidig må man finde frem til en fornuftig arbejdsdeling, således at fagudvalgene får en vigtig og gennemskuelig rolle i processen. Europaudvalget lægger op til, at fagudvalgene primært drøfter forslagene i den tidlige fase, hvor der er størst mulighed for at påvirke regeringens forhandlinger under sagens behandling i Ministerrådsregi. Hvis fagudvalget tager sagen op på det tidlige tidspunkt, er der også bedst mulighed for at etablere et uformelt samarbejde med danske medlemmer af Europa-Parlamentet, jf. nedenfor.

Høringsrunden og en gennemgang af fagudvalgenes forskellige praksis viser, at fagudvalgenes behandling af et konkret kommissionsforslag bl.a. kan bestå i, at

- det modtagne notat danner grundlag for, at ordførerne kan drøfte sagen med partiets ordfører i Europaudvalget
- det modtagne notat sættes på dagsordenen for et udvalgsmøde, hvor det kan drøftes
- sagen drøftes i udvalget
- sagen drøftes på et temamøde i udvalget
- sagen giver anledning til et eller flere skriftlige spørgsmål til ministeren
- ministeren kaldes i samråd om sagen, f.eks. til en drøftelse af regeringens holdning under de forberedende drøftelser, der finder sted i arbejdsgrupper under Ministerrådet og i Coreper
- udvalget vedtager en udtalelse om sagen
- udvalget afgiver en indstilling - ofte med bidrag fra de enkelte partier - som sendes til Europaudvalget.

Involveringen af en bredere kreds end Europaudvalgets medlemmer behøver ikke nødvendig-

vis foregå på møder i fagudvalget, men kan ske ved, at ordføreren på et bestemt fagområde drøfter sagen med sit partis repræsentant i Europaudvalget, tager den op på et gruppemøde eller drøfter den med sit politiske bagland, interesseorganisationer, vælgere m.v. I den forbindelse kan der også komme offentlig debat om sagen.

Det følger af ovenstående, at der ikke er grundlag for at fastsætte ensartede regler om, at fagudvalget skal udtale sig om eller afgive indstilling til Europaudvalget om alle de sager, det har behandlet. Indstillinger, som blot siger, at et bestemt parti kan tilslutte sig ministerens holdning, mens et andet parti vil redegøre for sin stilling i Europaudvalget, er uden praktisk værdi. Det, som er gavnligt for den offentlige debat og for Europaudvalgets efterfølgende behandling, er, hvis fagudvalget (eller partier i fagudvalget) udtaler sig om det substantielle indhold i et bestemt forslag - baseret på den ekspertise, der er til stede i fagudvalget, og på den politiske holdning, partierne bag udtalelsen står for.

Det må som nævnt være op til det enkelte fagudvalg at bestemme, hvordan behandlingen i de konkrete tilfælde skal finde sted. Det er set fra Europaudvalgets synspunkt ønskeligt, at EU-sager sættes på dagsordenen for et møde i fagudvalget, således at medlemmerne får mulighed for at tage dem op. Europaudvalget vil anmode fagudvalgene om, at det som et minimum tilkendes, hvilke sager udvalget har behandlet, og hvilken dato behandlingen fandt sted. Dette kan ske gennem en simpel indtastning i Folketingets Udvalgsaktsystem (FTU) under det pågældende forslags KOM-nummer. Hvis udvalgets behandling af sagen giver anledning til, at udvalget eller partier i det fremkommer med en skriftlig udtalelse, registreres den ligeledes under KOM-nummeret og indgår i den efterfølgende behandling af sagen.

Ovenstående lægger som nævnt op til en arbejdsdeling, således at fagudvalget først og fremmest beskæftiger sig med sagen i den tidlige fase, mens Europaudvalget først og fremmest beskæftiger sig med sagen, når den er moden til beslutning i Ministerrådet. Dette er imidlertid ikke til hinder for, at Europaudvalget også kan tage en sag op på et tidligere tidspunkt, ligesom det ikke er til hinder for, at fagudvalget også kan beskæftige sig med den i den sene fase.

Folketingets EU-konsulent, der har en selvstændig og uafhængig rådgivningsfunktion,⁸⁴ vil

kunne inddrages i fagudvalgenes arbejde med EU-sager efter de enkelte fagudvalgs eget ønske og behov. EU-konsulenten vil i givet fald kunne udarbejde lettilgængelige EU-noter m.v. om de væsentligste EU-forslag, som udvalget skønnes interesseret i at få særligt belyst, hurtigt efter forslagets fremkomst. Endvidere vil EU-konsulenten efter ønske fra udvalget kunne medvirke ved udarbejdelsen af udtalelsen fra udvalget (jf. ovenfor). Ordningen må i givet fald indføres under hensyntagen til en prioritering af ressourceforbruget.

Folketingets EU-Oplysning vedr. information om EU-sager udsender bl.a. faktablade og en elektronisk nyhedsoversigt til offentligheden om EU-sagerne og deres behandling i Folketinget. Dette materiale kan tillige indgå i fagudvalgenes arbejde, men kan ikke erstatte regeringens informationsforpligtelse over for Folketinget eller Folketingets bearbejdning af sagerne.

Forholdet til de danske medlemmer af Europa-Parlamentet

Igen gennem de senere år har Europa-Parlamentet fået større indflydelse, og med ikrafttrædelsen af Amsterdamtraktaten får Parlamentet gennem proceduren med fælles beslutningstagning medbestemmelsesret inden for endnu flere områder af EU-lovgivningen. Regeringen har i sommeren 1998 indledt regelmæssige møder med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet, hvortil den også inviterer medlemmerne af Europaudvalget.

I forlængelse heraf har Europaudvalget drøftet, hvordan samarbejdet mellem Folketinget og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet (MEP'erne) kan styrkes. De danske medlemmer af Europa-Parlamentet kan have glæde af på et tidligt tidspunkt i processen - helst før der udpeges rapporteur vedrørende det pågældende forslag - at blive bekendt med de problemer, forslaget kan give i en dansk sammenhæng, og med de holdninger, der eksisterer til det i danske politiske kredse. Fagudvalgene og Europaudvalget kan på den anden side drage nytte af de erfaringer, de danske medlemmer af Europa-Parlamentet har fra behandlingen i Parlamentet.

På baggrund af ovenstående vil det være hensigtsmæssigt at styrke samarbejdet på det uformelle plan. Samarbejdet vil stadig først og fremmest finde sted inden for de enkelte partier, idet de danske medlemmer af Europa-Parlamentet jo

ikke optræder som en dansk delegation i Parlamentet, men har et direkte mandat fra vælgerne, idet de er valgt af de forskellige politiske partier og bevægelser, der stiller op til valgene til Europa-Parlamentet. En vis udbygning af samarbejdet mellem Folketingets organer og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet som sådan kan imidlertid godt finde sted, uden at det krænker de grænser, der må være mellem to selvstændige parlamenter, som har hver deres kompetence og hver deres opgave: Mens Europa-Parlamentet primært dels er medlovgiver sammen med Ministerrådet, dels kontrollerer Europa-Kommissionen, retter Folketingets virke sig primært mod den danske Europapolitik.

Overvejelserne har ført til, at Europaudvalget på to områder vil stille forslag om en ændring af Folketingets forretningsorden, som gør det muligt på en mere smidig måde at inddrage de danske medlemmer af Europa-Parlamentet i Folketingets arbejde. Det kan foregå:

- ved henvendelse til fagudvalg i den tidlige fase
- ved deltagelse i åbne Europaudvalgsmøder.

Det sidste forslag er beskrevet nærmere nedenfor i afsnit II. Med hensyn til det første forslag foreslås følgende:

Danske medlemmer af Europa-Parlamentet kan fremsende forslag eller ændringsforslag, som behandles i Europa-Parlamentet, til det relevante fagudvalg i Folketinget, ligesom de kan fremsende udkast til egne ændringsforslag og udkast til spørgsmål til den danske minister. Danske medlemmer af Europa-Parlamentet, der måtte ønske at følge sådanne henvendelser op ved personligt fremmøde i udvalget, kan allerede efter de gældende regler for deputationer gøre dette. Europaudvalget vil i en drøftelse med udvalgsformændene lægge op til, at der aftales en ordning, hvorefter fagudvalgene behandler sådanne skriftlige eller mundtlige henvendelser fra MEP'erne. Det indebærer ikke, at MEP'erne får ret til at deltage i almindelige udvalgsmøder, og de kan ikke kalde en minister i samråd eller deltage under et sådant samråd, ligesom de ikke direkte kan stille skriftlige udvalsspørgsmål til en minister - men måske inspirere udvalget til at gøre det. Fagudvalget bør sætte en sådan henvendelse på dagsordenen og træffe beslutning om, hvordan man i det konkrete tilfælde vil behandle den, f.eks. ved at

- henvise sagen til drøftelse direkte mellem de pågældende MEP'er og interesserede ordførere
- drøfte den i udvalget
- stille spørgsmål til ministeren
- kalde ministeren i samråd
- afgive en udtalelse om sagen.

De danske medlemmer af Europa-Parlamentet, der har rejst sagen, orienteres om, hvorledes udvalget har behandlet den.

Hvis der på det senere tidspunkt, hvor sagen behandles i Europaudvalget, fra danske medlemmer af Europa-Parlamentet er ønske om en tilsvarende kontakt til Europaudvalget - og dette ikke kan foregå på et af de åbne Europaudvalgsmøder, hvori de danske medlemmer af Europa-Parlamentet deltager med taleret - har de en tilsvarende ret til at få deres henvendelse behandlet i Europaudvalget.

II. Åbne Europaudvalgsmøder

Med henblik på at opnå en større grad af åbenhed i den danske EU-beslutningsproces foreslås der gennemført en ændring af Folketingets forretningsorden, som gør det muligt - som supplement til de traditionelle, lukkede Europaudvalgsmøder - at holde åbne udvalgsmøder, hvor der er adgang for offentligheden, herunder presse og tv, og hvor en større kreds kan deltage.

Ordningen med åbne Europaudvalgsmøder skal tages op til vurdering, når den har virket et år.

A. Åbne Europaudvalgsmøder

Nedenfor er skitseret, hvorledes et åbent Europaudvalgsmøde kan tilrettelægges.

Tid og sted

Møderne afholdes normalt på en bestemt ugedag i Europaudvalgets mødelokale og indkaldes efter behov.

Dagsorden

Dagsordenen fastsættes af Europaudvalget, idet det tilstræbes, at der på en bestemt mødedag kun behandles EU-forslag, som vedrører én minister. Sagerne sættes på dagsordenen på et så tidligt tidspunkt, at regeringen kan tage hensyn til partiernes meldinger under de drøftelser, der foregår i EU-regi, inden der skal træffes beslutning på et møde i Ministerrådet. Når det drejer

sig om et konkret forslag til en retsakt, sættes sagen normalt først på dagsordenen for et åbent møde, når der foreligger et grundnotat fra regeringen.

Efter anmodning fra et medlem kan Europaudvalget efter aftale med den pågældende minister træffe beslutning om også at sætte andre aktuelle emner inden for ministerens ressort på dagsordenen for et åbent Europaudvalgsmøde.

Folketingets EU-konsulent kan også bidrage med forslag til drøftelse. I så fald udarbejdes en EU-note om forslaget og begrundelsen herfor.

Drøftelsen

Drøftelsen indledes af ministeren, som kort redegør for de politisk væsentlige punkter i sagen og for regeringens (foreløbige) holdning hertil. Derefter kan partiernes ordførere og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet stille spørgsmål til ministeren, og der kan foregå en politisk drøftelse, hvorunder partierne kan tilkendegive deres (foreløbige) holdning. Der drages ikke nogen konklusion af drøftelsen, og der kan ikke træffes beslutning på et åbent Europaudvalgsmøde.

Taletider

For hver sag på dagsordenen fastsættes der taletider for ministre, ordførere og andre deltagere.

Offentlighed

Møderne er åbne for offentligheden, herunder presse og tv. Mødet optages på video, og båndene stilles til rådighed for tv-stationer, som ønsker at bringe hele debatten eller uddrag heraf.

Referat

De åbne møder optages på bånd, og der udarbejdes et referat af møderne.

Deltagere

Ud over medlemmer/stedfortrædere i Europaudvalget kan følgende deltage i drøftelserne på de åbne Europaudvalgsmøder:

1. Andre medlemmer af Folketinget
2. Danske medlemmer af Europa-Parlamentet

I særlige tilfælde kan Europaudvalget invitere eksperter til at komme med oplæg, besvare spørgsmål og eventuelt deltage i den efterfølgende diskussion.

B. Lukkede Europaudvalgs møder

Der afholdes som hidtil (normalt fredag) lukkede møder for Europaudvalgets medlemmer og stedfortrædere, hvor regeringen gennemgår sagerne på den kommende uges rådsmøder og herunder forelægger forhandlingsoplæg om forslag af større rækkevidde.

III. Den skriftlige information fra regeringen

Europaudvalget har drøftet de ønsker, der er fremkommet fra folketingsmedlemmer om "færre, men bedre og mere målrettede papirer". I den forbindelse har man samtidig taget hensyn til ønskerne om, at fagudvalgene og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet inddrages i beslutningsprocessen på et tidligere tidspunkt. Det er baggrunden for dette kapitel om ændringer vedrørende regeringens skriftlige information af Folketinget om EU-sager.

Regeringens orientering af Folketinget og forelæggelse af forhandlingsoplæg

Der er mellem udvalget og regeringen enighed om, at det system, som har været gældende siden 1973, hvorefter regeringen orienterer om EU-spørgsmål af "væsentlig" betydning, mens den forelægger forhandlingsoplæg, når der er tale om vedtagelser "af større rækkevidde", skal opretholdes, og at regeringens forhandlingsoplæg fortsat skal forelægges på møder i Europaudvalget, som ikke er åbne for offentligheden.

Europaudvalget præciserer, at ordningen indebærer, at regeringen kun orienterer om væsentlige sager, og at den kun forelægger forhandlingsoplæg vedrørende forslag af større rækkevidde. En koncentration om væsentlige sager vil også være en fordel for den offentlige debat.

Som et led i bestræbelserne på at mindske antallet af papirer beder Europaudvalget om, at regeringen fremtidig kun fremsender erklæringer til Rådets mødeprotokol én gang i kvartalet som ét dokument (samledokument). Hvis der er behov for hurtigt at orientere om særligt vigtige erklæringer, fremsendes disse særskilt.

Generelt om udformningen af notater

Notater, der fremsendes fra regeringen, skal overholde de retningslinjer, der er opstillet i bilag 3 til beretningen fra 1996. Derudover skal notaterne fokusere på det centrale i forslaget og på de eventuelle politiske problemer i en dansk sammenhæng, forslaget kan give anledning til.

Hvor der foreligger generelle beslutninger i den danske Europapolitik - herunder vedtagelser i Folketinget - som er relevante i forhold til notatets emne, bør man i notatet gøre opmærksom herpå. Notaterne skal give målgruppen (fagudvalget, respektive Europaudvalget) de nødvendige oplysninger. Samtidig skal de være så forståelige, at de danner et godt grundlag for folketingsmedlemmernes beslutninger. Desuden skal de kunne anvendes i den offentlige debat. Alle notater - bortset fra samlenotater - som fylder mere end to sider, skal indledes med et kort resumé (maksimalt én side), hvori man nævner forslagets hovedpunkter og de forhold, der i særlig grad berører danske interesser. Regeringen bemærker i denne forbindelse, at resumeet skal opfattes som en service over for læserne, men det erstatter ikke notatet. Der vil således forekomme oplysninger i notatet, som ikke er medtaget i resumeet.

I alle notater, der vedrører et kommissionsforslag, som er forsynet med KOM-nummer, anføres dette i overskriften. Notatet registreres i Folketingets Udvalgsaktsystem under dette KOM-nummer, således at man ved søgning på KOM-nummeret kan finde frem til samtlige de papirer, som er tilgået Folketinget vedrørende det pågældende forslag.

Af hensyn til de folketingsmedlemmer, som ønsker at vide, hvad der er sket med et givet forslag, siden Kommissionen fremsatte det, bør det i et senere notat nævnes, hvordan det forholder sig til tidligere fremsendte notater om samme sag. F.eks. om det erstatter eller supplerer tidligere fremsendte notater. Hvis et notat er en revideret udgave af et tidligere fremsendt notat, bør det så vidt muligt fremgå tydeligt af notatet - f.eks. ved en streg i marginen - hvilke afsnit der er ændret eller tilføjet i forhold til det tidligere fremsendte.

Såvel de notater, der fremsendes fra regeringen, som medfølgende bilag overføres samtidig i elektronisk form til Folketinget.

Grundnotater

For alle nye direktivforslag, for alle nye grøn- og hvidbøger samt for øvrige kommissionsforslag til retsakter, som regeringen skønner er væsentlige, udarbejder regeringen i henhold til beretningen fra 1996 et grundnotat. Det samme gælder i henhold til beretningen fra 1996 for forslag til kommissionsdirektiver og kommissions-

forordninger, der gennemføres i de såkaldte forskriftsudvalg, og som efter regeringens skøn er væsentlige. Der udarbejdes også grundnotater om væsentlige forslag til kommissionsbeslutninger, der gennemføres i forskriftsudvalg. I særlige tilfælde, hvor der træffes afgørelser af mere generel betydning, udarbejdes også grundnotater om de sager, der forelægges i de såkaldte forvaltningsudvalg. Der udarbejdes et grundnotat om hver sag for sig. Ved udformningen af grundnotatet skal man holde sig for øje, at det skal kunne forstås og anvendes af folketingsmedlemmer. Grundnotatet udformes primært med henblik på at gøre det muligt for det relevante fagudvalg at behandle sagen. Det skulle helst også være forståeligt for interesserede borgere, idet grundnotatet også skal kunne tjene som sagligt grundlag i den offentlige debat, så denne ikke kun føres på grundlag af avisreferater.

Grundnotatet fremsendes så hurtigt som muligt efter Kommissionens fremsættelse af forslaget, og senest 2 måneder efter at forslaget er modtaget i Ministerrådet.

Grundnotater og øvrige notater fremsendes som hovedregel af ressortministeriet til det relevante fagudvalg, samtidig med at de fra Udenrigsministeriet fremsendes til Europaudvalget. Det nævnes i fremsendelsesskrivelserne, at der er sket en sådan parallel fremsendelse.

Samlenotater

Samlenotater omhandlende samtlige sager på rådsmødedagsordenen fremsendes 8 dage før mødet i Europaudvalget.

I samlenotatet præciseres det, hvilke af de optrykte notater der er

- genoptryk af tidligere fremsendte notater eller grundnotater
- reviderede udgaver af tidligere fremsendte notater
- nye notater.

IV. Komitéprocedure

Regeringens forelæggelse af sager, der skal afgøres i komitéprocedure, foregår i princippet efter samme retningslinjer som for kommissionsforslag, der kommer til afstemning i Ministerrådet, altså forelæggelse til orientering af sager, som er væsentlige, og forelæggelse af forhandlingsoplæg i sager, som er af større rækkevidde.

På grund af de korte tidsfrister, der forekommer i forbindelse med komitébehandlingen, vil

man ofte ikke kunne nå at forelægge orienteringssager på et ordinært Europaudvalgsmøde. I sådanne tilfælde kan regeringens forelæggelse ske skriftligt i form af et notat. Dette bør fremsendes til Europaudvalget og det relevante fagudvalg så tidligt som muligt, således at såvel Europaudvalget som fagudvalget, hvis det ønsker det, får mulighed for at reagere, f.eks. ved at kalde ministeren i samråd, før der træffes afgørelse i komiteen.

På forsiden af fremsendelsesskrivelsen skal det fremhæves, at der er tale om en sag, der skal afgøres i komitéprocedure, og datoen for afgørelsen i komiteen skal ligeledes anføres i fremsendelsesskrivelsen.

Sager af større rækkevidde, hvor regeringen skal forelægge forhandlingsoplæg, skal sættes på dagsordenen for et Europaudvalgsmøde. Kan dette - f.eks. i sommerperioden - ikke ske på et ordinært møde, må der indkaldes til ekstraordinært møde.

Ifølge beretningen fra 1996 skal regeringen forelægge "væsentlige forslag til kommissionsdirektiver og kommissionsforordninger, der gennemføres i de såkaldte forskriftsudvalg". Ordningen udvides til også at gælde for væsentlige kommissionsbeslutninger, der vedtages i forskriftsudvalg. I særlige tilfælde, hvor der træffes beslutninger af mere generel karakter (f.eks. beslutninger vedrørende "persondatadirektivet") forelægges disse også, når de gennemføres i de såkaldte forvaltningsudvalg. Forelæggelse af sager, der er omfattet af reglerne om komitéprocedure, sker, når sagerne efter regeringens skøn er væsentlige. Det forudsættes, at nyordningen ikke medfører flere forelæggelser end tidligere, idet der alene er tale om at præcisere den praksis, regeringen har fulgt siden 1996.

V. Grøn- og hvidbøger

Skriftlig orientering

Regeringen fremsender alle grøn- og hvidbøger samt de meddelelser fra Kommissionen, hvori denne anmoder om høringssvar, til Folketinget.

Efter aftale mellem Europaudvalget og regeringen kan også andre sager behandles efter reglerne i dette afsnit.

Dokumenterne fremsendes af fagministeriet til det relevante fagudvalg, samtidig med at Udenrigsministeriet fremsender dem til Europaudvalget.

På forsiden af fremsendelseskrivelsen anføres det, hvornår høringsfristen udløber.

Hvis der forventes at gå mere end en uge fra det tidspunkt, hvor dokumentet er modtaget fra Kommissionen på engelsk, og til det foreligger på dansk, sendes dokumentet først på engelsk, så snart det er modtaget, og senere på dansk, så snart den danske version foreligger.

Regeringen udarbejder grundnotat om det pågældende dokument. Grundnotatet fremsendes inden for den generelle frist, der gælder for fremsendelse af grundnotater. Hvis den høringsfrist, der er angivet i dokumentet, er kort, sørger regeringen dog for at fremsende grundnotatet på et så tidligt tidspunkt, at der er tid til den nedenfor nævnte behandling, inklusive eventuel vedtagelse af et svar til Kommissionen.

Behandlingen i Folketinget

Der er i Europaudvalget enighed om, at den mulighed for høringer om Kommissionens grøn- og hvidbøger, der er nævnt i beretningen fra 1996, skal anvendes i større udstrækning. Hvordan det skal ske, må afgøres i det konkrete tilfælde afhængig af grønbogens karakter, men som en model til inspiration kan opstilles følgende:

Europaudvalget tager under hensyn til dokumentets indhold i samråd med det relevante fagudvalg stilling til, hvilke af nedenstående procedurer for behandlingen i Folketinget der skal anvendes i det konkrete tilfælde:

- A. Der gennemføres ikke nogen høring, men naturligvis kan der såvel i fagudvalget som i Europaudvalget stilles spørgsmål til ministeren om sagen, ligesom ministeren kan kaldes i samråd om den efter de normale regler.
- B. Der gennemføres en *høring*. Denne kan arrangeres af fagudvalget eller Europaudvalget, men som hovedregel bør det foregå i et samarbejde mellem disse. Der skal være kapacitet til, at en høring kan etableres med kort varsel, i hvert fald inden for en måned.

I forbindelse med den konkrete høring træffes aftale om, hvorledes den afvikles, men nedenstående kan være et udgangspunkt:

I høringen deltager den relevante minister. Ekspertter kan anmodes om at komme med skriftlige og/eller mundtlige oplæg. Ministeren og eksperterne udspørges af et panel bestående af de ordførere, partierne udpeger i forbindelse med høringen. Derudover kan følgende deltage i høringen med taleret:

- Øvrige medlemmer af Folketinget
 - Danske medlemmer af Europa-Parlamentet.
- Andre interesserede kan overvære høringen, idet praktiske forhold dog kan medføre, at antallet af tilhørere må begrænses.

Presse og tv indbydes til høringen.

C. Der gennemføres en *høring og sendes et svar* til Kommissionen.

Hvis høringen tyder på, at der vil kunne opnås bred enighed om et svar til Kommissionen, kan svaret formuleres af de i forbindelse med høringen udpegede ordførere og vedtages i Europaudvalget, hvorefter det fremsendes af Europaudvalgets formand.

Hvis der ikke er enighed om svaret og der alligevel er et ønske om at sende et svar, kan sagen behandles i Folketingssalen på basis af en forespørgsel, hvorunder der er mulighed for at fremsætte et »forslag til vedtagelse« og derigennem få afgjort, om der er flertal for et svar.

Under alle omstændigheder bør et mindretal, der ønsker det, have mulighed for at få medsendt sin mindretalsudtalelse.

Forslag til ændring af Folketingets forretningsorden

I konsekvens af ovenstående vil Europaudvalget foreslå Udvalget for Forretningsordenen, at der gennemføres ændringer i forretningsordenen, som gør det muligt:

- at der ud over de normale møder i Europaudvalget holdes åbne Europaudvalgsmøder, hvori der også kan deltage andre medlemmer af Folketinget og danske medlemmer af Europa-Parlamentet
- at de danske medlemmer af Europa-Parlamentet får sagen behandlet, når de henvender sig til et fagudvalg eller Europaudvalget.

Mindretalsudtalelser

Dansk Folkepartis medlem af udvalget finder den vedtagne beretning helt utilstrækkelig. Når Dansk Folkeparti alligevel stemmer for beretningen, er det dels på grund af de meget små fremskridt, der trods alt er i beretningen, og som naturligvis skal anerkendes, dels for at skubbe på for en videreudvikling, som kan skabe reel åbenhed omkring Europaudvalgets arbejde.

På specielt to områder har Dansk Folkeparti ønsket en anderledes beretning:

1. For det første skal Europaudvalget som udgangspunkt altid holde åbne møder. I dag er

udgangspunktet lukkethed, medmindre andet besluttes. Udvalgets behandlinger træder i realiteten i stedet for 3 behandlinger af et lovforslag i Folketingssalen, der – efter grundlovens og Folketingets forretningsordens regler – sker i åbenhed. Det er derfor efter Dansk Folkepartis opfattelse helt uholdbart at fastholde de egentlige Europa-udvalgsmøder som lukkede.

Der skal selvsagt være en mulighed for, at regeringen kan bede om lukkede døre i en sag, hvor det er nødvendigt i forhold til den danske forhandlingsposition. Men i praksis har det vist sig, at dette alene er nødvendigt i så få tilfælde, at det er omsonst at bruge det som begrundelse for at fastholde lukkede møder. Det vil svare til, at når der er behov for at kunne oversende fortrolige notater til udvalget, skal alle notater være fortrolige. Alle kan se det uholdbare heri.

Beretningens forslag om, at der afholdes en art temamøder i udvalget, som herefter vil være åbne, kan muligvis gøre, at alle kan se det ufarlige i at åbne også de egentlige Europa-udvalgsmøder. Omvendt er der en risiko for, at kun generelle – og for offentligheden temmelig uinteressante forhold – må diskuteres på disse åbne møder, som derfor vil have ringe interesse hos såvel medlemmer som offentlighed. Det er derfor afgørende for Dansk Folkeparti, at partierne selv bestemmer, hvornår man ønsker en sag diskuteret på disse åbne møder, således at samråd med en minister – når partiet ønsker det – uden indblanding fra de øvrige partier kan ske i åbenhed.

2. For det andet bør fagudvalgene inddrages mere i EU-arbejdet, end det sker i dag. Det kan ske ved, at der for alle nye EU-forslag sker en egentlig 1. behandling af forslaget i Folketingssalen, hvorefter det overgår til behandling i fagudvalget. Mandatgivningen vil stadig i den sidste ende kunne fastholdes i Europaudvalget. For at sikre denne procedure skal det indarbejdes som en fast regel. Som det er nu – og bliver fortsat – er det op til fagudvalgene selv at vurdere, om man vil bruge tid på EU-forslag. Og bunken af papirer og daglige gøremål er jo stor ...

Denne måde at behandle forslagene på vil generelt give folketingsgrupperne en større medindflydelse på EU-politikken, da grup-

perne traditionelt gennemgår alle forslag, som behandles i Folketingssalen, på gruppemøder. Egentlig er det jo paradoksalt, at det i praksis er således, at selv »små« lovforslag gennemgås fast i grupperne, mens »store« beslutninger gennem Europaudvalget normalt højst som fast procedure drøftes i en udvalgt kreds af folketingsmedlemmer, som har EU-stoffet som ansvarsområde.

Endelig skal Dansk Folkeparti i forhold til beretningen give udtryk for en skepsis i forhold til de nye regler for medlemmer af Europa-Parlamentet. Efter Dansk Folkepartis opfattelse er det farligt at »blande« to parlamenter. Medlemmer af Europa-Parlamentet er valgt til at kontrollere Europa-Kommissionen og til at forholde sig til fælleseuropæisk lovgivning. Europaudvalget er derimod sat til at kontrollere den danske regering og til at medvirke til at fastlægge den danske regerings EU-politik. Det er således to forskellige opgaver, de to slags folkevalgte er sat til at varetage.

Dansk Folkeparti har under arbejdet med den nye beretning ønsket en større juridisk kulegravning af problematikken i forhold til medlemmerne af Europa-Parlamentet, ikke alene i forhold til de forholdsvis små skridt, som tages i beretningen i forhold til dette, men i forhold til det, der sættes i gang med beretningen. Det er således ikke svært at forestille sig, at der fremover vil komme pres på for, at Europa-parlamentarikerne skal kunne blande sig i endnu højere grad i kontrollen af regeringen og fastlæggelsen af den danske EU-politik. En sådan udvikling vil Dansk Folkeparti skarpt modsætte sig.

Det Radikale Venstres medlem af udvalget kan tilslutte sig beretningen, som efter partiets opfattelse repræsenterer et skridt på vejen mod større åbenhed i udvalgets arbejde samt inddragelse af en større kreds af folkevalgte.

Dette vil ske dels gennem øget vægt på behandling i Folketingets fagudvalg, dels gennem deltagelse af de danske Europa-Parlamentsmedlemmer i forskellige faser i drøftelserne af EU-sager.

Vedrørende de danske Europa-Parlamentsmedlemmers stilling ønsker Det Radikale Venstre at knytte nogle supplerende kommentarer til beretningen: For tyve år siden blev det beskrevet i det daværende Markedsudvalgs beretning, at man efter indførelsen af de direkte valg til Euro-

pa-Parlamentet så et behov for at informere de danske europaparlamentarikere om forløbet af den danske EU-beslutningsproces. I beretningen fra 1979 pegede man på fællesmøder mellem medlemmer af Folketingets Markedsudvalg og de danske europaparlamentarikere som en vej til at opnå et højere fælles informationsniveau.

I den mellemliggende tid er informationsmængden vokset eksplosivt, og der er sket en generel åbning i adgangen til information om EU-stof – også for Europa-Parlamentsmedlemmer.

Hvad angår selve kontakten til og inddragelsen af de danske europaparlamentarikere i EU-arbejdet i Danmark er der imidlertid ikke sket mange fremskridt siden 1979. Først med nærværende beretning synes der at være en udtrykkelig hensigt om at drage nytte af de erfaringer, de danske medlemmer af Europa-Parlamentet har fra de forskellige sagers behandling i Parlamentet.

Det er Det Radikale Venstres håb, at de muligheder for deltagelse i fagudvalgenes arbejde og i åbne Europaudvalgsmøder, som præsenteres med denne beretning, vil blive benyttet i stort omfang af de danske europaparlamentarikere. Gennem deres arbejde har de opbygget en viden, der supplerer den viden, der findes i Folketinget, og der er al mulig grund til at udnytte dette. Europaparlamentarikerne kan og skal naturligvis ikke deltage i direkte forhandling om mandat til en minister før et rådsmøde, men bortset herfra bør den ressource, parlamentsmedlemmerne repræsenterer, udnyttes mere, end det hidtil har været tilfældet i Danmark.

Åbne Europaudvalgsmøder bliver ifølge beretningen betegnelsen på en ny type offentlige møder, hvor såvel medlemmer af Folketinget som medlemmer af Europa-Parlamentet kan deltage i drøftelser med en minister. Efter Det Radikale Venstres opfattelse er der en risiko for, at denne type møder kan blive betragtet som en dårlig erstatning for de ægte - og lukkede - Europaudvalgsmøder.

Ikke desto mindre hilser partiet disse nye møder velkommen. Der tiltrænges i høj grad åbenhed i EU-processen, og da der ikke er mulighed for at åbne de almindelige Europaudvalgsmøder for offentligheden, kan denne nye mødetype måske være med til at skabe større forståelse i offentligheden for, hvad EU-processen går ud på. Muligheden for at viderebringe videooptagelser fra mødet må også betragtes som et fremskridt.

Afslutningsvis ønsker Det Radikale Venstre at påpege, at udbyttet af den øgede åbenhed og af den øgede inddragelse af fagudvalgene og medlemmerne af Europa-Parlamentet ikke er givet på forhånd. Kun såfremt både fagudvalg og folketings- og parlamentsmedlemmer tager de nye muligheder alvorligt og aktivt deltager i udformningen af en ny og udadvendt praksis, vil der komme en bedre forståelse i offentligheden af EU-sammenhænge. Det er Det Radikale Venstres håb, at det vil lykkes.

Enhedslistens medlem af udvalget vil gerne anbefale beretningen, selv om den på en række punkter ikke imødekommer *Enhedslistens* egne ønsker, men den er en forbedring eller åbner op for forbedringer i EU-sagsbehandlingen i fagudvalgene og Europaudvalget. Nedenfor følger vores kommentarer til beretningen.

I. Fagudvalgenes og MEP'ernes medvirken: Vi går ind for, at Folketingets fagudvalg bliver inddraget i EU-sagerne så tidligt som muligt, og med det foreliggende forslag åbnes der også mere op for det. Men *Enhedslisten* ville have foretrukket, at regeringen tidligt i processen skulle udvælge de EU-forslag, som den vurderer, den senere skal have forhandlingsmandat til. Disse EU-forslag skulle så behandles af fagudvalget og Europaudvalget, og der skulle gives et foreløbigt mandat til regeringen. På denne måde ville både fagudvalget og Europaudvalget komme ind i processen langt tidligere på en forpligtende måde. Dette forhandlingsmandat kan i sagens natur selvfølgelig ændres undervejs. Specielt når der lægges op til, at fagudvalgene primært skal ind i den tidlige fase af EU-lovgivningen, er det vigtigt, at der finder en faglig og politisk debat sted i denne fase ud fra, hvad man kan konstatere er substansen og konsekvenserne af EU-forslaget på dette tidspunkt, og hvad regeringens opfattelse er af dette første udspil fra Europa-Kommissionen.

II. Åbne Europaudvalgsmøder: Med hensyn til åbne møder i Europaudvalget ser vi det fremsendte forslag som et skridt i den rigtige retning. Men det vil afhænge af, at der på de åbne møder er nogle indholdsmæssige fremlæggelser og debatter, som klargør det pågældende EU-forslags konsekvenser, samt at der kommer klare meldinger fra regeringen og de politiske partier om dette. Vi mener dog fortsat, at det er muligt – og ønskeligt – at størstedelen af de forhandlinger, som

p.t. foregår i Europaudvalget, foregår for åbne døre - også i forhold til forhandlingsmandater. Det er efter vores opfattelse ret få sager, som nødvendiggør lukkede døre eller slukkede mikrofoner af hensyn til fortroligheden i forhold til den danske regerings eller andre landes interesser.

III. Den skriftlige information fra regeringen: Enhedslisten er enig i, at »... notaterne skal fokusere på det centrale i forslaget og på de eventuelle politiske problemer i en dansk sammenhæng, forslaget kan give anledning til.« Mange af de notater, som Europaudvalget har fået i årenes løb, har i for høj grad været præget af utilstrækkelige eller overfladiske oplysninger om dette. Derfor har Enhedslisten - både i 1996 og nu her i sommeren 1998 - anmodet om, at notaterne i højere grad indeholdt oplysninger om og vurderinger af EU-forslagenes miljømæssige, sundhedsmæssige, beskæftigelsesmæssige, juridiske, økonomiske og andre konsekvenser. Vi håber, at det konkrete indhold i fremtidens notater bliver forbedret i forhold hertil.

Vi mener også, at opsummeringen af substansen i de forskellige høringssvar ikke altid har været dækkende. Desuden ville det også være godt, at man hurtigt kunne få adgang til den fulde tekst af høringssvaret, hvis et af Europaudvalgets medlemmer ønskede det. Vi ønsker altså ikke høringssvarene sendt med ud, men mulighed for hurtigt at kunne rekvirere dem.

I forbindelse med problematikken om notaternes antal og væsentlighedskriteriet kan Enhedslisten godt erklære sig enig i en målsætning om »færre, men bedre og mere målrettede papirer«, som lægger vægt på et væsentlighedskriterium. Men vi må i samme åndedrag også erkende, at

der ikke altid har været samme opfattelse af, hvad der er »væsentligt«, i regeringen og i Europaudvalget. Uden at gå ind i en detailldiskussion i dette papir skal det nævnes, at vi flere gange har oplevet, at hvad regeringen/fagministeriet har præsenteret som en »teknisk« sag, har vist sig at have haft klare juridiske, sociale, miljømæssige, økonomiske eller andre konsekvenser, som gjorde, at man efter vores opfattelse ikke kunne rubricere EU-sagen som kun en »teknisk« og ikke en »væsentlig« sag. Så ud fra denne erkendelse af en til tider forskellig opfattelse af »væsentlighedskriteriet« er vi derfor enig i det, der blev udtrykt af en tidligere udenrigsminister om »Heller et papir for meget end et papir for lidt til Markedsudvalget«, samtidig med at vi også erkender, at dette ikke er en løsning eller garanti som sådan på dette problem.

IV. Komitéprocedure: Vi kan tilslutte os, at orienteringen om sådanne hastesager, der mange gange ikke kan nå at komme igennem proceduren i Europaudvalget, fremsendes til medlemmerne af udvalget på den nævnte tekniske måde, som er en forbedring af den hidtidige praksis.

V. Grøn- og hvidbøger: I forbindelse med disse »bøgers« behandling i Folketinget vil vi gå ind for B-modellen, hvor der gennemføres en høring arrangeret i et samarbejde mellem det pågældende fagudvalg og Europaudvalget. Men ud over medlemmerne af fagudvalget, Europaudvalget, ministre og eksperter synes vi også, det ville være relevant at invitere et udvalg af personer fra de organisationer, som senere vil få tilsendt det forslag til EU-lov, som måtte blive resultatet af de pågældende grøn- og hvidbøger, medmindre disse personer i forvejen er indtænkt i begrebet »eksperter« nævnt ovenfor.

P. u. v.

JACOB BUKSTI

Beretning afgivet af Europaudvalget den 10. maj 2001

Beretning

om

Europaudvalgets fremtidige arbejde

Indledning

I denne beretning fra Europaudvalget er der foretaget en sammenhængende og bred evaluering af Europaudvalgets arbejde og rolle i den danske Europapolitik og debat herom.

Formålet hermed er at styrke den politiske og folkelige debat om dansk Europapolitik nu og i fremtiden, så der i en løbende dialog med befolkningen kan skabes en stærkere folkelig forankring af Danmarks Europapolitik. Udgangspunktet er at styrke Folketingets, folketingsmedlemmernes, Europaudvalgets og fagudvalgenes rolle i Europapolitiske spørgsmål i sammenhæng med den indenrigspolitiske og globale udvikling.

Det forudsætter en række forbedringer af den politiske behandling af Europaspørgsmål i Folketinget, i Europaudvalget, i fagudvalgene – og dermed også i samarbejdet med regeringen – samt en styrkelse af den sammenhængende betjening, som gives af EU-sekretariatet – herunder repræsentanten i Bruxelles – EU-konsulenten og EU-Oplysningen.

Det forudsætter en udvidelse og forbedring af EU-oplysningen og -debatten og mulighederne for folkelig debat og inddragelse i EU-spørgsmål, herunder også gennem de tilskudsmuligheder, der bevilges til debataktiviteter om EU i det danske samfund, og som administreres gennem Nævnet vedrørende EU-oplysning.

Det forudsætter, at Europaudvalgets udadvendte virksomhed øges gennem udviklingen af et mere systematisk løbende samarbejde med bl.a. Regionsudvalget og ØSU-repræsentanterne samt de folkelige organisationer og med initiativer, der øger det udadvendte samarbejde og åbenheden i Europapolitikken endnu mere.

Europa-Parlamentets rolle gør det også nødvendigt at få systematiseret relationerne til de danske Europaparlamentarikere, både på Europaudvalgs- og fagudvalgsniveau, så Folketinget kan sikres øget indflydelse tidligere i processen, og så Europaparlamentarikerne ligeledes kan få en stærkere relation til Folketinget i disse spørgsmål. Dette aktualiseres yderligere af den fulde gennemførelse af Amsterdamtraktaten og Nicetraktaten. Komitéprocedurerne øger også behovet for at sikre den maksimale politiske indflydelse i disse sager.

Det danske EU-formandskab i 2. halvår 2002 giver også allerede nu anledning til overvejelser om Folketingets og her ikke mindst Folketingets Europaudvalgs rolle i forbindelse hermed. Endelig giver Post-Nice-beslutningen om, at der ved en EU-regeringskonference i 2004 skal drøftes indretningen af fremtidens EU – herunder bl.a. om de nationale parlamenters rolle, om en ny traktat, om charteret om grundlæggende rettigheder skal ind i Traktaten – anledning til, at der ved tilrettelæggelsen af Folketingets Europaarbejde skabes bedst muligt grundlag for, at alle partier, organisatio-

ner, bevægelser og befolkningen uanset holdningen til EU eller enkelte EU-samarbejdsområder kan deltage aktivt i processen på en ligeværdig måde.

Europaudvalgets deltagelse i EU-landenes konference for de nationale parlamenters Europaudvalg, COSAC, har også givet anledning til overvejelser, ligesom spørgsmålet om udviklingen af et tilsvarende Fag-COSAC-samarbejde for de nationale parlamenters fagudvalg søges udviklet.

Med denne beretning giver Europaudvalget et samlet bud på, hvordan disse opgaver skal løstes fremover i en større helhed og sammenhæng og med øget åbenhed både i den politiske tilrettelæggelse og i den folkelige inddragelse.

Hermed gennemføres også en bred opfølgning af Europaudvalgets beretning af 19. februar 1999, hvor der blev lagt op til øget åbenhed i EU-beslutningsprocesserne, bl.a. gennem forsøg med inddragelse af fagudvalgene, gennemførelse af åbne udvalgsmøder og høringer.

I denne beretning gennemføres som vanligt en evaluering af beslutningsprocedurerne, tidsfrister osv., og heraf fremgår også (med *kursiv*) de aftaler, der er indgået med regeringen om forbedring heraf. Samtidig gennemgås overordnet de fremtidige initiativer, som Europaudvalget vil igangsætte, jævnfør ovennævnte.

Baggrund

Baggrunden for nærværende beretning er bl.a.:

- En skriftlig høring blandt fagudvalgene i foråret 2000.
- Drøftelser med fagudvalgsformænd, bl.a. på møder den 31. januar og den 24. april 2001.
- Et notat fra International Afdeling og Udvalgafdelingen af 22. november 2000, som belyser, hvordan det gik med at gennemføre Europaudvalgets beretning af 19. februar 1999, offentliggjort i underudvalgsbilag 4.
- Skriftlig høring af de danske medlemmer af Europa-Parlamentet i foråret 2000.
- Drøftelser med danske medlemmer af Europa-Parlamentet, senest ved et møde den 30. marts 2001.
- Drøftelser med udenrigsministeren.
- Drøftelser med Nævnet vedrørende EU-oplysning, senest ved et møde den 6. februar 2001.
- Udvalgsformandens oplæg af 22. november 2000 om »Dansk Europapolitik i fremtiden« (offentliggjort i underudvalgsbilag 6), som efter drøftelse i Europaudvalgets underudvalg resulterede i Info-note I 96 af 19. februar 2001 med titlen »Det fremtidige arbejde i EU-regi«, der blev tiltrådt på Europaudvalgets møde den 23. februar 2001.
- Drøftelser med de danske medlemmer af Regionsudvalget, ØSU og Europa-Parlamentet, senest den 10. januar 2001.

Folketingets tilrettelæggelse af Europapolitikken

Folketingets Europaudvalgs rolle

Folketingets Europaudvalg spiller en central rolle i dansk Europapolitik. Herigennem får regeringen sine mandater til ministerrådsmøder i EU. Det sikrer den parlamentariske debat, kontrol og udvikling af den danske EU-politik. Det integrerer Europapolitikken i indenrigspolitikken. Det sætter dansk og europæisk politik i en global sammenhæng, bl.a. i forhold til WTO, i miljøsamarbejdet og

i udenrigspolitisk samt i bistands- og handelspolitisk sammenhæng. Ligesom regeringen og Udenrigsministeriet koordinerer den danske EU-politik, som føres i Ministerrådet, koordinerer Europaudvalget Folketingets deltagelse heri. Folketingets Europaudvalg bidrager ligeledes i stigende omfang til den offentlige debat om EU/Europaspørgsmål. Europaudvalget er igennem de seneste år blevet mere udadvendt i sin arbejdsform.

Offentlige høringer om grøn- og hvidbøger gennemføres med deltagelse af alle interesserede organisationer og enkeltpersoner m.fl. I større sager gennemføres høringerne med tv-transmission. Denne aktivitet følges af mange mennesker.

I forbindelse med folkeafstemningen om den fælles valuta, euroen, gennemførte Europaudvalget en offentlig høring med tv-transmission på DK4. Europaudvalget gennemførte en bus-debattur rundt i landet med møder på arbejdspladser og uddannelsessteder med det dobbelte formål 1) at flytte Folketingets debat ud i landet og 2) at vise, at dansk Europapolitik forstås af regeringen og Folketinget i et tæt samspil gennem Europaudvalget. Hermed er den Europapolitiske debat yderligere åbnet op i forhold til befolkningen. Men det kan gøres endnu bedre, hvad Europaudvalget med denne beretning har sat sig som et klart mål.

Hovedopgaver for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalgs opgaver kan grupperes om følgende hovedområder:

1. Koordinering i Folketinget på tværs af fagudvalgene og i samspil med regeringen, så der sikres den nødvendige sammenhæng og helhed i dansk Europapolitik.
2. Mandatgivning til regeringen samt løbende at følge EU/Europapolitikken.
3. Folketingets udadvendte information, debat og dialog om Europapolitikken på nationalt og lokalt plan i Danmark.
4. Forestå kortlægning, analyser osv. af udviklingen i de europæiske lande og i det europæiske samarbejde, så dette kan indgå i den politiske og folkelige debat, politikudvikling og beslutningsproces i Danmark i Europapolitiske spørgsmål.
5. Strukturerede samarbejdsrelationer med andre landes parlamenter og deres Europaudvalg m.v. i de nuværende og fremtidige medlemslande.
6. Følge EU's globale rolle, relateret til de områder, hvor der foregår et sådant samarbejde.

Fagudvalgenes rolle

Hvor Folketingets Europaudvalg giver regeringen det nødvendige mandat og sikrer den nødvendige helhed og sammenhæng i dansk Europapolitik på tværs af de enkelte politikområder, har Folketingets fagudvalg en helt central rolle at spille i forhold til EU-politikken tilblivelse på de enkelte fagområder. Igennem de seneste år har Europaudvalget i samarbejde med fagudvalgene forsøgt at få styrket fagudvalgenes rolle, ikke mindst i en tidligere fase. Dette skal bl.a. ses i lyset af, at lovgivningsprocessen mellem Europa-Parlamentet og Rådet går hurtigere end tidligere. Nu vedtages ca. 20 pct. af den lovgivning, der vedtages efter proceduren med fælles beslutningstagen, allerede ved 1. behandling i Europa-Parlamentet. Denne andel ventes at stige yderligere i det kommende år, hvilket øger behovet for et stærkt og tidligt engagement fra fagudvalgenes side.

Derfor er der mellem Europaudvalget og fagudvalgene enighed om, at det er vigtigt, at det enkelte fagudvalg interesserer sig for EU-sagerne på udvalgets område og går ind i relevante EU-sager på et tidligt tidspunkt, efter at Kommissionen har fremsat et forslag. Herved styrkes den parlamentariske

indflydelse på EU-sagerne, og der bliver større mulighed for at påvirke den danske regerings holdning under forhandlingerne om forslaget, inden det kommer på dagsordenen for et ministerrådsmøde.

Hvert enkelt fagudvalg har drøftet, på hvilken måde det mest hensigtsmæssigt kunne tilrettelægge sit arbejde med EU-sagerne. Flere fagudvalg har besluttet at bede om et halvårligt statusnotat fra ministeren om kommende vigtige EU-sager på udvalgets område, eventuelt fulgt op af et samråd herom. Flere udvalg har herudover bedt udvalgssekretæren om løbende at orientere dem om aktuelle EU-sager, ligesom flere udvalg har truffet beslutning om at følge udvalgte sager nøjere hele vejen igennem beslutningsprocessen i EU. Som et helt aktuelt eksempel kan nævnes, at Skatteudvalget i februar 2001 har vedtaget en række nye initiativer og procedurer for udvalgets behandling af EU-sager med henblik på at sikre en bedre strukturering og overskueliggørelse af EU-materialer samt indføre fastere procedurer, der sikrer, at Skatteudvalget får bedre mulighed for ikke mindst i de tidlige faser af EU-beslutningsprocessen at følge – samt følge op på – de enkelte EU-sager.

Der har på møderne mellem Europaudvalget og fagudvalgenes formænd været enighed om, at fagudvalgenes behandling af og indflydelse på EU-sagerne skal styrkes, og at det er op til de enkelte fagudvalg – bl.a. ud fra karakteren af de enkelte fagudvalgs sager – at bestemme, hvordan udvalget vil tilrettelægge behandlingen. I et *bilag* til nærværende beretning er optrykt et notat indeholdende et idékatalog vedrørende fagudvalgenes behandling af EU-sager. Udviklingen i fagudvalgenes inddragelse vil blive fulgt op ved de halvårige møder mellem Europaudvalget og fagudvalgene.

Grøn- og hvidbogshøringer gennemføres i fællesskab mellem Europaudvalget og det relevante fagudvalg. Europaudvalget forestår koordinering og ledelse af høringerne. Besvarelsen til Europa-Kommissionen aftales mellem Europaudvalget og fagudvalget.

For fremtiden inviteres repræsentanter for relevante fagudvalg til de møder med Regionsudvalget og ØSU samt de møder med folkelige organisationer, som omtales nedenfor. Det samme gælder de møder med andre aktører i Europapolitikken, herunder interesseorganisationer, som Europaudvalget tager initiativ til. Tilsvarende inviteres repræsentanter for Europaudvalget til sådanne møder, som arrangeres af et fagudvalg.

Det vil efter Europaudvalgets opfattelse være ønskeligt, at der aftales faste minimumsregler for, hvilke oplysninger der skal udveksles mellem Europaudvalget og fagudvalgene, og for regeringens orientering af Folketingets udvalg. Sådanne minimumsregler må imidlertid ikke være til hinder for, at det enkelte fagudvalg træffer mere vidtgående aftaler med ressortministeren. Det er fortsat det enkelte fagudvalg, som ud fra sine egne traditioner og karakteren af de EU-forslag, udvalget behandler, bestemmer, hvordan det vil gribe behandlingen af EU-sagerne an under hensyn til, at det endelige mandat til regeringen gives af Europaudvalget.

For at styrke betjeningen af fagudvalgene har EU-konsulenten som opfølgning på 1999-beretningen i den første fase efter aftale med Europaudvalget prioriteret at servicere fagudvalgene med diverse notater m.v., hvad fagudvalgene har udtrykt stor tilfredshed med. Med ansættelsen af en specialkonsulent i foråret 2001 i tilknytning til EU-konsulenten til særsomt at styrke den administrative betjening af fagudvalgene i EU-spørgsmål og i tæt sammenhæng med tilrettelæggelsen af den generelle Europapolitik i forhold til Europaudvalget kan de intentioner, som Europaudvalget allerede i 1999 lagde op til, nu realiseres. Hermed integreres betjeningen af fagudvalgene på EU-området ligesom Europaudvalget med EU-sekretariatet, EU-konsulenten, EU-Oplysningen og repræsentanten i Bruxelles, så der i denne sammenhæng kan skabes størst muligt samarbejde og synergieffekt.

Hvert halve år gennemføres der fremover på Europaudvalgets initiativ møder med alle fagudvalgene i forbindelse med skifte af EU-formandskab, hvor formandskabsprogrammerne samt Kommissionens handlingsprogram politisk og administrativt tages som udgangspunkt for møderne sammen med spørgsmålet om samarbejdsprocedurerne mellem Europaudvalget og fagudvalgene.

Det er aftalt med regeringen, at denne stiller sig positivt til forslagene om bedre og tidligere inddragelse af fagudvalgene. I den forbindelse vil regeringen være positiv over for ønsker om via notater og samråd på et tidligere tidspunkt end hidtil at drøfte sagerne med fagudvalgene og forelægge dem i Europaudvalget – bl.a. i sager, der kan tænkes at blive afsluttet tidligt i proceduren for fælles beslutningstagen – og at den med henblik herpå vil fremskynde fremsendelsen af grundnotater, jf. nedenfor. Regeringen kan dog ikke støtte en procedure, hvor ministeren kaldes i samråd, før der er oversendt grundnotat, idet regeringen ikke vil have en konsolideret holdning på det tidspunkt.

Regeringen gør opmærksom på, at der generelt er behov for nøje at overveje balancen mellem ønsket om en så tidlig forelæggelse af en sag som muligt og mulighederne for at gøre dette på en tilfredsstillende måde. Jo tidligere notater oversendes, og jo tidligere samråd indkaldes, desto større er sandsynligheden for, at den givne sag ikke har en modenhed, der muliggør en dækkende sagsfremstilling, bl.a. som følge af manglende kendskab til forhandlingssituationen.

Samarbejdet med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet

Hidtil har samarbejdet mellem Folketingets Europaudvalg og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet begrænset sig til enkelte møder, deltagelse i fælles uformelle møder hos udenrigsministeren samt samarbejde på partiplan mellem folketingsmedlemmer og Europaparlamentsmedlemmer. I enkelte tilfælde har Europaparlamentsmedlemmer gennem Europaudvalget stillet skriftlige spørgsmål til en minister. Der har ikke i større omfang været kontakter mellem Europaparlamentarikerne og fagudvalgene.

Det er i foråret 2001 aftalt med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet, at kontakten skal udbygges, bl.a. ved, at der med jævne mellemrum skal afholdes møder mellem disse og Europaudvalgets medlemmer.

Europaudvalgets møder med de danske medlemmer af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg, hvortil de danske Europaparlamentarikere også inviteres, søges fremover tilrettelagt, så der også tages hensyn til Europa-Parlamentets mødeterminer.

Folketingets debat om Europapolitikken

Europaudvalget vil fremover forsøge at styrke og forny den danske Europadebat ved flere fremadrettede sammenhængende temadebatter i Folketingssalen i form af forespørgselsdebatter om den langsigtede europæiske udvikling og Danmarks rolle heri. Forud foreslås det i enkelte tilfælde, at der som grundlag for debatterne udarbejdes særlige redegørelser af regeringen eller analyser, som er indhentet eksternt.

Det foreslås, at regeringen én gang årligt udgiver en samlet lettilgængelig rapport om:

1. EU's udvikling det sidste år samt Danmarks stillingtagen.
2. En gennemgang af EU-udviklingen på de enkelte politikområder, herunder hvor Danmark har opnået højere standard, hvor intet er ændret, eller hvor standarden forringes.
3. Et bud på Danmarks generelle politiske prioriteringer i det kommende års tid.

Årsrapporten skal debatteres i Folketinget i form af en redegørelsesdebat. Årsrapporten skal udformes, så den kan anvendes i den folkelige debat om udviklingen i EU-samarbejdet, og så Folketingets udvalg og medlemmer kan anvende den som et arbejdsredskab, der skaber overblik over udviklingen i EU-samarbejdet og Danmarks rolle.

Halvårligt gennemføres forespørgselsdebatter om programmet for formandskabslandet. Kommissionens handlingsprogram gøres ligeledes til genstand for en forespørgselsdebat, som eventuelt kan finde sted sammen med debatten om formandskabsprogrammet for 1. halvår.

Det er aftalt med regeringen, at denne stiller sig positivt over for sigtet med disse forslag og er åben over for en årlig debat om de generelle Europapolitiske prioriteringer. Regeringen har gennem en længere årrække sendt en beretning om udviklingen i EU til alle Folketingets medlemmer. Den beretning om udviklingen i EU i 2000, som netop er modtaget, er allerede gjort mere lettilgængelig.

Den skriftlige information fra regeringen

For den politiske behandling af EU-spørgsmål er det af afgørende betydning, at medlemmerne af Europaudvalget og fagudvalgene får de relevante papirer i en let tilgængelig form så hurtigt som muligt og i så god tid før møderne, at der er tid til både at læse og sagsbehandle forslagene, så folketingsmedlemmerne kan leve op til deres demokratiske parlamentariske ansvar i disse spørgsmål.

Målsætningen om »færre, men bedre og mere målrettede papirer« er delvis blevet opfyldt. Af notaterne skal formål, indhold, og hvad der skal tages stilling til, fremgå klart og tydeligt fra starten. Notaterne er generelt blevet kortere, og reglen om, at notater på over to sider skal være forsynet med et resumé, har virket godt, bl.a. ved, at flere notater nu er mere koncentrerede, således at sagen bliver fremstillet på to sider. Det er det generelle indtryk, at notaterne i mange tilfælde er blevet lettere at læse, selv om der stadig forekommer notater, som ikke lever op til dette krav. Der har dog endnu ikke ressourcemæssigt været mulighed for at gennemføre en egentlig systematisk evaluering af, i hvilket omfang notaterne indholdsmæssigt lever op til kravene i beretningen fra 1999 om, at notaterne skal være så forståelige, at de danner et godt grundlag for folketingsmedlemmernes beslutninger, og at de desuden skal kunne anvendes i den offentlige debat. I Europaudvalget har det høj prioritet, at denne opgave ressourcemæssigt kan løses i den kommende tid såvel af hensyn til arbejdet i Europaudvalget som af hensyn til fagudvalgenes yderligere inddragelse.

Det kniber for regeringen at leve op til målsætningen om »betjening til tiden«. De kortere tidsfrister, der blev aftalt i forbindelse med 1999-beretningen, er ikke i tilstrækkeligt omfang overholdt. I et notat af 22. november 2000 har Europaudvalgets sekretariat systematisk analyseret tidsfristernes overholdelse for alle ministerier for perioden 17. februar–14. juli 2000. Der er ikke foretaget en tilsvarende systematisk undersøgelse for 2001, men det er udvalgets opfattelse, at der stadig væk er problemer med overholdelse af tidsfristerne. Problemerne forekommer at være størst på Økonomiministeriets område. Undersøgelsen fra 2000 viste, at en tredjedel af grundnotaterne fremsendes efter den aftalte 2-måneders-frist, og at de fleste samlenotater afleveres efter den aftalte 8-dages-frist. Det giver store problemer med at gennemføre en forsvarlig behandling af sagerne med inddragelse af den ekspertise, der findes i fagudvalgene. Når samlenotater først afleveres i den uge, hvori Europaudvalgsmødet holdes, kan Europaudvalgets sekretariat ikke på det aftalte tidspunkt påføre alle relevante bilagshenvisninger på de udsendte dagsordener, og fagudvalgenes sekretærer kan ikke tilstrækkeligt tidligt orientere fagudvalgenes medlemmer om sagerne. Folketingsmedlemmerne får således ikke den nødvendige tid til at sætte sig ind i sagerne og til den drøftelse internt i de enkelte partier, som er en forudsætning for en forsvarlig behandling af sagerne. Endelig er det vanskeligt og

i mange tilfælde umuligt for folketingsmedlemmerne at høre relevante eksterne parter. En tredjedel af udvalgsspørgsmålene besvares efter den generelle svarfrist på 4 uger, der gælder som hovedregel ifølge Folketingets forretningsorden.

På denne baggrund understreger Europaudvalget betydningen af, at tidsfristerne overholdes, hvilket også er af betydning for offentlighedens mulighed for at følge med.

Af hensyn til behandlingen i fagudvalgene på et tidligt tidspunkt af processen, af hensyn til sammenhængen med 1. behandling i Europa-Parlamentet og af hensyn til den offentlige debat om EU-sagerne finder Europaudvalget, at tidsfristen for fremsendelse af grundnotater bør forkortes, således som det er foreslået fra Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

I beretningen fra 1999 nævnes det, at grundnotater og øvrige notater fra regeringen som hovedregel fremsendes af ressortministeriet til det relevante fagudvalg, samtidig med at de fra Udenrigsministeriet fremsendes til Europaudvalget, og at det i fremsendelsesskrivelserne skal nævnes, at der er sket en sådan parallel fremsendelse. Det er nu den altovervejende hovedregel, at der sker en sådan parallelfremsendelse. Imidlertid har der været en del tilfælde, hvor notatet til fagudvalget først er kommet frem flere dage efter notatet til Europaudvalget, og det omvendte har også været tilfældet. Det er vigtigt for den drøftelse, der foregår mellem partiets ordfører i fagudvalget og EU-ordføreren, at de får papirerne samtidig.

I en række tilfælde er den sene fremkomst af papirer fra Europa-Kommissionen samt EU's tidsfrister et problem for såvel regeringens som Folketingets behandling af sagerne. Værst har det været under det franske EU-formandskab i 2. halvår 2000, hvor mange vigtige papirer blev modtaget uacceptabelt sent og ofte kun på fransk. Det er såvel et demokratisk problem som et problem for den offentlige debat.

Det er aftalt med regeringen, at denne vil forstærke sine bestræbelser på at overholde den 8-dages-tidsfrist for fremsendelse af samlenotater, som blev aftalt i forbindelse med 1999-beretningen.

Det er aftalt med regeringen, at den vil bestræbe sig på en så tidlig fremsendelse som muligt af grundnotater og så vidt muligt inden 4 uger efter kommissionsforslagets fremsættelse, idet resuméet af høringssvar i en række tilfælde eftersendes på et senere tidspunkt, dog senest 8 uger efter kommissionsforslagets fremsættelse.

Det er aftalt med regeringen, at den vil bestræbe sig på at forbedre proceduren for paralleloversendelse med henblik på, at fagudvalget og Europaudvalget kan modtage bilaget samtidig.

Det er aftalt med regeringen, at regeringen gennem Rådet og Europa-Kommissionen og Europaudvalget gennem COSAC arbejder for, at der gennemføres længere tidsfrister, så der bliver bedre tid til den politiske behandling og offentlige debat om forslagene.

Komitéproceduresager

I beretningen fra 1999 er det anført, at på grund af de korte tidsfrister, der forekommer i forbindelse med komitébehandling, kan regeringen ikke i alle tilfælde nå at forelægge orienteringssager herom på et ordinært Europaudvalgsmøde. I sådanne tilfælde kan regeringens forelæggelse ske skriftligt i form af et notat, der bør fremsendes til Europaudvalget og det relevante fagudvalg så tidligt som muligt, således at såvel Europaudvalget som fagudvalget, hvis det ønsker det, får mulighed for at reagere, f.eks. ved at kalde ministeren i samråd, før der træffes afgørelse i komiteen. På forsiden af fremsendelsesskrivelsen skal det fremhæves, at der er tale om en sag, der skal afgøres i komitéprocedure, og datoen for afgørelsen i komiteen skal ligeledes anføres i fremsendelsesskrivelsen.

Europaudvalget må med beklagelse konstatere, at notater om komitéproceduresager i mange tilfælde ikke er fremsendt så betids, at der i praksis har været den nævnte mulighed for at reagere, f.eks. ved at kalde ministeren i samråd, før der træffes afgørelse i komiteen. Desuden er det ikke i alle tilfælde anført på forsiden af notatet, at der er tale om en sag, der skal afgøres i komitéprocedure, og hvornår afgørelsen i komiteen forventes at blive truffet.

Anvendelsen af komitéprocedurerne tiltrækker sig øget opmærksomhed og medfører spørgsmål om snitfladen beslutningsmæssigt mellem komiteerne og parlamentarikerne. De korte tidsfrister har skærpet folketingsmedlemmernes interesse. En enkelt sag på landbrugsområdet har også rejst en principiel debat om, hvorvidt en forvaltningskomité gennem sine beslutninger kan påføre et EU-medlemsland en betydelig merudgift. Mellem Europaudvalget og regeringen har der været enighed i den konkrete sag om, at det ikke må ske, da det vil forrykke balancen i forhold til den parlamentariske indflydelse.

Europaudvalget har som følge af denne udvikling bedt EU-konsulenten om at udarbejde et småtryk, som på en forståelig måde for Europaudvalgets medlemmer, andre folketingsmedlemmer og aktører uden for Christiansborg, som deltager aktivt i processen, skal beskrive komitéproceduren, så der politisk kan fortages de rette snit mellem den politiske og den administrativt-tekniske kompetence.

Det er aftalt med regeringen, at denne bekræfter den aftalte praksis mht. orienteringen i komité-sager, som indebærer,

- *at regeringen vil bestræbe sig på at fremsende notater om sager, der skal afgøres i komité-procedure, på et så tidligt tidspunkt, at der bliver en reel mulighed for at gennemdrøfte sagen i partierne og komme med indsigelser eller kommentarer, herunder indkalde den pågældende minister til et hastesamråd om sagen, inden den skal afgøres i komiteen, og*
- *at det af forsiden på notater om sådanne sager klart fremgår, at der er tale om en sag, der afgøres i komitéprocedure, og på hvilket tidspunkt afgørelsen ventes truffet.*

Regeringen er enig med Europaudvalget i, at grænserne mellem politiske og administrative kompetencer skal trækkes på en klar og hensigtsmæssig måde, idet det gælder om at finde den rette balance mellem at sikre den nødvendige politiske kontrol og styring og at undgå, at de politiske resourcer bruges på unødige teknikaliteter frem for det mere strategiske, fremadrettede arbejde.

Regeringen er enig med Europaudvalget i, at tilstrækkelige tidsfrister i EU-proceduren generelt er vigtige for den hjemlige demokratisk-politiske proces, og arbejder aktivt for, at der bliver tid til at gennemføre en ordentlig hjemlig politisk og demokratisk procedure.

Subsidiaritetsprincippet

I det bilag til 1996-beretningen, som indeholder en vejledning vedr. udformning af notater til Europaudvalget, er det nævnt, at notater fra regeringen vedrørende kommissionsforslag bl.a. skal indeholde oplysning om forslagets relation til subsidiaritetsprincippet.

I flere tilfælde har EU-ordførerne under drøftelserne med ministrene på Europaudvalgsmøderne pointeret, at det ikke er tilstrækkeligt, at der står i notatet, at Kommissionen finder, at forslaget er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, eller at Kommissionen ikke har udtalt sig om dette spørgsmål. Det, udvalget ønsker, er regeringens selvstændige vurdering af, hvorvidt forslaget ud fra en dansk vinkel overholder subsidiaritetsprincippet (nærhedsprincippet).

Det er aftalt med regeringen, at denne skal foretage en selvstændig vurdering og i de fremsendte notater skal redegøre for, hvorvidt forslaget efter regeringens opfattelse er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

Åbne møder og høringer i Europaudvalget

Der har været afholdt tre åbne Europaudvalgsmøder, alle om ret generelle EU-emner. Den generelle mulighed for åbne udvalgsmøder, som kom ind i Folketingets forretningsorden fra folketingsåret 1999-2000, foranlediget af Europaudvalgets 1999-beretning, har med succes været anvendt af flere fagudvalg, som har holdt åbne samråd med ministeren. I Europaudvalget har man foretrukket i stedet at satse på flere høringer, idet man har ønsket at inddrage den eksterne ekspertise, som sådanne høringer giver mulighed for. Høringer giver i kraft af deres karakter også større mulighed for at inddrage flere deltagere end åbne udvalgsmøder.

De åbne møder holdes som samråd for Europaudvalgets medlemmer og i enkelte tilfælde også med inddragelse af respektive fagudvalgs medlemmer. Høringerne holdes med inddragelse af eksterne oplægsholdere og med mulighed for deltagelse i debatten af de tilstedeværende. Ministerens besvarelse sker under hensyntagen til, at der er tale om et åbent møde, og der forelægges naturligvis ikke forhandlingsoplæg på sådanne møder og høringer.

Regeringen stiller sig positivt til forslagene om høringer og vil fortsat gerne være behjælpelig med ideer og kontakter til ministre og andre efter initiativ fra Europaudvalget. Regeringen vil ligeledes fortsat gerne levere baggrundsmateriale i forbindelse med høringer.

Debat og dialog med befolkningen om Europapolitikken

Med henblik på, at Europapolitiske spørgsmål i større omfang kan blive en integreret del af den folkelige debat i Danmark og styrke den folkelige inddragelse, har Europaudvalget lagt op til, at der i de kommende år hvert år gennemføres et antal temahøringer, høringer om grøn- og hvidbøger samt igangsættes en række oplysnings- og debataktiviteter.

Hovedaktiviteterne koncentrerer sig om følgende:

Offentlige temahøringer om den langsigtede EU-udvikling og større EU-spørgsmål

Formålet hermed er at sætte øget fokus på sammenhængende Europapolitiske temaer, hvor offentligheden kan inddrages aktivt, dels direkte ved deltagelse i møderne og dels indirekte gennem tv-transmission. Målet er 2-4 sådanne temahøringer hvert år, indholdsmæssigt prioriteret af Europaudvalget for 1 år ad gangen. I 2001 prioriteres følgende 3 temahøringstemaer:

1. Offentlighed, gennemsigtighed og åbenhed i EU. (Er afholdt den 23. april 2001)
2. Fremtidens Europa (Post-Nice og opfølgning af regeringens hvidbog).
3. Arbejdsmarkedet, EU og Danmark.

Hvert efterår prioriteres forud det kommende års temahøringer.

I forbindelse med temahøringerne udarbejdes et sammenhængende baggrundsmateriale, og i enkelte tilfælde er det hensigten, at der af EU-konsulenten og/eller regeringen og/eller eksterne institutioner skal udarbejdes analyser og rapporter, som kan opkvalificere temahøringerne og den efterfølgende politiske behandling og folkelige debat.

Det er aftalt med regeringen, at denne fortsat gerne leverer baggrundsmateriale i forbindelse med høringer.

Åbne, offentlige høringer om grøn- og hvidbøger

I forbindelse med grøn- og hvidbøger fra Kommissionen gennemfører Europaudvalget åbne, offentlige høringer i samarbejde med respektive fagudvalg. Afhængig af temaet gennemføres nogle af disse høringer med tv-dækning.

Der er såvel i fagudvalgene generelt som i Europaudvalget tilfredshed med den etablerede procedure for behandling af grøn- og hvidbøger, hvorefter Europaudvalget og det/de relevante fagudvalg tager stilling til behovet for en fælles offentlig høring og for tilbagemelding til Kommissionen.

Det spørgsmål har været rejst, om man skulle søge at etablere en ordning, hvorefter regeringen og Folketingets samordnede sine svar, således at der fremkom ét samlet svar fra Danmark. Regeringen har fundet det rigtigst at opretholde den nuværende procedure, hvorefter regeringen og Folketinget afgiver hver sit svar.

På baggrund heraf vil den procedure, som Europaudvalget og fagudvalgene vil foretrække som hovedreglen mht. afgivelse af svar til Kommissionen, svare til den hidtil anvendte, hvorefter:

- De til høringen udpegede ordførere drøfter, om der kan skabes enighed om eller i hvert fald bredt flertal for en udtalelse, og i bekræftende fald formulerer et udkast til en sådan udtalelse.
- Dette udkast forelægges såvel det eller de relevante fagudvalg som Europaudvalget. Såfremt der både i fagudvalget/fagudvalgene og i Europaudvalget er flertal for udtalelsen, fremsendes denne på Folketingets vegne af formanden for Europaudvalget til Kommissionen.

Normalt medsendes ikke mindretalsudtalelser, men hvis et parti insisterer på at få medsendt en mindretalsudtalelse, kan det ske med angivelse af, hvor mange folketingsmedlemmer det pågældende parti har.

Europaudvalget ud i landet

Europaudvalget tager som noget nyt ud i landet en gang årligt i 1½-2 dage med henblik på en drøftelse med lokale borgere, offentlige myndigheder, organisationer og erhvervsliv af generelle og specifikke EU-spørgsmål i et nærmere geografisk afgrænset område af landet.

Folketingets EU-Oplysning

Med henblik på at øge kendskabet til EU og stimulere den folkelige debat om Europapolitiske spørgsmål iværksætter Folketingets EU-Oplysning en øget informationsformidling til relevante grupper (netværk), der tilbydes målrettet og prioriteret information om EU. I dette arbejde tages der hensyn til de tekniske og digitale fremskridt uden at vanskeliggøre informationsudvekslingen til de netværk, der ikke har den nyeste teknik. Informationen skal således både være web- og papirbaseret.

EU-Oplysningen udarbejder tillige en informationsguide, der har til formål at give en neutral, letforståelig orientering om EU generelt samt om specifikke politikområder, der tager hensyn til de aktuelle emner, der har interesse i befolkningen. Ligeledes udarbejder EU-Oplysningen letforståelige faktablade som supplement til de eksisterende mere dybtgående faktablade.

Denne information suppleres med udarbejdelse af undervisningsmateriale, der i forskellig form (video, web og papir) kan anvendes på uddannelsessteder og til anden undervisning og oplysnings-

virksomhed. Udgangspunktet i dette materiale vil være at skabe let tilgængelig, neutral information med udgangspunkt i danske forhold i et europæisk perspektiv.

Endelig udbredes kendskabet til EU-Oplysningen i offentligheden gennem målrettede informationskampagner om konkrete planer og tiltag i EU, herunder om Schengensamarbejdet og det kommende danske EU-formandskab, så kendskabet til, at der kan hentes neutral information om EU-spørgsmål gennem Folketingets EU-Oplysning, øges.

Eftersom EU-Oplysningens arbejde er tæt integreret i forhold til EU-sekretariatets og EU-konsulentens arbejde og en forudsætning for, at Europaudvalget kan sikre den nødvendige helhed og sammenhæng i den danske Europapolitiske indsats, er det Europaudvalgets holdning, at denne placering fremover skal fastholdes for EU-Oplysningen.

Nævnet vedrørende EU-oplysning

Europaudvalget har forstærket dialogen med Nævnet vedrørende EU-oplysning, som i sin tid blev oprettet på initiativ fra Europaudvalget med henblik på gennem økonomisk støtte at fremme den folkelige debat om EU-spørgsmål. Der påregnes afholdt jævnlige møder, ligesom der er planlagt en halvdagskonference på Christiansborg vedrørende folkeoplysning om EU, hvor alle relevante aktører inviteres til at bidrage med ideer. Mellem Europaudvalget og Nævnet vedrørende EU-oplysning er der enighed om, at når den nuværende 3-årige bevilling udløber, skal der satses på en ny 3-årig bevilling, der tager højde for at opnå større bredde i EU-debatten lokalt og på landsplan om fremtidens Europa, bl.a. som følge af Post-Nice. Der skal også tages højde for de særlige aktiviteter i forbindelse med det danske formandskab i sidste halvår 2002.

Det er aftalt med regeringen, at det i løbet af 2001 så tidligt som muligt afklares, hvordan bevilningerne bliver for de næste 3 år (2002-2005) til den folkelige EU-oplysning og debat i Danmark.

Samarbejdet med andre

Som led i at styrke den folkelige inddragelse i Europapolitikken systematiserer Europaudvalget i fremtiden samarbejdet med alle relevante aktører.

Regionsudvalget og ØSU

Der er enighed om at intensivere samarbejdet mellem de danske medlemmer af Regionsudvalget og ØSU på den ene side og medlemmerne af Europaudvalget og relevante fagudvalg på den anden side. Dette sker ved:

- Hyppigere møder med udveksling af synspunkter på aktuelle EU-sager, der vedrører regionerne og arbejdsmarkedet.
- Etablering af netværk, som gør det muligt for interesserede medlemmer af de nævnte organer samt deres sekretariater hos EU-Oplysningen af abonnere på udvalgte dele af de dokumenter, der behandles i de forskellige organer. Netværket baseres på personlige søgeprofiler samt e-mail og Internettet.

Samarbejdet med folkelige organisationer

I gang årligt planlægges holdt et møde med de folkelige organisationer, grupperet i 4 grupper:

- Arbejdsmarkedets parter.
- Sociale organisationer, inklusive ældre-/seniororganisationer og handicaporganisationer.

- Internationalt orienterede organisationer (humanitære organisationer, ulandsorganisationer og andre internationalt orienterede organisationer).
- Miljø- og grønne organisationer.

Formålet hermed er for det første at styrke samarbejdet på de relevante EU-områder. For det andet at fremme øget bredde i den Europapolitiske debat.

På et senere tidspunkt kan det være relevant på tilsvarende måde at styrke relationerne til de organisationer, der ikke hører ind under de 3 kategorier af organisationer.

Udvalgsrejser

Med henblik på at få en endnu stærkere politisk sammenhæng i Europaudvalgets rejsevirksomhed i fremtiden er der i Europaudvalget enighed om, at indsatsen koncentrerer om følgende elementer:

- Rejser til formandskabslandet hvert halve år som hidtil.
- Rejser til ansøgerlandene. I april 2001 gennemførtes en rejse til Cypern, Grækenland og Tyrkiet. Øvrige rejser sættes i direkte sammenhæng med Europaudvalgets samarbejde med Europaudvalg i de central- og østeuropæiske landes parlamenter.
- WTO-relaterede rejser.

Samarbejdet med andre landes parlamenter

Europaudvalget vil i COSAC-sammenhæng arbejde for:

- At der bliver længere tid mellem den endelige behandling i Coreper og afgørelsen i Ministerrådet, således at de nationale parlamenter får bedre tid til at sætte sig ind i forslagene, inden de vedtages.
- At Kommissionen skal fremsende sine forslag i elektronisk form direkte til de nationale parlamenter, så snart de er fremsat og samtidig med fremsendelsen til Ministerrådet og Europa-Parlamentet.
- At der i COSAC skabes rammer for et samarbejde mellem fagudvalg i de nationale parlamenter som supplement til samarbejdet mellem Europaudvalgene i COSAC.

Det danske EU-formandskab

Under det danske EU-formandskab i andet halvår 2002 vil der helt naturligt blive en kraftig mødeaktivitet i Danmark. Regeringen har ønsket at inddrage Folketinget i flere af de aktiviteter, formandskabet står for. Hertil kommer, at Folketinget vil stå for en række aktiviteter, bl.a. konferencer for fagudvalg fra EU-landenes parlamenter. Europaudvalget vil blive vært for det 27. COSAC-møde, som skal holdes i København over to dage i efteråret 2002.

Eftersom det danske EU-formandskab skal færdiggøre forhandlingerne med en lang række af ansøgerlande, så EU-udvidelsen kan igangsættes efter den 1. januar 2003, kommer Danmark til at spille en helt central rolle i forhold til de 10 øst- og centraleuropæiske ansøgerlande samt Cypern og Malta. Målet er en så stor udvidelse som mulig. I Østersøregionen er det særskilt i dansk interesse, at EU-udvidelsen kommer til at omfatte Polen, Estland, Letland og Litauen. Da Danmark i 1993 sidst havde EU-formandskabet, fik vi vedtaget »Københavnskriterier« for forhandlingerne med ansøgerlandene. I 2002 skal processen »fra København til København« færdiggøres, så udvidelsen kan

komme i gang. For at fremme denne proces vil Folketingets Europaudvalg styrke relationerne til ansøgerlandene, bl.a. gennem følgende initiativer:

- En studierejse til Cypern, Grækenland og Tyrkiet, hvor man bl.a. skal drøfte Cyperns medlemskab. (Er gennemført i april 2001).
- I tilknytning til COSAC-mødet i september 2002 i Danmark planlægges en 1-dags-konference for alle 12 ansøgerlande.
- Der holdes en særskilt konference for Europaudvalgene i alle landene omkring Østersøen.

Der ønskes tv-dækning af COSAC-mødet og de to konferencer.

Europaudvalget tillægger det stor vægt, at tilrettelæggelsen af det danske formandskab viser en ny vej for Europa med øget inddragelse af befolkningen og de folkelige organisationer i Danmark og i Europa, bl.a. gennem en spredning af EU-møderne rundt i landet opfulgt af lokal inddragelse samt gennem afholdelse af et alternativt folkeligt EU-topmøde i Danmark i lighed med det tidligere sociale topmøde.

Det er aftalt med regeringen, at Folketinget og regeringen generelt kan understøtte hinanden i arbejdet med det danske EU-formandskab, således at den folkelige inddragelse i Danmark og i forhold til resten af Europa bliver så god som mulig.

Post-Nice – Debatten om fremtidens Europa

Europaudvalget tillægger det stor betydning, at den politiske og folkelige debat om fremtidens Europa frem til regeringskonferencen i 2004 igangsættes snarest muligt og i sammenhæng med bl.a. regeringens hvidbog, så Danmark kan være proaktiv frem for reaktiv i forhold til den fremtidige organisering af det europæiske samarbejde.

WTO

I relation til globaliseringen og de forhandlinger, der foregår om de internationale handelsforhold, følger Europaudvalget arbejdet i WTO tæt.

Analysearbejde

Som led i Europaudvalgets arbejde er det vigtigt, at udvalget såvel fra regeringen som fra eksterne institutioner/forskningsmiljøer m.v. med mellemrum kan indhente større sammenhængende analyser af Europapolitiske samarbejdsområder, hvor særskilte danske forhold spiller en central rolle i den politiske proces og debat i samfundet.

En grundlæggende analyse af velfærdssamfundsudviklingen i alle nuværende EU-lande og ansøgerlandene mht. indretning, finansiering osv. af deres velfærdssystemer har højeste prioritet i Europaudvalget. Der skal med udgangspunkt heri sættes fokus på, hvor den danske velfærdsmodel adskiller sig fra andre landes modeller, om det presser det danske velfærdssamfund, i så fald hvor og hvordan, og om det kan løses med ensidige danske initiativer eller fordrer aftaler med de øvrige EU-lande.

Det er aftalt med regeringen, at der skal gennemføres en velfærdsanalyse som den nævnte med ekstern bistand. Den nærmere udformning aftales senere mellem Europaudvalget og regeringen.

Europaudvalgets rolle i tiltrædelsesloven

Efter 30 års praksis finder Europaudvalget det rigtigt, at det i tiltrædelsesloven i forbindelse med ratificeringen af Nicetraktaten indskrives, at Europaudvalget er det udvalg, som behandler EU-sagerne og som i henhold til aftale med regeringen siden 1973 har fået forelagt regeringens forhandlingsoplæg i sager af større rækkevidde. Det vil klargøre mange års praksis. Det vil samtidig i forbindelse med debatten om de nationale parlamenters rolle i EU-politikken klart markere den danske proces med Europaudvalget.

Tilføjeelse til Folketingets forretningsorden

Som konsekvens af beretningen foreslås det, at Folketingets forretningsorden præciserer Europaudvalgets rolle og fagudvalgenes inddragelse i Europapolitikken.

Behandlingen af EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

Det Udenrigspolitiske Nævn har den 16. marts 2001 afgivet en beretning om Det Udenrigspolitiske Nævns inddragelse i sager vedrørende EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP).

Nævnets beretning indebærer ingen ændringer i Europaudvalgets rolle i forbindelse med behandlingen af de sager vedrørende EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, som Nævnet også beskæftiger sig med.

På baggrund af den aktuelle sag om dansk deltagelse i en afstemning i EU's midlertidige militærkomité er det aftalt med regeringen, at denne på et senere tidspunkt skal fremlægge retningslinjer for Danmarks deltagelse i FUSP-samarbejdet, og at det i den forbindelse skal drøftes med Europaudvalget, hvorledes sådanne sager skal forelægges for Europaudvalget.

Sammenhæng i betjeningen af Europaudvalget

Folketingets Europaudvalg får i dag en sammenhængende betjening af følgende enheder i Folketingets administration, i dag i tilknytning til International Afdeling:

- **Europaudvalgets sekretariat**, herunder Folketingets repræsentant i Bruxelles. EU-sekretariatet forestår organisering af arbejde og aktiviteter i relation til Europaudvalget. Repræsentanten i Bruxelles tilvejebringer information og udarbejder notater om EU-politiske temaer, der fordrer fysisk tilstedeværelse tæt på EU-institutionerne.
- **EU-konsulent** og dennes medarbejdere – herunder specialkonsulent til fagudvalgene – forestår analysearbejde, udarbejdelse af notater, småtryk og meget mere om det politisk-faglige indhold af EU-samarbejdet.
- **Folketingets EU-Oplysning** forestår den udadvendte neutrale, faktuelle oplysningsvirksomhed om EU og Europaudvalgets behandling af EU-sager.

Europaudvalget er generelt set meget tilfreds med den betjening, man hidtil har fået fra de nævnte enheder som helhed. Ressourcemæssigt er der igennem en årrække ikke sket udvidelser, hvorfor der i dag inden iværksættelse af de nye initiativer er et personalemæssigt efterslæb. Det problem er løst ved de personale- og ressource-mæssige beslutninger, Folketingets Præsidium traf i april 2001 efter aftale med Europaudvalget. Herved er vejen banet for en udvidelse af aktiviteterne på en måde, så der bliver tale om en sammenhængende og fremtidsrettet betjening af Europaudvalget i de kommende år.

I forbindelse med den organisationsomlægning, Præsidiets har besluttet at gennemføre i Folketingets administration, som vil medføre en samling af 3 afdelinger i en parlamentarisk afdeling, hvor EU-enhederne sammen med resten af International Afdeling skal indgå, har Europaudvalget klart præciseret, at forudsætningen herfor fra udvalgets side er, at alle de ovennævnte enheder aktivitetsmæssigt, fysisk og ledelsesmæssigt fastholdes som en sammenhængende betjening af Europaudvalget.

Som opfølgning på Europaudvalgets beretning i 1999 styrkes Europaudvalgets samarbejde med og inddragelse af Folketingets fagudvalg nu systematisk. Det sker også på den administrative side gennem ansættelse af en specialkonsulent fra foråret 2001 til betjening af fagudvalgene i tilknytning til EU-konsulenten. Hermed kan fagudvalgenes behov søges dækket gennem en samlet større indsats. Trods fordelene ved integration af specialkonsulenten i forhold til EU-konsulenten og i tæt samarbejde med EU-sekretariatet og EU-Oplysningen vil det ikke betyde en generel aflastning, men en samlet øget arbejdsomængde, da der ud over betjening først og fremmest af Europaudvalget også skal ske betjening af 15-16 fagudvalg og ske såvel en faglig rådgivning som en praktisk organisering af arbejdet samt træk på EU-Oplysningen.

Nye arbejdsopgaver

Ud over de eksisterende arbejdsopgaver, hvis omfang har været stigende igennem de senere år, vil de nye tiltag, som nærværende beretning lægger op til, kræve øgede ressourcer i de tre enheder. I den forbindelse kan specifikt peges på følgende nye eller øgede arbejdsopgaver:

Europaudvalgets sekretariat skal arrangere/organisere:

- Møder og andre aktiviteter mellem Europaudvalget og fagudvalgene.
- Temahøringer.
- Grøn- og hvidbogshøringer.
- Ud i landet-aktiviteter.
- Møder for Regionsudvalg og ØSU.
- Møder med MEP'erne.
- Møder med de folkelige organisationer.
- COSAC-samarbejde.
- Formandskabsaktiviteterne, bl.a. 2 konferencer for ansøgerlandene, COSAC- og Fag-COSAC-møder.
- WTO-indsatsen.
- Rejser til formandskabslandene og studierejser.

På flere af disse områder vil der også være en afsmittende effekt i forhold til repræsentanten i Bruxelles.

EU-konsulenten skal tage sig af:

- Udarbejdelse af let forståeligt notatmateriale i forbindelse med temahøringer og grøn- og hvidbogshøringer.

- Analyse af kvaliteten af den skriftlige information til Europaudvalget og fagudvalgene fra regeringen.
- Sammenhængende analyser og notater om udvalgte større EU-spørgsmål til brug som led i debatter i Folketinget om større temaer.
- Systematisering af notatmateriale til Europaudvalget og fagudvalgene.
- Kortlægning af komitéproceduren i forhold til den parlamentariske kontrol, bl.a. gennem udgivelse af småtryk herom.
- Småtryk om andre relevante Europapolitiske spørgsmål, hvor »det svære gøres let tilgængeligt«.
- Faglig ledelse i forhold til specialkonsulenten og styrkelsen af sammenhængen mellem Europaudvalget og fagudvalgene på den fagligt/indholdsmæssige side.

EU-Oplysningen skal tage sig af:

- Oprettelse af informationsnetværk, kontakt til fagudvalg samt til EU-institutionerne.
- Udarbejdelse af informationsmateriale om EU og Europaudvalgets behandling af EU-sager, herunder udarbejdelse af en faktuel, neutral og letforståelig EU-Guide, samt vedligeholdelse heraf.
- Udarbejdelse af let tilgængelige faktablade om aktuelle EU-sager, baseret på offentlighedens behov.
- Udarbejdelse af undervisningsmateriale til relevante brugergrupper.
- Informationskampagner om borgernes muligheder for at få information om EU.

Opgaverne løses i en sammenhæng på tværs af enhederne og i en parallel betjening af Europaudvalget og fagudvalgene på deres respektive områder, ligesom der ved udarbejdelsen af materialer til brug i Folketinget om Europapolitikken bevidst sættes på, at det kan videreformidles til resten af samfundet.

Det er Europaudvalgets holdning, at der er tale om en samlet pakkeløsning frem til efter næste regeringskonference, der starter i 2004, så der tilvejebringes det nødvendige økonomiske og personale-mæssige fundament fra nu af til at kunne gennemføre denne fremadrettede indsats. Folketingets Præsidium har tiltrådt en indstilling herom på sit møde den 26. april 2001.

Afslutning

Med denne beretning er det Folketingets Europaudvalgs mål, at der tilvejebringes et endnu bedre grundlag end hidtil for Europaudvalgets og fagudvalgenes arbejde med Europapolitiske spørgsmål i samarbejde med regeringen, og at administrationen i Folketinget, der fagligt og administrativt skal servicere, også kan løfte opgaven, så der fremover kan skabes en bred politisk og folkelig debat om dansk Europapolitik nu og i fremtiden.

P.u.v.

CLAUS LARSEN-JENSEN

formand

Fagudvalgenes behandling af EU-sager.

1. Indledning

Der har været afholdt møder mellem Europaudvalget og fagudvalgenes formænd og næstformænd.

Der har på disse møder været enighed om, at fagudvalgenes behandling af og indflydelse på EU-sagerne skal styrkes, og at det er op til de enkelte fagudvalg – bl.a. ud fra karakteren af udvalgets sager – at bestemme, hvordan udvalget vil tilrettelægge behandlingen.

2. Europaudvalgets initiativer

Europaudvalget har truffet en række nye aftaler med regeringen om forbedring af regeringens skriftlige information, der er af afgørende betydning for den politiske behandling af EU-spørgsmål. Disse forbedringer omfatter skriftlig information både til Europaudvalget og til fagudvalgene.

Der er etableret en velfungerende procedure for behandling af grøn- og hvidbøger, hvor Europaudvalget og det/de relevante fagudvalg tager stilling til behovet for en fælles offentlig høring og for tilbagemelding til Kommissionen.

Europaudvalget lægger op til at systematisere samarbejdet med andre relevante aktører i Europapolitikken, f.eks. Regionsudvalget og ØSU, samt møder med folkelige organisationer. Også fagudvalgene kan tage initiativ til møder om EU-spørgsmål med de interesseorganisationer, som beskæftiger sig med udvalgets sagsområde, og også med organisationernes medlemmer af de såkaldte specialudvalg, som er nedsat af regeringen til at rådgive den om EU-forslag. Repræsentanter for relevante fagudvalg kan inviteres til at deltage i Europaudvalgets møder og repræsentanter for Europaudvalget kan inviteres til at deltage i fagudvalgenes møder. Generelt er det vigtigt, at der sker udveksling af informationer og en koordinering af Europaudvalgets og fagudvalgenes initiativer, så ressourcerne udnyttes bedst muligt.

De nye initiativer, EU-Oplysningen skal iværksætte, bl.a. informationsguiden og letforståelige faktablade, vil også komme fagudvalgenes medlemmer til gode.

3. Indsatsområder for fagudvalgene

Fagudvalgene skal især ind i den tidlige fase af EU-behandlingen.

Fagudvalgene vil næppe have mulighed for og politisk interesse i en grundig behandling af alle EU-sager inden for udvalgets sagsområde. Det er derfor vigtigt, at udvalgene

- får overblik over EU-sagerne,
- udvælger EU-sager, som udvalget vil gå i dybden med, og
- især kommer ind i sagerne i den tidlige fase

Udvalgene tilrettelægger selv behandlingen af de sager, de går ind i, og kan benytte alle de instrumenter, der kendes fra behandling af lov- og beslutningsforslag og større sager under almindelig del. Europaudvalget holdes orienteret om fagudvalgets behandling af EU-sager via parallelomdeling

af bilag. Der vil desuden ske en orientering på sekretariatsniveau. Derudover kan fagudvalget orientere Europaudvalget om udvalgets – evt. flertallets/mindretallets – synspunkter.

1. Den praktiske gennemførelse

Den nye Parlamentariske Afdeling vil understøtte målsætningen om at styrke Folketinget, folketingsmedlemmernes, Europaudvalgets og fagudvalgenes rolle i Europapolitiske spørgsmål.

Fagudvalgenes sekretærer yder den direkte sekretariatsbistand til udvalgene også i EU-sager og vil tage initiativer over for udvalgene, der er målrettet det enkelte udvalgs ønsker og behov.

Der ansættes i 2001 en specialkonsulent, der skal yde fagudvalgene og disses medlemmer bistand ved behandling af EU-sager. Hensigten med den nye stilling er at tilføre yderligere ressourcer til fagudvalgenes behandling af EU-sager med henblik på at støtte og inspirere fagudvalg og udvalgssekretærer i behandlingen af EU-sager.

Fagudvalgene vil, som det allerede er tilfældet i dag, have udbytte af det materiale, der udarbejdes til Europaudvalget af Europaudvalgets Sekretariat og af EU-konsulenten, samt af det materiale, der udarbejdes af EU-Oplysningen.

Fagudvalgene vil få et tilbud om, at der udarbejdes oversigter, der beskriver de relevante EU-procedurer i en form, der er målrettet det enkelte udvalg. Det vil formentlig være hensigtsmæssigt at involvere fagministerierne i dette arbejde.

Generelt er det vigtigt, at fagudvalgene etablerer samarbejdsaftaler med ministerierne om behandling af EU-sager, idet en konstruktiv behandling af EU-sager kræver ressortministerens aktive deltagelse.

Beretning afgivet af Europaudvalget den 10. december 2004

Beretning om reform af Folketingets behandling af EU-sager

- fagudvalgenes inddragelse
- kontrol af nærhedsprincippet
- bedre beslutningsgrundlag
- åbenhed

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	3
2.	Baggrund	5
	Tidligere beretninger	5
	Reformarbejdet	6
3.	Fagudvalgene tidligt på banen	7
	Tidlig inddragelse af fagudvalgene	7
	Ændring i Folketingets forretningsorden	8
4.	Fagudvalgenes kontrol af nærhedsprincippet skal styrkes	8
	Tydeliggørelse af den åbne koordinationsmetode	9
5.	Styrket samarbejde med medlemmer af Europa-Parlamentet	9
	Fast mødestruktur med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet ..	9
	Invitation af ordførere fra Europa-Parlamentet	9
	Fagudvalgene og Europa-Parlamentet	10
6.	Folketingets overvågning af nærhedsprincippet	10
7.	Forfatningstraktatens bestemmelser om nærhedsprincippet	10
8.	Forfatningstraktatens bestemmelser tages i anvendelse	10
9.	Et bedre beslutningsgrundlag	12
	Et kvalitativt forbedret beslutningsgrundlag	12
	Tidlig orientering om regeringens holdning	12
	Forelæggelse af reviderede forhandlingsoplæg	12
	Nye oversigtsnotater	13
	Ugelister	13
	Bedre EU-papirer – grundnotater	13
	Nye retningslinjer for grundnotater	14
	Høringsdokumenter	15
	Bedre EU-papirer – samlenotater	15
	Bedre EU-papirer – komitésager	16
	Bedre EU-papirer – redegørelser fra rådsmøder	16
	Forbedrede dagsordener	17
	Uformelle rådsmøder	17
10.	Åbenhed i Europaudvalget	17
	Åbenhed er afgørende for den demokratiske legitimitet	17
	Fagudvalgenes inddragelse vil styrke åbenhed og gennemsigtighed	18
	Åbenhed ved mødeforberedelse, mødeafholdelse og opfølgning	19
	Kommenterede dagsordener og møderesuméer	19
	Model for åbne møder i Europaudvalget	20
	Flere EU-debatter i folketingssalen	20
11.	Afslutning	20
12.	Bilag 1: Minimumskrav til regeringens grundnotater og supplerende notater vedr. EU-initiativer	21
13.	Bilag 2: Uddrag af bemærkninger til revideret forretningsorden for Folketinget	23
14.	Bilag 3: Aftalte administrative forbedringer i forbindelse med Beretningen	24
15.	Bilag 4: Erfaringer fra andre EU-lande	25
16.	Bilag 5: Folketingets og fagudvalgenes inddragelse i kontrollen med nærhedsprincippet	27
	Model for nærhedsprincippets behandling i fagudvalgene og i Europaudvalget	28

1. Indledning

Denne beretning følger op på Europaudvalgets seneste beretning fra den 10. maj 2001. Siden er der opstået behov for dels at stramme op på de eksisterende arbejdsmetoder dels for at gennemføre en række nye initiativer.

For det første er der behov for at følge op på allerede vedtagne foranstaltninger. Europaudvalgets politiske indflydelse og parlamentariske kontrol skal ske på det bedst mulige beslutningsgrundlag. Der er i den forbindelse behov for visse forbedringer, hvad angår samspillet med især Udenrigsministeriet, Folketingets fagudvalg og de danske europaparlamentarikere.

For det andet stiller udviklingen af det europæiske samarbejde konstant nye krav til indretningen af den parlamentariske kontrolfunktion. Det har således haft stor betydning for EU's lovgivningsproces, at det siden Amsterdamtraktatens ikrafttrædelse har været muligt at vedtage EU-retsakter umiddelbart efter 1. behandling i Europa-Parlamentet, hvis der er enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet. Det har været tilfældet i et stigende antal sager gennem de seneste år, hvor op mod 30-40 pct. af alle forslag nu vedtages straks efter Parlamentets 1. behandling. Det kan naturligvis ikke udelukkes, at en del af stigningen skyldtes et stærkt politisk ønske om at afslutte behandlingen af så mange lovforslag som muligt inden EU-udvidelsen 1. maj 2004. Dette forhold kan dog næppe alene forklare den markante stigning i hurtigt vedtagne EU-retsakter.

Endvidere vil EU's kommende forfatningstraktat skabe nye rammer for de nationale parlaments inddragelse i EU-politikken. De nationale parlamenter vil fremover få en stærkere rolle i forbindelse med kontrollen af EU's nærhedsprincip. Europaudvalget ønsker i lighed med flere andre nationale parlaments Europaudvalg i EU allerede nu at udnytte de nye muligheder optimalt. Derfor indfører denne beretning en særlig procedure for Folketingets behandling af kommissionsforslag, hvor der er behov for en særlig kontrol af, hvorvidt nærhedsprincippet er overholdt.

Endelig tager beretningen nye skridt i retning af at styrke den demokratiske beslutningsproces, bl.a. ved at øge åbenheden omkring møderne i Europaudvalget.

De dele af beretningens formuleringer der forpligter regeringen er understreget.

De væsentligste nye elementer i beretningen udgør i overskriftsform:

- Fagudvalgenes inddragelse skal systematiseres. Som konsekvens ændres Folketingets forretningsorden pr. 1. januar 2005, således at det klart fremgår, at fagudvalgene behandler EU-sager inden for deres respektive områder.
- Regeringen udarbejder et foreløbigt subsidiaritetsnotat over væsentlige, nye lovgivningsforslag fra Kommissionen senest 2 uger efter fremsættelsen (i dansk sprogversion).
- Europaudvalgets beslutningsgrundlag skal styrkes. Det skal bl.a. ske gennem forbedrede grundnotater. Grundnotaterne skal foreligge senest 4 uger efter, at et forslag er offentliggjort i dansk sprogversion og vil fremover indeholde oplysninger om regeringens foreløbige generelle holdning til et kommissionsforslag og om generelle forventninger til andre landes holdninger i det omfang dette er muligt og holdningerne kendte.
- Kontrollen med nærhedsprincippet skal effektiviseres og organiseres bedre for at udnytte mulighederne i forfatningstraktaten. Det skal ske i et tæt, velorganiseret samarbejde mellem Europaudvalget, fagudvalgene og regeringen.
- Samarbejdet med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet skal intensiveres. Der vil fremover blive arrangeret faste månedlige møder mellem Europaudvalget og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet.
- Åbenheden omkring Europaudvalgets møder skal styrkes. Europaudvalgsmøderne vil blive indledt med et åbent samråd, hvor en udvalgt minister fremlægger aktuelle sager inden for sit fagområde. Endvidere vil EU-Sekretariatet udarbejde korte kommenterede dagsordener op til møderne og korte pressemeddelelser straks efter møderne.

2. Baggrund

Tidligere beretninger

Lige siden afgivelsen af Europaudvalgets (det daværende Markedsudvalg) første beretning i 1973 er den særlige beretningsform blevet benyttet i forbindelse med vedtagelsen af nye procedurer for Folketingets behandling af EU-sager. Beretningsformen giver mulighed for en fleksibel tilpasning til udviklingen inden for EU og til skærpede krav om åbenhed, gennemsigtighed og styrket parlamentarisk kontrol i den danske EU-beslutningsproces. Denne og tidligere beretninger er blevet afgivet efter tæt samspil mellem Europaudvalget, fagudvalgene og regeringen.

Udviklingen af samarbejdet i EU har løbende nødvendiggjort en række reformer af den danske EU-beslutningsproces. Dette har bl.a. ført til skærpede krav til regeringen om dens orientering af Europaudvalget for derved at give udvalget det bedst mulige beslutningsgrundlag. Også internt i Folketinget er der sket ændringer i behandlingen af EU-sager. I den forbindelse er der taget initiativer med henblik på at inddrage fagudvalgene i EU-sager på et tidligt stadie i beslutningsprocessen. Disse tiltag skal ses i lyset af, at EU-politik i stigende omfang har fået indenrigspolitiske konsekvenser og dermed naturligt er blevet en integreret del af dansk politik.

Europaudvalgets beretninger har gennem tiden haft en forskellig karakter. Mens nogle af beretningerne – de såkaldte procedureberetninger – har indeholdt en generel, omfattende beskrivelse af Europaudvalgets arbejdsprocedurer og -opgaver, har andre beretninger haft et mere afgrænset fokus, f.eks. med relation til bestemte politiske begivenheder eller sagsområder.

Ambitionen med denne beretning er at skabe en ny ramme for Folketingets samlede behandling af EU-politik, der for det første sikrer den overordnede sammenhæng og koordination, og for det andet fastlægger en klar arbejdsdeling mellem Europaudvalget og fagudvalgene. Dermed vil beretningen indgå i den eksisterende tradition af Europaudvalgets procedureberetninger.

Flere af de nye initiativer der indføres med denne beretning er inspireret af tilsvarende ordninger fra andre EU-landes nationale parlamenter, herunder især fra Sverige, Finland og Storbritannien. Dette gælder eksempelvis de finske fagudvalgs betydelige rolle i EU-sagsbehandlingen, Sveriges erfaringer med en høj grad af åbenhed samt begge landes praksis med en meget tidlig skriftlig orientering om regeringens foreløbige holdning til nye kommissionsforslag.

Europaudvalgets beretninger har efterhånden nået et sådant omfang, at de ikke er velegnede til at give medlemmerne et hurtigt overblik over de gældende procedurer for Europaudvalgets arbejde. Derfor vil Folketingets EU-Sekretariat efter vedtagelsen af denne beretning, udarbejde en kort oversigt der præcist angiver de nugældende procedurer for Folketingets behandling af EU-sager.

Reformarbejdet

Europaudvalget besluttede i forbindelse med vedtagelsen af udvalgets arbejdsprogram for 2003 at gennemføre en reform af Folketingets håndtering af EU-sager. Det overordnede mål med reformen var at styrke Folketingets samlede indflydelse på Europapolitikken og at integrere EU-politikken endnu stærkere i det politiske arbejde i Folketinget.

Folketinget har en efterhånden lang tradition for at udøve kontrol med regeringens deltagelse i det europæiske samarbejde. Denne kontrolfunktion har sit omdrejningspunkt i Europaudvalget der tager stilling til regeringens forhandlingsoplæg og forsyner ministrene med mandater, inden de tager til rådsmøde for at deltage i lovgivningsprocessen.

Det er helt afgørende, at Folketingets behandling af EU-sager sker på et så tidligt tidspunkt som muligt for at sikre maksimal indflydelse på de beslutninger, der træffes i EU. Den første behandling af EU-forslagene sker i fagudvalgene, hvor den faglige ekspertise er størst. Europaudvalget orienteres løbende om de nye forslag og tager endelig stilling til regeringens forhandlingsoplæg. Det er Europaudvalgets opgave at sikre helhed og sammenhæng i Folketingets behandling af EU-sager. Dette forudsætter et tæt og kontinuerligt samarbejde mellem Europaudvalget og fagudvalgene.

Europaudvalgets Underudvalg har i forbindelse med reformen af Folketingets håndtering af Europapolitikken behandlet en lang række emner. Nærværende beretning indeholder større eller mindre ændringer inden for følgende områder:

- Fagudvalgenes behandling af EU-sager.
- Forbedret samarbejde med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet.
- Overvågning af nærhedsprincippet.
- Forbedret beslutningsgrundlag.
- Komitésager.
- Åbenhed i Folketingets behandling af EU-sager.
- Forbedring af Europaudvalgets dagsorden.
- Høringer om Kommissions høringsdokumenter.
- Nye debatformer.

Enkelte af de ovenfor nævnte emner er allerede vedtaget og gennemført. Forbedringen af dagsordenerne for møderne i Europaudvalget blev således indført ved starten af Folketingsåret 2003-04. Den trykte dagsorden er blevet forenklet og suppleret med en elektronisk dagsorden med omfattende henvisninger til alt relevant baggrundsmateriale.

Endvidere er der vedtaget en fast praksis for Europaudvalgets behandling af Kommissionens høringsdokumenter. Ordningen trådte i kraft pr. 1. januar 2004 og er nærmere beskrevet nedenfor i sammenhæng med de øvrige emner i denne nye reform.

3. Fagudvalgene tidligt på banen

Tidlig inddragelse af fagudvalgene

Langt hovedparten af fagudvalgene behandler i dag EU-sager. Fagudvalgene modtager i dag inden for deres respektive områder de samme dokumenter og notater som Europaudvalget. Flere fagudvalg har også været aktivt involveret i gennemførelsen af Folketingets høringer af eksempelvis Kommissionens grøn- og hvidbøger.

De fleste fagudvalg har desuden indarbejdet en tradition for at indkalde de relevante ministre i samråd, ugen inden der skal være møde i Rådet. I nogle tilfælde har fagudvalgene tillige udarbejdet skriftlige indstillinger til Europaudvalget. Problemet er imidlertid, at sagsbehandlingen på dette sene tidspunkt ikke giver mulighed for at øve større indflydelse på et kommissionsforslag. Derfor er der behov for, at fagudvalgene systematisk foretager en selvstændig behandling af nye kommissionsforslag.

Yderligere to forhold gør det nødvendigt med en tidlig inddragelse af fagudvalgene. For det første vedtages et stigende antal EU-sager allerede efter Europa-Parlamentets 1. behandling. Det anslås, at op mod 30-40 pct. af alle forslag vedtages på dette tidlige tidspunkt. Folketinget og de øvrige nationale parlamenter er hermed sat under et betydeligt pres, hvis muligheden for at øve indflydelse på EU-sagerne skal udnyttes. Det står helt klart, at Folketingets Europaudvalg sammen med fagudvalgene er klar til at engagere sig helt og fuldt for at opnå størst mulig politisk indflydelse på et tidligt tidspunkt i beslutningsprocessen.

For det andet indfører EU's nye forfatningstraktat en procedure for de nationale parlamenter kontrol af nærhedsprincippet. Denne procedure og dens konsekvenser for de nationale parlamenter er nærmere beskrevet andetsteds i denne beretning. Det centrale er imidlertid, at de nationale parlamenter får en frist på

6 uger fra et forslag er fremsat til at vurdere, om forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

En tidlig substansbehandling i fagudvalgene og efterfølgende mandatgivning i Europaudvalget, skal bidrage til at sikre Folketinget størst mulig indflydelse på EU-sagerne. Folketingets EU-Sekretariat vil være behjælpelig med at udpege de væsentligste kommissionsforslag.

For yderligere at styrke fagudvalgenes rolle indfører denne beretning også en række nye initiativer.

Ændring i Folketingets forretningsorden

Det fremgår nu klart af Folketingets reviderede forretningsorden med virkning fra 1. januar 2005, at EU-sager indgår som en naturlig del af fagudvalgenes ansvarsområde. I forretningsordenens § 7 stk. 2, i første sætning er det således blevet tilføjet, at udvalgenes sagsområder også omfatter EU-sager inden for sagsområdet. Det fremgår således af den reviderede forretningsorden, at *Udvalget for Forretningsordenen træffer beslutning om udvalgenes sagsområder, herunder EU-sager.*

Uddrag af udkast til bemærkninger i forbindelse med revideringen af Folketingets forretningsorden § 7, stk. 2, vedlægges som bilag 2.

4. Fagudvalgenes kontrol af nærhedsprincippet skal styrkes

Mens Europaudvalget koordinerer overvågningen af nærhedsprincippet, vil det være fagudvalgenes opgave at foretage den første vurdering af, om et forslag ikke strider imod nærhedsprincippet.

Alle væsentlige sager sendes af Europaudvalget straks til det relevante fagudvalg. Fagudvalget afgiver senest 4 uger efter fremsættelsen af forslaget en udtalelse til Europaudvalget i de tilfælde, hvor fagudvalget vurderer, at nærhedsprincippet ikke er respekteret. Efter Europaudvalgets behandling af sagen fremsendes en samlet indstilling til Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet, hvis det pågældende forslag vurderes at være i strid med nærhedsprincippet. Denne procedure, som skal finde sted inden for 6 uger, er beskrevet i beretningens kapitel 6 samt mere detaljeret i vedlagte bilag 5 om "Nærhedsprincippets behandling i fagudvalgene og Europaudvalget".

Tydeliggørelse af den åbne koordinationsmetode

Med den nye forfatningstraktat tydeliggøres den såkaldte **åbne koordinationsmetode**. Det gælder inden for fire konkrete politikområder, nemlig vedrørende social- og arbejdsmarkedspolitik, forskning, folkesundhed og industri. Der lægges på den baggrund op til, at Kommissionens handlingsplaner behandles i fagudvalgene, mens vedtagelse af målsætninger og retningslinjer tillige bør behandles i Europaudvalget forud for evt. mandatgivning.

5. Styrket samarbejde med medlemmer af Europa-Parlamentet

Fast mødestruktur med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet

Samarbejdet mellem Folketingets Europaudvalg og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet skal styrkes gennem konkrete tiltag. Hidtil har samarbejdet ikke været systematiseret, men været begrænset til enkelte fælles møder og andre ad hoc-aktiviteter. Fremover vil samarbejdet blive lagt i mere faste rammer.

Der vil således fremover blive afholdt et månedligt møde mellem medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet. Disse møder vil finde sted 1 time inden starten af det ordinære europaudvalgsmøde. Møderne og dagsordenspunkterne tilrettelægges af Europaudvalget og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet i fællesskab.

Dagsordener vil blive udsendt af Europaudvalgets sekretariat 14 dage inden afholdelsen af hvert enkelt møde på baggrund af indkomne forslag fra medlemmerne af Europaudvalget og medlemmerne af Europa-Parlamentet. Er der forud for et planlagt møde ikke indkommet forslag af en vis politisk interesse, kan Europaudvalgets formand vælge at aflyse pågældende møde.

Europaudvalgets sekretariat vil desuden hvert halve år udarbejde en mødeoversigt med angivelse af kommende mødedatoer og mødetidspunkter. Møderne vil ikke være åbne for pressen eller offentligheden i øvrigt.

Invitation af ordførere fra Europa-Parlamentet

Europaudvalget vil fremover overveje muligheden for at invitere relevante fagudvalgsordførere og eventuelt ordførere fra andre partigrupper (de såkaldte skyggeordførere) fra Europa-Parlamentet til at mødes med Europaudvalget for at drøfte aktuelle sager inden for ordførernes fagområde. Sådanne møder vil eventuelt kunne slås sammen med de faste månedlige møder med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet.

Fagudvalgene og Europa-Parlamentet

Behovet for at styrke samarbejdet mellem fagudvalgene og medlemmerne af Europa-Parlamentet bliver ikke mindre som følge af etableringen af ovennævnte mødestruktur. Gennem tætte kontakter til medlemmerne af Europa-Parlamentet vil fagudvalgene blive bedre udrustet til at forholde sig politisk og fagligt til nye EU-initiativer. Samtidig vil de danske medlemmer af Europa-Parlamentet kunne få værdifuld viden om de særlige problemer, der kan være knyttet til de enkelte EU-initiativer ud fra en dansk vinkel. Såvel formelle møder som uformelle kontakter vil kunne styrke den parlamentariske behandling. Det er op til hvert enkelt fagudvalg at finde den samarbejdsform, der passer bedst.

6. Folketingets overvågning af nærhedsprincippet

Af den nye forfatningstraktat fremgår, at de nationale parlamenter skal medvirke til at sikre, at nærhedsprincippet overholdes, jf. protokollen om nærheds- og proportionalitetsprincippet, artikel 6.

Forfatningstraktaten træder tidligst i kraft den 1. november 2006, forudsat at ratifikationsprocessen forløber uden hindringer i samtlige medlemsstater. Europaudvalget vil imidlertid allerede nu iværksætte en procedure, hvor forfatningstraktatens bestemmelser lægges til grund.

7. Forfatningstraktatens bestemmelser om nærhedsprincippet

Forfatningstraktatens protokol om anvendelsen af nærhedsprincippet tildeler de nationale parlamenter en særlig rolle i forbindelse med vurderingen af, hvorvidt nærhedsprincippet er overholdt.

Ethvert nationalt parlament kan således, senest 6 uger efter at Kommissionen har forelagt et lovgivningsforslag, sende en begrundet udtalelse til Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet, der forklarer hvorfor det pågældende parlament mener, at forslaget strider imod nærhedsprincippet.

Såfremt en begrundet udtalelse opnår støtte fra mindst en tredjedel af de nationale parlamenter, er Kommissionen forpligtet til at genoverveje forslaget¹. Herefter har Kommissionen tre valgmuligheder. Den kan vælge enten at *ændre* forslaget, at *trække det tilbage* eller at *opretholde* forslaget uændret.

8. Forfatningstraktatens bestemmelser tages i anvendelse

Folketingets Europaudvalg har besluttet allerede nu at anvende bestemmelserne i forfatningstraktatens protokol om nærhedsprincippet og proportionalitetsprin-

cippet. Det sker for at være klar til fuldt ud at udnytte de nye muligheder protokollen tildeler de nationale parlamenter.

Bilag 5 i denne beretning indeholder en detaljeret beskrivelse af hvordan Europaudvalget og fagudvalgene kan foretage en kvalificeret vurdering af nærhedsprincippets overholdelse. COSAC-Sekretariatet i Bruxelles tildeles en central rolle i forbindelse med formidlingen af resultaterne.

Modellen indeholder en særlig procedure for Folketingets løbende overvågning af, om nærhedsprincippet overholdes. Modellen er baseret på det grundlæggende princip, at Folketingets fagudvalg foretager den første behandling af de relevante kommissionsforslag. Fagudvalget afgiver senest 4 uger efter forslagens fremsættelse en foreløbig indstilling til Europaudvalget i de tilfælde fagudvalget vurderer, at nærhedsprincippet ikke er respekteret. Herefter foretager Europaudvalget den endelige indstilling til Kommissionen. Ved eventuelle uoverensstemmelser mellem fagudvalgets indstilling og Europaudvalgets holdning indkaldes til et fælles møde.

Det er EU-Sekretariatets opgave at foretage en administrativ sortering af forslag til retsakter, således at kun væsentlige forslag underkastes en subsidiaritetskontrol i fagudvalgene og i Europaudvalget.

- Til støtte for Folketingets kontrol af nærhedsprincippet oversender regeringen et foreløbigt subsidiaritetsnotat over væsentlige, nye lovgivningsforslag fra Kommissionen til Europaudvalget og det/de relevante fagudvalg senest 2 uger efter at forslaget er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion, jf. nedenstående. Notatet skal bl.a. indeholde en angivelse af formålet med Kommissionens forslag og gengive Kommissionens egen vurdering af, hvorfor nærhedsprincippet er overholdt. Dernæst skal det angives, om regeringen på det foreløbige grundlag finder, at nærhedsprincippet er overholdt, subsidiært ikke overholdt. De nærmere praktiske detaljer vedrørende notatets udformning og oversendelse aftales på administrativt plan.

Det skal gøres helt klart, at 6 ugers fristen, der angives i protokollen, giver meget kort tid til at føre en kvalificeret parlamentarisk kontrol og reelt vil føre til et meget sammenpresset sagsforløb. Det er derfor af afgørende betydning, at der etableres et tæt og løbende samarbejde mellem Folketingets Europaudvalg, fagudvalgene og regeringen.

9. Et bedre beslutningsgrundlag

Et kvalitativt forbedret beslutningsgrundlag

Regeringens information til Folketinget om EU-politikken er helt afgørende for, at Europaudvalget kan udøve en kvalificeret parlamentarisk kontrol af regeringens EU-politik. Informationen skal være af høj kvalitet og udruste Europaudvalget med det bedst mulige beslutningsgrundlag.

Det centrale er, at kvaliteten af de fremsendte notater styrkes, snarere end at papirmængden øges. Dog er der i takt med udviklingen af samarbejdet i EU og den stadig større sagsmængde, opstået visse behov for nye informationer.

Tidlig orientering om regeringens holdning

Blandt de vigtigste nyskabelser hører, at regeringen fremover i de oversendte grundnotater skal angive sin foreløbige generelle holdning til det/de omhandlede forslag. Allerede i dag orienteres en lang række interesseorganisationer, NGO'ere og kommunale organisationer om regeringens holdning gennem deres medlemskab af regeringens mange EU-specialudvalg. Ligeledes skal regeringen medtage oplysninger om andre landes holdninger, i det omfang disse er offentligt kendte.

De af regeringen oversendte samlenotater udgør en på alle måder opdateret version af grundnotatet. Dette indebærer bl.a., at samlenotaterne skal indeholde et kort resume i tilfælde af, at notatet overstiger 2 sider. Endvidere skal samlenotatet indeholde opdaterede oplysninger om regeringens holdning og andre landes holdninger. Sidstnævnte oplysninger må dog være generelt formulerede og erstatter ikke det mundtlige forhandlingsoplæg ministeren præsenterer ved mødet i Europaudvalget.

Forelæggelse af reviderede forhandlingsoplæg

Europaudvalget oplever i stadig flere tilfælde, at regeringen forelægger sager med henblik på forhandlingsoplæg før sagen har været til 1. behandling i Europa-Parlamentet. Dette forhold skal ses på baggrund af, at et stigende antal sager vedtages allerede efter Europa-Parlamentets 1. behandling.

Som udgangspunkt er det en fordel, at Europaudvalget inddrages på dette tidlige stadie i beslutningsprocessen, idet muligheden for at øve indflydelse her er størst. Ulempen er imidlertid, at det manglende kendskab til Europa-Parlamentets synspunkter svækker Europaudvalgets beslutningsgrundlag. Derfor anmodes regeringen om at være særlig opmærksom på at orientere Europaudvalget om Europa-Parlamentets foreløbige synspunkter i disse sager – i det omfang dette er muligt. Orienteringen bør ske i samlenotaterne, og ministeren bør desuden kunne redegøre herfor under udvalgsmøderne.

I tilfælde hvor der ikke kan opnås enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet efter 1. behandlingen, er det særlig vigtigt, at det af samlenotatet fremgår i hvor høj grad, der er sket grundlæggende ændringer i forslaget.

Regeringen er enig i, at i tilfælde, hvor der er sket grundlæggende ændringer i forslaget kan det være nødvendigt at fremlægge forslag til et nyt forhandlingsoplæg.

Nye oversigtsnotater

I takt med at sagsmængden i EU er vokset betydeligt, har der vist sig et behov hos medlemmerne for at kunne få et bedre overblik over sagerne indenfor de enkelte fagområder. Det gælder såvel løbende som kommende sager.

På den baggrund er det aftalt, at regeringen hvert halve år udarbejder et oversigtsnotat over vigtige kommende sager på hvert enkelt ministerområde.

Kommissionen er endvidere i stigende grad begyndt at gøre brug af høringer som led i det lovforberedende arbejde. Det er vigtigt, at Europaudvalget får en hurtig orientering om Kommissionens høringsdokumenter, således at der er reel mulighed for at øve indflydelse på de efterfølgende forslag til retsakter. Det er aftalt, at regeringen, når den afgiver høringssvar som led i det lovforberedende arbejde fremsender disse til Europaudvalget.

Ugelister

Den eksisterende ordning, hvor regeringen oversender ugelister over modtagne EU-dokumenter bortfalder.

Bedre EU-papirer – grundnotater

Fristerne skal overholdes

Europaudvalgets medlemmer har behov for på et tidligt tidspunkt at få præcis og kortfattet information om de forslag, der er under behandling i EU-systemet. Et vigtigt redskab i den forbindelse er grundnotaterne.

I dag oversender regeringen grundnotater om alle direktivforslag samt andre væsentlige forslag til retsakter og kommissionsbeslutninger. Et grundnotat skal efter de gældende regler oversendes så tidligt som muligt og så vidt muligt inden 4 uger efter forslagets fremsættelse. Resuméet af udestående høringssvar kan i særlige tilfælde eftersendes på et senere tidspunkt, dog senest 8 uger efter kommissionsforslagets fremsættelse. Hovedformålet med grundnotaterne er således at give medlemmerne hurtig information om nye initiativer fra Kommissionen.

Det er afgørende for en rettidig parlamentarisk behandling, at fristen for oversendelse af grundnotater overholdes. Dette er ikke mindst nødvendigt i forbindelse med fagudvalgenes behandling af EU-sager inden for deres respektive områder.

Regeringens holdning skal angives

Det har afgørende betydning for medlemmernes mulighed for at fortage en kvalificeret og målrettet sagsbehandling, at regeringens holdning er angivet i grundnotaterne. Kendskabet til regeringens holdning på et tidligt stadie åbner mulighed for en mere kvalificeret debat i såvel fagudvalgene som i Europaudvalget. Det er derfor aftalt med regeringen, at den fremover i grundnotater angiver regeringens foreløbige generelle holdning til et Kommissionsforslag.

Orientering om andre landes positioner

En anden mangel i relation til grundnotaterne er oplysninger om andre landes holdninger. Der er behov for, at andre landes holdninger også medtages i grundnotatet, når de er kendte. Det er aftalt, at regeringen indfører et afsnit i grundnotaterne om generelle forventninger til andre landes holdninger i det omfang dette er muligt og holdningerne kendte.

Endelig er det vigtigt, at forslagens formål er tydeligt beskrevet, at der redegøres for hvilke problemer/spørgsmål der kan opstå i en dansk sammenhæng, og at øvrige relevante samfundsmæssige konsekvenser forslaget vil have for Danmark, angives. Endvidere bør der henvises til generelle beslutninger i den danske Europapolitik, f.eks. vedtagelser i folketingssalen. De nøjagtige krav til grundnotaternes form og indhold er beskrevet i bilag 1.

Nye retningslinjer for grundnotater

For så vidt angår fristen for oversendelse af grundnotater aftales det, at de oversendes senest, når den danske regering begynder at binde sig til holdninger i Rådets arbejdsgrupper, dog altid senest 4 uger efter forslagens fremsendelse til Rådet i dansk sprogversion. Høringssvar fra interesseorganisationer og andre høringsspartnere oversendes så snart de foreligger. Grundnotaterne forbedres ved fremover at indeholde tre nye elementer:

- 1) Et afsnit om regeringens foreløbige generelle holdning til et kommissionsforslag.
- 2) Et afsnit om generelle forventninger til andre landes holdninger i det omfang dette er muligt og holdningerne kendte.
- 3) Et afsnit der giver en selvstændig og udtømmende vurdering af, hvorvidt forslaget er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. (Dette element er en opdatering og i givet fald udbygning af det foreløbige subsidia-

ritetsnotat, som regeringen skal oversende senest 2 uger efter, at forslaget er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion.)

Høringsdokumenter

For så vidt angår høningsdokumenter fra Kommissionen har disse i stigende grad karakter af meddelelser og ikke som tidligere udelukkende grøn- og hvidbøger. Derfor oversender regeringen fremover grundnotater om samtlige grøn- og hvidbøger samt om øvrige væsentlige høningsdokumenter.

En særlig behandling af Kommissionens høningsdokumenter - herunder grøn- bøger, hvidbøger, meddelelser o.a. - er allerede vedtaget og gennemført. Proceduren indebærer, at snarest muligt efter et høningsdokument er fremsat sættes det på dagsordenen for det kommende møde i Europaudvalget. På mødet tager medlemmerne stilling til, om dokumentet skal behandles i Europaudvalget, eller om det skal sendes videre til det relevante fagudvalg med anmodning om, at de behandler sagen. Når svaret fra fagudvalget foreligger, sættes sagen igen på Europaudvalgets dagsorden med henblik på endeligt at afgøre, om der skal afgives høningssvar, og om hvordan sagen skal behandles forud herfor - f.eks. høring, samråd med ressortministeren, forespørgselsdebat eller andet.

For grundnotater om høningsdokumenter gælder samme frist - og samme vilkår i øvrigt - som for grundnotater om forslag til retsakter.

Bedre EU-papirer - samlenotater

De samlenotater Europaudvalgets medlemmer i dag modtager fra regeringen forud for udvalgsmøderne er meget forskellige og af svingende kvalitet. En del af forklaringen herpå er selvfølgelig, at der er forskel på karakteren af sagerne afhængig af rådsformation. Men der har også udviklet sig meget forskellige praksisser i de forskellige ministerier.

For så vidt angår samlenotater, hvor der tidligere er udarbejdet et grundnotat, skal det præciseres, at samlenotaterne bør have en karakter der gør, at medlemmerne som led i deres mødeforberedelse alene har behov for at læse samlenotatet. Det forudsætter, at samlenotatet er en ajourført udgave af grundnotatet. Det vil sige, at samlenotatet skal indeholde den samme type information som grundnotaterne, blot skal oplysningerne være opdaterede. For så vidt angår afsnittene om regeringens holdning og andre landes holdninger er det klart, at disse må være generelt formulerede og ikke erstatter den mundtlige forelæggelse, som ministeren præsenterer ved mødet i Europaudvalget og heller ikke det forhandlingsoplæg, der eventuelt forelægges i denne forbindelse. Ændringer i forhold til grundnotatet skal markeres tydeligt, f.eks. med fed skrift eller streg i venstre margen.

For så vidt angår samlenotater, hvor der ikke er udarbejdet et grundnotat, dvs. sager der ikke har karakter af lovgivning eller som ikke har været skønnet at være væsentlige, er det aftalt, at samlenotatet i princippet skal indeholde de samme informationer som et grundnotat, dog kun i det omfang det har relevans.

Det bør af samlenotatet fremgå – for de sagers vedkommende, der afgøres med kvalificeret flertal – om den pågældende sag ventes sat til afstemning, om Danmark ser ud til at komme i mindretal, eller om Danmark kan indgå i et blokerende mindretal.

Det indskræpes, at samlenotater skal oversendes til Europaudvalget og det/de relevante fagudvalg senest 8 dage før afholdelse af møde i Europaudvalget.

Bedre EU-papirer – komitésager

Antallet af komitésager har været stærkt stigende i de seneste år. Det er derfor nødvendigt at forbedre og lette tilgængeligheden af de fremsendte dokumenter og bilag. På den baggrund er det aftalt, at regeringen på forsiden klart angiver sin vurdering af konsekvenserne for beskyttelsesniveauet i Danmark af komitéforslaget samt regeringens stillingtagen til forslaget.

Det angives således om beskyttelsesniveauet er forbedret, uændret eller forringet indenfor områderne sundhed, sikkerhed, beskyttelse af miljøet og arbejds-miljøet samt forbrugerbeskyttelsen.

I de få komitésager, der ikke vedrører beskyttelsesniveauet, angives det ligeledes på forsiden, at forslaget ikke vedrører beskyttelsesniveauet i Danmark.

Bedre EU-papirer – redegørelser fra rådsmøder

Det er vigtigt for Folketingets behandling af EU-sager, at Folketinget også modtager præcise informationer om, hvad der sker på rådsmøderne. Redegørelserne bidrager bl.a. til at styrke medlemmernes mulighed for at vurdere, om ministeren loyalt har forvaltet et eventuelt mandat givet i Europaudvalget.

Det besluttet derfor, at Folketinget så hurtigt som muligt, og senest 5 arbejdsdage efter hvert rådsmøde, modtager en skriftlig afrapportering fra regeringen, som kort og præcist beskriver, hvad der er sket i de politisk interessante sager, og hvad eventuelle afstemninger har resulteret i.

Endvidere skal der ved forelæggelsen fortsat være mulighed for at bede den pågældende minister om at give en mundtlig orientering om rådsmødet på det førstkommande møde i Europaudvalget.

Forbedrede dagsordener

Europaudvalgets dagsordener tilføjes oplysninger om, hvilke(t) dansk minister-ressort de enkelte dagsordenspunkter hører ind under.

Uformelle rådsmøder

Det har vist sig, at der ved afholdelsen af uformelle rådsmøder under de seneste EU-formandskaber i flere tilfælde har været foretaget drøftelser af væsentlig politisk betydning. Europaudvalget er ikke i alle tilfælde blevet tilstrækkeligt orienteret om disse drøftelser.

Allerede i dag er regeringen forpligtet til at orientere Europaudvalget om væsentlige sager, der forventes drøftet på uformelle rådsmøder forud for disses afholdelse. I disse tilfælde afgiver regeringen efterfølgende en skriftlig redegørelse for det uformelle mødes forløb vedlagt en eventuel pressemeddelelse. En sådan skriftlig redegørelse for det uformelle mødes forløb kan også afgives i tilfælde, hvor sagerne på mødet ikke forud har været forelagt Europaudvalget, jf. Europaudvalgets beretning af 27. september 1996.

Ovennævnte formuleringer fastholdes uændret. Det indskræpes dog samtidig, at procedurerne skal efterleves fuldt ud, således at Europaudvalget fremover bliver grundigt orienteret om væsentlige politiske drøftelser på de uformelle rådsmøder.

10. Åbenhed i Europaudvalget

Åbenhed er afgørende for den demokratiske legitimitet

Spørgsmålet om åbenhed i Folketingets behandling af EU-sager har gennem årene haft stor bevågenhed i Europaudvalget. Således havde Europaudvalgets beretning fra 19. februar 1999 netop spørgsmålet om åbenhed som sit helt centrale omdrejningspunkt. Der blev her taget vigtige skridt mod en styrket inddragelse af EU-politikken i det daglige parlamentariske arbejde for derved at skabe større gennemsigtighed og åbenhed i den hjemlige EU-beslutningsproces.

Bestræbelserne på at styrke åbenheden og gennemsigtigheden i den danske EU-beslutningsproces kan imidlertid ikke bero på for én gang vedtagne procedurer og arbejdsmetoder. Behovet for åbenhed må løbende vurderes, ikke mindst set i lyset af dynamikken i den europæiske udvikling der i høj grad har udvandet skellet mellem udenrigs- og indenrigspolitik. I takt med at EU-politik i betydelig grad har fået indenrigspolitiske konsekvenser, er behovet for mere åbenhed om Folketingets behandling af EU-sager også øget. Det er i den forbindelse helt afgørende at forbedrede regler for åbenhed og gennemsigtighed i

beslutningsprocessen sker i sammenhæng med en øget inddragelse af Folketingets fagudvalg i behandlingen af EU-sager.

Det er, og har altid været, Europaudvalgets ønske at sikre den højst mulige grad af åbenhed om sit arbejde. Overordnet bidrager en høj grad af åbenhed til at forbedre befolkningens og pressens kontrolmuligheder samtidig med at offentlighedens generelle indsigt i EU-sagerne styrkes. Åbenhed er endvidere en afgørende forudsætning for en bredere demokratisk debat, hvilket vil give EU-spørgsmål en mere markant placering på den politiske dagsorden i den danske samfundsdebat.

Europaudvalget er samtidig bevidst om, at EU-sagernes særlige karakter nødvendiggør en vis grad af fortrolighed i forholdet til regeringen. Det er ikke i Europaudvalgets interesse at forringe regeringens muligheder i at opnå det for Danmark bedste resultat ved forhandlingerne i EU's ministerråd. I den forstand står formuleringen fra Europaudvalgets første beretning i 1973, om at regeringen rådfører sig med Europaudvalget "... således at såvel hensynet til Folketingets indflydelse som til regeringens forhandlingsfrihed respekteres", fortsat ved magt.

Ovennævnte hensyn er imidlertid ikke til hinder for at indføre en række nye initiativer der skal styrke åbenheden i Folketingets samlede behandling af EU-sager, jf. næste afsnit.

Fagudvalgenes inddragelse vil styrke åbenhed og gennemsigtighed

Allerede i dag har Folketingets fagudvalg i vidt omfang valgt at optage relevante EU-sager på udvalgsmødernes dagsorden. Derudover er fagudvalgene alt afhængig af fagområde på forskellig vis gået dybere ned i behandlingen på afgrænsede områder. Fagudvalgenes behandling vil nu blive yderligere forstærket og systematiseret. Det sker bl.a. ved, at det i Folketingets forretningsorden pr. 1. januar 2005 er blevet indføjet, at udvalgenes sagsområder også omfatter EU-sager inden for sagsområdet. Det vil dog fortsat være op til hvert enkelt fagudvalg selvstændigt at tilrettelægge arbejdet med EU-sager på den mest hensigtsmæssige måde.

Fagudvalgenes øgede inddragelse vil føre til en mere åben politisk debat og øget opmærksomhed om EU-sagerne på et tidligt tidspunkt i beslutningsprocessen. Dette gælder ikke mindst i forbindelse med fagudvalgenes fremtidige kontrol af nærhedsprincippet overholdelse, jf. beretningens kapitel 6 samt bilag 5. Kontrollen af nærhedsprincippet er i henhold til forfatningstraktaten underlagt en kort 6 ugers tidsfrist, hvilket nødvendiggør, at fagudvalgene hurtigt sætter nye EU-forslag på dagsorden med henblik på at vurdere deres overensstemmelse med nærhedsprincippet. Fagudvalgets eventuelle indstillinger til Eu-

ropaudvalget vil være offentligt tilgængelige. Dette gælder også for den endelige indstilling der vil blive fremsendt til EU's institutioner efter parlamentarisk koordination i Europaudvalget.

Åbenhed ved mødeforberedelse, mødeafholdelse og opfølgning

Der er behov for øget åbenhed omkring møderne i Europaudvalget. Der kan i den forbindelse sondres mellem tidsrummet lige op til møderne, tidspunktet for selve mødeafholdelsen og tidsrummet umiddelbart efter møderne. Åbenheden vil blive styrket i alle tre faser.

1. fase består i forberedelsen af udvalgmøderne, hvor langt hovedparten af alle relevante dokumenter og notater allerede i dag er offentligt tilgængelige på EU-Oplysningens hjemmeside. De forbedrede dagsordener har ligeledes gjort Europaudvalgets møder mere gennemsikkelige. Der kan dog ske yderligere forbedringer i denne fase, jf. nedenstående.

2. fase består i afholdelsen af Europaudvalgets møder. Det er uomgængeligt, at der er et vist behov for fortrolighed omkring forelæggelsen af regeringens forhandlingsoplæg og de dermed forbundne drøftelser om den danske forhandlingsstrategi. Dette ændrer dog ikke ved, at langt størstedelen af drøftelserne under møderne ikke har en fortrolig karakter. Derfor vil hvert ordinært europaudvalgmøde fremover som udgangspunkt blive indledt med en åben del af op til én times varighed, jf. nedenstående model.

Det skal præciseres, at ministrenes forelæggelse af rådsmøder i Europaudvalget generelt skal være kortfattede og have en mere politisk karakter. Omfattende tekniske fremlæggelser bør derfor undgås eller begrænses mest muligt.

Sidste og 3. fase består i orienteringen af pressen og offentligheden efter møderne. Her kan der ligeledes ske forbedringer for at styrke åbenheden og gennemsigtigheden, jf. nedenstående.

De månedlige møder med medlemmerne af Europa-Parlamentet jf. kapitel 5, vil også bidrage til at skabe øget opmærksomhed og mere åbenhed omkring behandlingen af EU-sager i såvel Folketinget som i Europa-Parlamentet.

Kommenterede dagsordener og møderesuméer

Folketingets EU-Sekretariat vil som led i bestræbelserne på at skabe mere åbenhed udarbejde en kommenteret dagsorden forud for hvert møde i Europaudvalget samt et møderesumé umiddelbart efter mødet, sådan som det eksempelvis sker i Sverige. Såvel den kommenterede dagsorden som møderesuméet skal være kort, præcist og fokusere på de mest centrale sager på dagsordenen.

Kommenterede dagsordener og møderesuméer er især møntet på at give journalister, organisationsrepræsentanter og andre interesserede let tilgængelig og aktuel information om Europaudvalgets aktuelle aktiviteter. Den svenske Riksdag har gode erfaringer med denne form for informationsservice, jf. bilag 4.

Model for åbne møder i Europaudvalget

Der introduceres hermed en åben del af europaudvalgsmøderne, der normalt vil finde sted som første punkt på dagsordenen for udvalgsmødet. Den åbne del af mødet kan have en varighed af maksimalt 1 time. Under den åbne del vil én udvalgt minister fremlægge aktuelle, væsentlige sager og efterfølgende besvare spørgsmål fra medlemmer af Europaudvalget samt fra partiernes fagordførere, der vil have adgang til at deltage i denne del af mødet. Punkterne på den åbne del af europaudvalgsmødet fastsættes i enighed mellem regeringen og Europaudvalget.

Flere EU-debatter i folketingssalen

Endelig vil der blive tilrettelagt flere EU-debatter i folketingssalen. Dette vil yderligere styrke åbenheden om EU-politikken. Der vil hvert halve år blive afholdt en forespørgselsdebat om det aktuelle formandskabsprogram. En gang årligt gennemføres en forespørgselsdebat om Kommissionens lovgivnings- og arbejdsprogram samt om Rådets flerårige strategiske program.

11. Afslutning

Med denne beretning er rammerne lagt for, at Europaudvalget og fagudvalgene samlet vil kunne styrke og kvalificere den parlamentariske kontrol af EU-sagerne. De nye tiltag afspejler, at EU-politik i stigende grad har fået indenrigspolitiske konsekvenser og derfor på mange områder udgør en integreret del af dansk politik.

Endvidere tager denne beretning højde for, at den nye forfatningstraktat giver nye indflydelsesmuligheder for de nationale parlamenter i forbindelse med kontrollen af nærhedsprincippet.

Beretningen kan dog ikke stå alene, og gevinsterne kommer ikke af sig selv. Rammerne skal nu udfyldes, og i den forbindelse er det afgørende med et fortsat konstruktivt samarbejde mellem Folketingets Europaudvalg, fagudvalgene, regeringen og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet.

12. Bilag 1:

Minimumskrav til regeringens grundnotater og supplerende notater vedr. EU-initiativer

Emne	Krav
Dokumenttype	Det skal tydeligt anføres, hvilken dokumenttype der er tale om, f.eks. grundnotat, supplerende grundnotat og aktuelle notater.
Initiativets titel	Korrekt titel skal angives + evt. "kælenavn", f.eks. "madsmin-kedirektivet".
Parallelomdelt til fagudvalg	Det skal af grundnotatet fremgå, om dette ligeledes er fremsendt til et eller flere fagudvalg.
Identifikation	KOM-nr. samt procedure-nr. skal oplyses. Det skal endvidere angives, hvis der er tale om et revideret forslag med henvisning til tidligere KOM-nr.
Datoer	Relevante datoer skal fremgå tydeligt, herunder datoen for Kommissionens vedtagelse/fremlæggelse af forslaget.
Hjemmelsgrundlag	Relevante traktatbestemmelser og angivelse af hvilken beslutningsprocedure der gælder for forslaget, f.eks. den fælles beslutningsprocedure. I forbindelse med komitésager skal der henvises til bemyndigelsesdirektivet eller forordningen.
Sprogbrug	Der skal skrives kort, præcist og letforståeligt (f.eks. gennemføre i stedet for implementere, gøre lovlig i stedet for legalisere, sætte i gang i stedet for initiere).
Tidligere forelæggelse for EUU	Datoer for tidligere forelæggelser samt angivelse af om disse har været til orientering eller med henblik på forhandlingsoplæg.
Resumé	Notatet skal altid indeholde et kortfattet resumé af indholdet og de forventede konsekvenser.
Indhold	Forslagets indhold – dog kun de vigtige elementer i forslaget. Hvis der er tale om et ændret forslag, så skal ændringerne angives tydeligt.
Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor	Kort beskrivelse af gældende retstilstand i Danmark, hvilke ændringer forslaget vil medføre og om de forventede ændringer skal gennemføres ved lov eller er ministerens bemyndigelse.
Subsidiaritets- og proportionalitetsprincipperne ²	Regeringens selvstændige vurdering – ej blot en gengivelse af Kommissionens holdning.
Forslagets konsekvenser	Fordelt på følgende punkter: • Statsfinansielle • Samfundsøkonomiske • Miljømæssige • Beskyttelsesniveau

	Lovgivningsmæssige konsekvenser fremgår af afsnittet om Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor.
Høring	Angivelse af hvem der er hørt. Kort gengivelse af det vigtigste i høringssvarene, gerne med skematisk opsummering, herunder også udtalelser fremkommet på møder i § 2 (landbrug) og § 5 (fiskeri) udvalgene. Hvis ikke høringssvarene er indkommet inden 4-ugers fristens udløb angives den af regeringen fastsatte høringsfrist og hvilke høringsparter dokumentet er fremsendt til.
Dansk holdning	<u>Notatet skal angive regeringens foreløbige generelle holdning til et kommissionsforslag.</u> Hvis Folketinget, herunder fagudvalgene, på et tidligt tidspunkt kender til regeringens holdning i sagen, vil det give bedre muligheder for at foretage en mere kvalificeret og målrettet sagsbehandling af EU-sagerne.
Evt. forhandlingssituation	Det skal i sager, som afgøres med kvalificeret flertal, anføres i samlenotatet, om den pågældende sag ventes sat til afstemning, om Danmark ser ud til at komme i mindretal, eller om Danmark kan indgå i et blokerende mindretal. <u>Generelle forventninger til andre landes holdninger angives både i grundnotatet og samlenotatet i det omfang dette er muligt og holdningerne kendte.</u>
Danske Europapolitiske beslutninger	Der skal henvises til relevante Europapolitiske beslutninger vedtaget i Folketinget f.eks. vedtagelser.

13. Bilag 2:

Uddrag af bemærkninger til revideret forretningsorden for Folketinget

Bemærkninger til forslaget (om ændring af § 7, stk. 2)

Langt hovedparten af fagudvalgene behandler i dag EU-sager. Fagudvalgene modtager de samme dokumenter og notater som Europaudvalget. Flere fagudvalg er også aktivt involveret i gennemførelsen af Folketingets høringer om Kommissionens grønbøger og hvidbøger.

De fleste fagudvalg har desuden tradition for at indkalde de relevante ministre i samråd ugen inden, der skal være møde i det pågældende ministerråd. I nogle tilfælde udarbejder fagudvalget endvidere skriftlig indstilling til Europaudvalget. På dette sene tidspunkt er det imidlertid vanskeligt at øve større indflydelse på den endelige udformning af et kommissionsforslag.

Endvidere vedtages et stigende antal forslag allerede efter Europa-Parlamentets 1. behandling, hvilket også øger presset for en tidligere involvering af Europaudvalget og fagudvalgene.

En tidligere substansbehandling i fagudvalgene vil bidrage til at sikre Folketinget størst mulig indflydelse på EU-sager.

For at øge opmærksomheden om EU-spørgsmål foreslås derfor, at det direkte af forretningsordenen fremgår, at fagudvalgene som en naturlig del af deres ressort også skal behandle EU-sager, og at denne behandling skal finde sted tidligt for at få størst mulig indflydelse på beslutningsprocessen.

14. Bilag 3:

Aftalte administrative forbedringer i forbindelse med Beretningen

Forbedring af dagsordenen

- angivelse på dagsordener af, hvilken minister der forelægger hvilke punkter, og hvilke ministre der er ressortansvarlige for de enkelte punkter
- angivelse på dagsorden af hvilke punkter, der er a-punkter, hvilke punkter, der afgøres i skriftlig procedure, og hvilke punkter der forventes behandlet på et kommende rådsmøde. Angivelse af KOM-numre (subsidiært procedurenumre) på dagsordener såvel som i samlenotater

Formaliakrav til eksisterende notater

- fast defineret elektronisk format for diverse typer notater. Europaudvalget fremsender en skabelon hertil, som Udenrigsministeriet videresender til alle ministerier.

Indskærpelse af tidsfrister for oversendelse af notater

- samtidig oversendelse af bilag til Europaudvalget og fagudvalg
- elektronisk oversendelse af bilag samtidig med oversendelse af trykte bilag.

15. Bilag 4:

Erfaringer fra andre EU-lande

Orientering om regeringens holdning kan ske efter svensk og finsk praksis

I Finland og Sverige har det lige siden landene blev EU-medlemmer været et krav, at regeringen i grundnotaterne så vidt muligt skal redegøre for, hvilken politisk holdning den har til de pågældende EU-forslag.

Ifølge den finske grundlov skal regeringen oplyse parlamentet om relevante EU-sager "uden forsinkelse". Det fortolkes i praksis således, at regeringens holdning i en konkret sag skal være det finske parlament i hænde, senest når den finske regering begynder at binde sig til holdninger i Rådets arbejdsgruppe. I gennemsnit går der omtrent 3-4 uger fra et forslag er fremlagt af Kommissionen til regeringen sender parlamentet et offentligt grundnotat, der indeholder regeringens foreløbige holdning til sagen.

I Sverige modtager parlamentet inden 5 uger efter et forslag er fremsat et offentligt grundnotat, hvor regeringen angiver sin foreløbige holdning til forslaget. De svenske grundnotater indeholder desuden et kort afsnit, der refererer de øvrige medlemslandes holdning til forslaget.

Engelsk praksis for "grundnotater" efter senest 12 arbejdsdage

I det engelske underhus *House of Commons* er det en etableret praksis, at regeringen sender forslag til lovgivning fra Kommissionen til Parlamentet inden 2 arbejdsdage efter, at regeringen (Udenrigsministeriet) har modtaget det på engelsk. Herefter skal regeringen sende et notat – et såkaldt "explanatory memorandum" – om forslaget til Parlamentet senest 10 arbejdsdage efter fremsendelsen af forslaget. Nogle gange er der behov for mere tid, men i så fald skal dette accepteres af Parlamentet/Europaudvalget.

Dette betyder, at der normalt ikke må gå mere end 12 arbejdsdage fra Kommissionens fremsættelse af et forslag til modtagelsen af notatet i Parlamentet.

Alle forslag, der fremsendes til Parlamentet, ledsages af et notat. Nogle gange vil udvalget modtage et notat på baggrund af et foreløbigt, endnu ikke fremsat forslag hvis der ellers ikke er tid til behandlingen i udvalget. Vedrørende forslag af mindre politisk betydning modtager udvalget et kort notat, der ikke indeholder alle kategorier af oplysninger og ikke er underskrevet af ministeren.

Svenske erfaringer med pressemeddelelser

I Sverige udarbejder informationsmedarbejdere for Riksdagens Europaudvalg (EU-nämnden) korte pressemeddelelser både før og efter afholdelsen af møder i udvalget. Pressemeddelelserne er tilgængelige på den svenske EU-

oplysnings hjemmeside og indeholder alle elektroniske henvisninger til de relevante mødebilag.

Erfaringerne med brugen af pressemeddelelser er overvejende positive. Der er stor interesse for pressemeddelelserne blandt journalister der anvender pressemeddelelserne som baggrund for EU-nämdens mødeaktivitet samt vedrørende aktuelle EU-sager. Det sker imidlertid kun sjældent, at pressemeddelelserne bliver citeret i pressen.

16. Bilag 5:

Folketingets og fagudvalgenes inddragelse i kontrollen med nærhedsprincippet

I det følgende søges kort opstillet en mulig tilgang til kontrollen med nærhedsprincippet.

Dette sker dels i form af et forslag til, hvordan **proceduren** for kontrollen kunne se ud under de givne forudsætninger (I), dels i form af et forslag til, hvilke **konkrete kriterier** der i givet fald skal lægges til grund (II).

I-Procedure

Nedenfor angives i skemaform, hvordan fagudvalgenes og Europaudvalgets kontrol af nærhedsprincippet kunne se ud, såfremt 6-ugersfristen i den nye forfatningstraktat lægges til grund. Det understreges, at der er tale om en foreløbig model af kontrollen.

Det bemærkes i den forbindelse, at 6 uger ikke er lang tid i betragtning af de mange parter, der i givet fald skal involveres i proceduren.

Model for nærhedsprincippet's behandling i fagudvalgene og i Europaudvalget

Trin	Procedure	
(1)	Kommissionen fremsætter forslag til retsakt.	
(2)	Senest 2 uger efter forslagets fremsættelse	Regeringen udarbejder og fremsender et foreløbigt subsidiaritetsnotat inden for 2 uger til Europaudvalget og det/de relevante fagudvalg. EU-sekretariatet lægger subsidiaritetsnotatet og tilhørende forslag til elektronisk høring på EU-Oplysningens hjemmeside. Europaudvalget behandler lovforslaget og sender relevante forslag i høring i det/de pågældende fagudvalg. Det/de relevante fagudvalg orienteres om eventuelle elektroniske høringssvar.
(3)	Senest 4 uger efter forslagets fremsættelse	Regeringen har fremsendt grundnotat til fagudvalg og til Europaudvalget. Regeringens vurdering af hvorvidt nærhedsprincippet er overholdt, er indarbejdet i grundnotatet. Fagudvalget har behandlet forslaget og har eventuelt udarbejdet og fremsendt en udtalelse til Europaudvalget. COSAC orienteres såfremt fagudvalget vurderer, at der er problemer i forhold til nærhedsprincippet.
(4)	Senest 6 uger efter forslagets fremsættelse	Europaudvalget behandler forslagets overensstemmelse med nærhedsprincippet på grundlag af udtalelsen fra fagudvalget, regeringens grundnotat, inkl. subsidiaritetsnotat, eventuelle elektroniske høringssvar og eventuelle bemærkninger fra andre parlamenter/COSAC. I tilfælde af uoverensstemmelse mellem fagudvalgets udtalelse og Europaudvalgets holdning indkaldes til et fælles møde. Europaudvalgets indstilling undertegnes af Europaudvalgets formand og/eller kontraheres af Folketingets formand. Indstillingen fremsendes til regeringen, Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet samt de øvrige nationale parlamenter i EU (COSAC).

II – Konkrete kriterier for prøvelsen af nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet indebærer, at beslutninger skal træffes så tæt på borgerne som muligt. Nærhedsprincippet er defineret i forfatningstraktatens artikel I-11.3:

"I medfør af nærhedsprincippet handler Unionen på de områder, der ikke hører ind under dens enekompetence, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på centralt, regionalt, eller lokalt plan, men på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger bedre kan nås på EU-plan. "

Med andre ord finder nærhedsprincippet anvendelse ved vurderingen af, om et givent forhold skal reguleres på EU-plan.

Nærhedsprincippet er i sin natur meget politisk og ikke helt nemt at gøre operationelt. Dette ses eksempelvis også i EF-Domstolens praksis, idet denne indtil videre ikke har tilsidesat en retsakt med den begrundelse at nærhedsprincippet ikke var respekteret³. Dette samme kunne på sin vis siges om proportionalitetsprincippet, hvilket dog ikke har hindret EF-Domstolen i at etablere en omfattende praksis for fortolkningen af dette princip. At et princip er vanskeligt håndterbart behøver med andre ord ikke at betyde, at det ikke kan have stor praktisk relevans⁴.

Nærhedsprincippet kontra proportionalitetsprincippet

Nærhedsprincippet omtales en række forskellige steder i såvel det gældende traktatgrundlag⁵ som i den politisk vedtagne forfatningstraktat⁶, ofte sammen med proportionalitetsprincippet. De to principper kan måske i et vist omfang siges at overlappe hinanden – imidlertid lægges der i det følgende til grund, at der er tale om to separate og af hinanden uafhængige principper:

Nærhedsprincippet indebærer, at EU kun handler i det omfang, den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes på nationalt plan. Nærhedsprincippet er med andre ord et slags **supplerende kompetencetildelingsprincip**. Er nærhedsprincippet ikke respekteret, har EU ikke kompetence til at handle på det pågældende område.

Proportionalitetsprincippet er derimod ikke et kompetencetildelingsprincip. Anvendelsen af proportionalitetsprincippet er først relevant, når der er truffet beslutning om at handle på EU-plan – herefter er det **proportionalitetsprincippet**, der fastlægger, hvilke tiltag der finder anvendelse, og hvor indgribende disse skal være.

Man kan med andre ord lidt forenklet sige, at **nærhedsprincippet** finder anvendelse ved vurderingen af, om der er et problem, der kan og skal løses på EU-plan, mens **proportionalitetsprincippet** finder anvendelse, når man skal vurdere, **hvordan** problemet så skal løses. Man kan også sige, at **proportionalitetsprincippet** regulerer hvilken type værktøj der skal anvendes – skal sømmet hamres i med en lægtehammer eller med en forhammer? – mens **subsidiaritetsprincippet** anvendes i forbindelse med vurderingen af, om der overhovedet er et søm.

I EU-Konventets arbejdsgruppe 1, der behandlede nærhedsprincippet, siges der følgende om nærhedsprincippet: Da *"nærhedsprincippet er et princip, der i hovedsagen er af politisk karakter, og hvis gennemførelse indebærer en omfattende skønsmargen for institutionerne bør kontrollen med overholdelsen heraf i hovedsagen være politisk."*

De følgende forslag til kriterier for vurderingen af nærhedsprincippet er baseret på EF-traktatens protokol 30, stk. 5 og 6.

Retningslinjer ved vurderingen af nærhedsprincippet:

Overordnet målsætning:	
Fællesskabsmålet kan bedre nås på fællesskabsplan end på nationalt plan	
1. Har det forhold, der reguleres med forslaget til retsakt, tværnationale aspekter, som ikke på tilfredsstillende vis kan reguleres ved handling fra medlemsstaternes side?	
2. Vil manglende handling fra Fællesskabets side eller handling alene fra medlemsstaternes side være i strid med traktatens krav?	
3. Vil handling på fællesskabsplan have klare fordele på grund af omfanget af eller virkningerne heraf sammenlignet med en handling fra medlemsstaternes side?	

For god ordens skyld bemærkes, at det fremgår udtrykkeligt af forfatningstraktaten, at Domstolen (fortsat) har kompetence til at udtale sig om krænkelse af nærhedsprincippet. Med den øgede fokus på princippet kunne det forventes, at flere sager om princippet vil blive indbragt for Domstolen.

På et eller andet tidspunkt vil man derfor formentlig kunne udlede retningslinjer for det nærmere indhold af princippet af Domstolens praksis.

¹ Tærsklen er lavere – en fjerdedel – vedrørende forslag der ligger inden for forfatningstraktatens bestemmelser i DEL III, afs. III, kap. IV: Området med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

² Der henvises til den særlige procedure der er vedtaget ifm. kontrol af nærhedsprincippet.

³ EU-Karnov s. 55. EF-Domstolen er generelt tilbageholdende med at efterprøve politisk/økonomiske skøn.

⁴ Nærhedsprincippet kan måske også siges at udgøre en slags formodningsprincip eller bevisbyrde-regel: Det har formodningen imod sig, at et område skal reguleres på EU-plan – ønsker man alligevel at regulere på EU-plan, skal der argumenteres overbevisende for dette; Kommis-

sionen har med andre ord en bevisbyrde, den skal løfte; denne bevisbyrde kan så løftes gennem en ordentlig begrundelse i forslaget til EU-retsakt.

⁵ Som f.eks. i TEU's præambel, TEU artikel 1, TEF artikel 5 og TEF protokol 30.

⁶ Artikel I-11 samt Protokollen om anvendelsen af nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Beretning afgivet af Europaudvalget den 23. juni 2006

Beretning

om

tidlig forelæggelse og åbenhed

Siden Danmark blev medlem af EF i 1973, er Rådet blev udvidet fra 9 medlemmer til 25 medlemmer, hvilket har betydet en markant ændret arbejdsform i Rådet. Flere sager bliver forhandlet i arbejdsgrupper og afsluttes uden egentlige politiske forhandlinger i Rådet. Sideløbende hermed er der udviklet en uformel procedure mellem Europa-Parlamentets store grupper, Kommissionen og formandskabet i Rådet, der betyder, at mange store afgørelser træffes tidligt i processen (såkaldte »førstelæsningsaftaler«). Derfor er der behov for, at Folketinget på et tidligere tidspunkt end i dag bliver inddraget i beslutningsprocessen.

Europaudvalgets seneste beretning (af 10. december 2004) tager delvis højde for denne politiske udvikling, idet regeringen bl.a. anmodes om at være særlig opmærksom på at orientere Europaudvalget om Europa-Parlamentets synspunkter i disse tilfælde og i øvrigt anmodes om at orientere Europaudvalget om væsentlige ændringer i forslaget i de tilfælde, hvor der ikke kan opnås enighed mellem Rådet og Parlamentet efter første læsning i Parlamentet.

Med henblik på at imødekomme det politisk udtrykte ønske om at præcisere og skærpe kravene til forelæggelse for Europaudvalget foreslås følgende formuleringer, der alene supplerer – og ikke erstatter – de grundlæggende bestemmelser fra 1973-beretningen:

Regeringen forpligter sig til løbende og så tidligt som muligt mundtligt at orientere Europaudvalget om behandlingen af forslag af større rækkevidde. Dette kan bl.a. ske under et fast dagsordenspunkt, »Siden sidst«, på Europaudvalgets møder i forbindelse med regeringens ordinære forelæggelser for Europaudvalget.

Forslag af større rækkevidde forelægges Europaudvalget med henblik på forhandlingsoplæg, *inden den danske holdning fastlægges* (f.eks. i forbindelse med førstelæsningsaftale mellem Rådet og Europa-Parlamentet).

I de tilfælde, hvor der under forhandlingerne sker grundlæggende ændringer i forslaget, kan det være nødvendigt, at regeringen forelægger et nyt forhandlingsoplæg.

Ovennævnte formuleringer skal i øvrigt alene ses som et supplement til de overvejelser, regeringen sædvanligvis foretager i forbindelse med *timingen* af, hvornår en sag forelægges med henblik på forhandlingsoplæg i Europaudvalget.

Åbenhed

For at give offentligheden den bedst mulige adgang til information om Danmarks europapolitik bør Europaudvalgets møder som udgangspunkt være åbne. Det ville være ønskeligt med flere debatter om EU-forslag i Folketingssalen, men normalt vil

afklaringen af Folketingets holdning ske i Europaudvalget. Langt størstedelen af de drøftelser, der finder sted i udvalget, har betydning for dansk lovgivning, og de er sjældent af en sådan karakter, at de kræver en behandling bag lukkede døre. I tilfælde, hvor hensynet til vigtige forhandlingsinteresser tilsiger det, bør udvalgets møder dog være lukkede. Udvalget og regeringen beslutter i fællesskab, hvilke sager der skal behandles bag lukkede døre.

Formanden vil få ansvar for at styre møderne. Om nødvendigt fastlægger formanden regler for taletid. Udvalget opfordrer Præsidiet til at etablere radio/tv-transmission via Folketingets hjemmeside fra de åbne møder i Europaudvalget.

P.u.v.

ELISABETH ARNOLD

formand

Bilag 1

27. juni 2006

Kære formand

Tillykke med vedtagelsen af den nye beretning om forhandlingsoplæg og åbenhed. Det glæder mig, at vi kunne nå frem til enighed i sagen mellem regeringen og udvalget, og at vi også er enige om fortolkningen af teksten, særligt vedrørende forhandlingsoplæg. Her er det vores fælles forståelse, at andet afsnit i boksen, *"Forslag af større rækkevidde forelægges Europaudvalget med henblik på forhandlingsoplæg, inden den danske holdning fastlægges (f.eks. i forbindelse med førstelæsningsaftale mellem Rådet og Europa-Parlamentet)"*, skal fortolkes som følger:

Regeringen søger at undgå kombinationen forhandlingsoplæg/a-pkt ved forelæggelse af et rådsmøde, og regeringen vil i forbindelse med mulige førstelæsningsaftaler i sager af større rækkevidde komme med sit forhandlingsoplæg, inden COREPER giver formandskabet mandat til at indgå aftale med Europa-Parlamentet. Herudover søger regeringen i sager, hvor Europaudvalget under den første orientering (under "siden sidst") har tilkendegivet særlig interesse, at komme endnu tidligere med sit forhandlingsoplæg.

Jeg vil for den gode ordens skyld bede dig bekræfte denne forståelse.

Med venlig hilsen

Per Stig Møller

Formanden for Folketingets Europaudvalg,
Elisabeth Arnold, MF
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

Udenrigsminister Per Stig Møller
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

9. august 2006
Ref. 05-001323-84

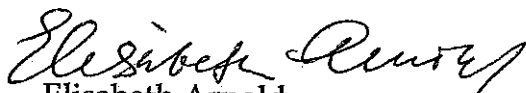
Europaudvalgets nye beretning af 23. juni 2006

Kære udenrigsminister

Tak for dit brev af 27. juni 2006 vedrørende forståelsen af teksten omhandlende forhandlingsoplæg i Europaudvalgets nye beretning.

Jeg kan i den forbindelse bekræfte, at udvalget deler din forståelse af teksten.

Med venlig hilsen

Elisabeth Arnold

Beretning afgivet af Europaudvalget den 30. april 2009

Beretning

om

orientering af Europaudvalget om udviklingen i sager ved EF-Domstolen

Gennem de seneste år har udviklingen i EF-Domstolens retspraksis, ikke mindst om EU's regler for det indre marked, haft betydelig indvirkning på dansk lovgivning og på vilkårene for Danmarks deltagelse i EU-samarbejdet. På den baggrund er det væsentligt at sikre, at Folketingets Europaudvalg løbende er orienteret om udviklingen i de sager ved EF-Domstolen, som Danmark enten er direkte involveret i, eller som på anden måde påvirker danske interesser. Dette gælder både de præjudicielle forelæggelser, som ofte vedrører fortolkningen af væsentlige EU-retlige bestemmelser, og de direkte sager, hvori Danmark er part, eller som har betydning for Danmark. Europaudvalget bør sikres mulighed for tidligt at få indblik i regeringens bestræbelser for at varetage Danmarks interesser i sager ved Kommissionen og EF-Domstolen.

Europaudvalget modtager allerede i dag en række informationer fra regeringen om retslige skridt mod Danmark og om verserende sager ved EF-Domstolen. Det følger således af Europaudvalgets beretning af 16. juli 1993, at Europaudvalget får tilsendt notater om Kommissionens åbningsskrivelser og begrundede udtalelser og om regeringens svar på disse samt om Kommissionens stævninger mod Danmark og om regeringens svar på disse. Endvidere orienteres Europaudvalget om andre retstvister, der opstår som følge af Danmarks medlemskab af EU, og som efter regeringens skøn anses for vigtige og relevante.

Herudover oversender regeringen løbende notater om indholdet af regeringens indlæg i sager ved EF-Domstolen, som afgives i samråd med regeringens juridiske specialudvalg, og notater om sager, hvori Danmark er part. Endelig oversender regeringen årligt en rapport til Europaudvalget om retssager ved EF-Domstolen, hvori Danmark er involveret, og traktatkrænkelssager mod Danmark.

Mundtlig orientering om væsentlige sager med dansk deltagelse

På grund af sagernes kompleksitet og konsekvenser for dansk lovgivning er det vigtigt, at Europaudvalget har adgang til med jævne mellemrum at drøfte verserende sager med relevante ministre i regeringen. Regeringens ministre giver således løbende Europaudvalget en mundtlig orientering om væsentlige sager, der verserer ved EF-Domstolen, og som regeringen har besluttet at deltage i. Orienteringen omfatter navnlig større, principielle sager og sager, der kan få væsentlige lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark. Orienteringen gives, når regeringen skønner, at der er behov for at orientere udvalget om udviklingen i en sag, dog inden der afsiges dom i sagen. Orienteringen sker normalt i forbindelse med regeringens forelæggelse af sager forud for rådsmøderne i EU. Der bør tages højde for, at regeringens udvælgelse af væsentlige verserende sager er vanskeliggjort af, at en sags potentielle betydning for Danmark i sidste ende vil afhænge af de nærmere præmisser i den senere dom. Derfor må der indrømmes regeringen et skøn med hensyn til udvælgelsen af de sager, som regeringen vil orientere Europaudvalget om.

Udvidet skriftlig orientering om traktatkrænkelssager mod Danmark

Det er nødvendigt at sikre, at Europaudvalget til stadighed har overblik over udviklingen i de traktatkrænkelssager mod Danmark, som Kommissionen har indledt ved fremsendelse af åbnings skrivelser og begrundede udtalelser.

I dag kan Europaudvalget anmode regeringen om i fortrolighed at modtage kopi af korrespondance i traktatkrænkelssager mod Danmark. Regeringen vil fremover oversende kopi af al korrespondance i traktatkrænkelssager mod Danmark med respekt af gældende krav om fortrolighed.

Regeringen orienterer også Europaudvalget om Kommissionens beslutninger om henlæggelse af traktatkrænkelssager mod Danmark. I tilslutning dertil oversender regeringen med jævne mellemrum en ajourført oversigt over de traktatkrænkelssager mod Danmark, der stadig er aktuelle. En sådan oversigt vil også gøre det muligt for Folketingets øvrige fagudvalg at skaffe sig overblik over, hvilke sager på deres respektive områder der undersøges af Kommissionen.

Tidlig orientering om dansk deltagelse i retssager

Praksis for oversendelse af notater til orientering om regeringens deltagelse i en given retssag ændres således, at notatet for de pågældende retssager, dvs. præjudicielle forelæggelser og direkte sager, oversendes i forbindelse med regeringens beslutning om at afgive indlæg i en konkret sag. Hermed fremrykkes tidspunktet for orientering, for så vidt angår præjudicielle forelæggelser, set i forhold til den nuværende praksis, hvor Europaudvalget orienteres, *efter* at regeringen har afgivet indlæg i præjudicielle forelæggelser.

Løbende orientering om relevante retssager

Regeringen sender med jævne mellemrum Europaudvalget en liste over EF-Domstolens aktiviteter i den kommende tid i retssager, som har de danske myndigheders interesse. Det vil dreje sig om tidspunktet for generaladvokatens forslag til afgørelse og Domstolens domme samt – når det er muligt – datoer for kommende processuelle begivenheder som f.eks. retsmøder. Denne orientering vil omfatte såvel retssager, hvori regeringen er part eller intervenient eller har besluttet at afgive indlæg, som retssager, der blot følges til orientering af danske myndigheder ud fra et ønske om at holde sig orienteret om retsudviklingen på eget ressortområde.

P.u.v.

SVEND AUKEN

Formand

Beretning afgivet af Europaudvalget den 9. april 2010

Beretning

om

Folketingets behandling af EU-sager i forbindelse med kontrollen af nærhedsprincippet i EU

Indledning

Lissabontraktaten gør de nationale parlamenter til nærhedsprincippets vogtere med ansvar for at overvåge, at EU's institutioner ikke vedtager lovgivning på områder, som bedre kan reguleres af EU-landene selv.

Denne beretning sigter på at tilpasse Folketingets procedurer for behandling af EU-sager, så Folketinget kan medvirke til at sikre, at EU's institutioner overholder nærhedsprincippet.

Kontrollen med nærhedsprincippet

EUF-traktatens artikel 5, stk. 3 og art. 12b tildeler EU-landenes nationale parlamenter en mulighed for at påtale brud på nærhedsprincippet direkte over for EU's institutioner tidligt i lovgivningsprocessen.

Ifølge protokol nr. 2 til traktaten kan ethvert nationalt parlament inden for en frist på 8 uger, efter et lovgivningsforslag er fremlagt på EU's officielle sprog, sende en begrundet udtalelse til EU's institutioner, hvis det vurderer, at forslaget strider mod nærhedsprincippet. Klagen fremsendes til formændene for Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet.

Såfremt flere parlamenter klager over et forslag, kan det ifølge traktaten føre til, at EU-institutionerne enten forpligtes til at tage forslaget op til *fornyset overvejelse* eller i særlige tilfælde helt *standser behandlingen* af et lovgivningsforslag.

Sagerne kan, afhængig af antallet af klagende parlamenter og et forslags retsgrundlag, behandles efter to forskellige procedurer.

Hvis mindst 1/3 af parlamenterne klager over et forslag (gult kort), er forslagsstiller forpligtet til at *genoverveje* forslaget, mens klager fra 1/2 af parlamenterne (orange kort) kan føre til, at Kommissionen helt må trække sit forslag tilbage. Sidstnævnte mulighed gælder kun for forslag, som behandles under den almindelige lovgivningsprocedure.

Endelig giver traktaten også de nationale parlamenter en indirekte mulighed for at indbringe en overtrædelse af nærhedsprincippet for EU-Domstolen (artikel 8 i protokol nr. 2). Hvis et nationalt parlament finder et EU-lovforslag i strid med nærhedsprincippet, kan en sag anlægges i henhold til TEUF artikel 263 af et medlemsland, eller ved at et medlemsland forelægger sagen i overensstemmelse med dets interne retssystem på vegne af dets nationale parlament.

De relevante traktatbestemmelser er optrykt i bilag 3 til denne beretning.

Folketingets kontrol med nærhedsprincippet

Formålet med Folketingets overvågning af nærhedsprincippet er således at gøre Folketinget i stand til inden for 8 uger at udøve en effektiv kontrol med et EU-forslags overholdelse af nærhedsprincippet samt gøre Folketinget i stand til at vedtage en begrundet udtalelse om forslaget, hvis det findes i strid med nærhedsprincippet.

Samarbejde mellem Europaudvalg og fagudvalg

Folketingets kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet bygger på et tæt samarbejde mellem Europaudvalget og Folketingets fagudvalg, jf. Europaudvalgets beretning af 10. december 2004.

Kontrollen sker efter det grundlæggende princip om, at fagudvalgene har ansvar for den første behandling af et lovgivningsforslag, mens Europaudvalget vedtager den endelige indstilling til EU's institutioner.

Europaudvalget sender straks alle relevante forslag til retsakter til det eller de relevante fagudvalg. Fagudvalgene har 5 uger fra forslaget foreligger i en dansk sprogversion til at afgive en foreløbig indstilling til Europaudvalget, hvis de vurderer, at nærhedsprincippet ikke er respekteret. Europaudvalget vedtager på denne baggrund den endelige begrundede udtalelse senest 8 uger, efter at forslaget foreligger på dansk. Den begrundede udtalelse sendes straks til formændene for Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet.

I tilfælde af uoverensstemmelser mellem et fagudvalgs indstilling og Europaudvalgets holdning indkaldes til et fælles møde.

Se bilag 1 til denne beretning for en mere detaljeret beskrivelse af denne procedure samt tidsplanen for behandlingen af forslag i fagudvalg og Europaudvalget.

Grund- og nærhedsnotater fra regeringen

Til støtte for Folketingets kontrol med nærhedsprincippet udarbejder Europaudvalgets sekretariat en oversigt over prioriterede nye forslag for det kommende år. Oversigten vil omfatte i størrelsesordenen 5-10 forslag. Oversigten sendes til Europaudvalgets medlemmer, fagudvalgene og regeringen i begyndelsen af hvert år og tjener som udgangspunkt for Folketingets kontrol med nærhedsprincippets overholdelse. De eksisterende halvårsoversigter fra regeringen afskaffes samtidig.

Fsua. de forslag, der er sat på oversigten over prioriterede nye forslag, fremsender regeringen et grund- og nærhedsnotat til Europaudvalget og til det/de relevante det eller de relevante fagudvalg hurtigst muligt og senest 3 uger, efter at det er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion. Når det gælder Kommissionsforslag, medregnes august måned ikke ved fastsættelsen af fristen.

Dette tre-ugers grund- og nærhedsnotat skal indeholde en beskrivelse af baggrunden for forslaget, forslagets hjemmelsgrundlag, formål og indhold, høringsparter og høringsfrist samt Europa-Parlamentets inddragelse. Notatet skal endvidere gengive forslagsstillers egen vurdering af, hvorfor nærhedsprincippet er overholdt. Regeringen skal i den forbindelse på det foreløbige grundlag foretage en selvstændig vurdering af, hvorvidt nærhedsprincippet er overholdt. Notatet skal endvidere indeholde en foreløbig tilkendegivelse af, om forslaget ventes at have konsekvenser for dansk ret, statsfinanserne, samfundsøkonomien eller beskyttelsesniveauet og regeringens foreløbige generelle holdning til forslaget. Regeringen eftersender snarest muligt et færdigt grund- og nærhedsnotat.

Regeringen udarbejder for alle øvrige direktivforslag samt andre væsentlige forslag til retsakter og kommissionsbeslutninger et grund- og nærhedsnotat. Regeringen fremsender grund- og nærhedsnotatet til Europaudvalget og til det/de de relevante fagudvalg hurtigst muligt og senest 4 uger, efter at

det er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion. Når det gælder Kommissionsforslag, medregnes august måned ikke ved fastsættelsen af fristen.

Grund- og nærhedsnotatet skal opfylde de betingelser, som er fastlagt i de tidligere beretninger. Grund- og nærhedsnotatet erstatter således de eksisterende grundnotater og nærhedsnotater.

Anlæggelse af sager ved EU-Domstolen

Ifølge artikel 8 i protokol nr. 2 kan en sag om overtrædelse af nærhedsprincippet anlægges i henhold til TEUF artikel 263 af et medlemsland, eller ved at et medlemsland forelægger sagen i overensstemmelse med dets interne retssystem på vegne af dets nationale parlament.

I de situationer, hvor et flertal i Folketinget, efter indstilling fra Europaudvalget, vedtager en beslutning om at anlægge sag ved EU-Domstolen i henhold til TEUF artikel 263 om en lovgivningsmæssig retsakts overtrædelse af nærhedsprincippet, forelægger regeringen sagen på vegne af Folketinget.

Sagen føres som udgangspunkt i overensstemmelse med regeringens sædvanlige procedurer for førelse af retssager ved EU-Domstolen. Der nedsættes i den forbindelse en procesdelegation med deltagelse af Folketinget, berørte ministerier samt Udenrigsministeriet (formand).

Samarbejde med andre EU-landes parlamenter

Endelig finder Europaudvalget det afgørende for effektiviteten af kontrollen med nærhedsprincippet, at der udvikles et tæt samarbejde mellem EU-landenes nationale parlamenter om dette spørgsmål.

Europaudvalget vil derfor arbejde aktivt for at styrke samarbejdet mellem de nationale parlamenter i EU om kontrollen med nærhedsprincippet.

Ikrafttræden

Denne beretning træder i kraft den 15. april 2010 og evalueres i anden halvdel af 2012.

P.u.v.

ANNE-MARIE MELDGAARD

Formand

Bilag 1

Folketingets og fagudvalgenes inddragelse i kontrollen med nærhedsprincippet

Nedenfor angives i skemaform, hvordan den almindelige procedure for fagudvalgenes og Europaudvalgets kontrol af nærhedsprincippet vil se ud, inden for 8-ugers-fristen i traktatens Protokol 2.

Det skal hertil bemærkes, at Kommissionens formand, i et brev af 1. december 2009 til de nationale parlamenter, har tilkendegivet, at Kommissionen af hensyn til parlamenternes sommerferie ikke vil medregne august måned i forbindelse med fastsættelsen af 8-ugersfristen.

Dette vil i praksis betyde, at parlamenterne kan få op til 12 uger til behandlingen af et forslag, der fremsættes lige inden ferien i juni eller juli måned.

Det er aftalt mellem Europaudvalget og fagudvalgene, at med mindre andet aftales mellem udvalgene, går hele den ekstra måned til fagudvalgenes indledende behandling af et forslag, hvis 1. august ligger inden for de første fem uger efter, at forslaget foreligger i en dansk sprogversion.

Til gengæld vil hele den ekstra måned gå til Europaudvalgets behandling i de tilfælde, hvor 1. august falder senere end 5 uger efter, at et forslag foreligger i en dansk sprogversion.

Trin	Procedure	
(1)	Kommissionen eller en gruppe af medlemsstater fremsætter lovgivningsforslag.	
(2)	Senest 3 uger efter at forslaget foreligger i en dansk sprogversion	Europaudvalget behandler lovforslaget og sender straks relevante forslag i høring i det/de pågældende fagudvalg. Fsva. de forslag, der er sat på oversigten over prioriterede nye forslag, fremsender regeringen et foreløbigt grund- og nærhedsnotat til de relevante fagudvalg og Europaudvalget inden for 3 uger efter, at forslaget er fremsendt til Rådet i en dansk sprogversion. Regeringens vurdering af, hvorvidt nærhedsprincippet er overholdt, er indarbejdet i grund- og nærhedsnotatet. Europaudvalgets sekretariat lægger grund- og nærhedsnotatet og tilhørende forslag til elektronisk høring på EU-Oplysningens hjemmeside. Det/de relevante fagudvalg orienteres om eventuelle elektroniske høringssvar.
(3)	Senest 5 uger efter at forslaget foreligger i en dansk sprogversion	Det eller de relevante fagudvalg har behandlet forslaget og har eventuelt udarbejdet og fremsendt en udtalelse til Europaudvalget. Fagudvalgets udtalelse lægges på IPEX hurtigst muligt og COSAC orienteres, såfremt fagudvalget vurderer, at der er problemer i forhold til nærhedsprincippet.

(4)	Senest 8 uger efter at forslaget foreligger i en dansk sprogversion	Europaudvalget behandler forslaget på grundlag af udtalelsen fra fagudvalget, regeringens grund- og nærhedsnotat, eventuelle elektroniske høringssvar og eventuelle bemærkninger fra andre parlamenter/COSAC. I tilfælde af uoverensstemmelse mellem fagudvalgets udtalelse og Europaudvalgets holdning indkaldes til et fælles møde. Europaudvalgets begrundede udtalelse undertegnes af Europaudvalgets formand. Den fremsendes herefter til regeringen, Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet samt til de øvrige nationale parlamenter i EU.
-----	--	--

Bilag 2

Det gule og det orange kort

Når mindst 1/3 af parlamenterne klager (gule kort)

Med det gule kort får de nationale parlamenter mulighed for at sende en advarsel til EU-institutionerne tidligt i lovgivningsprocessen, hvis mindst 1/3 af parlamenterne finder, at et EU-forslag strider mod nærhedsprincippet.¹

Proceduren indebærer, at forslagsstiller² forpligtes til at tage sit forslag op til *forny et overvejelse*. Forslagsstiller kan dog vælge at *opretholde* sit forslag, men kan også beslutte enten at *revidere* forslaget eller *helt trække det tilbage*.

Forslagsstiller er forpligtet til at begrunde sin afgørelse.

Når mindst 1/2 af parlamenterne klager (Det orange kort)

Med det *orange kort* fastsættes en skærpet procedure, som i sidste ende kan føre til, at al videre behandling af et forslag standses.

Proceduren iværksættes, hvis mindst *halvdelen* af de nationale parlamenter finder et forslag i strid med nærhedsprincippet og fremsender en »begrundet udtalelse«.

Proceduren gælder kun forslag fra Kommissionen, som vedtages i fællesskab af Rådet og Europa-Parlamentet under den almindelige lovgivningsprocedure.

Ligesom det *gule kort* giver også det *orange kort* Kommissionen mulighed for at beslutte at *opretholde* sit forslag, men den kan også vælge enten at *revidere* forslaget eller *trække det tilbage*.

Hvis Kommissionen beslutter at opretholde sit forslag, kan det dog først ske efter, at både Rådet og Europa-Parlamentet har behandlet sagen. Kommissionen er derfor forpligtet til at underbygge et sådant ønske i en begrundet udtalelse til Europa-Parlamentet og Rådet, som så kan udtale sig om sagen i løbet af deres førstebehandling af forslaget.

Behandlingen i Rådet og Europa-Parlamentet kan i sidste ende føre til, at Kommissionen bliver nødt til at tage sit forslag af bordet. Det sker, hvis de nationale parlamenter får medhold hos blot én af de to EU-institutioner. Ministerrådet kan træffe en sådan beslutning med støtte fra 55 pct. af Rådets medlemmer (15 medlemsstater af 27), mens Europa-Parlamentet kan gøre det med et flertal af de afgivne stemmer.

Nærhedsprincippet i EU's traktatgrundlag
TEUF artikel 5, stk. 3 og 4
om nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Artikel 5

3. I medfør af nærhedsprincippet handler Unionen på de områder, der ikke hører ind under dens enekompetence, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på centralt, regionalt eller lokalt plan, men på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger bedre kan nås på EU-plan.

Unionens institutioner anvender nærhedsprincippet i overensstemmelse med protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. De nationale parlamenter sikrer, at dette princip overholdes efter proceduren i denne protokol.

4. I medfør af proportionalitetsprincippet går indholdet og formen af Unionens handling ikke videre end nødvendigt for at nå målene i traktaterne.

Unionens institutioner anvender proportionalitetsprincippet i overensstemmelse med protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Protokol nr. 2

Om anvendelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM ØNSKER, at beslutningerne træffes så tæt på borgerne som muligt,

SOM ER BESLUTTET PÅ at fastsætte betingelser for anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet som defineret i artikel 3b i traktaten om Den Europæiske Union samt på at indføre et system for kontrol med anvendelsen af disse principper,

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde:

Artikel 1

Hver enkelt institution sikrer til stadighed, at nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet som defineret i artikel 3b i traktaten om Den Europæiske Union overholdes.

Artikel 2

Inden Kommissionen fremsætter forslag til en lovgivningsmæssig retsakt, foretager den omfattende konsultationer. Disse konsultationer skal, når det er relevant, tage hensyn til de planlagte foranstaltningers regionale og lokale dimension. I ekstraordinært hastende tilfælde foretager Kommissionen ikke sådanne konsultationer. Den begrundet sin beslutning i forslaget.

Artikel 3

I denne protokol forstås ved udtrykket »udkast til lovgivningsmæssig retsakt« forslag fra Kommissionen, initiativer fra en gruppe medlemsstater, initiativer fra Europa-Parlamentet, anmodninger fra Domstolen, henstillinger fra Den Europæiske Centralbank og anmodninger fra Den Europæiske Investeringsbank, der tager sigte på vedtagelse af en lovgivningsmæssig retsakt.

Artikel 4

Kommissionen sender sine udkast til lovgivningsmæssige retsakter samt sine ændrede udkast til medlemsstaternes nationale parlamenter samtidig med fremsendelsen til EU-lovgiveren.

Europa-Parlamentet sender sine udkast til lovgivningsmæssige retsakter samt sine ændrede udkast til de nationale parlamenter.

Rådet sender de udkast til lovgivningsmæssige retsakter, der hidrører fra en gruppe medlemsstater, Domstolen, Den Europæiske Centralbank eller Den Europæiske Investeringsbank, samt ændrede udkast til de nationale parlamenter.

Så snart Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutninger og Rådets holdninger er vedtaget, sendes de til de nationale parlamenter.

Artikel 5

Udkastene til lovgivningsmæssige retsakter begrundes med hensyn til nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Ethvert udkast til lovgivningsmæssig retsakt bør indeholde en detaljeret analyse, der gør det muligt at vurdere overholdelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Analysen bør omfatte oplysninger, der gør det muligt at vurdere de finansielle virkninger og, når der er tale om et direktiv, følgerne for den lovgivning, som medlemsstaterne skal iværksætte, herunder eventuelt regional lovgivning. Begrundelsen for at fastslå, at et af Unionens mål bedre kan nås på EU-plan, underbygges af kvalitative og om muligt kvantitative indikatorer. Der skal i udkastene til lovgivningsmæssige retsakter tages hensyn til, at enhver byrde af finansiell eller administrativ art, der pålægges Unionen, nationale regeringer, regionale eller lokale myndigheder, erhvervsdrivende og borgere, skal begrænses mest muligt og stå i rimeligt forhold til det mål, der skal nås.

Artikel 6

Ethvert nationalt parlament eller ethvert kammer i et af disse parlamenter kan senest otte uger efter fremsendelsen af et udkast til lovgivningsmæssig retsakt på Unionens officielle sprog sende formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen en begrundet udtalelse, der forklarer, hvorfor det mener, at det pågældende udkast ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. De nationale parlamenter eller kamrene i de nationale parlamenter skal, når det er relevant, konsultere de regionale parlamenter, der har lovgivningskompetence.

Hvis udkastet til lovgivningsmæssig retsakt hidrører fra en gruppe medlemsstater, sender Rådets formand udtalelsen til disse medlemsstaters regeringer.

Hvis udkastet til lovgivningsmæssig retsakt hidrører fra Domstolen, Den Europæiske Centralbank eller Den Europæiske Investeringsbank, sender Rådets formand udtalelsen til den pågældende institution eller det pågældende organ.

Artikel 7

1. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen samt i givet fald gruppen af medlemsstater, Domstolen, Den Europæiske Centralbank eller Den Europæiske Investeringsbank, hvis udkastet til

lovgivningsmæssig retsakt hidrører fra dem, tager hensyn til de begrundede udtalelser, der fremsættes af de nationale parlamenter eller af et kammer i et af disse parlamenter.

Hvert nationalt parlament råder over to stemmer fordelt alt efter det nationale parlamentariske system. I et nationalt parlamentarisk tokammersystem råder hvert af de to kamre over én stemme.

2. Såfremt de begrundede udtalelser om, at et udkast til lovgivningsmæssig retsakt ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, repræsenterer mindst en tredjedel af samtlige de stemmer, der er tildelt de nationale parlamenter i overensstemmelse med stk. 1, andet afsnit, skal udkastet tages op til fornyet overvejelse. Denne tærskel er en fjerdedel, når der er tale om et udkast til lovgivningsmæssig retsakt, der forelægges med hjemmel i artikel 61 I i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde vedrørende området med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Efter denne fornyede overvejelse kan Kommissionen eller eventuelt gruppen af medlemsstater, Europa-Parlamentet, Domstolen, Den Europæiske Centralbank eller Den Europæiske Investeringsbank, hvis udkastet til lovgivningsmæssig retsakt hidrører fra dem, beslutte at opretholde udkastet, ændre det eller trække det tilbage. Beslutningen skal begrundes.

3. Under den almindelige lovgivningsprocedure gælder det endvidere, at såfremt begrundede udtalelser om, at et udkast til lovgivningsmæssig retsakt ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, repræsenterer mindst et simpelt flertal af de stemmer, der er tildelt de nationale parlamenter i overensstemmelse med stk. 1, andet afsnit, skal udkastet tages op til fornyet overvejelse. Efter denne fornyede overvejelse kan Kommissionen beslutte at opretholde udkastet, ændre det eller trække det tilbage.

Hvis Kommissionen beslutter at opretholde udkastet, skal den i en begrundet udtalelse underbygge sin opfattelse af, at det er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Denne begrundede udtalelse såvel som de begrundede udtalelser fra de nationale parlamenter skal sendes til EU-lovgiveren til overvejelse i proceduren:

- inden afslutningen af førstebehandlingen overvejer lovgiveren (Europa-Parlamentet og Rådet) lovgivningsforslagets overensstemmelse med nærhedsprincippet under særlig hensyntagen til de begrundelser, som flertallet af de nationale parlamenter har givet udtryk for og deler, samt Kommissionens begrundede udtalelse
- hvis lovgiveren med et flertal på 55 pct. af Rådets medlemmer eller et flertal af de stemmer, der er afgivet i Europa-Parlamentet, er af den opfattelse, at forslaget ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, behandles lovgivningsforslaget ikke yderligere.

Artikel 8

Den Europæiske Unions Domstol har kompetence til at træffe afgørelse i sager vedrørende lovgivningsmæssige retsakters overtrædelse af nærhedsprincippet, der anlægges i henhold til de nærmere bestemmelser i artikel 230 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af en medlemsstat eller forelægges af denne i overensstemmelse med dens interne retssystem på vegne af dens nationale parlament eller et kammer i dette parlament.

I overensstemmelse med nævnte artikel kan Regionsudvalget også anlægge sådanne sager vedrørende lovgivningsmæssige retsakter, hvis vedtagelse det ifølge traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde skal høres om.

Artikel 9

Kommissionen forelægger hvert år Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet, Rådet og de nationale parlamenter en rapport om anvendelsen af artikel 3b i traktaten om Den Europæiske Union. Årsrapporten sendes også til Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

José Manuel Barroso
Formand for Europa Kommissionen

Margot Wallström
Næstformand for Europa Kommissionen

Bruxelles, den 1. december 2009
Barroso (2009) D/2652

Kære formand

Lissabontraktaten, som træder i kraft i dag, er udtryk for et væsentligt fremskridt, hvad angår de nationale parlamenteres rolle i Den Europæiske Unions arbejde. I den nye traktat gøres det for første gang klart, at "de nationale parlamenter bidrager aktivt til, at Unionen kan fungere tilfredsstillende", og det anerkendes dermed, at de nationale parlamenter er af central betydning i EU's demokratiske struktur. Dette understreges ved, at der i traktaten tages en række specifikke skridt til at styrke de nationale parlamenteres rolle.

Vi er overbeviste om, at den rolle, der varetages af de 40 kamre, vil bidrage til at gøre Den Europæiske Union mere demokratisk og mere gennemsælgelig. Som De ved, har den nuværende Kommission altid været en stærk fortaler for at tillægge de nationale parlamenter en større rolle. Vi og vore kolleger har afholdt over 500 møder med nationale parlamenter og deres repræsentanter siden mandatperiodens begyndelse i 2004. I 2006 indførte vi ordningen med den politiske dialog med henblik på en privilegeret kommunikationsforbindelse mellem Kommissionen og de nationale parlamenter. Vi er taknemmelige for, at de nationale parlamenter har bakket så stærkt op om denne ordning.

Kommissionen er nu ved at iværksætte de foranstaltninger, der er nødvendige til gennemførelse af de vigtigste nye traktatbestemmelser, dvs. artikel 70, 85, 88 og 352 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, samt dele af protokol nr. 1 og 2 hertil, som Kommissionen har et særligt ansvar for. Af særlig betydning er den nye mekanisme, som tillægger de nationale parlamenter en særlig rolle ved kontrollen med overholdelsen af nærhedsprincippet.

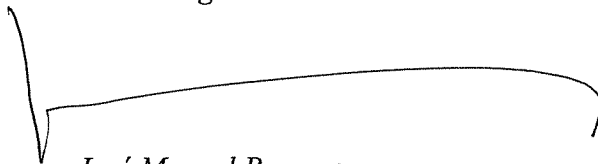
Hr. Thor PEDERSEN
Formand for Folketinget
Christiansborg
DK – 1240 COPENHAGEN

Først og fremmest vil vi gerne understrege, at Kommissionen ser denne mekanisme som en del af et bredere politisk samarbejde mellem Kommissionen og de nationale parlamenter, der skal anvendes sideløbende med den politiske dialog, som selvfølgelig vil blive fortsat i fremtiden. Det er en velkommen lejlighed til at forbedre den politiske beslutningsproces og den effektive anvendelse af dette centrale princip i traktaten.

Kommissionen er indstillet på at gøre anvendelsen af denne mekanisme både gennemsigtig og effektiv. Vi er taknemmelige for de nationale parlamenters bemærkninger gennem kontakter i COSAC og andre fora, og de har været et vigtigt element i vore overvejelser. Vi har foretaget en vurdering af, hvordan dette mål bedst kan opnås, og i bilaget finder De et dokument med en beskrivelse af de procedurer, vi vil indføre, så anvendelsen af systemet kan påbegyndes, så snart de første forslag, der falder ind under mekanismens anvendelsesområde, foreligger. Det er selvfølgelig muligt, at der i fremtiden bliver behov for at tilpasse disse procedurer under hensyntagen til de praktiske erfaringer, som vi alle vil få i løbet af de kommende måneder.

Vi er overbeviste om, at traktaten åbner døren for en yderligere styrkelse af de nationale parlamenters aktive og konstruktive rolle i EU's politiske beslutningsproces, og vi ser frem til at intensivere vore kontakter og udvekslinger og til en videreudvikling af vort politiske partnerskab.

Med venlig hilsen

José Manuel Barroso

Margot Wallström

**DEN PRAKTISKE FREMGANGSMÅDE I FORBINDELSE MED MEKANISMEN FOR KONTROL
MED OVERHOLDELSE AF NÆRHEDSPRINCIPPET, JF. PROTOKOL NR. 2 TIL
LISSABONTRAKTATEN**

Der er visse praktiske forhold, som må afklares med hvert kammer for at opnå en smidig anvendelse af mekanismen.

- **For det første vil vi gerne have meddelelse om, hvilke(t) sprog Deres kammer ønsker at modtage Kommissionens dokumenter på, og hvilken e-mail-adresse, helst en fællespostkasse, De ønsker, at Kommissionen skal sende de pågældende dokumenter til.**
- **For det andet ville vi være taknemmelige, hvis De kunne oplyse os om, hvordan det sikres, at de begrundede udtalelser, Kommissionen modtager, er udtryk for den konstaterede holdning i Deres kammer.**

Forsendelse af dokumenter:

Kommissionen vil sende alle sine høringsdokumenter og udkast til lovgivningsmæssige retsakter elektronisk til de nationale parlamenter samtidig med, at de sendes til Europa-Parlamentet og/eller Rådet. En kopi af disse mails vil blive sendt til IPEX. De forskellige sprogversioner, som de enkelte kamre måtte ønske, vil blive sendt, efterhånden som de foreligger.

Udkast til lovgivningsmæssige retsakter, som er omfattet af anvendelsesområdet for kontrolmekanismen for nærhedsprincippet, dvs. alle udkast til lovgivningsmæssige retsakter på områder, hvor der er delt kompetence, vil blive ledsaget af et følgebrev ("*lettre de saisine*") med en udtrykkelig henvisning til den procedure, der er omhandlet i protokol nr. 2, og en nærmere angivelse af den pågældende tidsfrist.

Ved udgangen af hver uge vil Kommissionen sende en sammenfattende liste over de dokumenter, som er blevet sendt til hvert enkelt nationalt parlament i løbet af den forløbne uge. Kommissionen vil til orientering sende en kopi af disse sammenfattende lister til Europa-Parlamentet, Rådet og IPEX. Hvis et nationalt parlament konstaterer, at det ikke har modtaget alle de dokumenter, der er anført i denne liste, bør det straks meddele dette til Kommissionen, som så på ny vil sende de pågældende dokumenter. Hvis intet nationalt parlament reagerer inden for en frist på tre arbejdsdage, vil Kommissionen gå ud fra, at dokumenterne i den ugentlige liste er blevet behørigt modtaget. Denne ugentlige dokumentliste skal træde i stedet for individuelle kvitteringer for modtagelse af hvert af de dokumenter, Kommissionen har sendt.

Tidsfrister

Fristen på otte uger vil begynde at løbe fra afsendelsen af det *lettre de saisine*, som vil blive sendt samtidig med den sidste sprogversion af et givet dokument. Europa-Parlamentet, Rådet og IPEX vil samme dag blive underrettet om afsendelsen af disse *lettres de saisine*.

Hvis et nationalt parlaments manglende modtagelse af et dokument kunne være af betydning for den tidsfrist, der er omhandlet i protokol nr. 2, vil Kommissionen på ad hoc-basis fastsætte en ny frist under hensyntagen til den pågældende forsinkelse og underrette det nationale parlament herom. For alle andre nationale parlamenter vil den oprindelige frist stadig være gældende.

For at tage hensyn til de nationale parlaments sommersferie vil Kommissionen ved bestemmelsen af den frist, der er omhandlet i protokol nr. 2, ikke medregne august måned. En særlig bemærkning herom vil systematisk blive anført i *lettre de saisine*.

De nationale parlaments udtalelser

Da mekanismen for kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet vil finde anvendelse sideløbende med den politiske dialog, som omfatter alle aspekter af de dokumenter, der sendes til de nationale parlamenter, og ikke blot overholdelsen af nærhedsprincippet, skal Kommissionen opfordre de nationale parlamenter til så vidt muligt i deres udtalelser at skelne mellem aspekter vedrørende nærhedsprincippet og bemærkninger vedrørende forslagens indhold og til at udtrykke sig så klart som muligt i deres vurdering af, om forslaget er i overensstemmelse af nærhedsprincippet. Men Kommissionen er selvfølgelig helt klar over, at hvert enkelt nationalt parlament selv bestemmer, hvordan det arbejder, og i hvilket format det sender sine begrundede udtalelser til Kommissionen.

Tærskler

Kommissionen er altid gået ind for en politisk fortolkning af udtalelser, der modtages fra nationale parlamenter, og den vil derfor medregne alle begrundede udtalelser, som rejser indsigelser mod et lovgivningsmæssigt forslags overensstemmelse med nærhedsprincippet ved sammenholdelsen med de tærskler, der er anført i traktaten, også selv om de forskellige begrundede udtalelser indeholder forskellige begrundelser for den manglende overensstemmelse med nærhedsprincippet eller henviser til forskellige bestemmelser i forslaget.

Kommissionen vil analysere hver negativ udtalelse, som er sendt til Kommissionen inden for fristen på otte uger, og kontrollere, om tærsklen er blevet nået. Efter fristens

udløb vil Kommissionen fremkomme med en politisk vurdering af de sager, for hvilke tærsklen er blevet nået, og bekræfte, at kontrolmekanismen for nærhedsprincippet er blevet udløst. De nationale parlamenter, Europa-Parlamentet, Rådet og IPEX vil blive underrettet herom.

Hvis tærsklerne ikke er blevet nået efter otte uger, eller hvis udtalelser modtages efter fristens udløb, vil Kommissionen give de pågældende nationale parlamenter sit svar i forbindelse med den politiske dialog.

Udtalelser fra nationale parlamenter om forslag, der er omfattet af mekanismen for kontrol med overholdelse af nærhedsprincippet, vil blive offentliggjort på Kommissionens websted, efter at otteugersfristen er udløbet.

Fornyset overvejelse af forslag

Både i tilfælde af proceduren med gult kort og proceduren med orange kort vil kollegiet beslutte, om det pågældende lovgivningsmæssige forslag skal opretholdes, ændres eller trækkes tilbage, og give en begrundelse for sin beslutning i form af en meddelelse fra Kommissionen, som derefter vil blive sendt til alle nationale parlamenter samt til lovgiveren og IPEX. I tilfælde af proceduren med orange kort vil de modtagne begrundede udtalelser fra de nationale parlamenter i en given sag blive medtaget som bilag til den pågældende meddelelse.

Overgang

Det skal bemærkes, at verserende forslag og ændrede forslag ikke vil være omfattet af anvendelsesområdet for den mekanisme, der er omhandlet i protokol nr. 2.

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

FORMANDEN

Bruxelles, den 12 -03- 2010

SGS10 4115

Thor PETERSEN
Formand for Folketinget
Folketinget
Christiansborg
DK - 1240 KØBENHAVN K

Vedr.: Gennemførelse af Rådets forpligtelser over for de nationale parlamenter

Kære formand

Med Lissabontraktaten styrkes EU's parlamentariske dimension, og der lægges navnlig op til en øget inddragelse af de nationale parlamenter i Den Europæiske Unions aktiviteter.

I artikel 12 i traktaten om Den Europæiske Union erkendes det, at de nationale parlamenter bidrager aktivt til, at Unionen fungerer tilfredsstillende ved at blive holdt orienteret af Unionens institutioner, ved at deltage i kontrollen med overholdelsen af nærhedsprincippet, ved at deltage i mekanismer til evaluering af gennemførelsen af Unionens politikker på området frihed, sikkerhed og retfærdighed og ved at være inddraget i den politiske kontrol med Europol og evalueringen af Eurojusts aktiviteter, ved at deltage i procedurer til revision af traktaterne, ved at blive underrettet om ansøgninger om medlemskab af Unionen og ved at deltage i det interparlamentariske samarbejde mellem de nationale parlamenter og med Europa-Parlamentet.

Protokol (nr. 1) om de nationale parlameters rolle i Den Europæiske Union og protokol (nr. 2) om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet indeholder nærmere bestemmelser om de beføjelser, der i henhold til artikel 12 er tillagt de nationale parlamenter.

Rådet lægger stor vægt på at sikre en effektiv gennemførelse af de bestemmelser om aspekter af forbindelserne med de nationale parlamenter, der henhører under dets kompetence. Der er med henblik herpå blevet indført en række praktiske foranstaltninger siden Lissabontraktatens ikrafttræden.

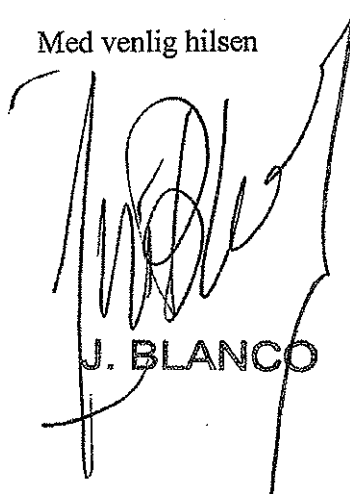
Den vigtigste af disse foranstaltninger vedrører oprettelsen af et system til fremsendelse til de nationale parlamenter af udkast til lovgivningsmæssige retsakter, der er fremlagt af medlemsstater eller institutioner, for at give de nationale parlamenter mulighed for at foretage den kontrol af overholdelsen af nærhedsprincippet inden for en frist på otte uger, som er omhandlet i artikel 6 i protokol nr. 2. Rådet vil desuden anvende det samme system til fremsendelse af oplysninger til de nationale parlamenter som omhandlet i traktaterne.

Rådet er allerede begyndt at anvende disse foranstaltninger, og det har fremsendt to initiativer fra medlemsstaterne på området retlige og indre anliggender til de nationale parlamenter, således at disse kan undersøge, om de pågældende initiativer er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. De nationale parlamenter er endvidere blevet underrettet om det spanske initiativ med henblik på revision af traktaterne for så vidt angår Europa-Parlamentets sammensætning samt om Serbiens ansøgning om medlemskab af EU. De nationale parlamenter er også begyndt at modtage relevante oplysninger om andre aktiviteter i Rådet.

I bilaget til denne skrivelse følger til formændene for de nationale parlamenter mere udførlige oplysninger om, hvordan disse foranstaltninger skal fungere i praksis.

Rådet er overbevist om, at gennemførelsen af de nye bestemmelser, der er indført i traktaterne med Lissabontraktaten, vil styrke demokratiet i Den Europæiske Union. Rådet lægger stor vægt på, at disse nye foranstaltninger kommer til at fungere effektivt, således at de nationale parlamenter reelt bliver i stand til at spille den vigtige nye rolle, de har fået i medfør af Lissabontraktaten.

Med venlig hilsen

J. BLANCO

BILAG IPRAKTISKE ORDNINGER MED HENBLIK PÅ RÅDETS ANVENDELSE AF
NÆRHEDSPRINCIPPET SOM OMHANDLET I PROTOKOL NR. 21. Fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssige retsakter

Fremsendelsen af udkast til lovgivningsmæssige retsakter, der hidrører fra en gruppe medlemsstater, Domstolen, Den Europæiske Centralbank eller Den Europæiske Investeringsbank, sker elektronisk til én enkelt e-mail-adresse, som Deres parlament/kammer allerede har meddelt Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

De nationale parlamenter modtager disse udkast på EU's officielle sprog. Når alle sprogudgaver er blevet fremsendt, sendes der en meddelelse om fremsendelsen til de nationale parlamenter med oplysninger om de dokumenter, der er blevet fremsendt som led i den pågældende procedure, samt om indledningen af den frist på otte uger, der er fastsat i artikel 6 i protokol nr. 2 om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet (jf. eksemplet i bilag II).

Ved udløbet af fristen på otte uger sender Generalsekretariatet for Rådet en orienterende note til de nationale parlamenter om resultatet af proceduren.

I det tilfælde, der er omhandlet i artikel 7, stk. 2, i protokol nr. 2 om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, vil Rådet elektronisk meddele de nationale parlamenter resultatet af den fornyede overvejelse af udkastet til lovgivningsmæssig retsakt fra henholdsvis gruppen af medlemsstater, Domstolen, Den Europæiske Centralbank eller Den Europæiske Investeringsbank, hvis udkastet hidrører fra dem.

2. Modtagelse af de begrundede udtalelser fra de nationale parlamenter

De begrundede udtalelser fra de nationale parlamenter som følge af Rådets fremsendelse af ovennævnte udkast sendes elektronisk til følgende adresse: sj6.parlnat@consilium.europa.eu.

Hvis De ikke har mulighed for at sende en e-mail, kan de begrundede udtalelser sendes pr. post til formanden for Rådet for Den Europæiske Union på følgende adresse:

Rådet for Den Europæiske Union
Rue de la Loi, 175
B-1048 Bruxelles

3. Fremsendelse af andre dokumenter

Rådet tilsender ligeledes elektronisk til orientering de nationale parlamenter forslag til revision af traktaterne (herunder forslag om iværksættelse af artikel 81, stk. 3, andet afsnit, i TEUF) samt ændringer fra tredjelande om medlemskab af Den Europæiske Union.

Rådet tilsender ligeledes elektronisk til orientering de nationale parlamenter alle øvrige dokumenter, der er omhandlet i traktaterne, navnlig:

- dagsordener for samlinger i Rådet
- resultater af Rådets samlinger
- protokoller for de dele af Rådets samlinger, hvor der har fundet "lovgivningsmæssige forhandlinger" sted
- de holdninger, Rådet har indtaget i forbindelse med de forskellige lovgivningsmæssige procedurer
- oplysninger om resultaterne af den evaluering, der er omhandlet i artikel 70 i TEUF
- oplysninger om drøftelserne i Den Stående Komité for den Indre Sikkerhed (COSI), der er omhandlet i artikel 71 i TEUF.

4. Elektronisk format og sprogordning

Dokumenterne fremsendes i to forskellige formater:

- a) "Acrobat PDF" er referenceformatet for officielle dokumenter fra Generalsekretariatet for Rådet. Layoutet og pagineringen for de dokumenter, der fremsendes i dette format, betragtes som den officielle udgave.
- b) Der fremsendes endvidere endnu en udgave af de samme dokumenter i formatet MS Word97 eller MS WordXP.

Dokumenter fremsendes på de officielle EU-sprog. Hvert nationalt parlament modtager dokumenterne på det eller de officielle sprog i den pågældende medlemsstat samt som supplement på engelsk og på fransk.

5. En enkelt e-mail-adresse for hvert nationalt parlament eller for hvert kammer i disse parlamenter

Dokumenterne fremsendes til én enkelt e-mail-adresse for hvert nationalt parlament eller for hvert kammer i disse parlamenter. Denne enkelte elektroniske postkasse skal være i overensstemmelse med de tekniske retningslinjer i bilag III.

BILAG II

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION
GENERALSEKRETARIATET**

Bruxelles, den xx marts 2010

CM xxx/10

PARLNAT

MEDDELELSE

FREMSENDELSE TIL MEDLEMSSTATERNES PARLAMENTER

Kontak: Direktorat VI i Den Juridiske Tjeneste
sj6.parlnat@consilium.europa.eu.

Vedr.: Fremsendelse af et udkast til lovgivningsmæssig retsakt i henhold til protokol (nr. 2) til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet
- Initiativ fra ... med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv/forordning om ... (dok. ...)

Rådet skal herved meddele, at alle sprogudgaver af ovennævnte udkast til retsakt er blevet fremsendt til de nationale parlamenter.

Proceduren i protokol (nr. 2) om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet er herved indledt.

De kan inden otte uger fra datoen for denne meddelelse sende formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen en begrundet udtalelse med angivelse af, hvorfor udkastet i givet fald efter Deres mening ikke overholder nærhedsprincippet.

De bedes bemærke, at udkastet til retsakt bygger på artikel 82, stk. 2, litra b), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og forelægges af en gruppe medlemsstater, der udgør (mindst) en fjerdedel af Den Europæiske Unions medlemsstater i overensstemmelse med denne traktats artikel 76, litra b).

På generalsekretærens vegne

XXXX

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
 EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
 PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
 EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
 PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
 EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROOPAPARLAMENTET

Przewodniczący

**MODTAGET
LEDELSESSEKRETARIATET**

Dato 18/6-10 Kl.

Hr Thor Pedersen
 Formand for Folketinget
 Folketinget
 Christiansborg
 DK - 1240 KØBENHAVN

309751 14.06.2010

Kære formand, kære kollega,

I anledning af Lissabontraktatens ikrafttrædelse den 1. december sidste år nævnte jeg, at tiden til selvrefleksion i Europa var ovre – nu skal vi gøre brug af alle de instrumenter, den nye traktat har stillet til rådighed for os. Vores borgere forventer, at vi, de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet, gør dette. Lissabontraktaten hjælper os med at opfylde disse forventninger.

Europa-Parlamentet har truffet de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre de vigtigste nye bestemmelser i traktaten, især de dele af protokol nr. 1 og 2, hvor vi har et særligt ansvar, herunder anvendelsen af den mekanisme, som tildeler de nationale parlamenter en særlig rolle i overvågningen af gennemførelsen af nærhedsprincippet.

Europa-Parlamentet ser frem til at etablere procedurer, som giver vores respektive parlamenter mulighed for effektivt at gennemføre bestemmelserne i den nye traktat. I bilaget til dette brev forefindes en detaljeret beskrivelse af de procedurer, vi har til hensigt at anvende. Europa-Parlamentets tilgang tager hensyn til aftaler, som de nationale parlamenter allerede har indgået med Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen. Naturligvis vil de procedurer, der er opført i bilaget, måske skulle tilpasses for at tage hensyn til de praktiske erfaringer, som vi alle vil høste i de kommende måneder. Jeg ville derfor være Dem meget taknemmelig, hvis De kunne meddele os, som anført i bilaget, den adresse, som Europa-Parlamentet bør sende disse oplysninger til.

Jeg ser frem til dette nye kapitel i forbindelserne mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter.

Med venlig hilsen

Jerzy Buzek

BILAG**PRAKTISKE ORDNINGER FOR MODTAGELSE OG FREMSENDELSE AF
DOKUMENTER MELLEM EUROPA-PARLAMENTET OG DE NATIONALE
PARLAMENTER****Modtagelse af dokumenter**

Begrundede udtalelser fra de nationale parlamenter om, hvorvidt udkast til retsakter overholder subsidiaritetsprincippet, bør rettes til formanden for Europa-Parlamentet og sendes til følgende e-mail-adresse:

documentsreception@europarl.europa.eu

Hvis begrundede udtalelser ikke kan sendes pr. elektronisk post, kan de sendes med almindelig post til formanden for Europa-Parlamentet og fremsendes til følgende adresse:

**UNIT FOR THE RECEPTION AND REFERRAL OF OFFICIAL DOCUMENTS
DG PRESIDENCY, EUROPEAN PARLIAMENT
B-1047 BRUSSELS**

Europa-Parlamentet opfordrer de nationale parlamenter til at sende deres begrundede udtalelser samtidig til formændene for de tre institutioner og til at begrænse indholdet af disse begrundede udtalelser til deres vurdering af, om et forslag overholder subsidiaritetsprincippet. På denne måde kan Europa-Parlamentet lettere identificere og behandle udtalelser om, hvorvidt udkast til retsakter overholder subsidiaritetsprincippet. Hver begrundet udtalelse fremsendes i en særskilt e-mail med henblik på at sikre en korrekt administrativ og politisk opfølgning. Europa-Parlamentet er naturligvis fuldt ud bevidst om, at hvert nationalt parlament fastsætter sin egen arbejdsform og det format, det vil anvende til at fremsende sine begrundede udtalelser til Europa-Parlamentet.

Hvis de nationale parlamenter ønsker at fremsende udtalelser til formanden for Europa-Parlamentet, som ikke er relateret til spørgsmålet om, hvorvidt udkast til lovgivningsmæssige forslag overholder subsidiaritetsprincippet, og/eller kopier af udtalelser, som de har fremlagt for Europa-Kommissionen i forbindelse med den uformelle politiske dialog mellem de nationale parlamenter og Europa-Kommissionen, bedes de venligst fremsende udtalelserne til følgende dedikerede e-mail-adresse:

national.parliaments@europarl.europa.eu

Denne procedure er i overensstemmelse med anmodningen fra generalsekretæren for Europa-Parlamentet som fremsat i hans skrivelse af 29. juli 2009 til generalsekretærerne for EU's nationale parlamenter.

Fremsendelse af dokumenter

Udkast til retsakter og ændrede udkast, der stammer fra Europa-Parlamentet (artikel 223, stk. 1 og 2, artikel 228, stk. 4, og artikel 226, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)), anmeldes elektronisk til den dedikerede e-mail-adresse, som hvert enkelt nationalt parlament/kammer anmodes om at oplyse til Europa-Parlamentets Generalsekretariat. Disse oplysninger fremsendes til Enheden for Afvikling og Opfølgning af Plenarmøderne på følgende e-mail-adresse:

sessions@europarl.europa.eu

Dokumenter fremsendes i to forskellige formater:

- a) Adobe Acrobat PDF-format. For så vidt angår layout og sidetal, anses dokumenter i PDF-format for at være den officielle version.
- b) De samme dokumenter fremsendes også i MS Word XP-format.

Hvert nationalt parlament vil modtage dokumenter på den pågældende medlemsstats officielle sprog.

De dedikerede elektroniske postkasser, som hvert enkelt nationalt parlament/kammer oplyser, skal overholde de anbefalede tekniske specifikationer, der er anført i tillægget.

Bilag 7**Europaudvalgets anmodning til fagudvalg om udtalelse**

Kære XX-udvalg

Europa-Kommissionen har fremsendt forslag til lovgivning om xxx (KOM (20xx) XX). Folketinget har nu mulighed for at komme med en begrundet udtalelse om, hvorvidt dette forslag er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Fristen for at komme med en udtalelse udløber den xx.xx 20xx.

Da KOM (20xx) XX vedrører xx-udvalgets fagområde, skal Europaudvalget anmode xx-udvalget om at drøfte dette forslag og komme med en indstilling til EUU senest den xx.xx.20xx med henblik på at afgive en fælles udtalelse til Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet.

Udtalelsen skal redegøre for, om forslaget overholder nærhedsprincippet, men kan også indeholde synspunkter vedrørende forslagets øvrige indhold. EU-Konsulenten gennemgår i en note (E xx) forslagets indhold.

Vedhæftet dette brev er et eksempel på, hvordan en udtalelse kan se ud samt en forklaring af nærhedsprincippet.

Udvalget vil få omdelt regeringens grund- og nærhedsnotat, så snart det foreligger.

Udvalget kan følge forslaget gennem EU's lovgivningsproces på Folketingets EU-Oplysning: (webadresse).

Med venlig hilsen

Formand for Europaudvalget

¹ Tærsklen sænkes til ¼ af parlamenterne, hvis det drejer sig om et forslag vedrørende EU's retlige samarbejde i kriminalsager og politisamarbejde.

² Forslagsstiller kan jf. artikel 3 i protokollen om anvendelsen af nærhedsprincippet enten være Kommissionen, »en gruppe af medlemsstater«, Europa-Parlamentet, Domstolen, den Europæiske Centralbank eller den Europæiske Investeringsbank.

SAMLING AF BERETNINGER
OM PROCEDURER FOR
EUROPAUDVALGET I PERIODEN
1973 TIL 2010

Denne samling indeholder udvalgte beretninger fra Europaudvalget i perioden 1973 til 2010. Samlingen omfatter de af Europaudvalgets beretninger, som beskriver Europaudvalgets kompetencer og procedurerne for, hvordan Europaudvalget arbejder. Europaudvalgets øvrige beretninger om f.eks. beslutningsforslag eller særlige politiske sager kan bl.a. findes på EU-Oplysningens hjemmeside www.euo.dk.

På EU-Oplysningens hjemmeside findes også en såkaldt konsolideret beretning, hvor alle procedurerne for Europaudvalgets arbejde er samlet i ét dokument.

Folketingets EU-Oplysning

Christiansborg
DK-1240 København K

Tlf. +45 33 37 33 37
Fax +45 33 37 33 30

www.euo.dk
euopl@ft.dk